

VLÁDA SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Materiál na rokovanie
Národnej rady Slovenskej republiky

Číslo: UV-42350/2023

24

Návrh Súhrnnej výročnej správy Slovenskej republiky za rok 2022

Obsah materiálu:

1. Návrh uznesenia NR SR
2. Predkladacia správa
3. Vlastný materiál

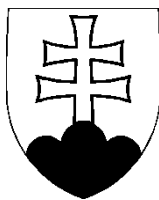
Predkladá:

Robert Fico
predseda vlády
Slovenskej republiky

Bratislava november 2023

NÁRODNÁ RADA SLOVENSKEJ REPUBLIKY

IX. volebné obdobie

Návrh

Číslo

UZNESENIE NÁRODNEJ RADY SLOVENSKEJ REPUBLIKY

z 2023

k Súhrnnej výročnej správe Slovenskej republiky za rok 2022

Národná rada Slovenskej republiky

A. berie na vedomie

Súhrnnú výročnú správu Slovenskej republiky za rok 2022, podľa ktorej k 31. decembru 2022

- a) hospodárenie verejnej správy v jednotnej metodike ESA 2010 platnej pre Európsku úniu na základe jesennej notifikácie dosiahlo
 - aa) schodok vo výške 2,2 mld. eur, čo predstavuje -2,0 % hrubého domáceho produktu;
 - ab) konsolidovaný dlh k 31. decembru 2022 sumu 63,4 mld. eur, čo predstavuje 57,8 % hrubého domáceho produktu;
- b) konsolidované aktíva ako aj pasíva súhrnného celku Slovenskej republiky dosiahli 85,6 mld. eur, konsolidovaný výsledok hospodárenia ako rozdiel medzi účtovnými výnosmi a účtovnými nákladmi súhrnného celku dosiahol 13,0 mld. eur.

Predkladacia správa

Súhrnná výročná správa Slovenskej republiky za rok 2022 sa predkladá na základe zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, pričom ide o nelegislatívny materiál, ktorý svojím obsahom faktograficky a vecne dokumentuje vývoj a stav najdôležitejších parametrov verejných financií a ich zložiek podľa subjektov.

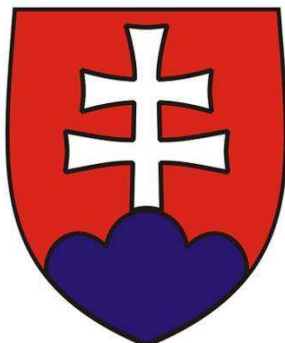
Správa podáva informácie o stave a vývoji verejných financií na základe troch prelínajúcich sa zákonných noriem:

- zákon č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (§ 29a);
- zákon č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov, ktorý pre Ministerstvo financií SR ukladá povinnosť zostaviť súhrnnú účtovnú závierku verejnej správy (§ 22a);
- ústavný zákon č. 493/2011 Z. z. o rozpočtovej zodpovednosti, ktorý okrem údajov podľa zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy ustanovuje aj ďalšie údaje, ktoré má súhrnná výročná správa obsahovať (čl. 9 ods. 5).

Súhrnná výročná správa sa každoročne zostavuje v období druhého kola notifikácie (október) výsledkov hospodárenia verejnej správy za predchádzajúci rok. V danom čase dochádza k spresňovaniu údajov na základe auditovaných účtovných závierok veľkej časti subjektov verejnej správy ako aj na základe pravidelných či benčmarkových revízií podľa metodiky ESA.

Predloženú Súhrnnú výročnú správu Slovenskej republiky za rok 2022 sa nepožaduje predkladať na medzirezortné pripomienkové konanie, v súlade s čl. 10 ods. 6 smernice na prípravu a predkladanie materiálov na rokovanie vlády SR. Správa nemá negatívny finančný vplyv na štátny rozpočet, rozpočty obcí, rozpočty vyšších územných celkov ani na rozpočty ostatných subjektov verejnej správy, rovnako nemá vplyv na životné prostredie, negatívne ekonomické vplyvy na podnikateľské prostredie, vplyvy na zamestnanosť ani na tvorbu pracovných miest a na informatizáciu spoločnosti.

Neobsahuje skutočnosti, ktoré sú predmetom utajenia podľa zákona č. 215/2004 Z. z. o ochrane utajovaných skutočností a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a Nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 216/2004 Z. z., ktorým sa ustanovujú oblasti utajovaných skutočností. Je možné ju sprístupniť podľa zákona č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

**Súhrnná výročná správa
Slovenskej republiky
za rok 2022**

Október 2023

Obsah

Úvod	2
Zhrnutie	4
1. Hospodárenie verejnej správy v metodike ESA 2010.....	5
1.1. Rozdiely medzi októbrovou a aprílovou notifikáciou údajov.....	5
1.2. Saldo verejnej správy	9
1.3. Dlh verejnej správy.....	23
1.4. Čistý dlh verejnej správy.....	26
1.5. Porovnanie salda a dlhu verejnej správy v rámci Európskej únie	27
2. Hospodárenie verejnej správy – požiadavky ústavného zákona o rozpočtovej zodpovednosti.....	29
2.1. Bilancia rozpočtu verejnej správy.....	29
2.1.1. Príjmy verejnej správy	29
2.1.2. Výdavky verejnej správy.....	35
2.2. Štrukturálne saldo, cyklická zložka a jednorazové vplyvy	38
2.3. Vyhodnotenie plnenia cieľov stratégie riadenia štátneho dlhu	39
2.3.1. Vyhodnotenie plnenia cieľov stratégie riadenia štátneho dlhu.....	40
2.3.2. Riadenie štátneho dlhu v roku 2022	41
3. Čisté bohatstvo	42
3.1. Koncept čistého bohatstva.....	42
3.2. Odhad čistého bohatstva za rok 2022	42
3.2.1. Vlastné imanie súhrnného celku verejnej správy	43
3.2.2. Vlastné imanie podnikov štátnej správy.....	44
3.2.3. Vlastné imanie Národnej banky Slovenska.....	55
3.2.4. Implicitné záväzky	56
3.2.5. Podmienené záväzky	59
3.2.6. Iné aktíva ako súčasť čistého bohatstva.....	65
Zoznam skratiek	68
Slovník odborných pojmov.....	69

Prílohy:

Príloha č. 1 Prehľad hospodárenia podnikov štátnej správy

Príloha č. 2 Vlastné imanie podnikov štátnej správy

Príloha č. 3 Súhrnná účtovná závierka verejnej správy SR za rok 2022

Úvod

Súhrnná výročná správa Slovenskej republiky sumarizuje celkové hospodárenie s verejnými financiami krajiny za predchádzajúci rozpočtový rok. Pravidelnú publikáciu od roku 2012 verejnosti prináša Ministerstvo financií SR a spolu s ďalšími strategickými dokumentami dotvára komplexným spôsobom obraz o prerozdeľovaní verejných prostriedkov a nakladaní s bohatstvom štátu. Správa je svojím obsahom zameraná na vyhodnocovanie medzročnej zmeny v salde a dlhu verejnej správy, v celkových príjmoch a celkových výdavkoch verejnej správy, a obsahuje aj ďalšie hodnotenia z pohľadu čistého bohatstva štátu a dlhodobej udržateľnosti verejných financií. Súhrnná účtovná zvierka poskytuje unikátny zdroj účtovných dát a predstavuje pomyselnú zvierku štátu.

Na verejné financie aj v uplynulom roku vplývalo množstvo vnútorných, ale hlavne externých faktorov. Zďaleka nie všetky boli pozitívneho charakteru a nie len slovenské verejné financie, ale aj financie ostatných krajín EÚ a sveta čelili bezprecedentnej výzve v reakcii na rodiace sa nové krízy. Pritom platí, že politické, spoločenské aj bezpečnostné problémy sa pretavia do ekonomiky štátu, otázkou je vždy len kedy a v akej intenzite.

V roku 2022 Slovensko po vyše dvojiročnom boji s pandemiou COVID-19 od jej vypuknutia konečne pocítilo úľavu. Aj keď prvé mesiace roka 2022 sa ešte niesli v znamení vysokého počtu nakazených a obmedzení vo fungovaní krajiny, citel'ný ústup pandémie v priebehu roka sa prejavil vo všetkých sférach života obyvateľstva a hospodárstva krajiny. Ekonomika sa postupne vracala do svojich štandardných koľají, najmä v oblastiach kde pandemické opatrenia výraznejšie zasiahli do chodu hospodárstva. Verejné financie tomu neboli výnimkou a náklady štátu na sanovanie dôsledkov pandémie sa znížili zhruba na jednu štvrtinu predchádzajúceho roka.

Do slovníka Európy sa po dlhom období vrátilo slovo vojna. Invázia ruských ozbrojených síl na územie Ukrajiny zvrátila vnímanie bezpečnosti v Európe. Vývoj ozbrojeného konfliktu zároveň zdvihol vlnu utečencov z Ukrajiny smerom do krajín EÚ a Slovensko ako susediaci štát čelilo výzve sa s týmto náporom vysporiadať a solidárne prispieť k pomoci nášmu susedovi. Spolu s vojnovým konfliktom sa otázka bezpečnosti Európy rozšírila aj o rozmer energetickej a surovínovej závislosti od Ruska, neistoty ich dodávok a skokovitého rastu cien. Dosah na ekonomiku bol citel'ný a potreba hľadania riešení týchto otázok nabrala turbulentné tempo.

Rast cien prinavrátil menovú politiku eurozóny po dlhom období uvoľneného pôsobenia späť do pásiem, na ktoré sme posledné roky neboli zvyknutí. Rastúce úrokové sadzby sa postupne preniesli do všetkých sfér finančného života. Tomu sa nevyhli ani náklady na financovanie štátu, ktoré po dlhom období lacných peňazí zažili strmý rast nahor. Z dôvodu nestability na finančných trhoch a potreby financovania výdavkoch plynúcich z novej legislatívy prijatej v roku 2022, vláda SR udržiavala nadpriemernú hotovostnú rezervu v štátnej pokladnici.

Vzhľadom na uplynulé turbulentné roky sa do popredia viac a viac dostáva potreba dosiahnuť dlhodobú udržateľnosť verejných financií Slovenska. Napriek lepšiemu ako predpokladanému výsledku hospodáreniu s úrovňou štrukturálneho salda 1,4 % HDP, ani v roku 2022 nebola dosiahnutá dlhodobá udržateľnosť verejných financií a nie je možné hovoriť o nastolenom pozitívnom trende v ich vývoji. Príjmy verejných financií boli výrazne pozitívne ovplyvnené rastom cenovej hladiny, ale vo výdavkoch sa inflácia premietne s časovým oneskorením. Poskytovaná pomoc pri riešení energokrízy ukrojí z výdavkov štátu výraznejšie sumu v roku 2023. Pokračujúca vojna na Ukrajine, rast úrokových sadzieb a nová legislatíva predstavujú dodatočné náklady na verejné financie. Tie si do budúcnosti budú vyžadovať potrebu ozdravného procesu a vytvorenie priestoru na riešenie „domácich“ úloh vo viacerých oblastiach hospodárstva a spoločnosti.

Pre ich zvládnutie a pre zníženie tlaku na príjmovú stranu generovanú z národného hospodárstva budú veľmi dôležité (dočasné) zdroje z fondov Európskej únie a Plánu obnovy a odolnosti. Slovensko musí ďalej pracovať na ich efektívnom poskytovaní a používaní, aj s ohľadom na dosahovanie vyššej hodnoty za peniaze a prioritizáciu realizovateľných projektov v dohľadnej dobe.

Štruktúra dokumentu:

Súhrnná výročná správa podáva informácie o stave a vývoji verejných financií na základe troch prelínajúcich sa zákonných noriem:

- zákon č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (§ 29a),
- zákon č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov, ktorý okrem iného ustanovuje pre Ministerstvo financií SR povinnosť zostaviť konsolidovanú účtovnú závierku ústrednej správy a súhrnnú účtovnú závierku verejnej správy (§ 22a),
- ústavný zákon č. 493/2011 Z. z. o rozpočtovej zodpovednosti, ktorý okrem údajov podľa zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy ustanovuje aj ďalšie údaje, ktoré má súhrnná výročná správa obsahovať (čl. 9 ods. 5).

Na základe uvedeného je štruktúra správy koncipovaná do troch hlavných kapitol:

- *Zhrnutie* prezentuje krátky prehľad údajov o hospodárení verejných financií Slovenskej republiky za rok 2022. Detailnejšie informácie sú poskytnuté v jednotlivých kapitolách správy.
 - *Prvá kapitola* prezentuje verejné financie z pohľadu sektorového členenia verejnej správy podľa metodiky ESA 2010¹. Dôraz sa kladie na príspevok jednotlivých (skupín) subjektov verejnej správy k výsledku rozpočtového hospodárenia verejnej správy a k jeho medziročnej zmene. Hlavnými údajmi tejto časti sú saldo a dlh verejnej správy podľa maastrichtských kritérií. Údaje zohľadňujú závery z pravidelnej jesennej notifikácie údajov za predchádzajúci rok zo strany Eurostatu, ako aj prípadné revízie obdobia n-2.
 - *Druhá kapitola* nadväzuje na prvú v hodnotení verejných financií z pohľadu sektora verejnej správy. Pokiaľ sa však prvá kapitola zameriava striktne na údaje v metodike ESA 2010 a na medziročné porovnanie dosiahnutej skutočnosti, druhá kapitola hodnotí vývoj verejnej správy najmä z pohľadu údajov, ktoré má obsahovať súhrnná správa na základe ústavného zákona o rozpočtovej zodpovednosti. Tieto údaje prehľbujú analytický pohľad na hospodárenie verejnej správy.
 - *Tretia kapitola* rozširuje pohľad na verejné financie z verejnej správy na verejný sektor a jeho hlavný ukazovateľ čisté bohatstvo. V tejto časti je popísaná štruktúra a medziročné zmeny čistého bohatstva, v súlade s ústavným zákonom o rozpočtovej zodpovednosti je dôraz kladený na mimobilančné položky ako sú implicitné záväzky, podmienené záväzky, iné aktíva.
- Príloha č. 1 má tabuľkovú podobu a viaže sa k tretej kapitole. Obsahuje zoznam podnikov štátnej správy s údajmi o ich výsledku hospodárenia, výške vlastného imania za posledné tri roky a o výške vlastníckeho podielu štátu v podnikoch.
 - Príloha č. 2 má tabuľkovú podobu, obsahuje údaje o vlastnom imaní všetkých podnikov štátnej správy s vyčíslením najdôležitejších zmien vo vlastnom imaní.
 - Príloha č. 3 predstavuje súhrnnú účtovnú závierku verejnej správy Slovenskej republiky za príslušný rok, ktorá je povinnou súčasťou tejto správy v súlade so zákonom o rozpočtových pravidlách.

K správe je priložená aj *elektronická príloha*, ktorá sa viaže k prvej kapitole a je zverejnená len na internetovej stránke MF SR spolu s hlavným dokumentom. Elektronická príloha obsahuje štruktúru schodku verejnej správy a jeho financovanie v roku 2022 podľa jednotlivých skupín subjektov (prechod od hotovostného schodku ku schodku na akruálnej báze).

Pri výpočte podielových ukazovateľov² verejných financií boli použité údaje o HDP v bežných cenách, ktoré boli notifikované v rámci októbrovej notifikácie: 2022: 109 645 184 tis. eur, 2021: 100 255 721 tis. eur, 2020: 93 444 096 tis. eur. Oproti minuloročnej správe sa revidovali hodnoty HDP v časovom rade za roky 2020 - 2021, čo mohlo mať dopad na zmenu veľkosti podielových ukazovateľov na HDP v týchto rokoch.

¹ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 549/2013 z 21. mája 2013 o európskom systéme národných a regionálnych účtov v Európskej únii (Ú. v. v platnom znení EÚ L 174, 26. 06. 2013).

² Podrobná štatistika je zverejňovaná a aktualizovaná na stránke ŠÚ SR <http://datacube.statistics.sk/>

Zhrnutie

- **Schodok verejnej správy** Slovenskej republiky vykázaný v jednotnej metodike (ESA 2010) pre členské krajiny EÚ dosiahol v roku 2022 úroveň **2,02 % HDP (-2 215 563 tis. eur)**. Oproti predbežným výsledkom z jarnej notifikácie prezentovaným v Štátnom záverečnom účte, sa schodok znížil len minimálne o 0,02 p. b. resp. o 18 218 tis. eur. Medziročná zmena salda tak dosiahla (po štandardnej revízii aj roku 2021) až 3,16 p. b., čo predstavuje pokles schodku o 2 979 116 tis. eur.

Celkové príjmy verejnej správy za rok 2022 dosiahli 44 119 088 tis. eur (40,2 % HDP) a celkové výdavky verejnej správy dosiahli 46 334 651 tis. eur (42,3% HDP) pri vyčíslenom HDP 109 645 184 tis. eur.
- **Hrubý dlh verejnej správy** podľa metodiky ESA 2010 k 31.12.2022 dosiahol **63 377 974 tis. eur (57,8 % HDP)**. Oproti jarnej notifikácii došlo k jeho revízie smerom nadol o 808 tis. eur, pričom v percentuálnom vyjadrení voči HDP sa dlh nezmenil. Medziročne sa dlh znížil o 3,3 p. b., v nominálnom vyjadrení však vzrástol o 2 140 217 tis. eur.
- **V rámci Európskej únie (27 krajín)** v roku 2022 dosiahlo 15 krajín vyšší schodok a 13 krajín dosiahlo vyšší dlh verejnej správy ako Slovenská republika. **Priemerný schodok EÚ27 bol 3,3 % HDP a priemerný dlh verejnej správy EÚ27 bol 83,5 % HDP v roku 2022.** V priemere sa schodok EÚ27 medziročne zlepšil o 1,4 p. b. (deficit SR klesol o 3,2 p. b.) a hrubý dlh EÚ27 sa medziročne znížil o 3,9 p. b. (dlh SR poklesol o 3,3 p. b.).
- **Štrukturálne saldo dosiahlo** v roku 2022 hodnotu -1,4 % HDP a medziročne kleslo o 0,7 p. b. v pomere k HDP. V roku 2022 boli identifikované jednorazové vplyvy o 2,6 p. b. voči HDP nižšie ako v roku 2021. Jednorazové vplyvy súviseli najmä s pandemiou COVID-19 približne za 698 mil. eur. Cyklický vývoj mal v roku 2022 mierne negatívny vplyv na štrukturálne saldo verejnej správy vo výške 0,3 % HDP, čo je o 0,2 p. b. viac ako v roku 2021. V roku 2022 sa ekonomika oproti predošlému roku dostala mierne nad svoj potenciál v súvislosti s odznievaním pandémie COVID-19 a oživením globálnej ekonomiky, no na druhej strane vyšší rast ekonomiky bol brzdený vojenským konfliktom na Ukrajine.
- **Čisté bohatstvo verejného sektora dosiahlo k 31.12.2022 zápornú hodnotu 385,89 % HDP.** Oproti predchádzajúcemu roku sa znížil negatívny podiel na HDP o takmer 63 p. b. Zníženie záporného čistého bohatstva bolo spôsobené najmä medziročnou zmenou v implicitných záväzkoch (pozitívna zmena o takmer 68 p. b.), ktoré zároveň tvoria najväčšiu časť záporného čistého bohatstva. K medziročnému zníženiu implicitných záväzkov v roku 2022 prispeli najmä zmeny ovplyvňujúce záväzky zo starnutia populácie, ktoré poklesli o 29,4 p. b. a záväzky na zdravotníctvo o 21,7 p. b.
- **Hodnota aktív ako aj pasív súhrnného celku verejnej správy k 31.12.2022 bola 85 585 278 tis. eur** (81,3 % HDP) a medziročne sa zvýšili o 6 517 442 tis. eur (9,2 % HDP). Z položiek aktív rástla najmä hodnota stavieb o 1 761 855 tis. eur (zaradenie dopravných projektov do užívania, diaľnice, cesty, železničné objekty a podobne), poskytnuté preddavky na majetok o 399 052 tis. eur (napríklad v rámci kontraktu na dodávku bojových lietadiel pre armádu SR), pohľadávky o 1 055 347 tis. eur a účty Štátnej pokladnice o 1 542 244 tis. eur. Z pasív vzrástli najmä záväzky, ako napríklad vydané štátne dlhopisy o 5 341 572 tis. eur, rezervy na zamestnanecké požitky o 7 323 712 tis. eur a časové rozlíšenie o 1 447 384 tis. eur. Vlastné imanie vykázané v súhrnnej účtovnej závierke medziročne pokleslo o 12 600 519 tis. eur.
- **Účtovný výsledok hospodárenia dosiahol 12 973 732 tis. eur**, čo je lepší výsledok ako minulý rok až o 19 216 493 tis. eur. Celkové náklady z výkazu ziskov a strát súhrnného celku dosiahli 65 481 864 tis. eur a celkové výnosy dosiahli 78 455 596 tis. eur.

1. Hospodárenie verejnej správy v metodike ESA 2010

Kapitola obsahuje údaje, ktoré boli predmetom hodnotenia zo strany Európskeho štatistického úradu (Eurostatu) v rámci októbrovej notifikácie. Okrem výsledného salda príjmov a výdavkov a hodnoty hrubého dlhu verejnej správy sa analyzuje príspevok jednotlivých zložiek verejnej správy k saldu a pri analýze dlhu príspevok faktorov, ktoré vysvetľujú jeho medzročnú zmenu. Pre úplnosť je uvedené aj vysvetlenie rozdielov medzi jarnou a jesennou notifikáciou a porovnanie notifikovaných údajov o salde a dlhu verejnej správy za všetky členské krajiny Európskej únie.

Z dôvodu prehľadnosti opisu výsledkov hospodárenia verejnej správy za rok 2022 ako aj z dôvodu vykonanej rutínnej revízie predchádzajúcich rokov, sú v nasledovnom texte porovnávané už len revidované hodnoty (saldo, dlh) za roky 2021 a 2020. Dôraz sa kladie na porovnávanie dosiahnutej skutočnosti za rok 2022 oproti roku 2021, pričom príjmy a výdavky pri skupine subjektov alebo konkrétnom subjekte verejnej správy sú z dôvodu väčšieho detailu opisované na nekonsolidovanej báze.

1.1. Rozdiely medzi októbrovou a aprílovou notifikáciou údajov

Nariadenie Rady (ES) o uplatňovaní Protokolu o postupe pri nadmernom schodku stanovuje podrobné pravidlá pre organizovanie rýchleho a pravidelného vykazovania plánovaných a skutočných výsledkov hospodárenia s financiami verejnej správy. Podľa tohto nariadenia sa Európskej komisii (Eurostatu) predkladajú výsledky hospodárenia verejnej správy za uplynulé obdobie dvakrát ročne, prvýkrát do 1. apríla bežného roka (tzv. aprílová notifikácia) a aktualizované údaje druhýkrát do 1. októbra bežného roka (tzv. októbrová notifikácia).

Predbežný schodok hospodárenia, ktorý bol notifikovaný na základe jarnej notifikácie (2,04 % HDP) sa dodatočne znížil v rámci jesennej notifikácie len mierne o 0,02 p. b. voči revidovanému HDP. Najvýznamnejšie položky revízie schodku ukazujú nasledovnú tabuľku.

Tabuľka 1 - Úpravy schodku VS za rok 2022 pri jesennej notifikácii v metodike ESA 2010

Upravené položky	tis. eur	% HDP	Zdôvodnenie úprav
Schodok VS - apríl 2023¹⁾	-2 233 781	-2,04	
Akruálne príjmy z daní	118 782	0,108	aktualizácia na základe daňových priznaní
Zmena stavu záväzkov na samostatných účtoch štátneho rozpočtu	-92 000	-0,084	imputovanie záväzku v súvislosti s prijatím finančných prostriedkov na výrobu húfnic pre Ukrajinu
Akruálne príjmy z odvodov	-49 508	-0,045	aktualizácia na základe zúčtovania sociálneho a zdravotného poistenia
Platené daňové kredity	34 340	0,031	aktualizácia daňových príjmov
Ostatné pohľadávky a záväzky	13 263	0,012	revízia aprílových údajov na základe riadnych účtovných závierok vybraných subjektov VS
Superdividenda	-3 800	-0,003	aktualizácie výšky superdividendy SPP, a.s.
Upravujúca položka voči EÚ	-2 859	-0,003	revidovanie zmeny stavu pohľadávky voči EÚ z Plánu obnovy a odolnosti
Zmena celkom	18 218		
Schodok VS - október 2023	-2 215 563	-2,02	

1) Percento schodku z aprílovej notifikácie je vyčíslené v pomere k HDP notifikovanom v apríli 2023. Ostatné percentá sa vyčísľujú v pomere k HDP notifikovanom v októbri 2023.

Zdroj: MF SR

Úprava³ hodnoty schodku verejnej správy vyčísleného v apríli v Štátnom záverečnom účte bola pri jesennej notifikácii ovplyvnená aktualizáciami a metodickými zmenami. Aktualizácie sú každoročne sa opakujúce spresnenia zdrojových dát (napríklad príjem z daní a odvodov) alebo jednorazovo sa vyskytujúce úpravy v danom roku na základe zistenia nových skutočností. Metodickými zmenami rozumieme úpravy napríklad na základe rozhodnutia Eurostatu o posúdení zaznamenania predmetnej transakcie alebo na základe záverov dialógovej misie Eurostatu.

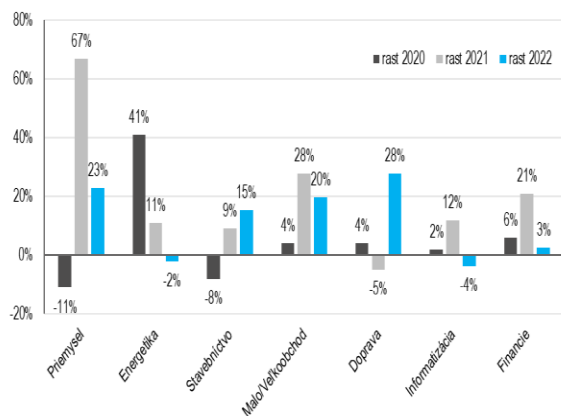
Vplyv metodických zmien bol negatívny a predstavoval spolu 92 000 tis. eur resp. 0,1 % HDP. Vplyv aktualizácie údajov sa podieľal na úpravách pozitívne sumou 110 218 tis. eur, čo predstavuje 0,1 % HDP.

Aktualizácie schodku verejnej správy pri jesennej notifikácii

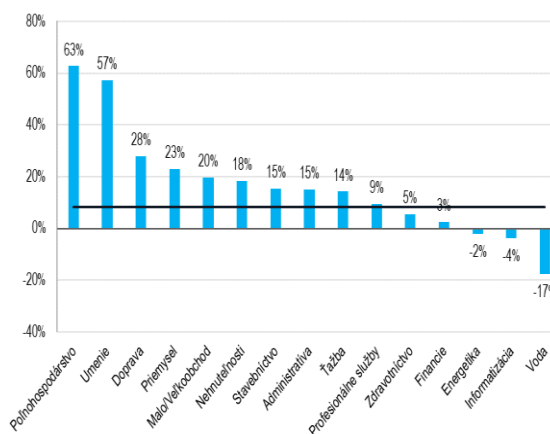
- **Aktualizácia údajov o výške akruálnych daní** na základe daňových priznaní za rok 2022. Celkový vplyv aktualizácie príjmov z daní bol pozitívny v hodnote 118 782 tis. eur, z toho najväčší vplyv mala DPPO (nárast o 235 344 tis. eur). Negatívne vplývali príjmy z DPFO (pokles o 62 150 tis. eur), DPH (pokles o 43 607 tis. eur) a ostatné dane (pokles celkom o 10 805 tis. eur).

Výraznejšia revízia daňovo-odvodových príjmov medzi aprílovou a októbrovou notifikáciou ide na vrub najmä korporátnej dane. Odhad korporátnej dane bol revidovaný o 235 mil. eur nahor. V apríli 2023 neboli dostupné kompletne údaje z daňových priznaní za rok 2022 a predpokladalo sa, že rast dane bude pomalší z titulu rastu cien energií. Aktuálne čísla na základe takmer finálnych daňových priznaní za rok 2022 naznačujú, že vývoj korporátnej dane prekonal očakávania z apríla, čo sa týka rastu dane. Daň medziročne rástla o 8,3 %, čo sú nižšie hodnoty, ako tomu bolo v roku 2021, kedy niektoré sektory (Priemysel, Obchod, Financie) dosahovali po uvoľňovaní opatrení proti COVID-19 rekordné rasty a daň tak rástla 30 % medziročne (Graf 1). Situácia v roku 2022 pomohla hlavne sektorom ako Poľnohospodárstvo, Priemysel a Obchod, ktoré pokračovali v silných rastoch aj v roku 2022 (Graf 2).

Graf 1 - Porovnanie medziročných rastov DPPO v rokoch 2020, 2021 a 2022 za vybrané sektory

Graf 2 - Medziročný rast dane v roku 2022

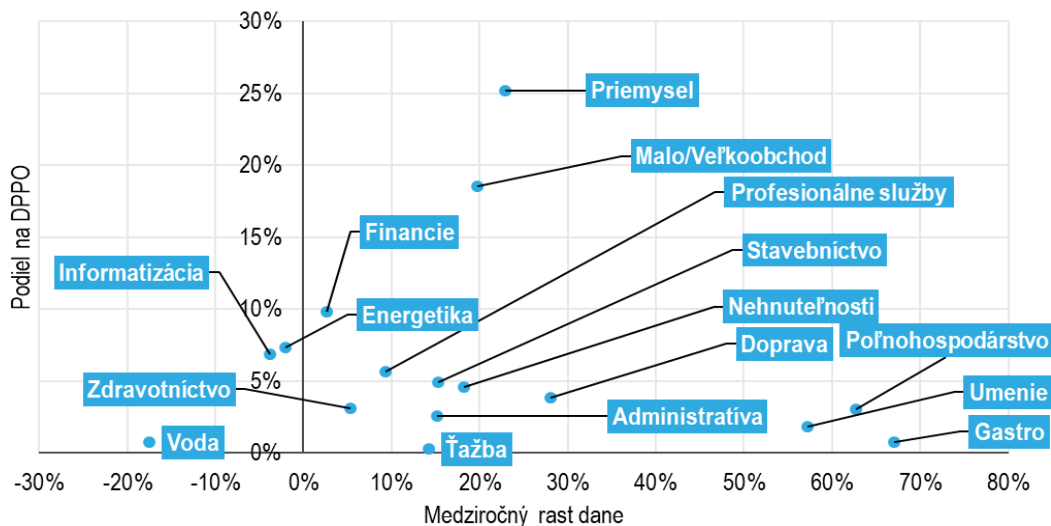
Zdroj: IFP, Priznania DP

³ **Aktualizácie** spresňujú už vyčíslené hodnoty príjmov, výdavkov alebo pohľadávok a záväzkov na základe údajov, ktoré v čase jamej notifikácie objektívne nemohli byť k dispozícii. Ide napríklad o daňové priznania, výsledok zúčtovania sociálnych a zdravotných odvodov. V roku 2020 situáciu s „akruálnym“ zaznamenaním daní a odvodov komplikoval aj odklad ich platenia z dôvodu pandémie COVID-19.

Imputácie predstavujú takisto aktualizáciu údajov o hodnoty, ktoré ešte neboli predmetom štatistického vykazovania. Napríklad nový záväzok, nová pohľadávka, o ktorých sa podľa národnej metodiky neúčtuje ale podľa metodiky ESA 2010 je nutné ich zohľadniť do obdobia, s ktorým časovo a vecne súvisia.

Silný rast sektorov Poľnohospodárstva či Umenia sa v malej miere prejaví na raste dane, nakoľko tvoria pomerne zanedbateľnú časť na celkovom výnose DPPO. Oba sektory pokryjú okolo 2 až 3 % zaplatenej dane. Firemnej dani naďalej dominuje Priemysel, nakoľko až 1/4 výnosov je práve od firiem z tohto sektora. Ten aj v roku 2022 zaznamenal silný rast daňovej povinnosti presahujúci 20 %. Trošku pomenej sa darilo aj iným daňovo-výživným sektorom, ako sú Maloobchod, Financie a Informatizácia, kde je podiel na dani na úrovni 10 % (Graf 3).

Graf 3: Porovnanie medziročného rastu dane a podielu na celkovej dani v roku 2022

Zdroj: IFP, Priznania DP

- **Aktualizácia príjmov z odvodov** o 49 508 tis. eur patriacich do roku 2022 na základe zúčtovania sociálneho a zdravotného poistenia za predchádzajúci rok v Sociálnej poisťovni (pokles o 48 832 tis. eur) a zdravotných poisťovniach (pokles o 676 tis. eur).
- **Aktualizácia výšky platených daňových kreditov** ovplyvnila schodok v sume 34 340 tis. eur.
- **Aktualizácia pohľadávok a záväzkov subjektov verejnej správy** o 13 263 tis. eur, na základe predložených účtovných závierok po termíne jarnej notifikácie schodku a dlhu.
- **Aktualizácia výšky superdividendy** Slovenského plynárenského priemyslu o 3 800 tis. eur na základe aktualizovaných informácií o poskytnutí darov Nadácii SPP a Nadácii MH SR.
- Revidovanie **zmeny stavu pohľadávky voči EÚ zo zdroja Plánu obnovy a odolnosti** o 2 859 tis. eur.

Metodické zmeny výpočtu schodku verejnej správy pri jesennej notifikácii

- Imputovaný **záväzok v súvislosti s prijatím finančných prostriedkov na výrobu húfníc pre Ukrajinu** v sume 92 000 tis. eur. Štátna akciová spoločnosť Konštrukta Defence sa zaviazala vyrobiť pre Ukrajinu 16 kusov samohybných kanónových húfníc Zuzana 2. Výrobu novej techniky pre Ukrajinu financujú spoločne Dánsko, Nemecko a Nórsko v sume 92 000 tis. eur. Tieto prostriedky preto nepredstavujú pre verejnú správu hotovostný príjem ani výdavok. Po vyrobení húfníc a ich odovzdaní Ukrajine bude imputovaný pokles záväzku z účelového použitia prostriedkov.

Dlh verejnej správy, ktorý bol vykázaný v rámci jarnej notifikácie (57,8 % HDP) sa pri jesennej notifikácii v percentuálnom vyjadrení k HDP nezmenil. Jednotlivé revízie, popísané v nasledovnej tabuľke, spôsobili pokles konsolidovaného dlhu verejnej správy za rok 2022 v absolútnom vyjadrení o 808 tis. eur (menej ako 0,1 % HDP). Ani revízia HDP nemala na podiel maastrichtského dlhu na HDP žiaden zásadný vplyv (menej ako 0,1 %).

Tabuľka 2 - Úpravy maastrichtského dlhu VS za rok 2022 pri jesennej notifikácii v metodike ESA 2010

Upravené položky	tis. eur	% HDP	Zdôvodnenie úprav
Maastrichtský dlh VS - apríl 2023	63 378 782	57,8	
Ostatné malé jednotky miestne	2 569	0,002	aktualizácia na základe súvah
Dopravné podniky	-2 150	-0,002	aktualizácia na základe 5.zberu
JAVYS	-1 228	-0,001	aktualizácia na základe 5.zberu
Ostatné malé jednotky ústredné	1	0,000	aktualizácia na základe súvah
Preradené jednotky	0	0,000	bez vplyvu na dlh v r. 2022
Zmena celkom	-808	-0,001	
Maastrichtský dlh VS - október 2023	63 377 974	57,8	

1) Percento schodku z aprílovej notifikácie je vyčíslené v pomere k HDP notifikovanom v apríli 2023.
Ostatné percentá sa vyčísľujú v pomere k HDP notifikovanom v októbri 2023.

Zdroj: MF SR

Revízie v maastrichtskom dlhu sa udiali z dôvodu podania definitívnych výkazov za ostatné malé jednotky ústredné a miestne, dopravný podnik Bratislava, a. s. a Jadrovú a vyradovaciu spoločnosť, a. s. Tieto revízie spôsobili zníženie maastrichtského dlhu oproti jarnej notifikácii v súhrnnej výške o 808 tis. eur. Preradenie subjektov do sektora verejnej správy nezmenilo úroveň dlhu za rok 2022.

Tabuľka 3 - Vývoj schodku a dlhu sektora verejnej správy v období 10 rokov

Ukazovateľ		Rok / Skutočnosť									
		2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
ESA schodok	mil. EUR	-2 144	-2 370	-2 135	-2 092	-829	-909	-1 140	-4 999	-5 195	-2 216
	%HDP	-2,9	-3,1	-2,7	-2,6	-1,0	-1,0	-1,2	-5,4	-5,2	-2,0
Maastrichtský dlh	mil. EUR	40 742	40 844	41 413	42 481	43 572	44 405	45 306	54 993	61 238	63 378
	%HDP	54,7	53,5	51,7	52,3	51,5	49,4	48,0	58,9	61,1	57,8
HDP v b.c.	mil. EUR	74 493	76 355	80 126	81 265	84 670	89 875	94 430	93 444	100 256	109 645
HDP v s.c.¹⁾	%	0,6	2,7	5,2	1,9	2,9	4,0	2,5	-3,3	4,8	1,8

¹⁾ Údaje sú v stálych cenách vypočítaných reťazením objemov s použitím referenčného roka 2015.

Zdroj: Eurostat, ŠÚ SR

1.2. Saldo verejnej správy

Verejná správa SR na základe výsledkov jesennej notifikácie hospodárila v roku 2022 so schodkom 2 215 563 tis. eur (2,0 % HDP). Schodok v pomere k HDP za rok 2022 klesol oproti roku 2021 o 3,2 p. b.

Tabuľka 4 - Saldo verejnej správy podľa subsektorov(ESA 2010)

	ESA kód	% HDP 2020 S	% HDP 2021 S	% HDP 2022 S	tis. eur 2022 S
1. Verejná správa	S.13	-5,4	-5,2	-2,0	-2 215 563
2. Ústredná štátna správa	S.1311	-5,9	-5,4	-1,7	-1 891 376
3. Miestna samospráva	S.1313	0,2	0,0	-0,4	-412 174
4. Fondy sociálneho zabezpečenia	S.1314	0,3	0,3	0,1	87 987

Hodnoty v tabuľke sú zaokrúhlené na jedno desatinné miesto.

Zdroj: Eurostat, ŠÚSR

Miestna samospráva je totožná v národnej legislatíve s pojmom územná samospráva.

Z pohľadu sektorového členenia sa na schodku najviac podieľala ústredná správa a v rámci nej štátny rozpočet so schodkom 2 802 067 tis. eur, čo predstavuje oproti roku 2021 zlepšenie o 3 379 495 tis. eur. Medziročné zlepšenie hospodárenia štátneho rozpočtu bolo spôsobené predovšetkým výrazne vyššími daňovými príjmami. Základom nárastu daňových príjmov bol predovšetkým rýchlejší rast nominálnych veličín z dôvodu výrazne vyššej inflácie, ako aj rast zamestnanosti a nové opatrenia resp. lepší vyber daní. Naopak negatívne bol deficit ŠR ovplyvnený nárastom čerpania výdavkov určených na financovanie dočasných opatrení spojených s konfliktom na Ukrajine a s kompenzáciou vysokého rastu cien, ako aj dobiehajúcich opatrení na tlmenie pandémie COVID-19.

So schodkom hospodárili aj ďalšie subjekty verejnej správy napríklad obce vo výške 287 784 tis. eur, vyššie územné celky vo výške 141 839 tis. eur a Národná diaľničná spoločnosť vo výške 45 578 tis. eur. Najvyššie prebytky v roku 2022 dosiahli zdravotnícke zariadenia ústrednej správy vo výške 250 011 tis. eur (ovplyvnené realizáciou oddľžovania), štátne fondy vo výške 239 386 tis. eur, ostatné subjekty ústrednej správy vo výške 266 361 tis. eur a Železnice SR vo výške 106 668 tis. eur.

Tabuľka 5 - Schodok verejnej správy podľa jednotlivých subjektov/ zložiek

v tis. eur

	2020 S	2021 S	2022 S	2022 R ³⁾	Medziročný rozdiel	Rozdiel S-R
	3	4	4	5	6=4-3	7=4-5
Ústredná správa, z toho	-5 504 374	-5 458 924	-1 891 376	-5 462 138	3 567 548	3 570 762
Štátny rozpočet ¹⁾	-5 850 431	-6 181 562	-2 802 067	-5 676 673	3 379 495	2 874 606
Príspevkové organizácie ústrednej správy	34 154	-838	44 011	-3 370	44 849	47 381
Štátne fondy	243 605	252 755	239 386	199 472	-13 369	39 914
Obchodné spoločnosti štátu	4 574	333 569	110 414	-24 984	-223 155	135 398
z toho:						
Železničná spoločnosť Slovensko, a.s.	-87 861	187 769	-4 029	863	-191 798	-4 892
MH Invest, s.r.o.	-1 429	128 464	-3 138	-5 697	-131 602	2 559
SIH a investičné fondy SIH-u	-5 475	32 682	40 982	3 850	8 300	37 132
Eximbanka SR	2 026	13 078	2 961	0	-10 117	2 961
JAVYS, a.s.	8 578	2 973	1 974	-42 200	-999	44 174
MH Invest II, s.r.o.	-452	1 292	838	2 314	-454	-1 476
Slovenská konsolidačná, a.s.	-9 337	-2 780	3 495	-4 728	6 275	8 223
Národná diaľničná spoločnosť, a.s.	112 294	-11 721	-45 578	45 767	-33 857	-91 345
Železnice Slovenskej republiky	-10 050	-18 146	106 668	-23 610	124 814	130 278
Verejné vysoké školy	105 938	40 394	-1 806	206	-42 200	-2 012
Verejné výskumné inštitúcie	0	0	2 314	0	2 314	2 314
Zdravotnícke zariadenia ústrednej správy	-47 352	-45 957	250 011	-12 208	295 968	262 219
Ostatné subjekty ústrednej správy ²⁾	5 138	142 715	266 361	55 419	123 646	210 942
Územná samospráva, z toho	178 371	-21 218	-412 174	-181 012	-390 956	-231 162

	2020 S	2021 S	2022 S	2022 R ³⁾	Medziročný rozdiel	Rozdiel S-R
	3	4	4	5	6=4-3	7=4-5
Obce a ich rozpočtové organizácie	140 673	2 371	-287 784	-164 312	-290 155	-123 472
VÚC a ich rozpočtové organizácie	7 735	-26 748	-141 839	8 598	-115 091	-150 437
Príspevkové organizácie obcí	5 734	44	-1 694	5 168	-1 738	-6 862
Príspevkové organizácie VÚC	7 609	13 940	-1 050	7 589	-14 990	-8 639
Dopravné podniky	4 572	-9 641	-9 411	-38 300	230	28 889
Zdravotnícke zariadenia územnej samosprávy	9 003	-8 710	29 023	245	37 733	28 778
Ostatné subjekty územnej samosprávy	3 045	7 526	581	0	-6 945	581
Fondy sociálneho zabezpečenia	326 581	285 463	87 987	-23 533	-197 476	111 520
Sociálna poisťovňa	218 253	327 974	87 435	-45 545	-240 539	132 980
Verejné zdravotné poistenie	108 328	-42 511	552	22 012	43 063	-21 460
Schodok verejnej správy spolu	-4 999 422	-5 194 679	-2 215 563	-5 666 683	2 979 116	3 451 120
% z HDP	-5,4	-5,2	-2,0	-5,2	3,2	3,2

¹⁾ Vrátane štátnych finančných aktív, mimorozpočtových účtov a salda účtu štátneho dlhu

Zdroj: MF SR

²⁾ Ostatné subjekty ústrednej správy zahŕňajú: Rozhlas a televíziu Slovenska, Slovenský pozemkový fond, Agentúru pre núdzové zásoby ropy a ropných výrobkov, neziskové organizácie ústrednej správy a ostatné ústredné podniky.

³⁾ Rozpočet verejnej správy po novele štátneho rozpočtu na základe zákona č.357/2022 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 534/2021 Z. z. o štátnom rozpočte na rok 2022.

Hospodárenie štátneho rozpočtu v medziročnom porovnaní

Štátny rozpočet reprezentujú rozpočtové organizácie ústrednej správy, ich príjmy a výdavky realizované prostredníctvom rozpočtových účtov, ako aj hospodárenie s ich samostatnými účtami, ďalej štátne finančné aktíva v správe Ministerstva financií SR a saldo účtu štátneho dlhu. Niektoré príjmy a výdavky štátneho rozpočtu podliehajú konsolidácii v rámci celej verejnej správy, preto sa tieto pozitívne a negatívne vplyvy na schodok štátneho rozpočtu eliminujú s prislúchajúcimi vplyvmi na ostatné subjekty verejnej správy. Zároveň príjmy a výdavky z EU zdrojov majú neutrálny vplyv na ESA schodok verejnej správy, preto sa pri medziročnom porovnaní jednotlivých príjmov a výdavkov v súlade s metodikou ESA na nich neprihliada. **V medziročnom porovnaní sa hospodárenie štátneho rozpočtu v metodike ESA zlepšilo o 3 379 495 tis. eur.**

Pozitívne vplyvy na ESA schodok štátneho rozpočtu 2022:

- **Medziročný pokles celkového hotovostného schodku štátneho rozpočtu o 2 489 275 tis. eur** zo sumy 7 014 127 tis. eur za rok 2021 na sumu 4 524 852 tis. eur za rok 2022. Na pokles hotovostného schodku mal vplyv okrem hotovostných daní najmä pokles transferu Sociálnej poisťovni a zdravotným poisťovniam o 734 582 tis. eur (tieto transfery sa v rámci verejnej správy konsolidujú), nárast iných hotovostných nedaňových príjmov o 217 712 tis. eur a nárast príjmov z administratívnych poplatkov o 46 344 tis. eur. Celkové hotovostné príjmy vzrástli zo 17 197 298 tis. eur v roku 2021 na 19 029 702 tis. eur v roku 2022, čo predstavuje nárast o 1 832 404 tis. eur. Zároveň k pozitívnemu vývoju hotovostného schodku prispel aj pokles hotovostných výdavkov z 24 211 425 tis. eur na 23 554 554 tis. eur, čo predstavuje pokles výdavkov o 656 871 tis. eur.
- **Transfery územnej samosprávy** (okrem zdravotníckych zariadení) boli medziročne nižšie o 19 144 tis. eur, z toho bežné boli nižšie o 35 324 tis. eur a kapitálové boli vyššie o 16 180 tis. eur. Bežné transfery predstavovali najmä úhradu nákladov na prenesený výkon štátnej správy (rast o 74 391 tis. eur) a ostatné transfery (pokles o 109 715 tis. eur). Nárast kapitálových transferov nastal pri úhradách obciam a vyšším územným celkom (nárast o 4 939 tis. eur) a pri transferoch dopravným podnikom (nárast o 16 180 tis. eur).
- **Medziročný pokles výdavkov štátneho rozpočtu v súvislosti s realizáciou výdavkov na zmiernenie následkov pandémie COVID-19.** V roku 2021 boli výdavky súvisiace s pandemiou vrátane zdrojov EÚ na úrovni 3 413 284 tis. eur, zatiaľ čo v roku 2022 sa realizovali výdavky vo výške 893 711 tis. eur. Tieto výdavky sú čiastočne refundované z EU zdrojov. Výdavky za rok 2022 bez EÚ zdrojov boli vo výške 697 874 tis. eur, v roku 2021 boli vo výške 3 024 904 tis. eur, pokles oproti roku 2021 bol o 2 327 010 tis. eur.

- **zlepšenie akruálnych príjmov z daní** (bez ŠFA) o 1 881 365 tis. eur, z ktorých najvýraznejšie medziročne stúpili príjmy z daní z príjmov fyzických osôb o 345 840 tis. eur, daní z pridanej hodnoty o 946 776 tis. eur, daň z príjmov právnických osôb o 292 852 tis. eur a spotrebných daní o 131 823 tis. eur.
- **ESA hospodárenie štátnych finančných aktív (ŠFA)** bolo oproti roku 2021 lepšie o 213 152 tis. eur, čo bolo spôsobené najmä prijatým transferom zo štátneho rozpočtu vo výške 910 000 tis. eur. Tieto prostriedky boli určené najmä na oddlžovanie zdravotníckych zariadení (316 834 tis. eur), vklad do imania VŠZP (160 000 tis. eur) a kapitálové vklady do verejných spoločností, napr. Valaliky Industrial Park, s. r. o., MH Invest. Tieto vklady boli však podľa metodiky ESA preklasifikované na výdavkové kapitálové transfery s negatívnym vplyvom na schodok.
- Pozitívny vplyv na ESA schodok mal aj nárast pohľadávok za **zaplatené preddavky na nákup vojenskej techniky** vo výške 60 052 tis. eur. V čase splnenia dodávky však zníženie preddavkov bude mať negatívny vplyv na saldo verejnej správy.
- **zlepšenie finančnej pozície voči rozpočtu EÚ** (vrátane Plánu obnovy) oproti roku 2021 o 155 695 tis. eur⁴. Zlepšenie pozície voči rozpočtu EÚ bolo zapríčinené pozitívnejším vplyvom zaznamenania zmeny stavu upravujúcej položky voči EÚ (vrátane Plánu obnovy) o 29 612 tis. eur, čo bolo čiastočne kompenzované negatívnejším vplyvom zaznamenania hotovostných korekcií vo výške 3 215 tis. eur. Pozitívny vplyv na medziročnú zmenu mala aj aktualizácia korekcií vo výške 107 394 tis. eur. Oproti roku 2021 sa znížil odvod do rozpočtu EÚ okrem tradičných vlastných zdrojov o 551 311 tis. eur z hodnoty 1 587 255 tis. eur v roku 2021 na 1 035 944 tis. eur v roku 2022. Pôvodne boli odvody v roku 2021 negatívne ovplyvnené aj podmienenou platbou z dôvodu straty EÚ na tradičných vlastných zdrojoch (ušlé clo z podhodnotenia dovezeného textilu a obuvi z Číny za roky 2012 až 2019) podľa uznesenia vlády SR č. 716/2021 vo výške 277 251 tis. eur. K tejto podmienenej platbe sa viazali vypočítané úroky z omeškania vo výške 249 365 tis. eur, ktoré neboli zatiaľ uhradené a na základe listu Európskej Komisie a odporúčania Eurostatu boli tieto imputované úroky za rok 2021 v septembrovej notifikácii vylúčené. Zároveň v procese riešenia tohto prípadu pokračuje konštruktívny dialóg s Komisiou s cieľom identifikovať presnú čiastku sankcie.

Tieto pozitívne vplyvy na schodok štátneho rozpočtu boli čiastočne eliminované nasledovnými negatívnymi vplyvmi:

- V roku 2021 boli prijaté legislatívne opatrenia, ktoré mali za následok **zvýšenie niektorých sociálnych dávok** v roku 2022 (Ostatné dávky poskytované štátom zahŕňajú nesystémové dávky hradené štátom a výdavky na 13. dôchodok – medziročne sa zvýšili o 207 286 tis. eur, najmä v dôsledku poskytnutia 14. dôchodku vo výške 70 % 13. dôchodku ako inflačnej pomoci pre domácnosti dôchodcov), výdavky na aktívne opatrenia na trhu práce sa zvýšili o 37 470 tis. eur, ostatné sociálne dávky vzrástli o 83 375 tis. eur. Medzi najvýznamnejšie opatrenia patrili:
 - od 1. januára 2022 zvýšenie súm dávky v hmotnej núdzi, ochranného príspevku, aktivačného príspevku, príspevku na nezaopatrené dieťa a **príspevku na bývanie**,
 - od 1. júla 2022 zvýšenie súm životného minima, ktoré má vplyv na nároky a výšku niektorých sociálnych dávok a štátnych príspevkov, na určenie príjmovej hranice a iné,
 - od 1. januára 2022 upravená výška finančného príspevku na poskytovanie sociálnej služby v zariadeniach sociálnych služieb,
 - zvyšovanie prídavkov na deti, rodičovských príspevkov a príspevkov na podporu náhradnej starostlivosti o dieťa,
 - v rámci tzv. „protiinflačnej“ pomoci bol vyplatený jednorazový príspevok vo výške 100 eur na dieťa, ktorému poskytuje starostlivosť profesionálny náhradný rodič,
 - v júli 2022 bol poberateľom dôchodkov vyplatený 13. dôchodok vo výške 50 eur až 300 eur v závislosti od sumy dôchodku. Cieľom predčasného vyplatenia 13. dôchodkov bolo pomôcť poberateľom dôchodkov v období vysokej inflácie,

⁴ Vplyv EU tokov na ESA schodok musí byť neutrálny, preto vplyv na schodok verejnej správy majú len prípadné hotovostné korekcie a vplyv aktualizácie korekcií. Hotovostné EU príjmy a výdavky sa neutralizujú zaznamenaním vyrovnávajúcej položky EU tokov na schodok, ktorá predstavuje rozdiel medzi hotovostnými príjmami a výdavkami zo zdroja EU.

- v decembri 2022 poberateľom dôchodkov vyplatených 70 % zo sumy 13. dôchodku (tzv. 14. dôchodok), vo výške 35 eur až 210 eur v závislosti od sumy dôchodku, cieľom bolo zmiernenie negatívnych dopadov inflácie na poberateľov dôchodkových dávok.
- Zvýšenými výdavkami súvislosti s **vojenským konfliktom na Ukrajine**, predovšetkým v súvislosti s hromadným prílevom cudzincov na územie Slovenskej republiky. Výška týchto výdavkov dosiahla 193 691 tis. eur, išlo najmä o výdavky na príspevok na ubytovanie, na humanitárnu pomoc a ostatné náklady spojené s utečencami a výdavky pre žiakov v regionálnom školstve.
- **príjmy štátneho rozpočtu z ESA dividend a odvodov zo zisku** zaznamenali medziročný pokles o 100 263 tis. eur a naopak superdividenda, ktorá nie je ESA príjmom štátneho rozpočtu bola vyššia o 2 641 tis. eur.
- **vplyv zaznamenania transakcií v súvislosti zo zelenou energiou** bol medziročne negatívnejší o 67 093 tis. eur, imputované výdavkové subvencie štátu na zelenú energiu sa medziročne znížili o 225 731 tis. eur ale zároveň sa zaznamenali nižšie imputované daňové príjmy zo zelenej energie o 292 824 tis. eur.
- **časové rozlíšenie prijatých a platených úrokov, disážia a prémie v štátnom dlhu** malo nárast v roku 2022 (pozitívny vplyv vo výške 101 401 tis. eur) oproti roku 2021 (negatívny vplyv vo výške 324 920 tis. eur) z dôvodu rozdielu v časovom rozlíšení ážia (prémie). V roku 2021 bolo vysoké záporné časové rozlíšenie hlavne z dôvodu vysokého inkasovaného ážia (prémii) z emitovaných štátnych dlhopisov voči jeho časovému rozlíšeniu. V tomto roku štát emitoval štátne dlhopisy s vyššími kupónovými úrokovými sadzbami. V roku 2022 bolo časové rozlíšenie kladné, keďže inkasované ážio bolo nižšie ako jeho časové rozlíšenie.

Nasledujúci text hodnotí skutočne dosiahnuté saldo vybraných skupín subjektov verejnej správy alebo konkrétnych subjektov za rok 2022 v metodike ESA a jeho medziročnú zmenu. Porovnanie skutočnosti roku 2022 s rozpočtom 2022 je predmetom Štátneho záverečného účtu SR⁵.

Príspevkové organizácie ústrednej správy

Hospodárenie príspevkových organizácií ústrednej správy podľa ESA metodiky za rok 2022 dosiahlo **prebytok 44 011 tis. eur**, v porovnaní s rokom 2021 zaznamenali zlepšenie hospodárenia o 44 849 tis. eur. V roku 2021 dosiahlo hospodárenie príspevkových organizácií schodok 838 tis. eur. Na medziročnú zmenu ESA salda mala vplyv predovšetkým zmena hotovostného salda v hodnote 23 866 tis. eur, zmena nárastu pohľadávok o 10 233 tis. eur a poklesu záväzkov o 10 690 tis. eur. Medziročné zlepšenie hotovostného hospodárenia ovplyvnili najmä na príjmovej strane vyššie granty a transfery o 94 707 tis. eur a administratívne a iné poplatky o 18 518 tis. eur, ktoré boli kompenzované hlavne nárastom výdavkov bežných transferov o 70 778 tis. eur a nárastom výdavkov na obstarávanie kapitálových aktív v hodnote 27 751 tis. eur.

Štátne fondy

Tri štátne fondy v roku 2022 hospodárili spolu s prebytkom 239 386 tis. eur, čo predstavuje úhrnom zhoršenie výsledku hospodárenia oproti roku 2021 o 13 369 tis. eur. Najväčší vplyv na tento výsledok má Národný jadrový fond, ktorý zhoršil hospodárenie medziročne o 23 102 tis. eur a dosiahol schodok 17 508 tis. eur. Negatívny vplyv mali vyššie výdavky určené spoločnosti JAVYS, ktoré medziročne vzrástli o 5 574 tis. eur z dôvodu vyššieho plnenia naplánovaných výkonov. Na strane príjmov zase nižšie granty a transfery zo štátneho rozpočtu o 2 398 tis. eur.

Na druhej strane zlepšené medziročné hospodárenie o 8 843 tis. eur dosiahol Environmentálny fond, ktorý hospodáril s prebytkom 219 048 tis. eur. Najväčší pozitívny vplyv na saldo mal nárast pohľadávok o 11 617 tis. eur z dôvodu, že v roku 2021 boli vytvorené opravné položky k pohľadávkam pôvodného Recyklačného fondu v likvidácii, ktoré už v roku 2022 neboli zaznamenané.

Mierne pozitívne na medziročný vývoj hospodárenia fondov pôsobil výsledok hospodárenia Štátneho fondu rozvoja bývaní, ktorý skončil s prebytkom 37 846 tis. eur, čo predstavuje medziročné zlepšenie o 890 tis. eur.

⁵ <https://www.mfr.sk/sk/financie/statne-vykaznictvo/statny-zaverecny-ucet-sr/>

Obchodné spoločnosti ústrednej správy

Obchodné spoločnosti ústrednej správy dosiahli úhrnom medziročne zhoršenie hospodárenia o 223 155 tis. eur oproti roku 2021. V rámci tejto zložky verejnej správy je vykazované hospodárenie celkovo za 15 subjektov, pričom v rozhodujúcej miere sa na výsledku podieľajú najmä spoločnosti v oblasti dopravy a dopravnej infraštruktúry ako sú Národná diaľničná spoločnosť, a. s., Železničná spoločnosť Slovensko, a. s. a Železnice Slovenskej republiky a. s. a spoločnosť MH Invest, s. r. o.

Národná diaľničná spoločnosť, a. s. (NDS) dosiahla v roku 2022 schodok **45 578 tis. eur**, čo predstavuje medziročne zhoršenie o 33 587 tis. eur. Na túto skutočnosť negatívne vplýval vyšší nárast hotovostných výdavkov (o 115 247 tis. eur) ako nárast hotovostných príjmov (o 68 482 tis. eur).

Z celkových príjmov za rok 2022 zaznamenali nárast predovšetkým prijaté granty a transfery (o 59 060 tis. eur) s celkovou dosiahnutou hodnotou vo výške 457 046 tis. eur a tiež príjmy z predaja elektronických diaľničných známok a výberu mýta (o 12 719 tis. eur) s celkovou dosiahnutou hodnotou vo výške 318 194 tis. eur.

V nadväznosti na realizované investičné výdavky a ich následnú refundáciu vzrástli prijaté kapitálové granty z EŠIF o 52 202 tis. eur a zo spolufinancovania zo ŠR o 9 058 tis. eur, ich celkový objem v roku 2022 dosiahol hodnotu 164 621 tis. eur. Kapitálové transfery zo ŠR, poukázané v celkovej výške 276 711 tis. eur z rozpočtovej kapitoly MD SR, zaznamenali nárast o 7 986 tis. eur. Naopak príjmy z bežných transferov zo ŠR zaznamenali pokles o 2 368 tis. eur. V roku 2022 tržby nadviazali svojim rastom na rok 2021, kedy sa obnovil rastúci trend mobility občanov a medzinárodného tranzitu tovaru cez naše územie po prvej vlně pandémie COVID-19. Záujem o kúpu elektronických diaľničných známok bol obzvlášť zvýšený na konci roka 2022, ako reakcia na ohlásenie zvýšenia cien diaľničných známok o 20 % s platnosťou od januára 2023.

Celkové bežné výdavky spoločnosti vzrástli o 88 057 tis. eur oproti roku 2021. Na tomto náraste sa najviac podieľali výdavky na nezrovnalosti a iné vratky za prostriedky EÚ (nárast o 85 699 tis. eur). V roku 2021 boli spoločnosti udelené významné korekcie, na ktoré boli medzi NDS a Ministerstvom dopravy SR podpísané dohody o splátkach a splátkové kalendáre. Celková výška uhradených vratiek v roku 2022 bola 146 406 tis. eur, čo predstavuje nárast oproti roku 2021 o 85 700 tis. eur. Výška úhrady v roku 2022 zahŕňa aj predčasnú úhradu vratiek za korekcie splatné v roku 2023, čo bolo v októbri 2022 aj zrealizované na základe rozhodnutia Ministerstva dopravy SR.

Mzdové a odvodové výdavky medziročne vzrástli celkom o 4 833 tis. eur. Výdavky na obstaranie kapitálových aktív dosiahli výšku 430 465 tis. eur, čo predstavuje medziročný nárast o 27 190 tis. eur. Najvyššie investície v roku 2022 boli vynaložené na stavby diaľnic a rýchlostných ciest D1/2037 Lietavská Lúčka - Dubná Skala vrátane tunela Višňové (78 135 tis. eur), D1 Hubová – Ivachnová (70 913 tis. eur), R2/1979 Kriváň - Lovinobaňa (55 090 tis. eur) a R4 Prešov – severný obchvat I. etapa (42 027 tis. eur).

Na ESA schodok negatívne vplýval pokles pohľadávok o 19 634 tis. eur a nárast záväzkov o 4 629 tis. eur. Pohľadávky súvisiace s prevádzkovaním elektronického mýta sa znížili o 22 757 tis. eur, naopak pohľadávky voči odberateľom vzrástli o 3 076 tis. eur. Ide predovšetkým o odberateľské faktúry vystavené koncom roka so splatnosťou v januári 2023. Pod nárast záväzkov sa podpísal odložený daňový záväzok, ktorý vzrástol o 6 555 tis. eur v roku 2022.

Železnice Slovenskej republiky a. s. (ŽSR) oproti predchádzajúcemu roku **zlepšili svoje hospodárenie** o 124 814 tis. eur a dosiahli prebytok 106 668 tis. eur. Pozitívny vplyv na túto skutočnosť mal medziročný hotovostný nárast príjmov o 226 928 tis. eur eliminovaný nárastom hotovostných výdavkov o 156 154 tis. eur.

Celkové prijaté granty a transfery vzrástli medziročne o 228 672 tis. eur. V Rozpočte verejnej správy na roky 2022 – 2024 bola ŽSR pridelená dotácia na prevádzkovanie železničnej infraštruktúry vo výške 239 100 tis. eur. Schválená dotácia na prevádzkovanie železničnej infraštruktúry neumožňovala zabezpečiť všetky činnosti vyplývajúce z predmetu Zmluvy o prevádzkovaní železničnej infraštruktúry v plnom rozsahu a to aj s prihliadnutím na nárasty cien energií, služieb, tovaru a práce. V priebehu roku bola navýšená dotácia na prevádzkovanie železničnej infraštruktúry o 35 000 tis. eur a následne o 7 000 tis. eur na financovanie odloženej údržby a 73 500 tis. eur na zabezpečenie vyrovnaného hospodárenia zo Zmluvy

o prevádzkovaní železničnej infraštruktúry. V zmysle dodatkov č. 14 až č. 16 k Zmluve o prevádzkovaní železničnej infraštruktúry na roky 2017 - 2021 uzatvorenej medzi MD SR a ŽSR prijala spoločnosť v roku 2022 celkovú dotáciu na prevádzkovanie železničnej infraštruktúry vo výške 354 600 tis. eur (k 31. decembru 2021: 298 600 tis. eur). Zároveň na základe ZPŽI bola v roku 2022 Spoločnosti rozpočtovaná kompenzácia finančných dopadov spojených so znížením úhrad za prístup k železničnej infraštruktúre pre nákladných dopravcov vo výške 22 500 tis. eur (k 31. decembru 2021: 28 241 tis. eur). Zľavy nákladným dopravcom za prístup k železničnej infraštruktúre boli v zmysle zmluvy poskytnuté do 31. decembra 2022 v celkovej hodnote 21 315 tis. eur (k 31. decembru 2021: 27 760 tis. eur). Vyššie sumy prijatých dotácií mali za následok, že príjmy z bežných transferov zo ŠR vzrástli o 51 181 tis. eur oproti predchádzajúcemu obdobiu a dosiahli úroveň 378 079 tis. eur. Z rozpočtovej kapitoly MD SR boli ŽSR v roku 2022 poukázané kapitálové transfery v celkovej výške 95 328 tis. eur na financovanie viacerých investičných projektov výstavby a obnovy železničnej siete (k 31. decembru 2021: 104 453 tis. eur). Celkové prijaté kapitálové transfery boli vo výške 195 484 tis. eur a oproti predchádzajúcemu roku vzrástli o 64 831 tis. eur v nadväznosti na realizované investičné výdavky a ich následnú refundáciu. Pozitívny vplyv na medziročný rast príjmov mali prijaté platby z programu CEF (Nástroj na prepájanie Európy) v sume 130 611 tis. eur, ktoré vzrástli o 112 659 tis. eur. Prostriedky z programu CEF sú viazané na zmluvné projekty na podporu investícií do budovania novej dopravnej infraštruktúry a modernizácie železničných tratí existujúcej dopravnej infraštruktúry.

Oproti roku 2021 **vzrástli celkové bežné výdavky** spoločnosti o 115 742 tis. eur. Rast výdavkov na energiu o 76 217 tis. eur, výdavkov na bežné transfery, vrátenie finančných prostriedkov do EÚ z OPII (nárast o 35 383 tis. eur) a vyššie výdavky na splátky úrokov čiastočne eliminovala úspora vo výdavkoch na materiál a na opravu a údržbu infraštruktúry a na včasné odstraňovanie porúch a prevádzkových obmedzení o 12 382 tis. eur a pokles výdavkov na všeobecné služby o 26 053 tis. eur. Zlepšovaním pracovných a mzdových podmienok a udržania zamestnanosti medziročne narástli výdavky na mzdy a poisťné v úhrne o 13 539 tis. eur (poskytovanie stabilizačného a náborového príspevku, príspevkov na bývanie a ubytovanie, duálne vzdelávanie, štipendijný program a iné)

V roku 2022 pokračoval **rastúci trend výdavkov na obstaranie kapitálových aktív** a dosiahli hodnotu 245 517 tis. eur (v tom z programu CEF 42 731 tis. eur), čo predstavuje medziročný nárast o 40 412 tis. eur. V roku 2022 bol ukončený projekt modernizácie trate Púchov – Považská Teplá s dvoma tunelmi, mostami a estakádou. Medzi ďalšie najvýznamnejšie stavby patrili „Dostavba zriaďovacej stanice Žilina-Teplička a nadväzujúcej železničnej infraštruktúry v uzle Žilina - realizácia -Sekcia č. 2 (61 984 tis. eur)“, „Modernizácia trate Púchov - Žilina, pre rýchlosť do 160 km/hod., I. etapa (23 691 tis. eur)“, „Modernizácia železničnej trate Žilina - Košice, úsek trate Liptovský Mikuláš - Poprad Tatry (mimo) - 1.etapa Poprad – Lučivná (18 431 tis. eur)“, „Elektrifikácia trate Haniska pri Košiciach - Moldava nad Bodvou, realizácia (9 138 tis. eur)“. Projekty boli financované z vlastných zdrojov, z Operačného programu Integrovaná infraštruktúra, z kapitálového transferu zo ŠR a z programu CEF.

Pozitívne na ESA schodok vplýval nárast pohľadávok o 4 225 tis. eur a pokles záväzkov o 25 019 tis. eur. Významný vplyv na medziročný pokles záväzkov o 25 019 tis. eur malo zníženie odloženého daňového záväzku o 19 207 tis. eur a zníženie záväzkov z obchodného styku o 11 686 tis. eur (v tom úhrada zádržného vo výške 18 000 tis. eur na projekte OPII - Trať Púchov - Žilina, I. etapa, úsek Púchov - Považská Teplá).

Hospodárenie Železničnej spoločnosti Slovensko, a. s. (ZSSK) v roku 2022 sčasti ovplyvnil pretrvávajúci výpadok tržieb súvisiacich s pandemiou, výraznejší vplyv mali rastúce ceny nakupovaných tovarov a služieb a finančný dopad humanitárnej pomoci poskytovanej v súvislosti s vojnovým konfliktom na Ukrajine. Prebytkové hospodárenie z roku 2021 vo výške 187 769 tis. eur spoločnosť zhoršila o 191 798 tis. eur a dosiahla **schodok na úrovni 4 029 tis. eur**. Na túto skutočnosť negatívne vplýval vyšší pokles hotovostných príjmov o 175 713 tis. eur ako pokles hotovostných výdavkov o 11 239 tis. eur.

Čiastočný negatívny vplyv na osobnú železničnú dopravu mali náklady súvisiace s protipandemickými opatreniami, ako aj zvýšené náklady v súvislosti s poskytovanou humanitárnou pomocou odídencom z Ukrajiny a tiež finančný dopad nadinflačného rastu cien nakupovaných tovarov a služieb. Napriek tomu sa spoločnosť medziročne zvýšila tržby z prepravy cestujúcich v porovnaní s rokom 2021 o 70,6 %,

medziročne sa prepravilo o 47 % viac cestujúcich, čo sa prejavilo nárastom príjmov o 35 160 tis. eur. Rast tržieb bol eliminovaný poklesom príjmov z grantov a transferov medziročne o 205 837 tis. eur.

Celkovo bol zo ŠR spoločnosti poskytnutý bežný transfer na úrovni 379 865 tis. eur čo predstavuje pokles o 122 798 tis. eur.⁶ Prijaté kapitálové transfery poukázané z rozpočtovej kapitoly Ministerstva dopravy SR vo výške 87 354 tis. eur zaznamenali medziročne pokles o 86 509 tis. eur z dôvodu ukončenia vybraných EÚ projektov v roku 2021 (Motorové jednotky a Elektrické jednotky pre prímestskú a regionálnu dopravu, Nákup koľajových vozidiel pre Ozubnicovú železnicu), na ktoré boli od roku 2013 čerpané nenávratné finančné príspevky z Kohézneho fondu.

Na hospodárenie ZSSK majú tiež výrazný vplyv inflácia a vysoké ceny energií. Súvisí to najmä s nakupovaním trakčnej elektrickej energie a trakčnej nafty, ale aj s rastom cien elektriky, zemného plynu a tepla. Napriek eliminovaniu týchto negatívnych vplyvov šetrením vo výdavkoch na všeobecné služby, prepravné, dane, splácaní úrokov, poisťné a ďalšie výdavky vzrástli bežné výdavky oproti roku 2021 o 72 222 tis. eur a dosiahli úroveň 460 812 tis. eur. Pokračoval rastúci trend mzdových a odvodových výdavkov a to zvýšením tarifných miezd pre jednotlivé profesie a rôznych benefítov v zmysle platnej Kolektívnej zmluvy (o 13 290 tis. eur). Medziročný rast výdavkov na tovary a služby o 59 518 tis. eur ovplyvnil nárast cien trakčných zdrojov (trakčná elektrická energia o 51% a motorová nafta o 41%), nárast cien spotrebného materiálu (o 79 738 tis. eur), dodávateľské opravy a údržby koľajových vozidiel, vrátane kapitalizačných opráv koľajových vozidiel (nárast o 25 028 tis. eur) a špeciálne služby (nárast o 22 175 tis. eur).

V roku 2022 spoločnosť pokračovala vo výraznejšej modernizácii vozového parku v sume 120 432 tis. eur (rušne, vozne, vlakové súpravy, iné koľajové vozidlá). K prijatým dotáciám boli recipročne čerpané kapitálové výdavky o 83 461 tis. eur menej ako v predchádzajúcom rozpočtovom období v značnej miere ovplyvnené ukončením projektov. V priebehu roka boli poskytnuté preddavky na nové elektrické jednotky v hodnote 26 915 tis. eur.

ZSSK zároveň plánovala vyššie kapitálové výdavky na obstaranie investícií zo zdrojov ZSSK, ktoré sa ale z dôvodu udelenia súhlasu s načerpaním dlhodobého investičného úveru MF SR až v septembri 2022, nepodarilo zrealizovať v celkovom plánovanom objeme (najväčší sklz vznikol v nižšej realizácii a posune projektov v okruhu stavieb a IT investícií). Naďalej sa pokračovalo v realizácii EÚ projektov plánovaných ZSSK, najmä výstavba troch stredísk technicko-hygienickej údržby (THU) v mestách Humenné, Nové Zámky a Zvolen na zlepšenie podmienok na vykonávanie drobných opráv a čistenia vlakov (25 520 tis. eur), projekt Modernizácia EJ radu 425 (6 299 tis. eur), projekt Modernizácia koľajových vozidiel pre Tatranskú železnicu, Modernizácia osobných vozňov (projekt „Modernizácie vozidlového parku ŽKV v rámci OPII – 3. časť“ v sume 26 915 tis. eur, projekt „Obstaranie elektrických jednotiek pre Ozubnicovú aj Tatranskú elektrickú železnicu“ v sume 3 344 tis. eur).

ESA schodok negatívne ovplyvnil rozdiel položiek časového rozlíšenia. Závazky medziročne vzrástli o 27 194 tis. eur, ale nárast pohľadávok o 24 486 tis. eur značne eliminoval celkový dopad na ESA schodok. Medziročne došlo k nárastu na účtoch dodávateľov a nevyfakturovaných dodávok o 11 198 tis. eur v súvislosti s úhradami investičných faktúr z predchádzajúceho obdobia v hodnote 43 600 tis. eur za stavebné práce pre projekt vybudovania infraštruktúry na kontrolu a prípravu vozového parku železničnej osobnej dopravy.

Spoločnosť MH Invest, s. r. o. dosiahla v roku 2022 schodok 3 138 tis. eur, čo predstavuje **medziročné zhoršenie hospodárenia o 131 602 tis. eur**. Tento rozdiel vznikol v dôsledku výnimočne vysokých príjmov spoločnosti v roku 2021, predovšetkým z dôvodu prijatia vkladu do základného imania v sume 120 064 tis. eur⁷ v súvislosti so splatením nesplatennej časti vkladu do ZI v nadväznosti na rozhodnutie jediného spoločníka (MH SR) z roku 2016 a vkladu do základného imania v sume 9 843 tis. eur v súvislosti s výstavbou priemyselného parku Rimavská Sobota. V roku 2022 dosiahla spoločnosť celkové ESA príjmy v sume 2 347 tis. eur, z čoho nedaňové príjmy vo výške

⁶ V roku 2022 bola spoločnosti v súlade s Čiastkovou zmluvou pre rok 2022 k ZoDSVZ, v znení Dodatku č. 1 až Dodatku č. 6 poskytnutá úhrada za dopravné služby vo verejnom záujme, v ktorej bol zohľadnený aj finančný dopad pandémie ochorenia COVID-19 vo výške 378 347 tis. eur a zároveň boli zo ŠR finančne vysporiadané doplatky zo Zmluvy o dopravných službách vo verejnom záujme za rok 2021 (nadkompenzácia vrátená vo výške 10 0073 tis. eur pre MD SR).

⁷ prostriedky sú viazané na escrow účte v Štátnej pokladnici

1 056 tis. eur. ESA výdavky dosiahli v roku 2022 úroveň 5 485 tis. eur, nárast o 2 262 tis. eur, z čoho najvyšší nárast zaznamenali výdavky na nájomné budov v súvislosti s úhradou nájomného za sídlo Európskej agentúry práce (ELA) v Slovenskej republike. Slovenská republika sa zaviazala platiť nájomné za priestory ELA do novembra 2031 prostredníctvom spoločnosti MH Invest.

Verejné vysoké školy

Verejné vysoké školy v roku 2022 dosiahli schodok 1 806 tis. eur čím **zhoršili svoje hospodárenie medziročne o 42 200 tis. eur**. V porovnaní s rokom 2021 negatívne na hospodárenie pôsobili najmä medziročne zvýšené výdavky na tovary a služby o 34 826 tis. eur súvisiace prevažne s nárastom cien energií a celkovým nárastom cien jednotlivých tovarov. Taktiež došlo k nárastu výdavkov na mzdy medziročne o 24 078 tis. eur a k zvýšeniu výdavkov na obstaranie kapitálových aktív o 32 106 tis. eur určených prevažne na rekonštrukcie budov a modernizáciu vybavenia jednotlivých vysokých škôl. Pozitívny vplyv na hospodárenie vysokých škôl mali vyššie príjmy z grantov a transferov o 48 830 tis. eur pochádzajúcich prevažne zo štátneho rozpočtu. Celkové príjmy z grantov a transferov dosiahli sumu 813 845 tis. eur.

Zdravotnícke zariadenia ústrednej správy a územnej samosprávy

Zdravotnícke zariadenia ústrednej správy dosiahli pri jesennej notifikácii výšku prebytku 250 011 tis. eur. Oproti predchádzajúcemu roku **došlo k výraznému zlepšeniu v celkovom hospodárení o 295 968 tis. eur**. Zdravotnícke zariadenia dosiahli hotovostný schodok vo výške 47 138 tis. eur, čo predstavovalo zhoršenie hospodárenia oproti predchádzajúcemu roku o 143 501 tis. eur. Pozitívny vplyv na saldo mali vyššie príjmy najmä z administratívnych a iných poplatkov (najmä za lekárske výkony a poskytnutú zdravotnú starostlivosť) o 140 597 tis. eur viac ako v predchádzajúcemu roku. Pozitívny vplyv na medziročné hospodárenie mali aj prijaté bežné transfery z kapitoly Ministerstva zdravotníctva SR vyššie o 28 309 tis. eur). V roku 2022 zdravotnícke zariadenia ústrednej správy prijali z kapitoly Ministerstva zdravotníctva SR aj transfer vo výške 101 687 tis. eur určený na vyplatenie stabilizačného príspevku zdravotníckym pracovníkom. Zdravotnícke zariadenia dosiahli v roku 2022 schodkové hospodárenie, keďže aj napriek vyšším príjmom došlo zároveň aj k zvýšeným výdavkom najmä na mzdy, odvody a tovary a služby (nárast o 286 022 tis. eur oproti roku 2021). Zvýšené výdavky súviseli najmä s riešením protipandemických opatrení, postupnými obnovenými zdravotnými výkonmi, ale zároveň aj rastom inflácie a zvýšením cien energií.

Najväčší vplyv na celkové zlepšenie hospodárenia v ESA metodike oproti hotovostnému schodku predstavoval pokles celkových záväzkov o 155 179 tis. eur (v roku 2021 bol medziročný nárast záväzkov vo výške 157 827 tis. eur). V príspevkových organizáciách, ktoré tvoria najväčšiu skupinu zdravotníckych zariadení z pohľadu právnej formy, došlo medziročne k poklesu záväzkov o 162 074 tis. eur. **Išlo predovšetkým o vplyv oddlžovania** v súlade s Návrhom finančnej stabilizácie zdravotníckych zariadení⁸, a to voči Sociálnej poisťovni o 186 186 tis. eur a voči ostatným veriteľom o 112 072 tis. eur. Tento pozitívny vplyv bol eliminovaný najmä nárastom daňových záväzkov a záväzkov voči zamestnancom týkajúcich sa stabilizačného príspevku. Vo všetkých právnych formách v prípade nárastu záväzkov voči zamestnancom a daňových záväzkov išlo najmä o záväzky súvisiace s vyplatením druhej polovice stabilizačného príspevku v decembrových mzdách s výplatným termínom v januári 2023.

Pozitívny vplyv vo výške 100 944 tis. eur na celkové hospodárenie podľa ESA malo aktuálne zaznamenanie výdavkov na stabilizačný príspevok, ktoré sa v zmysle ESA metodiky majú zaznamenať do obdobia, s ktorými vecne a časovo súvisia. V zmysle dohody o poskytnutí stabilizačného príspevku sa zamestnanec zaviazal, že zotrvá v pracovnom pomere nepretržite počas troch rokov, preto výdavok zdravotníckych zariadení v sektore verejnej správy bude rozložený na obdobie rokov 2023, 2024 a 2025 v pomernej časti.

Pozitívny vplyv na hospodárenie v roku 2022 mal nárast pohľadávok vo výške 33 691 tis. eur (v roku 2021 došlo k nárastu pohľadávok a 31 762 tis. eur), išlo predovšetkým o pohľadávky voči zdravotným poisťovniam za poskytnutú zdravotnú starostlivosť). Pozitívny vplyv mala aj prijatá pôžička Kúpeľov Sliač, a. s. (od MH Manažmentu, a. s.) vo výške 1 500 tis. eur, ktorá bola preklasifikovaná na príjmový kapitálový

⁸ Vláda SR schválila „Návrh finančnej stabilizácie zdravotníckych zariadení,“ na svojom rokovaní 2. decembra 2020 uznesením č. 757/2020.

transfer a taktiež aj prijatý vklad do základného imania UN sv. Michala (zo ŠFA, vzájomné toky sa v rámci verejnej správy vykonsolidujú) preklasifikovaný na prijatý kapitálový transfer vo výške 5 000 tis. eur.

Zdravotnícke zariadenia územnej samosprávy dosiahli v roku 2022 ESA prebytok 29 023 tis. eur, oproti roku 2021 došlo k zlepšeniu hospodárenia o 37 733 tis. eur. Pozitívny vplyv na hotovostné hospodárenie mali vyššie príjmy najmä z administratívnych a iných poplatkov (najmä za lekárske výkony a poskytnutú zdravotnú starostlivosť) v celkovej výške 221 126 tis. eur (o 14 367 tis. eur viac ako v roku 2021). V roku 2022 zdravotnícke zariadenia územnej samosprávy prijali z kapitoly Ministerstva zdravotníctva SR aj transfer vo výške 16 567 tis. eur určený na vyplatenie stabilizačného príspevku zdravotníckym pracovníkom.

Pozitívny vplyv na hospodárenie mal aj nárast pohľadávok o 4 797 tis. eur, pokles celkových záväzkov o 1 250 tis. eur. Pri poklese záväzkov išlo predovšetkým o vplyv oddĺženia v súlade s Návrhom finančnej stabilizácie zdravotníckych zariadení voči Sociálnej poisťovni o 13 927 tis. eur a voči ostatným veriteľom o 2 030 tis. eur (v roku 2021 sa oddĺžovanie nerealizovalo). Tento pozitívny vplyv bol eliminovaný najmä nárastom daňových záväzkov a záväzkov voči zamestnancom, išlo najmä o záväzky súvisiace s vyplatením druhej polovice stabilizačného príspevku v decembrových mzdách s výplatným termínom v januári 2023.

Významný pozitívny vplyv na celkové hospodárenie podľa ESA v roku 2022 malo aj aktuálne zaznamenanie výdavkov na stabilizačný príspevok vo výške 16 530 tis. eur, obdobne ako pri zdravotníckych zariadeniach ústredných.

Ostatné subjekty ústrednej správy⁹

Hospodárenie ostatných subjektov ústrednej správy (v tom ostatné podniky ústrednej správy, Rozhlas a televízia Slovenska, Slovenský pozemkový fond, Agentúra pre núdzové zásoby ropy a ropných výrobkov a štátne neziskové organizácie štátu) malo celkový pozitívny vplyv na saldo verejnej správy. Spolu zaznamenali prebytok v sume 266 361 tis. eur, čo predstavuje zlepšenie oproti roku 2021 o 123 646 tis. eur. Nasledujúci text opisuje len významné zlepšenia alebo zhoršenia hospodárenia oproti roku 2021.

Ostatné ústredné podniky dosiahli v roku 2022 medziročné zlepšenie hospodárenia o 120 272 tis. eur s celkovým prebytkom 131 295 tis. eur. V rámci skupiny hospodárila s najvyšším prebytkom spoločnosť Valalíky Industrial Park, s. r. o. (153 621 tis. eur). Spoločnosť prijala vklad do ZI v hodnote 214 118 tis. eur na realizáciu investičného projektu „Strategické územie Valalíky“. Podľa metodiky ESA2010 bola táto transakcia zaznamenaná ako prijatý kapitálový transfer s vplyvom na saldo hospodárenia spoločnosti. Časť prijatej sumy preinvestovala na obstaranie kapitálových aktív v sume 54 515 tis. eur. Išlo predovšetkým o nákup pozemkov.

Agentúra pre núdzové zásoby ropy a ropných výrobkov (EOSA) zaznamenala v roku 2022 zlepšenie hospodárenia o 39 611 tis. eur, keď dosiahla prebytok vo výške 86 214 tis. eur. Pozitívny vplyv na hospodárenie mal nárast celkových hotovostných príjmov o 4 448 tis. eur a súčasný pokles celkových hotovostných výdavkov o 3 916 tis. eur. Hlavným zdrojom príjmov sú príjmy z povinného poplatku za udržiavanie núdzových zásob ropy a ropných výrobkov, ktoré dosiahli hodnotu 96 153 tis. eur (nárast o 4 564 tis. eur). Uvedené príjmy z poplatku sa odvíjajú od spotreby, resp. objemu ropy a ropných výrobkov dovezených alebo uvedených do daňového voľného obehu. Pozitívny vplyv poklesu výdavkov na obmenu, skladovanie a udržiavanie núdzových zásob o 10 964 tis. eur bol do veľkej miery neutralizovaný nárastom daňových výdavkov o 7 444 tis. eur.

Pod zlepšenie hospodárenia sa podpísal najmä nárast pohľadávok v sume 30 870 tis. eur súvisel so zapožičaním núdzových zásob motorovej nafty a automobilového benzínu spoločnosti OMV Slovensko, s. r. o. podľa zákona č. 218/2013 Z. z. o núdzových zásobách ropy a ropných výrobkov a o riešení stavu ropnej núdze, a to z dôvodu vážnej poruchy destilačnej jednotky v rafinérii OMV vo Schwechate a tým aj ohrozenia zásobovania ropných výrobkov na slovenskom trhu.

⁹ Ostatné subjekty ústrednej správy zahŕňajú: Rozhlas a televíziu Slovenska, Slovenský pozemkový fond, Agentúru pre núdzové zásoby ropy a ropných výrobkov, neziskové organizácie ústrednej správy a ostatné ústredné podniky.

Štátne neziskové organizácie dosiahli v roku 2022 ESA prebytok 36 979 tis. eur, čo predstavuje horší výsledok oproti roku 2021 o 35 800 tis. eur. Najväčší negatívny vplyv mal Fond na podporu športu, ktorý medziročne zhoršil hospodárenie o 45 800 tis. eur. Na strane príjmov tohto fondu malo negatívny vplyv čerpanie nižšieho objemu prostriedkov určených na budovanie a modernizáciu športovej infraštruktúry medziročne o 18 700 tis. eur. Taktiež v roku 2022 Fond na podporu športu nedostal finančné prostriedky určené na pomoc a zmiernenie dopadov pandémie COVID-19 pre profesionálny a amatérsky šport, pre prevádzkovateľov športovísk a organizátorov športových podujatí ako tomu bolo v roku 2021 (9 500 tis. eur). Na strane výdavkov malo negatívny vplyv na medziročné hospodárenie Fondu na podporu športu vyššie čerpanie prostriedkov určených na budovanie športovej infraštruktúry národného významu o 15 798 tis. eur z dôvodu, že v roku 2021 sa tieto prostriedky nečerpali a projekty sa naplno rozbehli až v roku 2022.

Územná samospráva

Územná samospráva ako celok dosiahla schodok 412 174 tis. eur, čo predstavuje medziročné zhoršenie salda oproti roku 2021 o 390 546 tis. eur (v roku 2021 dosiahla schodok 21 628 tis. eur).

Hospodárenie samospráv v roku 2022 negatívne ovplyvnili viaceré objektívne okolnosti: pandémia koronavírusu, rastúca miera inflácie, rast cien energií, služieb a tovarov, osobitne stavebných materiálov, nárast ďalších povinností bez dostatočných finančných kompenzácií, napr. separovanie kuchynského odpadu, ktoré si obce museli zafinancovať len z poplatkov za odpad, dofinancovanie súkromných domovov sociálnych služieb a škôl, celoplošná zimná údržba, a aj komunálne voľby.

Rozpočtové hospodárenie obcí v skončilo so schodkom 287 784 tis. eur. V porovnaní s rokom 2021, došlo k zhoršeniu hospodárenia obcí o 290 155 tis. eur. K negatívne mu vývoju salda obcí prispel vyšší medziročný nárast celkových výdavkov (o 701 715 tis. eur) ako bol nárast celkových príjmov (o 410 811 tis. eur).

Z daňových príjmov (nárast o 236 705 tis. eur) má významný podiel daň z príjmov fyzických osôb vrátane sankcií, ktorá medziročne vzrástla o 223 083 tis. eur (o 9,8 %), daň z nehnuteľností (najviac daň zo stavieb) vzrástla o 825 tis. eur (o 0,2 %) a dane za špecifické služby (daň za rozvoj) vzrástla o 12 603 tis. eur (o 5,1 %). Niektoré z obcí kompenzovali čiastočný výpadok podielových daní zvýšením sadzieb dane z nehnuteľnosti.

Aj nedaňové príjmy zaznamenali nárast o 112 135 tis. eur. Príjmy z vlastníctva sa zvýšili o 12 158 tis. eur, z toho príjmy z prenajatých budov, priestorov a objektov o 9 179 tis. eur, príjmy z administratívnych poplatkov narástli o sumu 74 891 tis. eur, a to najmä poplatky a platby za stravné (o 41 620 tis. eur) a poplatky a platby za predaj výrobkov, tovarov a služieb (o 21 052 tis. eur). Kapitálové príjmy dosiahli úroveň 84 632 tis. eur a oproti skutočnosti roku 2021 došlo k ich nárastu o 22 787 tis. eur (o 36,8 %).

Pozitívny vplyv na hospodárenie obcí mali zvýšené transfery a granty zo štátu, ktoré dosiahli úroveň 2 041 271 tis. eur a v porovnaní so skutočnosťou predchádzajúceho roka vzrástli o 61 971 tis. eur (o 3,1 %). Oproti roku 2021 došlo k nárastu bežných grantov a transferov o 617 tis. eur, najmä z dôvodu nárastu transferov na prenesený výkon štátnej správy o 51 750 tis. eur (o 5,0 %) a tiež nárastu zahraničných bežných grantov o 510 tis. eur (o 10,5%). Medziročne zaznamenali nárast príjmy z kapitálových k grantov a transferov o 57 894 tis. eur (o 21,5 %) a tiež zahraničné kapitálové granty o 3 035 tis. eur (o 44,4 %). Uvedené sa premietlo do vyššieho čerpania kapitálových výdavkov.

Pozitívny vplyv na saldo eliminoval pokles príjmov z tuzemských bežných transferov zo štátneho rozpočtu o 60 090 tis. eur (o -10,4 %) a príjmy z prostriedkov z rozpočtu Európskej únie o 85 tis. eur (o -11,8 %).

Čiastky, ktoré prijali obce v rámci bežných transferov boli určené na úhradu nákladov súvisiacich s ozbrojeným konfliktom na Ukrajine (na ubytovanie odídencov), na refundáciu výdavkov v súvislosti s ochorením COVID-19, na prenesený výkon štátnej správy v oblasti školstva, na ochranu životného prostredia, na sociálne služby a iné. Kapitálové transfery zo ŠR a zahraničných subjektov a tiež prostriedky z EÚ boli obciam poskytnuté na realizáciu prebiehajúcich a plánovaných investičných akcií v rámci projektov odpadového hospodárstva, sociálnych služieb, školstva a dopravy.

Opatrenia vo vzťahu k hospodáreniu obcí prijaté v súvislosti s pandemiou platili aj pre časť roka 2022 čo vyvolalo zvýšené náklady na ich zabezpečenie. Celkové ESA výdavky obcí dosiahli

úroveň 6 218 177 tis. eur, z toho bežné výdavky sa pohybovali na hodnote 5 189 904 tis. eur a kapitálové výdavky na hodnote 974 795 tis. eur. Zvyšok tvoria položky časového rozlíšenia a ostatné úpravy.

V porovnaní s rokom 2021 došlo k nárastu bežných výdavkov o 443 956 tis. eur (o 9,4 %). Medziročne narástli bežné výdavky na mzdy, platy a ostatné osobné vyrovnania (o 130 817 tis. eur) a s tým súvisiace daňové odvody a odvody do fondov sociálneho a zdravotného poistenia (o 47 456 tis. eur), narástli výdavky na tovary a služby o 146 114 tis. eur (o 10,1 %), z toho najvyšší nárast výdavkov bol na energiách, výdavkoch na knihy a časopisy, na potravinách, palive a nájme dopravných prostriedkov, na rutínnej a štandardnej údržbe softvéru, nájme za budovy a objekty, na všeobecných službách a vratkách. Vzrástli výdavky na odmeny a príspevky o sumu 6 736 tis. eur (o 38,8 %). Nárast cien energií štát navyše výrazne kompenzoval uvoľnením 77 000 tis. eur pre regionálne školstvo. Z bežných výdavkov sa medziročne ušetrilo najmä na výpočtovej technike, všeobecnom materiály, rutínnej a štandardnej údržbe budov a objektov, na vyplatených cestovných náhradách a za odmeny mimo pracovného pomeru (o 25 988 tis. eur).

Recipročne k vyšším prijatým bežným grantom a transferom sa čerpali výdavky na bežné transfery sumou 800 818 tis. eur. Na zvýšení o 118 926 tis. eur (o 17,4 %) sa podieľali najmä transfery v rámci verejnej správy, z toho boli vyššie najmä transfery pre príspevkové organizácie o 15 461 tis. eur a obci na úhradu nákladov preneseného výkonu štátnej správy o 8 203 tis. eur, avšak opačný efekt sa prejavil v nižších dotáciách pre dopravné podniky (pokles o 12 932 tis. eur).

Zvýšili sa tiež bežné transfery jednotlivcom a neziskovým právnickým osobám o 98 955 tis. eur (o 46,1 %), z toho najviac súkromným školám (o 17 716 tis. eur), transfery nefinančným subjektom nezarađeným vo verejnej správe a zároveň poklesli náklady na likvidáciu akciových spoločností (o -39,7 %) a bežné transfery do zahraničia (o -8,6 %).

Oproti predchádzajúcemu obdobiu, kedy obce šetrili na investíciách a bolo čiastočne pozastavené čerpanie kapitálových výdavkov, sa v roku 2022 naplno rozbehli investičné akcie a rozvojové projekty čo sa prejavilo v medziročnom náraste výdavkov na obstaranie kapitálových aktív o sumu 246 430 tis. eur (o 35,4 %). Viac sa čerpalo nielen v súvislosti so zmiernením pandémie, ale aj z dôvodu časového posunu realizácie projektov spolufinancovaných z prostriedkov EŠIF a súvisiaceho procesu obstarávania. Z tohto pohľadu mala medziročne najvyšší nárast realizácia nových stavieb spolu s rekonštrukciou, modernizáciou a stavebnými úpravami o 237 873 tis. eur. Z investičných výdavkov boli finančné zdroje alokované do projektov sociálnej inklúzie, na elimináciu súčasných zdrojov znečisťovania v rámci projektov kvalita životného prostredia, na rozšírenie kanalizačných sietí a čističiek odpadových vôd, na zníženie energetickej náročnosti budov, na výstavbu, modernizáciu a rekonštrukciu budov, na nákup pozemkov, nákladných vozidiel a špeciálnych strojov a ďalšie projekty rozvoja občianskej vybavenosti a infraštruktúry. Výdavky boli čerpané v rámci programov financovaných z vlastných a úverových zdrojov, ale i zo zdrojov EÚ a spolufinancovania ŠR.

Ani v poskytovaní kapitálových transferov nedosiahli obce úsporu, poskytnutá suma vo výške 32 624 tis. eur znamená medziročný nárast o 11 329 tis. eur (o 53,2 %). Najvyšší medziročný nárast mali transfery iným obciam, príspevkovým organizáciám a pre dopravné podniky v úhrne o 10 292 tis. eur.

Medzi negatívne faktory ovplyvňujúce saldo hospodárenia patrila zmena stavu položiek časového rozlíšenia vo výške 37 301 tis. eur a ostatných úprav vo výške 1 274 tis. eur. Z nich sa najviac na ESA schodku podieľal nárast záväzkov o 52 044 tis. eur (najmä záväzkov voči dodávateľom a prijatých preddavkov o 48 514 tis. eur a ostatných záväzkov o 44 239 tis. eur). Nárast pohľadávok z nedaňových príjmov o sumu 3 219 tis. eur, ostatných pohľadávok o 4 123 tis. eur a nákladov budúcich období o 2 097 tis. eur čiastočne eliminoval vplyv spôsobený nárastom záväzkov.

Vyššie územné celky zhoršili svoje hospodárenie oproti roku 2021 a dosiahli schodok vo výške 141 839 tis. eur, čo je pokles salda o 115 091 tis. eur. Na negatívny vývoj salda vplýval predovšetkým medziročný nárast výdavkov, ktorý bol vyšší v porovnaní s medziročným rastom príjmov.

Medziročné zvýšenie rozpočtu bežných príjmov ovplyvnili najmä vyšší výnos z podielu dane z príjmu o 98 955 tis. eur (o 10,0 %), nárast príjmov z dividend o 1 800 tis. eur, príjmov z predaja výrobkov, tovarov a služieb o 4 992 tis. eur, príjmov za stravné v školách a školských zariadeniach o 7 106 tis. eur

a príjmov z vratiek o 3 671 tis. eur eliminovaný poklesom príjmov z prenájmu majetku VÚC (budov a priestorov) o 1 775 tis. eur a iných príjmov a refundácií o 2 065 tis. eur. Ide najmä o platby od občanov umiestnených v zariadeniach sociálnych služieb za poskytované služby, platby za stravné, za ubytovacie služby, poplatky a platby za zápisné a školné a z administratívnych poplatkov.

Z prostriedkov štátneho rozpočtu a zo zahraničných grantov a transferov boli VÚC poskytnuté bežné granty a transfery v sume 595 863 tis. eur, z toho tuzemské bežné transfery v sume 591 714 tis. eur a zahraničné bežné granty vo výške 4 148 tis. eur. Ich medziročný nárast o 14 759 tis. eur (o 2,5 %) mal pozitívny vplyv na saldo. Väčšiu časť z prijatých transferov samosprávnych krajov tvoria transfery určené na prenesený výkon štátnej správy v oblasti školstva, ktoré sa upravovali smerom nahor z dôvodu zmien normatívnych a nenormatívnych finančných prostriedkov, financovali sa úlohy spojené s regionálnym rozvojom, ochranou životného prostredia, ako aj realizácia projektov spolufinancovaných z Európskej únie. Účelové dotácie boli použité najmä na financovanie kompetencií preneseného výkonu štátnej správy.

Rastúci trend pozitívne ovplyvnil nárast prijatých tuzemských kapitálových grantov a transferov mierne negovaný poklesom prijatých zahraničných grantov určených na financovanie projektov, ktoré oproti roku 2021 vzrástli v úhrne o 4 010 tis. eur (o 7,5 %). Išlo najmä o refundáciu výdavkov na zazmluvnených projektoch.

Bežné výdavky vzrástli úhrnom medziročne o 133 454 tis. eur. Transfery v rámci verejnej správy vzrástli o 79 761 tis. eur a boli smerované najmä príspevkovým organizáciám (nárast o 36 137 tis. eur), obciam a rozpočtovým organizáciám. Transfery mimo verejnej správy poskytnuté jednotlivcom a neziskovým právnickým osobám, občianskym združeniam a nadáciami, dotácie dopravcom – právnickým osobám nezaradeným v sektore verejnej správy, ktorí zabezpečujú výkony vo verejnom záujme a na vykrytie strát vo verejnom záujme pri zabezpečovaní prímestskej autobusovej dopravy osôb a iným subjektom sa zvýšili úhrnom o 42 857 tis. eur.

Legislatívne opatrenia ako sú zvýšenie miezd zamestnancov vo verejnej správe úpravou platových taríf zvýšili výdavky na mzdy a odvody o 24 290 tis. eur (o 8,8 %), medziročne o sumu 29 593 tis. eur (o 12,2 %) narástli výdavky na tovary a služby, z toho najviac na energie, všeobecný materiál, potraviny, zahraničné cestovné náhrady, cestovné náhrady, na špeciálne služby a výdavky zdravotníckym zariadeniam.

Negatívny vplyv tohto rastu čiastočne eliminovali úspory v obstaraní interiérového vybavenia, výpočtovej techniky, prevádzkových strojoch, daniach a vo výdavkoch za nezrovnalosti a iné vratky za prostriedky EÚ.

V nadväznosti na uvoľnenie opatrení z predchádzajúcich období a vyššie prijaté kapitálové granty a transfery čerpali samosprávne kraje kapitálové výdavky na úrovni 320 806 tis. eur, čo predstavuje medziročný nárast o 103 460 tis. eur (o 47,6 %). Výdavky na obstarávanie kapitálových aktív sa zvýšili o 69 039 tis. eur a časť z nich bola použitá na dofinancovanie investičných akcií schválených v predchádzajúcich rokoch, ktoré boli ku koncu minulého roka neukončené alebo neuhradené, ďalej na spolufinancovanie projektových dokumentácií v súvislosti s možnosťou uchádzať sa o finančné prostriedky z Plánu obnovy a odolnosti, na výdavky súvisiace s prípravou výstavby cyklotrás (štúdie, projektové dokumentácie). Kapitálové transfery poskytli VÚC najmä príspevkovým organizáciám v objeme 75 582 tis. eur (nárast o 55,8 % oproti roku 2021).

Saldo ESA 2010 bolo ovplyvnené aj nárastom záväzkov o 23 236 tis. eur, z toho najvyšší medziročný nárast mali záväzky voči dodávateľom (o 16 282 tis. eur). V menšej miere k zhoršeniu prebytku prispel aj nárast ostatných záväzkov (o 6 575 tis. eur) oproti predchádzajúcemu obdobiu.

Dopravné podniky samosprávy¹⁰ v roku 2022 hospodárili na porovnateľnej úrovni s predchádzajúcim obdobím a s ESA schodkom vo výške 9 411 tis. eur zlepšili svoje hospodárenie o 230 tis. eur (2021: schodok 9 641 tis. eur).

Postupný návrat na úroveň pred pandemiou COVID-19 a vplyvom uvoľnenia opatrení s tým súvisiacich sa zvýšil počet prepravovaných osôb, zvýšili sa dopravné výkony, narástli tržby za predaj cestovných lístkov,

¹⁰ Dopravný podnik mesta Žiliny s. r. o., Dopravný podnik Bratislava, a. s., Dopravný podnik mesta Košice, akciová spoločnosť, Dopravný podnik mesta Prešov, a. s., Dopravný podnik mesta Považská Bystrica s. r. o., a od roku 2021 pribudol Dopravný podnik mesta Martin, s. r. o.

z výberu pokút a vymožených pohľadávok, z reklamnej činnosti, zvýšil sa dopyt na zájazdovú, zmluvnú a príležitostnú dopravu a zlepšilo sa celkové hospodárenie dopravných podnikov, čo sa prejavilo v medziročnom náraste nedaňových príjmov o 15 078 tis. eur.

Celkový príjem z grantov a transferov bol v roku 2022 vo výške 147 068 tis. eur. Bežné transfery medziročne poklesli o 4 553 tis. eur, z ktorých najvýznamnejšiu časť tvoria bežné transfery z rozpočtu obce na úhradu za služby vo verejnom záujme v zmysle dohodnutých Rámcových zmlúv (pokles o 11 806 tis. eur). Naplnenie výšky príjmov z kapitálových grantov a zálohových platieb z príspevkov z EŠIF a spolufinancovania zo ŠR na zmluvné projekty modernizácie dopravného dispečingu, údržbovej základne a zastávok, nákupu automatov a za účelom obstarania väčšieho množstva dopravných prostriedkov (trolejbusy, autobusy, servisné vozidlá, montážna plošina) na obnovu vozového parku, malo priaznivý vplyv na ESA hospodárenie dopravných podnikov a výsledkom bol nárast o 7 333 tis. eur.

Na strane výdavkov došlo k medziročnému nárastu o 74 106 tis. eur a to vo všetkých položkách. Bežné výdavky sa zvýšili oproti roku 2021 o 21 499 tis. eur a výdavky na obstaranie kapitálových aktív o 52 607 tis. eur.

So zlepšujúcou sa situáciou a zrušením obmedzení spojených s obdobím pandemickej krízy sa zlepšilo aj hospodárenie dopravných podnikov a vrátili sa do normálneho režimu, čo sa prejavilo vo zvýšených nákladoch na prevádzku. V roku 2022 prišlo k nárastu počtu zamestnancov a opätovne sa začali vyplácať bonusy vodičom, kolektívnym vyjednávaním sa dohodli určité mzdové zvýhodnenia a kompenzácie za sťažený výkon práce a zvýšila sa minimálna mzda podľa platnej legislatívy čo sa odzrkadlilo v medziročnom náraste mzdových prostriedkov a k nim prislúchajúcich odvodov o 11 637 tis. eur.

Výdavky na tovary a služby sa čerpali na úrovni 93 313 tis. eur čo predstavuje medziročný nárast o 9 591 tis. eur. Z dôvodu zvýšenia priamych materiálových nákladov sa zvýšili ceny pohonných hmôt, energií a materiálu. O 14 313 tis. eur vzrástli náklady na energie (nárast o 3 370 tis. eur), na naftu (nárast o 8 366 tis. eur), servis, údržbu a opravy súvisiace s dopravou (nárast o 2 210 tis. eur) a pomocný materiál (nárast o 367 tis. eur).

Opačný trend vo forme šetrenia o 5 816 tis. eur mali náklady na opravy a odstraňovanie havarijných stavov a údržbu budov a objektov a softvéru (pokles o 297 tis. eur), na čistenie a dezinfekciu vozidiel a pracovných priestorov, strážna služba a upratovacie služby, ďalej IT služby, právne a poradenské služby na exekučné trovy zastavených starých exekúcií (pokles o 5 519 tis. eur).

V nadväznosti na prehodnotenie priorít v rámci investičných akcií prebiehajúcich alebo plánovaných projektov, ich presun do ďalších rokov (modernizácia údržbovej základne, dopravného dispečingu, nákup vodíkových autobusov, elekrobusev a špeciálnych dopravných prostriedkov, informatizácia MHD) a prebiehajúce verejné obstarávania, sa zaznamenal medziročný nárast vo výdavkoch na obstaranie kapitálových aktív o 52 607 tis. eur. Kapitálové výdavky v roku 2022 dosiahli hodnotu 61 039 tis. eur, najvyššie investičné výdavky boli vynaložené na modernizáciu a skvalitnenie prevádzky mestskej hromadnej dopravy, do vozového parku a infraštruktúry z vlastných zdrojov, zdrojov EÚ a spolufinancovania zo ŠR. V roku 2022 sa pokračovalo v obstarávaní autobusov, nízkopodlažných energeticky úsporných trolejbusov, zrekonštruovali sa električkové trate, údržbové základne, zastávky a zmodernizovali sa odbavovacie systémy. Celkovo boli investície zamerané najmä na modernizáciu prevádzky mestskej hromadnej dopravy, riešenia energetických úspor a technické vybavenie spoločnosti.

Hospodárenie bolo pozitívne ovplyvnené nárastom pohľadávok o 28 878 tis. eur, poklesom záväzkov o 7 032 tis. eur a doimputovaným výdavkom za obstaranie kapitálových aktív prostredníctvom leasingu (DP Martin a DP Žilina) o 113 tis. eur. Najvyšší nárast na položke ostatných pohľadávok o 15 816 tis. eur bol spôsobený prijatím vyšších preddavkových platieb z obcí za poskytovanie služieb vo verejnom záujme, zo zúčtovania preddavkových platieb cez dopravný softvér a úhrad pohľadávok z ekonomicky oprávnených nákladov za predchádzajúce obdobie. Na strane záväzkov najvyšší medziročný pokles bol na záväzkoch voči dodávateľom a z nevyfakturovaných dodávok o 5 432 tis. eur za obstaranie autobusov, a zo splatenia dlhodobého záväzku z postúpenej pohľadávky.

Fondy sociálneho zabezpečenia

Sociálna poisťovňa dosiahla v roku 2022 prebytok vo výške 87 435 tis. eur a zhoršila si hospodárenie oproti roku 2021 o 241 179 tis. eur. V roku 2022 sa v hotovostnom vyjadrení vybralo na príjmoch na poisťovní o 899 482 tis. eur viac ako v predchádzajúcom roku. Išlo predovšetkým o príjem poisťovní od zamestnávateľov o 500 270 tis. eur a od zamestnancov o 159 361 tis. eur. V roku 2022 mala na príjmy vplyv aj odplata za pohľadávky z poisťovní voči zdravotníckym zariadeniam postúpené na štátnu spoločnosť Debitum, a. s. v sume 198 636 tis. eur. Išlo o vplyv druhej etapy oddľžovania v súlade s Návrhom finančnej stabilizácie zdravotníckych zariadení schválenej vládou SR v roku 2020¹¹. V roku 2021 sa oddľženie pohľadávok Sociálnej poisťovne nerealizovalo. Výšku hotovostného prebytku ovplyvnil aj transfer, ktorý Sociálna poisťovňa v roku 2022 prijala zo štátneho rozpočtu SR vo výške 103 488 tis. eur na zabezpečenie platobnej schopnosti Sociálnej poisťovne (v porovnaní s rokom 2021 bol transfer nižší o 736 512 tis. eur).

Aj napriek vyšším príjmom na poisťovní, zaznamenala Sociálna poisťovňa vyššie čerpanie výdavkov zo sociálneho poistenia, ktoré súviselo predovšetkým s pokračujúcimi zvýšenými výdavkami (pandemické nemocenské dávky, ošetrovné a dávky v nezamestnanosti) a taktiež aj s valorizáciou dôchodkových dávok. Výdavky poistenia teda v roku 2022 predstavovali sumu 9 586 387 tis. eur, čo bolo o 106 668 tis. eur viac ako v predchádzajúcom roku. Toto zvýšenie vyplatených dávok bolo kryté aj z prijatého transferu zo štátneho rozpočtu SR, ktorý bol poskytnutý v súvislosti s pandemickou situáciou a vyplácaním mimoriadnych dávok (napr. pandemické nemocenské, pandemické ošetrovné a pod.). V roku 2022 sa vyplatilo 20 720 tis. eur v súvislosti s poskytovaním podpory a vrátením časti podpory/podpory v čase skrátenej práce (tzv. trvalý kurzarbeit¹²).

Akualizácia hotovostného výdavku z dôchodkových dávok¹³ predstavovala pozitívny vplyv vo výške 4 008 tis. eur, čo v porovnaní s predchádzajúcim rokom znamenal pozitívny vplyv na saldo o 74 162 tis. eur. Najväčší pozitívny vplyv na ESA prebytok mala imputácia pohľadávok na poisťovní voči zdravotníckym zariadeniam vo výške 103 854 tis. eur (oproti roku 2021 došlo k poklesu o 9 904 tis. eur). Negatívny vplyv predstavoval pokles pohľadávok na poisťovní voči zdravotníckym zariadeniam v súvislosti s oddľžením vo výške 202 119 tis. eur (z toho istina 201 583 tis. eur a penále 536 tis. eur) a taktiež aj akruálne zaznamenanie poisťovní predstavovalo v roku 2022 negatívny vplyv vo výške 42 530 tis. eur (oproti roku 2021 došlo k poklesu o 128 292 tis. eur).

Verejné zdravotné poistenie¹⁴ dosiahlo prebytok v hodnote 552 tis. eur. V porovnaní s predchádzajúcim rokom došlo k zlepšeniu celkového hospodárenia o 43 063 tis. eur. V roku 2022 sa vybralo na príjmoch z odvodov v hotovostnom vyjadrení o 350 912 tis. eur viac ako v predchádzajúcom roku (z toho Všeobecná zdravotná poisťovňa, a. s. zaznamenala nárast o 234 556 tis. eur, Dôvera, a. s. zaznamenala nárast o 83 033 tis. eur a Union, a. s. zaznamenal nárast o 33 323 tis. eur). Celkové výdavky verejného zdravotného poistenia na zdravotnú starostlivosť boli vo výške 5 930 426 tis. eur, čo predstavovalo v porovnaní s predchádzajúcim rokom nárast o 443 715 tis. eur. Medziročný nárast príjmov z odvodov súvisel s nárastom úspešnosti výberu poisťovní za ekonomicky aktívne obyvateľstvo a zároveň došlo aj k vyššiemu čerpaniu výdavkov na zdravotnú starostlivosť, ktoré súviselo najmä s vyššou infláciou a rastom cien energií a zároveň aj s oživením poskytovanej zdravotnej starostlivosti (ktorá bola kvôli pandémie COVID-19 v roku 2020 a 2021 pozastavená).

Najväčší pozitívny vplyv predstavoval transfer Všeobecnej zdravotnej poisťovni, a. s. poskytnutý zo štátnych finančných aktív formou vkladu do základného imania vo výške 160 000 tis. eur (v roku 2021

¹¹ Vláda SR schválila „Návrh finančnej stabilizácie zdravotníckych zariadení,“ na svojom rokovaní 2. decembra 2020 uznesením č. 757/2020.

¹² Od 1.1.2022 sa v zmysle zákona č. 215/2021 Z. z. o podpore v čase skrátenej práce a o zmene a doplnení niektorých zákonov začala poskytovať podpora, ktorá zabezpečuje pokrytie čiastočných nákladov zamestnávateľa na náhradu mzdy zamestnanca, ak došlo k obmedzeniu činnosti zamestnávateľa vplyvom vonkajšieho faktora. Vyplácanie tejto podpory sa realizuje prostredníctvom Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR.

¹³ Starobný dôchodok vypláca Sociálna poisťovňa vopred v pravidelných mesačných termínoch v zmysle zákona č. 461/2003 Z. z. o Sociálnom poistení v znení neskorších predpisov. V tomto prípade vplyv časovo posunutého výdavku sa týka dôchodkových dávok, ktoré Sociálna poisťovňa vypláca v decembri bežného roka, na ktoré vznikol nárok v mesiaci január nasledujúceho roka (t. j. výplatný termín pripadá na sviatok resp. víkend). V súlade s metodikou ESA 2010 sa dôchodkové dávky časovo rozlišujú do obdobia, s ktorým vecne súvisia.

¹⁴ Verejné zdravotné poistenie predstavujú prostriedky z vybraného poisťovní na poskytovanie verejnej zdravotnej starostlivosti Všeobecnou zdravotnou poisťovňou a súkromnými zdravotnými poisťovňami.

nebol poskytnutý transfer vo forme vkladu do základného imania). Na základe vecného účelu použitia týchto prostriedkov bola finančná operácia preklasifikovaná na kapitálový transfer.

Verejné zdravotné poistenie aj napriek hotovostnému schodku zaznamenalo ESA prebytok vo výške 552 tis. eur (oproti roku 2021 došlo k zlepšeniu hospodárenia o 43 063 tis. eur). Na celkové hospodárenie mala vplyv vo významnej miere aj metodická zmena prevodového mostíka na metodiku ESA 2010, kde boli niektoré položky príjmov, výdavkov, pohľadávok a záväzkov prehodnotené a imputované do systému verejného zdravotného poistenia. Na zlepšenie hospodárenia mala pozitívny vplyv aj aktualizácia poistného vo výške 19 260 tis. eur, čo v porovnaní s predchádzajúcim rokom predstavovalo pokles vplyvu aktualizácie o 26 483 tis. eur.

Pozitívny vplyv na celkové hospodárenie mal nárast pohľadávok o 17 478 tis. eur (v roku 2021 došlo k poklesu pohľadávok o 37 883 tis. eur), išlo predovšetkým o nárast pohľadávok voči poskytovateľom zdravotnej starostlivosti o 7 823 tis. eur, voči štátnemu rozpočtu o 6 126 tis. eur a nárast pohľadávok z daní o 2 478 tis. eur.

Medziročný nárast záväzkov zhoršil hospodárenie zdravotných poisťovní o 53 033 tis. eur (v roku 2021 došlo k poklesu záväzkov o 13 718 tis. eur), pričom išlo predovšetkým o nárast záväzkov voči poskytovateľom zdravotnej starostlivosti o 24 861 tis. eur, voči lekárniam o 15 376 tis. eur a záväzky voči Úradu pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou o 9 700 tis. eur. Súčasne došlo k poklesu záväzkov z daní o 6 016 tis. eur.

Na hospodárenie negatívne vplýval aj výdavkový transfer z verejnej časti zdravotného poistenia do súkromnej časti zdravotných poisťovní spolu vo výške 88 965 tis. eur (išlo najmä o platbu za správu verejného zdravotného poistenia 83 785 tis. eur, výplatu dividend akcionárom Union, a. s. v sume 4 900 tis. eur, a splátku istiny úveru zdravotnej poisťovne Dôvera, a. s. v sume 280 tis. eur). V roku 2021 predstavovala hodnota tohto transferu porovnateľnú úroveň.

1.3. Dlh verejnej správy

Hrubý dlh verejnej správy (maastrichtský dlh) dosiahol k 31.12.2022 výšku 63 377 974 tis. eur (57,8 % HDP) a medziročne sa jeho pomer k HDP znížil o 3,3 p. b.

V nominálnom vyjadrení dlh verejnej správy, očistený o vzájomné výpožičky v rámci verejnej správ, medziročne vzrástol o 2 140 217 tis. eur. Medziročný rast nominálneho HDP, ktorý bol silne ovplyvnený rastom cenovej hladiny, spôsobil zníženiu podielu hodnoty dlhu voči HDP o 5,4 p. b.

Pri porovnaní medziročného vývoja dlhu za jednotlivé zložky, vzrástol tradične hlavne štátny dlh, a to o 1 848 991 tis. eur, emitovaním najmä štátnych dlhopisov na priebežné krytie schodku roku 2022 ako aj na splátky dlhopisov emitované v predchádzajúcich rokoch. Rast štátneho dlhu bol pozitívne ovplyvnený poklesom zadĺženia u niektorých obchodných spoločností ako napríklad Železničná spoločnosť Slovenska, a.s. alebo Národnej diaľničnej spoločnosti, a.s. Výrazne vyššie zadĺženie medzi rokmi 2022 a 2021, v porovnaní s pandemickými rokmi 2020 a 2021, zaznamenali subjekty územnej samosprávy. Obce zvýšili svoje zadĺženie o 106 790 tis. eur (pričom v roku 2021 bol nárast 50 997 tis. eur) a vyššie územné celky aktuálne o 57 582 tis. eur v porovnaní s 8 993 tis. eur v roku 2021. Čerpaním nových úverov zvýšili svoj dlh aj dopravné podniky vo verejnej správe, kedy po poklese v roku 2021 o 5 704 tis. eur akcelerovali rast dlhu v roku 2022 o 41 473 tis. eur.

Tabuľka 6 - Maastrichtský dlh verejnej správy podľa jednotlivých subjektov

v tis. eur

	2020 S	2021 S	2022 S	Medziročný rozdiel
	1	2	3	4=(3-2)
Ústredná správa	54 351 376	60 500 712	62 352 266	1 848 991
z toho:				
Štátny dlh ¹⁾	52 876 796	59 244 402	61 204 864	1 960 462
Príspevkové organizácie ústrednej správy	1 738	4 726	3 687	-1 039
Obchodné spoločnosti štátu	924 755	739 838	669 088	-70 750
z toho:				
Železničná spoločnosť Slovensko, a. s.	506 420	386 704	335 407	-51 297
Exportno-importná banka SR	175 880	174 305	188 740	14 435
Železnice Slovenskej republiky	135 206	114 887	114 322	-565
Národná diaľničná spoločnosť, a. s.	97 602	54 326	24 884	-29 442
JA VYS, a. s.	6 833	6 806	5 048	-1 758
MH Invest II., s. r. o.	2 730	2 730	610	-2 120
MH Manažment, a. s.	84	80	77	-3
MH Invest, s. r. o.	0	0	0	0
Verejné vysoké školy	5 430	7 888	12 060	4 172
Verejné výskumné inštitúcie			2 563	
Zdravotnícke zariadenia ústrednej správy	196 741	212 235	193 477	-18 758
Agentúra pre núdzové zásoby ropy a ropných výrobkov	331 485	281 551	241 357	-40 194
Ostatné subjekty ústrednej správy	14 431	10 072	25 170	15 098
Územná samospráva	2 171 944	2 229 489	2 437 239	207 750
Obce a ich rozpočtové organizácie	1 593 710	1 644 707	1 751 497	106 790
Vyššie územné celky a ich rozpočtové organizácie	498 712	507 705	565 287	57 582
Dopravné podniky	71 031	65 327	106 800	41 473
Príspevkové organizácie obcí	1 943	2 270	1 722	-548
Príspevkové organizácie VÚC	857	1 009	1 246	237
Zdravotnícke zariadenia miestnej samosprávy	2 621	3 321	3 362	41
Ostatné subjekty miestnej samosprávy	3 070	5 150	7 325	2 175
Fondy sociálneho zabezpečenia	1 274	1 012	931	-81
Sociálna poisťovňa	499	790	586	-204
Verejné zdravotné poistenie	775	222	345	123
Verejná správa spolu	56 524 594	62 731 213	64 790 436	2 059 223
Konsolidácia	1 531 715	1 493 456	1 412 462	-80 994
z toho: konsolidácia v skupine miestnej samosprávy	999 327	1 041 193	1 056 567	15 374
Verejná správa spolu konsolidovaná	54 992 879	61 237 757	63 377 974	2 140 217
% z HDP	58,9	61,1	57,8	-3,3

¹⁾ Bez tzv. refinančného systému a záväzkov z vkladov subjektov verejnej správy v Štátnej pokladnici

Zdroj: MF SR

Na zvýšení maastrichtského dlhu v roku 2022 mali vplyv najmä tieto skutočnosti:

- schodok štátneho rozpočtu na hotovostnej báze a ďalšie požiadavky na cudzie zdroje vyplývajúce z riadenia dlhu a likvidity, ktoré vyvolali potrebu emitovať štátne dlhopisy v menovitej hodnote 5 215 000 tis. eur,
- čerpanie štvrtej tranže úverov od Európskej investičnej banky vo výške 100 000 tis. eur v rámci štátneho dlhu,
- nárast konsolidovaného dlhu obcí o 114 621 tis. eur a vyšších územných celkov o 34 354 tis. eur,
- zvýšenie dlhu dopravných podnikov o 41 473 tis. eur,
- zvýšenie dlhu ostatných subjektov ústrednej správy o 15 098 tis. eur spôsobené najmä nárastom zadlženosti novo-zaradeného Slovenského vodohospodárskeho podniku, š. p.,
- zvýšenie dlhu Exportno-importnej banky SR o 14 435 tis. eur,
- nárast konsolidovaného dlhu verejných vysokých škôl o 4 472 tis. eur.

Naopak, zníženie maastrichtského dlhu v roku 2022 spôsobili najmä tieto skutočnosti:

- pokles úrovne vkladov dobrovoľných klientov nepatriacich do sektora verejnej správy v Štátnej pokladnici o 1 666 229 tis. eur,
- splátky záväzkov zo štátnych pokladničných poukázok v menovitej hodnote 1 403 771 tis. eur,
- zníženie úrovne zábezpek v štátnom dlhu o 117 665 tis. eur,
- splátky úverov v štátnom dlhu v hodnote 9 870 tis. eur,
- pokles zadlženosti Železničnej spoločnosti Slovensko, a. s. o 51 297 tis. eur,
- zníženie dlhu Národnej diaľničnej spoločnosti, a. s. o 29 442 tis. eur,
- pokles konsolidovaného dlhu zdravotníckych zariadení spadajúcich pod ústrednú správu o 18 149 tis. eur,
- zníženie konsolidovaného dlhu Železníc Slovenskej republiky o 10 988 tis. eur.
- nárast konsolidovaného dlhu verejných vysokých škôl o 4 172 tis. eur.

V roku 2022 najviac prispel k nárastu dlhu hotovostný schodok štátneho rozpočtu vo výške 4 524 852 tis. eur, ktorý medziročne klesol o 2 489 275 tis. eur¹⁵.

Štátny dlh vo výške 61 204 864 tis. eur tvorí 96,6 % konsolidovaného dlhu verejnej správy. Z tejto hodnoty tvoria štátne dlhopisy 54 811 293 tis. eur, zahraničné úvery od finančných inštitúcií, ktorých beneficentom je Ministerstvo financií SR 4 013 241 tis. eur. Podiel Slovenska na pôžičkách Európskeho nástroja finančnej stability (EFSF) zostáva na úrovni 1 859 323 tis. eur ako v predchádzajúcom roku.

Do štátneho dlhu za rok 2022 bol už pri jarnej notifikácii zahrnutý vplyv schémy podpory zelenej energie. Rozdiel medzi vyzbieranými poplatkami od spotrebiteľov elektrickej energie, ktoré sú zakomponované v cene elektriny, a subvenciami platenými výrobcom zelenej elektriny, predstavuje dlhový záväzok vlády. Výška záväzku nebola v porovnaní s jarnou notifikáciu revidovaná, zostáva na úrovni 119 000 tis. eur, čo znamená medziročný pokles o 90 938 tis. eur.

Štruktúra dlhu verejnej správy k 31.12.2022 bola nasledovná:

- Z hľadiska zdrojov financovania bol dlh financovaný predovšetkým cennými papiermi (86,5 %) a bankovými úvermi a inými záväzkami (13,2 %), z ktorých 22,3 % predstavuje záväzok Slovenska z EFSF, 1,4 % tvorí zelená energia a 1,0 % tvoria dlhodobé záväzky z obchodného styku a prijaté preddavky. Zostávajúcich 0,3 % tvorili majoritne záväzky, ktoré vyplývajú z vkladov peňažných prostriedkov v Štátnej pokladnici tých klientov, ktorí nie sú súčasťou verejnej správy.
- Z hľadiska meny bol dlh verejnej správy v roku 2022 tvorený z 99,1 % dlhom v eurách. Len 0,9 % dlhu pripadá na iné meny, najmä v prípade štátnych dlhopisov (americké doláre, nórske koruny, švajčiarske franky a japonské jeny).
- Z hľadiska pôvodnej splatnosti je dlh verejnej správy takmer výlučne dlhodobý. Z celkovej výšky dlhu tvorí dlh so splatnosťou dlhšou ako jeden rok 99,3 %. Z toho 3,7 % dlhu je splatných v rozpätí 1 až 5 rokov, 12,4 % dlhu je splatných od 5 do 10 rokov, 37,0 % dlhu je splatných v intervale od 10 do 15 rokov a splatnosť 46,2 % dlhu je vyššia ako 15 rokov. Do jedného roka je pôvodne splatných 0,7 % dlhu verejnej správy.
- Z hľadiska teritoriálnej štruktúry pripadalo na tuzemských veriteľov 52,0 % a na zahraničných veriteľov 48,0 % z celkového dlhu. Tuzemskými veriteľmi sú predovšetkým finančné korporácie, ktoré majú v držbe 51,0 % dlhu subjektov verejnej správy.

Ďalšie informácie k zahraničným úverom v správe Ministerstva financií SR ako aj k úverom niektorých subjektov verejnej správy sú uvedené v prílohe č. 3 tejto správy, v súhrnnej účtovnej závierke.

¹⁵ Štátny záverečný účet SR za rok 2022, www.finance.gov.sk

1.4. Čistý dlh verejnej správy

Pokým hrubý dlh dosiahol k 31.12.2022 hodnotu 57,8 % HDP a medziročne klesol o 3,3 p. b., **čistý dlh dosiahol k 31.12.2022 výšku 52 242 374 tis. eur (47,6 % HDP) a oproti roku 2021 klesol o 2,0 p. b.** Čistý dlh verejnej správy je analyticky vhodnejší ukazovateľ ako hrubý dlh pri pohľade na medziročnú dynamiku dlhu, pretože na rozdiel od ukazovateľa hrubého dlhu eliminuje rozdiely vzniknuté nárastom alebo poklesom finančných aktív a tým vernejšie zobrazuje skutočný vývoj zadlženosti štátu.

Čistý dlh ukazuje schopnosť štátu splatiť svoj hrubý dlh na základe speňaženia svojich najlikvidnejších finančných aktív. **Pokiaľ hrubý dlh verejnej správy prezentovaný v prvej kapitole je presne vymedzený v metodike ESA 2010, metodiku čistého dlhu zatiaľ upravuje len definícia v usmernení Európskej komisie.** Podľa tejto definície čistý dlh verejnej správy predstavuje rozdiel medzi hrubým maastrichtským dlhom a súčtom menového zlata a špeciálnych práv čerpania (SDR), hotovosti, cenných papierov v trhovej hodnote (okrem akcií) a kótovaných akcií v trhovej hodnote.

Tabuľka 7 - Čistý a hrubý dlh verejnej správy

		v tis. eur			% HDP		
		2020 S	2021 S	2022 S	2020 S	2021 S	2022 S
Hrubý dlh verejnej správy	(1)	54 992 879	61 237 757	63 377 974	58,9	61,1	57,8
Likvidné finančné aktíva:	(2)	9 318 031	11 474 328	11 135 600	10,0	11,4	10,2
- menové zlato a SDR		0	0	0	0,0	0,0	0,0
- hotovosť na účtoch VS		9 312 589	11 469 448	11 130 761	10,0	11,4	10,2
- cenné papiere		5 442	4 880	4 839	0,0	0,0	0,0
- kótované akcie		0	0	0	0,0	0,0	0,0
Čistý dlh verejnej správy	(1-2)	45 674 848	49 763 429	52 242 374	48,9	49,6	47,6

Zdroj: ŠÚ SR

V prípade verejnej správy je súčasťou likvidných aktív najmä hotovosť na účtoch subjektov verejnej správy a v menšej miere cenné papiere. **V roku 2022 oproti roku 2021 úroveň vkladov a obeživa poklesla o vyše 300 000 tis. eur,** najmä u rozpočtových organizácií štátu a obcí. Hotovostná rezerva štátu k 31. 12. 2022 dosiahla 8 556 910 tis. eur a jej úroveň sa oproti predchádzajúcemu roku znížila o 600 990 tis. eur. Najvýraznejšie medziročné nárasty na tejto položke zaznamenali Environmentálny fond, Sociálna poisťovňa a Eximbanka a v rámci ostatných subjektov ústrednej správy Valaliky Industrial Park. Oproti jarnej notifikácii prišlo k aktualizácii údajov, pričom za sledované obdobie 2019 – 2022 mala vplyv štandardná reklasifikácia jednotiek.

Cenné papiere v aktívach predstavujú najmä cenné papiere obcí, kde prišlo k medziročnému poklesu.

1.5. Porovnanie salda a dlhu verejnej správy v rámci Európskej únie

V rámci Európskej únie (27 krajín) v roku 2022 dosiahlo 15 krajín vyšší schodok a 13 krajín dosiahlo vyšší dlh verejnej správy ako Slovenská republika. **Priemerný schodok EÚ27 bol 3,3 % HDP (Slovensko schodok 2,0 % HDP) a priemerný dlh verejnej správy EÚ27 bol 83,5 % HDP (Slovensko 57,8 % HDP) v roku 2022.**

V rámci krajín EÚ27 došlo k nárastu HDP o 1 266 411 mil. eur (o 8,0 %) a nárastu dlhu o 482 028 mil. eur (o 3,6 %). Slovenská republika dosiahla v porovnaní s priemerom krajín EÚ aj Eurozóny lepšie hodnoty deficitu a dlhu. Medziročne v porovnaní s ostatnými EÚ krajinami dosiahla Slovenská republika (spolu s Írskom) tretie najvyššie medziročné zlepšenie deficitu oproti roku 2021.

V porovnaní s predchádzajúcim rokom nastalo takmer u všetkých krajín zlepšenie hospodárenia, t. j. percentuálne poklesol vládny schodok aj vládny dlh. V Eurozóne (19) podiel deficitu k HDP klesol zo 5,2 % v roku 2021 na 3,6 % HDP v roku 2022 (t. j. zlepšenie o 1,6 p. b.) a v rámci EÚ z 4,7 % HDP na 3,3 % HDP (t. j. zlepšenie o 1,4 p. b.). V Eurozóne (19) podiel vládneho dlhu klesol z 94,8 % ku koncu roka 2021 na 91,0 % HDP (t. j. zlepšenie o 3,8 p. b.) ku koncu roka 2022 a v rámci EÚ z 87,4 % na 83,5 % HDP (t. j. zlepšenie o 3,9 p. b.).

Najvyššie schodky verejnej správy v rámci EÚ 27 v roku 2022 vykázali krajiny ako Taliansko 8,0 %, Rumunsko 6,3 %, Maďarsko 6,2 %, Malta 5,7 %, Francúzsko 4,8 %, Španielsko 4,7 % a Lotyšsko 4,6 %. Medziročné zlepšenie dosiahlo Grécko o 4,6 p. b., Cyprus o 4,3 p. b., Slovensko a Írsko o 3,2 p. b., Chorvátsko a Lotyšsko o 2,6 p. b. a Rakúsko o 2,3 p. b. Medziročné zhoršenie dosiahli len tri krajiny, a to Poľsko o 1,9 p. b., Luxembursko o 0,9 p. b. a Dánsko o 0,8 p. b. Ostatné krajiny zaznamenali zlepšenie hospodárenia oproti predchádzajúcemu roku.

Medzi krajinami s najvyšším dlhom sa nachádzajú krajiny s dlhodobou vysokými dlhmi ako Grécko a Taliansko. Šesť krajín dosiahlo úroveň zadlženosti nad 100 % HDP. Najvyšší dlh verejnej správy v roku 2022 opäť vykázalo Grécko 172,6 % HDP, Taliansko 141,7 % HDP, Portugalsko 112,4 % HDP, Francúzsko 111,8 %, Španielsko 111,6 % HDP a Belgicko 104,3 %. Medziročný nárast dlhu dosiahli len štyri krajiny, a to Česká republika o 2,2 p. b., Fínsko o 0,8 p. b., Estónsko o 0,7 p. b. a Luxembursko o 0,2 p. b. K najvýraznejšiemu medziročnému zníženiu zadlženosti došlo v krajinách ako Grécko až o 22,4 p. b., Cyprus o 13,7 p. b., Portugalsko o 12,1 p. b., Írsko o 10,0 p. b. a Chorvátsko o 9,9 p. b. Ostatné krajiny zaznamenali zníženie zadlženosti oproti predchádzajúcemu roku. Najnižší dlh vykázalo opäť Estónsko vo výške 18,5 % HDP, Bulharsko 22,6 % HDP, Luxembursko 24,7 % HDP a Dánsko 29,8 % HDP.

Tabuľka 8 - Saldo a dlh verejnej správy v EÚ27

v % HDP¹⁾

Saldo verejnej správy					Hrubý dlh verejnej správy				
	2020	2021	2022	Δ 2022 -2021		2020	2021	2022	Δ 2022 -2021
EÚ (27 krajín)	-6,7	-4,7	-3,3	1,4	EÚ (27 krajín)	90,0	87,4	83,5	-3,9
Euro zóna (19)	-7,1	-5,2	-3,6	1,6	Euro zóna (19)	97,2	94,8	91,0	-3,8
Euro zóna (20)²⁾	-7,1	-5,2	-3,6	1,6	Euro zóna (20)²⁾	97,2	94,7	90,9	-3,8
Taliansko	-9,6	-8,8	-8,0	0,8	Grécko	207,0	195,0	172,6	-22,4
Rumunsko	-9,3	-7,2	-6,3	0,9	Taliansko	154,9	147,1	141,7	-5,4
Maďarsko	-7,6	-7,2	-6,2	1,0	Portugalsko	134,9	124,5	112,4	-12,1
Malta	-9,6	-7,5	-5,7	1,8	Francúzsko	114,6	112,9	111,8	-1,1
Francúzsko	-9,0	-6,5	-4,8	1,7	Španielsko	120,3	116,8	111,6	-5,2
Španielsko	-10,1	-6,7	-4,7	2,0	Belgicko	111,8	108,0	104,3	-3,7
Lotyšsko	-4,5	-7,2	-4,6	2,6	Cyprus	114,9	99,3	85,6	-13,7
Poľsko	-6,9	-1,8	-3,7	-1,9	Rakúsko	83,0	82,5	78,4	-4,1
Belgicko	-8,9	-5,4	-3,5	1,9	Maďarsko	79,3	76,7	73,9	-2,8
Rakúsko	-8,0	-5,8	-3,5	2,3	Fínsko	74,7	72,5	73,3	0,8
Česká republika	-5,8	-5,1	-3,2	1,9	Slovinsko	79,6	74,4	72,3	-2,1
Slovinsko	-7,6	-4,6	-3,0	1,6	Chorvátsko	86,8	78,1	68,2	-9,9
Bulharsko	-3,8	-4,0	-2,9	1,1	Nemecko	68,8	69,0	66,1	-2,9
Nemecko	-4,3	-3,6	-2,5	1,1	Slovensko	58,9	61,1	57,8	-3,3
Grécko	-9,7	-7,0	-2,4	4,6	Malta	52,2	54,0	52,3	-1,7
Slovensko	-5,4	-5,2	-2,0	3,2	Holandsko	54,7	51,7	50,1	-1,6
Estónsko	-5,4	-2,5	-1,0	1,5	Poľsko	57,2	53,6	49,3	-4,3
Fínsko	-5,6	-2,8	-0,8	2,0	Rumunsko	46,8	48,5	47,2	-1,3
Litva	-6,5	-1,1	-0,7	0,4	Írsko	58,1	54,4	44,4	-10,0
Luxembursko	-3,4	0,6	-0,3	-0,9	Česká republika	37,7	42,0	44,2	2,2
Portugalsko	-5,8	-2,9	-0,3	2,6	Lotyšsko	42,2	44,0	41,0	-3,0
Holandsko	-3,7	-2,2	-0,1	2,1	Litva	46,2	43,4	38,1	-5,3
Chorvátsko	-7,3	-2,5	0,1	2,6	Švédsko	39,9	36,5	32,9	-3,6
Švédsko	-2,8	0,0	1,1	1,1	Dánsko	42,3	36,0	29,8	-6,2
Írsko	-5,0	-1,5	1,7	3,2	Luxembursko	24,6	24,5	24,7	0,2
Cyprus	-5,7	-1,9	2,4	4,3	Bulharsko	24,6	23,9	22,6	-1,3
Dánsko	0,4	4,1	3,3	-0,8	Estónsko	18,6	17,8	18,5	0,7

Zdroj: Eurostat

- 1) Predchádzajúce obdobia sú zrevidované podľa aktuálneho press release zo dňa 23.10.2023. Usporiadanie krajín je podľa poradia salda/dlhu v poslednom sledovanom období. Zelenou farbou je označené medziročné zlepšenie, červenou farbou medziročné zhoršenie salda/dlhu.
- 2) Eurozóna (20) zahŕňa aj krajinu Chorvátsko, ktorá je súčasťou Eurozóny od 1.1.2023. V tabuľke sú hodnoty uvedené prvýkrát pre porovnanie.

2. Hospodárenie verejnej správy – požiadavky ústavného zákona o rozpočtovej zodpovednosti

Táto kapitola hodnotí vývoj hospodárenia verejnej správy najmä z pohľadu informácií, ktoré má obsahovať súhrnná výročná správa na základe ústavného zákona o rozpočtovej zodpovednosti (bilancia rozpočtu verejnej správy, jednorazové vplyvy a vyhodnotenie stratégie riadenia štátneho dlhu). Špecifikom týchto údajov a informácií je fakt, že z väčšej časti nie sú založené na štandardnej metodike ESA 2010 a v niektorých prípadoch sú postavené na odhadoch a metodike Ministerstva financií SR (jednorazové vplyvy, cyklická zložka, štrukturálne saldo), rozširujú však analytický pohľad na hospodárenie verejnej správy nad rámec salda a dlhu podľa maastrichtských kritérií.

2.1. Bilancia rozpočtu verejnej správy

Bilancia rozpočtu verejnej správy poskytuje analytický pohľad na vývoj hlavných príjmových a výdavkových položiek verejnej správy ako celku za daný rok. Bilancia je konsolidovaná, teda sú vylúčené transakcie medzi jednotlivými subjektmi verejnej správy. Štruktúra prezentovanej bilancie pozostáva z kombinácie kódov ESA 2010 a ekonomickej klasifikácie rozpočtovej klasifikácie. Kombinácia metodík má za cieľ umožniť prezentáciu analytických a zároveň medzinárodne porovnateľných údajov. Ekonomická klasifikácia poskytuje vecný pohľad na jednotlivé kategórie príjmov a výdavkov a metodika ESA 2010 umožňuje medzinárodné porovnania a je konzistentná s makroekonomickými kategóriami národných účtov (ako napr. HDP, spotreba verejnej správy).

2.1.1. Príjmy verejnej správy

Celkové príjmy rozpočtu verejnej správy v metodike ESA 2010 dosiahli v roku 2022 výšku 44 119 088 tis. eur (40,2 % HDP) a medziročne vzrástli o menej ako 0,1 p. b. resp. o 3 853 796 tis. eur.

Nárast dosiahli takmer všetky druhy príjmov, najvýraznejší nárast zaznamenali ostatné dane z produkcie a dovozu o 98,9 % (išlo predovšetkým o solidárny príspevok), ostatné bežné transfery o 68,2 %, platby za ostatnú netrhovú produkciu o 35,7 %, úroky o 32,2 %, kapitálové transfery o 24,1 %. Na druhej strane v roku 2022 došlo k poklesu príjmov z dividend o 21,3 %, z osobitného odvodu z podnikania v regulovaných odvetviach o 16,0 % a zo spotrebných daní o 5,4 %.

Tabuľka 9 - Príjmy verejnej správy (ESA 2010)

v tis. eur

	2020 S	2021 S	2022 S	2022 R	2022/2021 v %
Daňové príjmy	17 935 110	19 884 148	21 961 208	21 473 142	10,4
Dane z produkcie a dovozu	11 252 812	12 056 538	13 479 888	13 304 463	11,8
- Daň z pridanej hodnoty	6 820 217	7 494 069	8 440 844	8 796 163	12,6
- Spotrebné dane	2 752 268	2 958 344	2 797 344	2 906 744	-5,4
- Daň z nehnuteľnosti a iné	402 211	428 351	431 799	429 044	0,8
- Osobitný odvod vybraných fin. inštitúcií	148 950	0	0	0	0,0
- Odvod z hazardných hier	231 196	233 004	263 974	252 690	13,3
- Daň z motorových vozidiel	130 159	129 534	133 684	132 250	3,2
- Emisné kvóty – príjem z predaja	244 184	241 826	275 889	212 253	14,1
- Ostatné	523 627	571 410	1 136 354	575 319	98,9
Bežné dane z dôchodkov, majetku	6 682 298	7 827 610	8 481 320	8 168 679	8,4
- Daň z príjmov fyzických osôb	3 499 962	3 759 707	4 105 563	4 126 284	9,2
- zo závislej činnosti (akruál)	3 400 083	3 630 348	3 967 712	4 017 767	9,3
- z podnikania a inej samostatnej činnosti (akruál)	99 878	129 358	137 853	108 517	6,6
- Daň z príjmov právnických osôb	2 799 748	3 632 636	3 909 222	3 519 211	7,6
z toho: Osobitný odvod z podnikania v regul. odvetviach	126 189	101 683	85 416	96 005	-16,0
- Daň z príjmov vyberaná zrážkou	235 080	289 754	314 764	320 338	8,6
- Dane z majetku a iné	35 596	37 390	36 978	45 465	-1,1
- Ostatné	111 912	108 123	114 793	157 381	6,2

Súhrnná výročná správa Slovenskej republiky za rok 2022

Príspevky na sociálne zabezpečenie	14 499 186	15 635 062	16 338 545	15 845 756	4,5
Skutočné príspevky na sociálne zabezpečenie	14 241 438	15 290 792	15 995 159	15 594 571	4,6
- Príspevky zamestnávateľov	8 649 555	9 142 603	9 464 990	9 044 518	3,5
- Príspevky od domácností	5 591 883	6 148 189	6 530 169	6 550 053	6,2
Imputované príspevky na sociálne zabezpečenie	257 748	344 270	343 386	251 185	-0,3
Nedaňové príjmy	2 832 661	3 209 921	3 521 982	5 071 015	9,7
Tržby	2 292 902	2 453 084	2 790 444	4 580 892	13,8
- Produkcia trhová + pre vlastné konečné použitie	2 034 035	2 183 995	2 425 391	4 334 873	11,1
- Platby za ostatnú netrhovú produkciu	258 867	269 089	365 053	246 019	35,7
Dôchodky z majetku, z toho	539 759	756 837	731 538	490 123	-3,3
- Dividendy**	268 855	435 075	342 436	352 123	-21,3
- Úroky	162 536	202 195	267 335	63 104	32,2
Granty a transfery	1 537 703	1 536 161	2 297 353	2 985 886	49,6
z toho: z EÚ*	1 098 120	1 196 147	1 471 380	2 336 770	23,0
Ostatné bežné transfery	929 226	885 909	1 490 232	2 778 264	68,2
Kapitálové transfery	608 477	650 252	807 121	207 622	24,1
Príjmy spolu	36 804 660	40 265 292	44 119 088	45 375 799	9,6
% z HDP	39,4	40,2	40,2	41,8	0,1

* Položky vyznačené kurzívou sú vykázané na hotovostnej báze z analytických dôvodov.

** V metodike ESA sa uvádzajú iba riadne dividendy

Zdroj: ŠÚSR, MF SR

Daňové a odvodové príjmy

Daňové a odvodové príjmy v roku 2022 tvorili 87 % všetkých príjmov verejnej správy a oproti roku 2021 vzrástli o 7,8 %. Väčšina daňových príjmov zaznamenala medziročný nárast. Rast daní je výsledkom vysokých medziročných rastov nominálnych makroekonomických ukazovateľov. V roku 2022 narástol nominálny hrubý domáci produkt o 9,3 %, reálny o 1,7 %. Rast miezd na úrovni takmer 8 % zvýšil príjmy DPFO zo závislej činnosti, sociálnych a zdravotných odvodov. Nárast spotreby domácností o 18,6 % sa pretavil do výrazne vyššieho výberu daní z pridanej hodnoty. Silný rast ekonomiky sa neprejavil v plnej miere do rastu daňových príjmov, čo spôsobilo pokles efektívnych sadzieb. Najvýraznejšie sa to prejavilo u firemnej dane, DPH, ale aj pri nižšom výnose sociálnych a zdravotných odvodov.

Tabuľka 10 - Daňové a odvodové príjmy (ESA 2010)

v tis. eur

	2020 S	2021 S	2022 S	2022/2021 (v %)
Daňové a odvodové príjmy VS	32 434 296	35 519 210	38 299 753	7,8
v % HDP (daňová kvóta 2)	34,71	35,40	34,93	
Dane z produkcie a dovozu	11 252 812	12 056 538	13 479 888	11,8
- Daň z pridanej hodnoty	6 820 217	7 494 069	8 440 844	12,6
- Spotrebné dane	2 752 268	2 958 344	2 797 344	-5,4
- Daň z nehnuteľnosti a iné	402 211	428 351	431 799	0,8
Bežné dane z dôchodkov, majetku	6 682 298	7 827 610	8 481 320	8,4
- Daň z príjmov fyzických osôb	3 499 962	3 759 707	4 105 563	9,2
- zo závislej činnosti	3 400 083	3 630 348	3 967 712	9,3
- z podnikania a inej samostatnej zárobkovej činnosti	99 878	129 358	137 853	6,6
- Daň z príjmov právnických osôb (vrátane odvodu z regulovaných odvetví	2 799 748	3 632 636	3 909 222	7,6
- Daň z príjmov vyberaná zrážkou	235 080	289 754	314 764	8,6
- Dane z majetku a iné	35 596	37 390	36 978	-1,1
Dane z kapitálu	0	0	0	
Príspevky na sociálne zabezpečenie	14 499 186	15 635 062	16 338 545	4,5
- Skutočné príspevky na sociálne zabezpečenie	14 241 438	15 290 792	15 995 159	4,6
- z toho EAO + dlžné	12 351 654	13 079 645	14 174 040	8,4

Tabuľka 10 - Daňové a odvodové príjmy (ESA 2010)

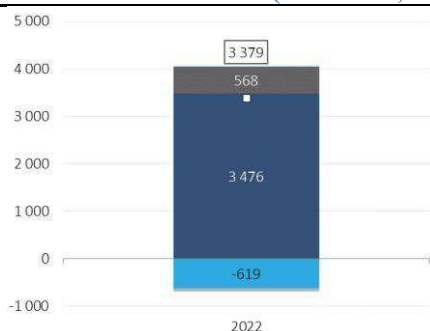
				v tis. eur
	2020 S	2021 S	2022 S	2022/2021 (v %)
- z toho ostatné*	1 889 784	2 211 147	1 821 119	-17,6
- Imputované príspevky na sociálne zabezpečenie	257 748	344 270	343 386	-0,3
Daňové a odvodové príjmy VS prognózované IFP podľa EKRK	29 102 333	31 736 509	35 115 719	10,6

*ostatné obsahuje štátom platené poisťné a poisťné za ozbrojené zločiny

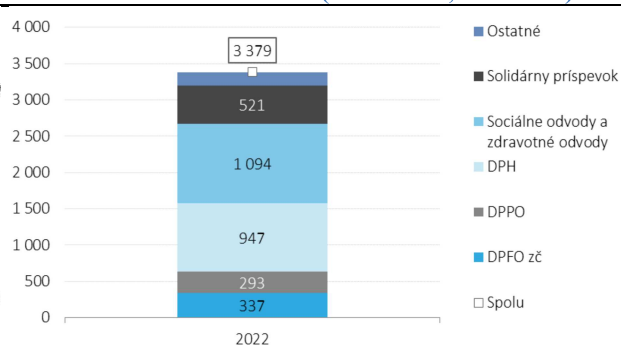
Zdroj: ŠÚSR, IFP

Pozn.: Daňové a odvodové príjmy VS prognózované IFP podľa EKRK tvoria cca. 90 % celkových vykazovaných daňovo-odvodových príjmov (posledný riadok v tabuľke). Neprognozujú sa

Graf 4 - Medziročný vývoj daňových a odvodových príjmov VS podľa jednotlivých faktorov (ESA 2010, v mil. eur)

Graf 5 - Medziročný vývoj daňových a odvodových príjmov VS podľa daní a odvodov (ESA 2010, v mil. eur)

Daň z pridanej hodnoty medziročne stúpila o 946 775 tis. eur (12,6 %). Za relatívne vysokým výnosom dane možno hľadať zlepšený vývoj makrozákadní, menovite medzis potreby vlády a investícií. Pod výrazné navýšenie výnosu DPH sa v roku 2022 výrazne podpísala aj nominálna spotreba domácností (najmä rast cien potravín, energií, či pohonných látok), ale aj stabilne vysoká efektívna daňová sadzba (EDS). Dodatočne prispela k vysokému rastu aj vlastná daňová povinnosť za elektronické služby. Patrí sem DPH od zahraničných predajcov na diaľku a taktiež online obchod.

Spotrebné dane (SD) poklesli v roku 2022 o 5,4 % (-161 000 tis. eur) (bez vplyvu SD za zelenú energiu medziročne vzrástli o 5,5 %). Výnos spotrebných daní je tvorený najmä SD z minerálneho oleja a SD z tabakových výrobkov. Výnos spotrebnej dane z minerálneho oleja medziročne vzrástol o 4,6 % (+57 099 tis. eur), čo bolo spôsobené najmä vyššou efektívnosťou výberu dane a sčasti aj vyššou výkonnosťou ekonomiky. Medziročný nárast výnosu spotrebnej dane z tabakových výrobkov o 5,8 % (+49 643 tis. eur) tvorí predovšetkým vplyv zvýšenia sadzieb spotrebnej dane z jednotlivých tabakových výrobkov od 1.2.2022 (+63 mil. eur). Priemerná cena krabičky cigariet vzrástla v roku 2022 o 30 centov, pričom legislatívne zvýšenie predstavovalo 20 centov.

Výnos **dane z príjmu právnických osôb** medziročne vzrástla o 7,6 % (276 586 tis. eur). V tomto výnose podľa metódy ESA 2010 je okrem dane z príjmu právnických osôb (DPPO) zahrnutý aj osobitný odvod z podnikania v regulovaných odvetviach. Výnos DPPO vzrástol oproti roku 2021 o 292 852 tis. eur, čo predstavuje medziročný rast 8,3 %. Napriek tomu, že výnos dane bol silný, spomalil za vývojom makrobázy, ktorá v roku 2022 rástla 12,4 %, čo sa prejavilo na poklese efektívnej daňovej sadzby. Vývoj firemnej dane v roku 2022 ovplyvnila aj prijatá legislatíva. Výnos DPPO ponížilo hlavne prijatie solidárneho príspevku, ktorý zdaňoval nadzisky v rafinérskom priemysle v súvislosti s vojnou na Ukrajine.

Solidárny príspevok z činností v odvetviach ropy, zemného plynu, uhlia a rafinérií¹⁶ je nová položka v rámci daňovo odvodových príjmov VS. Solidárny príspevok vznikol implementáciou nariadenia Rady (EÚ) 2022/1854 zo 6. októbra 2022. Účinnosť je nastavená na rok 2023, ale ekonomicky sa príspevok týka obdobia za rok 2022. Výnos solidárneho príspevku tvorí nadzisk firiem z predaja vymedzených produktov.

¹⁶ Solidárny príspevok z činností v odvetviach ropy, zemného plynu, uhlia a rafinérií za rok 2022 je odhad, pretože daňové priznania za rok 2022 sa podávajú v roku 2023 a skutočný výnos dane bude známy v priebehu roka 2023, prípadne až na začiatku roka 2024.

Na Slovensku pod solidárny príspevok spadá 13 subjektov, pričom aktuálny odhad zohľadňuje len najvýznamnejší subjekt.

Daň z príjmov fyzických osôb zo závislej činnosti zaznamenala medziročné tempo rastu 9,3 % (337 364 tis. eur). Hlavným faktorom rastu výnosu bol trh práce zotavujúci sa po pandemickej kríze napriek pomalšej dynamike oproti rastu mzdovej bázy. Zdanenie jednorazovej odmeny zdravotníkov vo forme stabilizačného príspevku v odhadovanej sume približne 32 700 tis. eur sa do aktuálneho výnosu dane na základe metodiky ŠUSR za rok 2022 nezapočítava. Namiesto toho bude v rokoch 2023 až 2025 pripočítaný k výnosu dane (nakoľko príspevok pre zdravotníkov bol podmienený zotrvaním v zamestnanosti najbližšie tri roky). Medziročný rast DPFO z podnikania o 6,6 % je spôsobený najmä vyššou infláciou, pri ktorej aj živnostníci reagujú vyššími výnosmi, ale rástli aj príjmy z predaja a prenájmu nehnuteľností.

Príspevky na sociálne zabezpečenie (sociálne aj zdravotné odvody platené ekonomicky aktívnym obyvateľstvom (vrátane dlžného poistného)) medziročne vzrástli o 8,4 %. K nárastu prispel najmä zotavujúci sa trh práce po pandemickej kríze. Dlžné na sociálnych odvodoch bolo do veľkej miery ovplyvnené jednorazovým príjmom v podobe oddĺženia nemocníc na úrovni 199 mil. eur. Výber odvodov však zaostával za dynamikou mzdovej bázy, čo sa prejavilo na nižšej efektívnej odvodovej sadzba. V prípade zdravotných odvodov dopomohlo k mierne lepšiemu výberu ročné zúčtovanie, ktorého hodnota bola o 15 mil. eur lepšia oproti prvým prognózam.

Daň vyberaná zrážkou vzrástla medziročne o 25 010 tis. eur (8,6 %). Za nárastom je najmä rast príjmov z dividend, licenčných poplatkov a zo zdanenia cenných papierov podliehajúcich zdaneniu. Napriek rastu úrokových mier a objemu vkladov výnos zo zdanenia úrokov stagnoval.

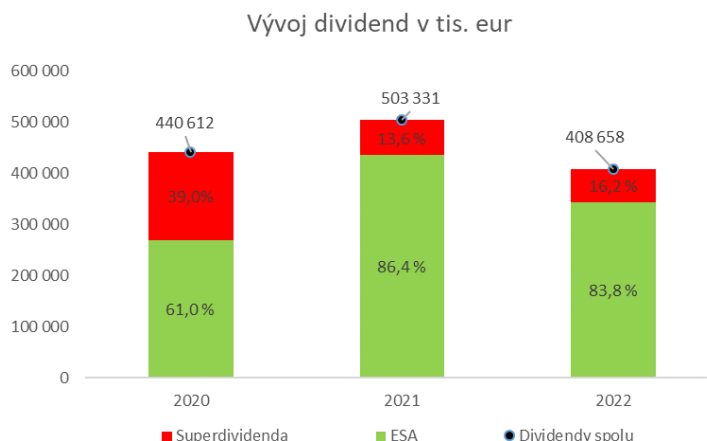
Nedaňové príjmy

V rámci nedaňových príjmov v roku 2022 vzrástli **výnosy z tržieb** za produkciu verejnej správy o 13,8 % (nárast o 337 360 tis. eur). Najvýraznejšie vzrástli platby za ostatnú netrhovú produkciu o 35,7 % (nárast o 95 964 tis. eur). Išlo najmä o nárast príjmov z tržieb z prepravy cestujúcich o 34 593 tis. eur v Železničnej spoločnosti Slovensko, a. s.) z dôvodu zrušenia obmedzení pre pandémiu. Nárast príjmov z poplatkov o 10 766 tis. eur za školy, školské zariadenia a materské školy z dôvodu postupného uvoľňovania protipandemických opatrení (začala sa postupne obnovovať prezenčná forma štúdia).

Platby za trhovú produkciu zaznamenali len mierny nárast oproti roku 2021 o 11,1 % (nárast o 241 396 tis. eur), išlo najmä o zvýšené príjmy obcí za stravné v dôsledku postupného obnovenia prezenčnej formy výučby v školských zariadeniach (v roku 2020 a v čiastočne aj v roku 2021 bola z pandemických dôvodov prerušená prevádzka a teda boli znížené príjmy za stravovacie služby a taktiež došlo k zmene financovania stravovania, keď štát v roku 2022 (až na výnimky) už neposkytoval dotáciu na stravu predškôlkom a žiakom základných škôl, ale stravné platili v plnej výške rodičia. Medziročne vzrástli aj príjmy za vstupné z kultúrnych podujatí a športovísk. Rovnako vzrástli príjmy dopravným podnikom, čo súviselo so zvýšenými dopravnými výkonmi, t. j. zvýšil počet prepravovaných osôb a narástli tržby za predaj cestovných lístkov. Nárast príjmov zaznamenala aj Národná diaľničná spoločnosť, a. s., čo súviselo s pokračujúcim rastúcim trendom tržieb z predaja elektronických diaľničných známok a mýta v súvislosti s nárastom mobility občanov a medzinárodného tranzitu tovaru cez naše územie. Tržby z predaja elektronických diaľničných známok vzrástli najmä na konci roka 2022, ako reakcia na zvyšovanie cien diaľničných známok od januára 2023.

Príjem verejnej správy z dividend a odvodov zo zisku ako hlavný zdroj nedaňových príjmov štátneho rozpočtu nezaznamenali za sledované obdobie stabilný vývoj (graf). Dôvodom tejto nestability bol hlavne vývojový trend v energetickom odvetví národného hospodárstva, v ktorom sa generuje majoritný podiel dividend (viac ako 90,0 %). Za nezanedbateľné pozitívum, ktoré možno sledovať na vývoji príjmov z dividend je rast podielu ESA dividend vo vzťahu k celkovým príjmom z dividend (zo 61,0 % v roku 2020 po 83,8 % v roku 2022), ktoré sú tiež výsledkom štruktúry vyplatených dividend energetickými podnikmi.

Graf 6 – Vývoj dividend v metodike ESA 2010

Medziročná zmena objemu prijatých dividend štátom a MH Manažmentom, a.s. (pokles o 94 673 tis. eur) pozostávala predovšetkým z poklesu ESA dividend o 21,3 % (92 639 tis. eur) a zároveň z poklesu hodnoty superdividend o 3,0 % (2 034 tis. eur). Negatívna medziročná zmena v objeme ESA dividend v roku 2022 bola výsledkom spoločnosti Slovenský plynárenský priemysel, a.s., ktorá v roku 2022 priznala nielen celkové dividendy nižšie o 34 400 tis. eur, ale súčasne sa zmenil aj podiel časti dividendy generovanej z prevádzkovej činnosti skupiny SPP (znížil sa o 25,0%). Nižší objem ESA dividend (o 29 335 tis. eur) bol prijatý aj od spoločnosti Slovenská elektrizačná prenosová sústava, a.s. (z dôvodu ponechania zisku za rok 2021 v spoločnosti na základe rozhodnutia valného zhromaždenia).

Medziročný pokles zaznamenaný na položke superdividend bol vo výške 2 034 tis. eur, pričom podiel superdividend na celkovom objeme prijatých dividend sa zvýšil (z 13,6 % na 16,2 %). Medziročne nižší objem prijatých superdividend bol zaznamenaný pri SSEH (v roku 2022 SSEH superdividendu nevyplatila). Pokles superdividend bol zaznamenaný aj pri spoločnosti VSEH, ktorá znížila celkový objem dividend o 13,7 %, ktorého 56,8 % tvoril pokles superdividendy (vyplatenú dividendu viac kryli zdroje z bežnej činnosti). Celkový pokles superdividend čiastočne zmiernil rast superdividend priznaných SPP (rast z úrovne 4 890 tis. eur v roku 2021 na úroveň 59 183 tis. eur v roku 2022). Podiel superdividendy na priznanej dividende sa tak zvýšil z 1,9 % (2021) na 26,9 % (2022) z dôvodu priznanej dividendy aj z nerozdeleného zisku minulých období SPP Infrastructure, a.s. Špecifikom zaznamenaným pri SPP v roku 2022 bola skutočnosť, že na základe rozhodnutia jediného akcionára sa stanovila splatnosť dividend priznaných v roku 2022 až v priebehu roka 2023.

Tabuľka 11 - Prehľad významných príjmov z dividend

v tis. eur

Kapitola štátneho rozpočtu / spoločnosť	Typ	2020 S	2021 S	2022 S	Δ(2022-2021)
Ministerstvo hospodárstva SR					
Slovenský plynárenský priemysel, a.s.	Spolu	250 000	254 400	220 000	-34 400
	ESA	167 850	249 510	160 817	-88 693
	Super	82 150	4 890	59 183	54 293
Západoslovenská energetika, a.s.	Spolu	37 809	45 697	44 839	-858
	ESA	37 483	45 697	44 839	-858
	Super	326	0	0	0
Stredoslovenská energetika Holding, a.s.	Spolu	96 204	113 071	74 777	-38 294
	ESA	21 098	62 037	74 777	12 740
	Super	75 106	51 034	0	-51 034
Východoslovenská energetika Holding, a.s.	Spolu	34 022	33 677	29 070	-4 607
	ESA	20 325	25 220	23 231	-1 989
	Super	13 697	8 457	5 839	-2 618

Súhrnná výročná správa Slovenskej republiky za rok 2022

	Spolu	0	2 000	1 500	-500
Transpetrol, a.s.	ESA	0	2 000	1 500	-500
	Super	0	0	0	0
	Spolu	2 173	3 000	3 000	0
Jadrová a vyrad'ovacia spoločnosť, a. s.	ESA	0	0	0	0
	Super	2 173	3 000	3 000	0
Ministerstvo financií SR					
	Spolu	3 144	575	2 000	1 425
Slovenská konsolidačná, a.s.	ESA	0	575	0	-575
	Super	3 144	0	2 000	2 000
	Spolu	3 300	2 500	5 000	2 500
Tipos, národná lotériová spoločnosť, a.s.	ESA	3 300	2 500	5 000	2 500
	Super	0	0	0	0
	Spolu	0	29 335	0	-29 335
Slovenská elektrizačná prenosová sústava, a.s.	ESA	0	29 335	0	-29 335
	Super	0	0	0	0
Ministerstvo dopravy SR					
	Spolu	779	0	0	0
	ESA	742	0	0	0
Letisko Košice - Airport Košice, a.s.	Super	37	0	0	0
Ministerstvo zahraničných vecí a európskych záležitostí SR					
	Spolu	698	250	240	-10
Správa služieb diplomatického zboru, a.s	ESA	490	250	240	-10
	Super	208	0	0	0

Úroky

K výraznejšiemu zvýšeniu príjmov z **úrokov** o 32,2 % (nárast o 65 140 tis. eur) oproti predchádzajúcemu roku v podstatnej miere prispel nárast jednotňovej sterilizačnej sadzby NBS z 0 % na 0,75 %. v septembri 2022, čo zapríčinilo aj nárast krátkodobých úrokových sadzieb. Pričom sadzby v roku 2021 boli záporné.

Granty a transfery

Nárast o 49,6 % zaznamenali **granty a transfery** (nárast o 761 192 tis. eur). Najvýznamnejší nárast predstavovali bežné transfery o 68,2 % (nárast o 604 323 tis. eur) a kapitálové transfery zaznamenali nárast o 24,1 % (nárast o 156 869 tis. eur). Nárast zaznamenalo aj čerpania eurofondov o 23,0 % (nárast o 275 233 tis. eur).

2.1.2. Výdavky verejnej správy

Celkové výdavky verejnej správy v roku 2022 v metodike ESA 2010 dosiahli 46 334 651 tis. eur (42,3 % HDP). Medziročne sa celkové výdavky zvýšili o 1,9 %, resp. o 874 680 tis. eur.

Tabuľka 11 - Výdavky verejnej správy (ESA 2010)

	v tis. eur				2022/2021
	2020 S	2021 S	2022 S	2022 R	v %
Bežné výdavky	37 758 460	41 852 659	42 283 458	45 871 335	1,0
Kompenzácie zamestnancov	10 569 589	11 354 374	11 663 593	10 597 133	2,7
- Mzdy a platy	7 740 448	8 147 199	8 529 242	7 740 590	4,7
- Sociálne príspevky zamestnávateľov	2 829 141	3 207 175	3 134 351	2 856 543	-2,3
Medzis potreba	5 161 038	5 726 255	6 533 963	9 118 893	14,1
Dane	157 777	173 693	115 980	112 850	-33,2
- Iné dane z produkcie	134 425	151 527	126 420	112 850	-16,6
- Bežné dane z majetku, atď.	23 352	22 166	-10 440	0	-147,1
Subvencie	1 240 353	1 369 152	1 196 408	1 118 093	-12,6
- Dotácie do poľnohospodárstva	121 456	108 738	169 264	245 802	55,7
- Dotácie do dopravy	266 122	287 528	322 759	261 374	12,3
- železničná doprava	11 408	0	0	374	0,0
- cestná doprava	246 372	270 548	31 076	255 000	-88,5
- Ostatné	852 775	972 886	704 385	610 917	-27,6
Dôchodky z majetku (Úrokové náklady)	1 104 611	1 099 038	1 133 811	918 256	3,2
Celkové sociálne transfery	16 739 489	18 376 468	19 611 579	20 663 215	6,7
- Sociálne dávky okrem naturálnych soc. transf.	13 694 215	14 971 645	15 883 851	15 241 053	6,1
- Aktívne opatrenia trhu práce	47 042	40 367	60 981	53 875	51,1
- Nemocenské dávky	1 052 199	1 131 284	1 034 378	1 069 908	-8,6
- Dôchodkové dávky zo starob. a inv. poistenia	8 162 258	8 465 028	8 750 582	8 727 727	3,4
- Dávky v nezamestnanosti	329 212	289 840	239 211	287 665	-17,5
- Štátne sociálne dávky a podpora	2 571 672	3 350 586	2 751 097	2 414 641	-17,9
- na prídavok na dieťa	332 116	343 222	372 588	349 139	8,6
- pri narodení dieťaťa a prisp. rodičom	42 916	42 548	44 053	43 955	3,5
- na rodičovský príspevok	581 639	649 854	605 724	617 885	-6,8
- na dávku v hmotnej núdzi	112 911	104 554	106 746	114 487	2,1
- na peňažné príspevky na kompenzáciu	981 529	1 696 183	811 002	529 595	-52,2
- ostatné	520 561	514 225	810 984	759 580	57,7
- Platené poistné za skupiny osôb ust. zákonom	1 537 681	1 764 601	1 785 149	1 545 416	1,2
- sociálne poistenie	370 652	472 477	496 180	381 348	5,0
- zdravotné poistenie	1 167 029	1 292 124	1 288 969	1 102 969	-0,2
- Naturálne sociálne transfery (zdr. zariadenia)	3 045 274	3 404 823	3 727 728	5 422 162	9,5
Ostatné bežné transfery, z toho:	2 785 603	3 753 679	2 028 124	3 342 895	-46,0
- Odvody do rozpočtu EÚ	877 392	964 922	916 494	1 026 568	-5,0
- Transfery NO, cirkvi, súkr. školám a pod.	574 477	601 556	637 789	577 220	6,0
- 2% z daní na verejnospoločenský účel	53 392	87 190	87 993	86 132	0,9
Kapitálové výdavky	4 045 622	3 607 312	4 051 193	5 171 147	12,3
Kapitálové investície	3 347 113	3 151 450	3 368 531	4 825 169	6,9
- Tvorba hrubého fixného kapitálu	3 209 080	3 065 852	3 304 906	4 784 926	7,8
- Zmena st. zásob+Nadobudnutie - Úbytok cenností	136 970	99 466	36 581	64 590	-63,2

Tabuľka 11 - Výdavky verejnej správy (ESA 2010)

	v tis. eur				
	2020 S	2021 S	2022 S	2022 R	2022/2021 v %
- Nadobud. mínus úbytok nef. neproduk. aktív	1 063	-13 868	27 044	-24 347	-295,0
Kapitálové transfery	698 509	455 862	682 662	345 978	49,8
Výdavky spolu	41 804 082	45 459 971	46 334 651	51 042 482	1,9
% z HDP	44,7	45,3	42,3	47,0	-3,1

*Položky vyznačené kurzívou sú vykázané na hotovostnej báze z analytických dôvodov.

Zdroj: ŠÚSR, MF SR

Kompenzácie zamestnancov

Celkovo mzdy a platy zamestnancov vo verejnej správe vzrástli oproti predchádzajúcemu roku o 382 043 tis. eur a sociálne príspevky zamestnávateľov poklesli o 72 824 tis. eur.

V roku 2022 vzrástli kompenzácie zamestnancov o 2,7 % (nárast o 309 219 tis. eur). Medziročný nárast výdavkov na mzdy, platy, služobné príjmy a ostatné osobné vyrovnania ovplyvnilo predovšetkým zvýšenie plátov štátnych zamestnancov (v štátnozamestnanectve aj služobnom pomere) a zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme o 3 % s účinnosťou od 1. júla 2022. Toto zvýšenie sa týkalo aj platových taríf pedagogických a odborných zamestnancov a v zmysle Dodatku č.1 ku Kolektívnej zmluve vyššieho stupňa pre zamestnávateľov, ktorí pri odmeňovaní postupujú podľa zákona č. 553/2003 Z. z. o odmeňovaní niektorých zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme na rok 2022, sa dohodlo vyplatenie jednorazovej odmeny na úrovni 500 eur pre zamestnanca.

Zároveň boli vyplatené tzv. stabilizačné príspevky¹⁷ z kapitoly Ministerstva zdravotníctva SR vo výške 169 269 tis. eur zamestnancom zdravotníckych zariadení (z toho vo verejnej správe 118 254 tis. eur). Stabilizačný príspevok bol stanovený vo výške 5 000 eur (resp. v jeho pomernej časti podľa podmienok stanových usmernením Ministerstva zdravotníctva SR). Zdravotnícke zariadenia následne vyplatili do konca roka 2022 preddavok zdravotníckym pracovníkom vo výške 2 500 eur (resp. v jeho pomernej časti) a druhá časť stabilizačného príspevku bola vyplatená v decembrových mzdách s výplatným termínom v mesiaci január 2023. V zmysle dohody o poskytnutí stabilizačného príspevku sa zamestnanec zaviazal, že zotrúva v pracovnom pomere nepretržite počas troch rokov, preto výdavok zdravotníckych zariadení v sektore verejnej správy bude rozložený na obdobie rokov 2023, 2024 a 2025 v pomernej časti.

Medzis potreba

Spotreba tovarov a služieb v rámci verejnej správy sa zvýšila o 14,1 % (nárast o 807 708 tis. eur), čo bolo spôsobené najmä nárastom čerpania výdavkov na energie o 192 062 tis. eur (najvýraznejšie zvýšenie výdavkov na energie zaznamenali obce, zdravotnícke zariadenia ústrednej správy a kapitoly náročné na energie z pohľadu počtu organizácií a počtu budov, napríklad Ministerstvo vnútra SR, Ministerstvo spravodlivosti SR a Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR).

Nárast opäť zaznamenali aj výdavky na všeobecný materiál (o 112 007 tis. eur). Išlo predovšetkým o nárast výdavkov v kapitole Ministerstva zdravotníctva SR (navýšenie sa týkalo hlavne obstarania vakcín, testov a liekov v súvislosti s ochorením COVID-19), v zdravotníckych zariadeniach (na zdravotnícky materiál) a zároveň zvýšené výdavky na všeobecný materiál zaznamenali aj príspevkové organizácie zriadené VÚC.

Zvýšili sa aj výdavky na palivá ako zdroj energie (o 73 969 tis. eur) predovšetkým v Železničnej spoločnosti Slovensko, a.s. z dôvodu zvýšenia cien energií.

Subvencie

Celkové subvencie¹⁸ poklesli o 12,6 %, čo predstavovalo pokles o 172 744 tis. eur. Najvýznamnejší nárast v roku 2022 zaznamenali subvencie do poľnohospodárstva o 55,7 % (o 60 526 tis. eur), išlo predovšetkým o platby z Pôdohospodárskej platobnej agentúry vynaložené na eliminovanie dôsledkov sucha na živočíšnu

¹⁷ Vláda SR schválila „Návrh na schválenie finančných prostriedkov určených na stabilizáciu zdravotníckych pracovníkov v rámci ústavnej zdravotnej starostlivosti a ambulancií záchranej zdravotnej služby prostredníctvom stabilizačného príspevku,“ na svojom rokovaní 5. decembra 2022 uznesením č. 762/2022

¹⁸ Subvencia predstavuje finančný príspevok vlády alebo verejno-právnej inštitúcie. Ide o platby vykonané na podporu obchodných aktivít príjemcov, ktorí nie sú zaradení v sektore verejnej správy.

výrobu a objemové krmoviny, na stabilizáciu poľnohospodárstva a trhov s poľnohospodárskymi komoditami a na výplatu štátnej pomoci v súlade so Schémou štátnej pomoci na podporu poľnohospodárskej prvovýroby v dôsledku agresie Ruska voči Ukrajine.

Mierny nárast zaznamenali subvencie do dopravy t. j. o 12,3 % (nárast o 35 231 tis. eur), z čoho najväčšiu položku tvorila cestná doprava o 14,6 % (o 39 528 tis. eur). Nárast subvencií zaznamenali najmä VÚC o 30 312 tis. eur, išlo najmä o transfery verejným dopravcom na vykrytie strát výkonov vo verejnom záujme pri zabezpečovaní prímestskej autobusovej dopravy. Najvyšší nárast zaznamenali prešovský, banskobystrický a trnavský kraj. V roku 2022 (tak ako aj v roku 2021) nebola poskytnuté žiadne bežné transfery do železničnej dopravy.

Úrokové náklady

Úrokové náklady verejného dlhu vzrástli o 3,2 %, čo predstavovalo nárast o 34 773 tis. eur. V roku 2022 bol rozdiel medzi novo vyemitovanými a splatnými dlhopismi zhruba 3,6 mld. eur v nominálnej hodnote, ktoré vygenerovali zvýšené akruálne úrokové náklady oproti roku 2021.

Sociálne transfery

Vzrástli o 6,7 %, čo predstavovalo nárast o 1 235 111 tis. eur. Nárast bežných transferov v Sociálnej poisťovni bol v hotovostných platbách z poistenia o 107 308 tis. eur (na nemocenské dávky, na dôchodkové dávky zo starobného poistenia, na úrazové dávky, na dôchodkové dávky z invalidného poistenia, na platené poistné za skupiny osôb ustanovené zákonom a dávky v nezamestnanosti) a zo samostatných účtov silových zložiek o 30 981 tis. eur (na dôchodkové dávky zo starobného a invalidného poistenia a na nemocenské dávky).

Celkovo nemocenské dávky v roku 2022 poklesli o 8,6 % (pokles o 96 906 tis. eur), dôchodkové dávky zo starobného a invalidného poistenia sa zvýšili o 3,4 % (nárast o 285 554 tis. eur) a dávky v nezamestnanosti poklesli o 17,5 % (pokles o 50 629 tis. eur).

Vyplácané štátne sociálne dávky medziročne poklesli o 17,9 % (pokles o 599 489 tis. eur), z toho najvýraznejší vplyv malo zníženie výdavkov na peňažné príspevky na kompenzáciu o 52,2 % (pokles o 885 181 tis. eur). Prostriedky sa realizovali najmä v kapitole Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR na podporu aktívnej politiky na trhu práce a podporu udržania zamestnanosti. Oproti roku 2021 došlo k poklesu vynaložených výdavkov v súvislosti s pandemiou koronavírusu. Suma vyplatených rodičovských príspevkov sa medziročne znížila o 6,8 % (pokles o 44 130 tis. eur), išlo predovšetkým o zastavenie vyplácania tzv. pandemického rodičovského príspevku od 1.1.2022. Suma prídavkov na dieťa sa zvýšila o 8,6 % (nárast o 29 366 tis. eur) predovšetkým z dôvodu zvýšenia mesačného prídavku od 1. júla 2022.

Platené poistné za skupiny osôb ustanovené zákonom (napr. dôchodca, evidovaný uchádzač o zamestnanie, matka na materskej dovolenke, študent alebo nezaopatrené dieťa) vzrástli o 1,2 % (nárast o 20 548 tis. eur) najmä v kapitole Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR (o 13 058 tis. eur) a Ministerstva obrany SR (o 10 376 tis. eur). Pokles zaznamenalo Ministerstvo zdravotníctva SR (o 3 155 tis. eur)

Ostatné bežné transfery

Najväčšiu položku výdavkov rozpočtu verejnej správy tvoria ostatné bežné transfery, ktoré mali v roku 2022 podiel na celkových výdavkoch 46,0 % a oproti predchádzajúcemu roku poklesli o 1 725 555 tis. eur. Dôvodom výrazného zníženia ostatných bežných transferov bolo predovšetkým z dôvodu výrazne nižšieho čerpania výdavkov na ustupujúcu pandémiu COVID-19.

Kapitálové výdavky

Oproti predchádzajúcemu roku vzrástli o 12,3 % (nárast o 443 881 tis. eur) z dôvodu nárastu kapitálových transferov o 49,8 % (o 226 800 tis. eur), a to predovšetkým v kapitole Ministerstva obrany SR z dôvodu darovania vojenských zariadení na Ukrajinu v celkovej sume 324 494 tis. eur (táto transakcia bola zároveň zaznamenaná s pozitívnym vplyvom na schodok ako príjmy z predaja kapitálových aktív, t. j. vplyv darovania vojenskej techniky mal neutrálny vplyv na saldo verejnej správy). Tento nárast bol čiastočne eliminovaný poklesom prevzatia rizikových záruk z COVID úverov z roku 2022 oproti roku 2021 (pokles o 19 247 tis. eur).

Výdavky na obstaranie kapitálových aktív vzrástli oproti roku 2021 o 6,9 % (nárast o 217 081 tis. eur). Najvyšší nárast hotovostných výdavkov na nové investície vykázali obce o 246 430 tis. eur (išlo o nárast výdavkov na realizáciu nových stavieb a na rekonštrukciu a modernizáciu stavieb), ktoré obnovili investičné akcie, ktoré boli pozastavené kvôli pandemickej kríze. Nárast zaznamenali aj štátne rozpočtové organizácie o 155 120 tis. eur, išlo predovšetkým o obstaranie špeciálnych automobilov a dopravných lietadiel, vrtuľníkov (v kapitole Ministerstva obrany SR a Ministerstva vnútra SR), obstarania softvéru a výpočtovej techniky (najmä v kapitole Ministerstva financií SR a Ministerstva vnútra SR). Pokles obstarania kapitálových aktív v štátnych rozpočtových organizáciách nastal vo výdavkoch na špeciálne stroje, prístroje, zariadenia a techniku, realizáciu nových stavieb (najmä v kapitole Ministerstva obrany SR a Ministerstva dopravy SR). Významný pokles investícií zaznamenala aj Správa štátnych hmotných rezerv v súvislosti s obstaraním hmotných a mobilizačných rezerv nižšie o 48 811 tis. eur. Nárast investičných výdavkov zaznamenala Národná diaľničná spoločnosť, a. s. o 27 190 tis. eur (najvyšší nárast bol vykázaný na stavbách Prešov západ - Prešov juh, Kriváň - Lovinobaňa a Lietavská Lúčka – Dubná Skala vrátane tunela Višňové) a taktiež aj spoločnosť Valaliky IndustrialPark, s. r. o. o 54 515 tis. eur, a to predovšetkým na financovanie realizácie významnej investície „Strategické územie Valaliky“ (v súčasnej fáze tvoria kapitálové výdavky hlavne výdavky spojené s majetkovo právnym vysporiadaním pozemkov a úpravu terénu pre budúcu výstavbu).

Významný pokles investícií zaznamenala aj Železničná spoločnosť Slovensko, a. s. o 83 461 tis. eur z dôvodu ukončenia EÚ projektov v roku 2021. Pozitívny vplyv na výdavky na obstaranie kapitálových aktív mal aj nárast zaplatených preddavkov na nákup vojenskej techniky vo výške 60 052 tis. eur.

2.2. Štrukturálne saldo, cyklická zložka a jednorazové vplyvy

Štrukturálne saldo predstavuje analytický ukazovateľ, ktorým sa hodnotí fiškálna politika krajiny. Štrukturálne saldo analyticky očisťuje nominálne saldo o vplyv ekonomického cyklu a jednorazové a dočasné efekty. Vývoj štrukturálneho salda predstavuje jeden z kľúčových ukazovateľov pri hodnotení súladu s európskymi a národnými fiškálnymi pravidlami.¹⁹

Štrukturálne saldo dosiahlo v roku 2022 hodnotu -1,4 % HDP. Medziročná zmena štrukturálneho salda oproti úrovni z roku 2021 zodpovedá výraznej konsolidácii na úrovni 0,7 p. b. HDP. Do tejto konsolidácie nevstupujú už odznievajúce výdavky spojené s pandemiou COVID-19, výdavky spojené s vojnou na Ukrajine, ako aj výdavky spojené z vysokou infláciou a energo-pomocou, keďže tie sa v rámci jednorazových a dočasných opatrení očisťujú.

Tabuľka 12 - Výpočet štrukturálneho salda a konsolidačného úsilia (ESA 2010)

	% HDP		
	2020	2021	2022
1. Saldo verejnej správy podľa ESA 2010*	-5,4	-5,4	-2,0
2. Cyklická zložka	-1,1	0,1	0,3
3. Jednorazové a dočasné vplyvy	-1,8	-3,4	-0,8
4. Štrukturálne saldo verejnej správy (1-2-3)	-2,5	-2,1	-1,4
5. Konsolidačné úsilie (medziročná zmena 4)	-0,5	0,3	0,7

* V súlade s údajmi pre jesennú notifikáciu Eurostatu z októbra 2023.

Zdroj: MF SR

Výpočet štrukturálneho salda predpokladá očistenie nominálneho salda o dva základné komponenty – cyklickú zložku a jednorazové vplyvy. Cyklická zložka predstavuje vplyv ekonomického cyklu na štrukturálne saldo. Cieľom úpravy nominálneho salda je vyjadriť reakciu príjmov a výdavkov verejných financií na zmeny v produkčnej medzere. Veľkosť cyklickej zložky závisí od veľkosti produkčnej medzery a od elasticít vybraných príjmových a výdavkových kategórií, ktoré reagujú na výkyvy v ekonomickej

¹⁹ Pre účely súhrnnej výročnej správy používa MFSR údaje z jesennej notifikácie Eurostatu. Odhad cyklickej zložky vychádza z produkčnej medzery na základe najaktuálnejšej prognózy MF SR schválenej výborom pre makroekonomické prognózy. Odhad jednorazových a dočasných opatrení vychádza primárne z národnej metodiky MF SR.

aktivite. Prípadné prehrievanie alebo podchladenie ekonomiky tak môže zásadne vplyvať na výsledné štrukturálne saldo verejnej správy. V roku 2022 ekonomika oproti predošlému roku sa dostala mierne nad svoj potenciál. Tento vývoj bol spôsobený odznievaním pandémie COVID-19 a oživenia globálnej ekonomiky, no na druhej strane vyšší rast nad potenciál ekonomiky bol brzdený vojenským konfliktom na Ukrajine. Cyklický vývoj tak mal v roku 2022 mierne negatívny vplyv na štrukturálne saldo verejnej správy vo výške 0,3 % HDP.

Druhý komponent, o ktorý sa očisťuje nominálne saldo, sú jednorazové a dočasné vplyvy. Táto položka predstavuje príjmy alebo výdavky verejnej správy bez trvalého alebo opakujúceho sa charakteru. Sledujú sa vzniknuté okolnosti s časovo obmedzeným vplyvom na saldo verejnej správy. Jednorazové vplyvy sú v slovenskej legislatíve rámcovo definované v zákone o rozpočtových pravidlách verejnej správy²⁰. Pre účely súhrnnej výročnej správy používa Ministerstvo financií SR princípy vychádzajúce predovšetkým z národnej metodiky MF SR.²¹ Jednorazové opatrenia boli zaznamenaná za rok 2020 až 2022. Najväčšia časť bola vyvolaná pandemiou COVID-19, v menšej miere to boli výdavky spojené s vojnou na Ukrajine a pomoc s rastúcou cenovou hladinou.

Tabuľka 13 - Jednorazové opatrenia (ESA 2010)

	v mil. eur		
	2020	2021	2022
Celkové opatrenia spojené s pandemiou COVID 19	-2183	-3385	-894
Opatrenia financované z EÚ zdrojov (COVID 19)	413	388	196
Celkové opatrenia spojené s vojnou na Ukrajine			-194
Financovanie z EÚ zdrojov za poskytnutú vojenskú pomoc			41
Opatrenia spojené s rastom cenovej hladiny a energo-pomoci na výdavkoch			-467
Opatrenia spojené s rastom cenovej hladiny a energo-pomoci na príjmoch			412
Špeciálny odvod do EÚ - podhodnotený prelievanie tovaru z III. krajín		-527	
Platba DPH koncesionára stavby D4/R7	71	130	
Spolu	-1698	-3394	-906

Zdroj: MF SR

2.3. Vyhodnotenie plnenia cieľov stratégie riadenia štátneho dlhu

Svetová ekonomika a finančné trhy v roku 2022 zaznamenali sériu šokov. Vojenská agresia Ruska proti Ukrajine a následná snaha politicky a ekonomicky izolovať Rusko viedli k silným nárastom cien energetických komodít, najmä plynu a ropy. Energetický šok sa stal hnacou silou už aj tak narastajúcej inflácie pod vplyvom utíchajúcej pandémie a pretrvávajúcich narušení v dodávateľských reťazcoch. Na situáciu museli reagovať aj centrálné banky, ktoré sa v snahe spomaliť rekordnú infláciu odhodlali k bezprecedentnému zvýšeniu základných úrokových sadzieb. ECB tak zvýšila v druhej polovici roka svoju základnú sadzbu z 0 % na 2 %, pričom FED zašiel ešte ďalej a v priebehu roka zvýšil sadzby o 4,25 p. b. (do pásma 4,25 % – 4,50 %). Geopolitické, ekonomické aj monetárne šoky v roku 2022 negatívne pôsobili na finančné trhy. Solídna dvojciferná výkonnosť akciových trhov z predchádzajúceho roka bola vystriedaná postupným prepadom do medvedieho trhu. Mierne oživenie nastalo v poslednom kvartáli, keď sa vďaka spoločnému úsiliu európskych krajín podarilo zredukovať energetickú závislosť od Ruska, čo prispelo k poklesu trhových cien energetických komodít.

Nepriaznivý vývoj poznačil aj dlhopisové trhy. Stúpajúca inflácia a rastúce krátkodobé úrokové sadzby posunuli slovenskú dlhopisovú krivku smerom nahor. Výnos desaťročného slovenského dlhopisu sa tak vyšplhal z hodnôt blízkyh nule na začiatku roka na priemerných cca 3,4 % p.a. v poslednom kvartáli. Blízkosť vojenského konfliktu ako aj energetická závislosť od Ruska sa prejavili na silne rastúcej rizikovej prirážke, ktorá presiahla 1 p. b. oproti 10-ročnému nemeckému dlhopisu. Ešte dramatickejší vývoj prirážky zaznamenali susedné krajiny s vlastnou menovou politikou, ktoré pristúpili k razantnejšiemu sprísneniu

²⁰ Jednorazové vplyvy sa spomínajú bez metodického popisu v zákone o rozpočtových pravidlách verejnej správy (523/2004 Z. z.) a v Ústavnom zákone o rozpočtovej zodpovednosti (493/2011 Z. z.)

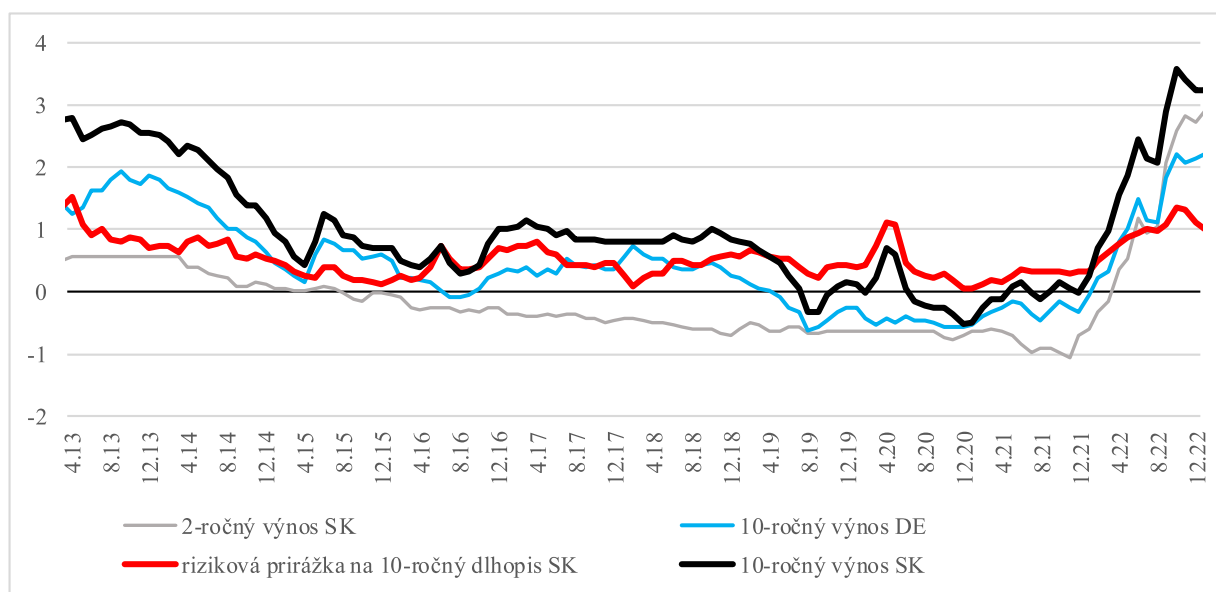
²¹ Metodika na identifikáciu jednorazových a dočasných opatrení MF SR je dostupná tu: <https://www.mf.sk/sk/financie/institut-financnej-politiky/publikacie-ifb/manualy/jednorazove-vplyvy.html>

menovej politiky. Situáciu negatívne ovplyvnilo aj postupné ukončovanie programov nákupu aktív centrálnymi bankami.

Vyššia energetická závislosť Európy od Ruska ako aj postavenie amerických štátnych dlhopisov ako bezpečného aktíva spolu s vyššími úrokovými sadzbami v USA spôsobili silné zhodnotenie dolára voči euru a postupný pokles k parite. Vďaka pozitívnym signálom z konca roka sa kurz v decembri stabilizoval blízko 1,06 doláru za euro.

Financovanie slovenského štátneho dlhu v roku 2022 zabezpečovala Agentúra pre riadenie dlhu a likvidity v mene MF SR bez nutnosti použitia menej tradičných foriem financovania. Prudký nárast úrokových sadzieb v roku 2022 a s tým spojený rast nákladov na obsluhu dlhu znamenali zhoršenie podmienok pre emitovanie dlhu, ktoré pravdepodobne pretrvá aj v nasledujúcom roku.

Graf 7 - Výnosy vybraných slovenských vládnych dlhopisov a riziková prirážka voči nemeckým 10-ročným štátnym dlhopisom (v % a p.b.)

Zdroj: Bloomberg

2.3.1. Vyhodnotenie plnenia cieľov stratégie riadenia štátneho dlhu

V rámci stratégie riadenia štátneho dlhu sú stanovené kvantitatívne limity pre refinančné a úrokové riziko. Cieľom riadenia dlhu je dosiahnutie tesného priblíženia sa k stanoveným hodnotám, resp. udržanie parametrov dlhu čo najbližšie k stanoveným hodnotám.

- Hodnota **refinančného rizika** kumulatívnej splatnosti aktív a pasív do jedného roka bola stanovená na úrovni 20 % kumulatívnej splatnosti aktív a pasív splatných **do jedného roka** ku celkovému kumulatívne saldu aktív a pasív. Hodnota tohto kritéria ku koncu roka 2022 medziročne narástla z hodnoty 12,4 % vykazanej ku koncu roka 2021 na úroveň 18,1 %. Hodnota refinančného rizika kumulatívnej splatnosti aktív a pasív **do piatich rokov** bola stanovená na úrovni 55 % kumulatívnej splatnosti aktív a pasív splatných do piatich rokov ku celkovému kumulatívne saldu aktív a pasív. Hodnota tohto kritéria bola približne 46,0 % na konci roka 2022. V porovnaní s rovnakým obdobím minulého roka došlo k nárastu z hodnoty 41,8 %.
- Hodnota **úrokového rizika** kumulatívnej refixácie aktív a pasív **do jedného roka** bola stanovená na úrovni 25 % kumulatívnej splatnosti aktív a pasív refixovaných do jedného roka ku celkovému kumulatívne saldu aktív a pasív. Hodnota tohto kritéria bola na úrovni 18,1 % ku koncu roka 2022 (12,4 % ku koncu roka 2021). Hodnota úrokového rizika kumulatívnej refixácie aktív a pasív **do piatich rokov** bola stanovená na úrovni 55 % kumulatívnej splatnosti aktív a pasív refixovaných do piatich rokov ku celkovému kumulatívne saldu aktív a pasív. Hodnota tohto kritéria bola na úrovni 46,0 % ku koncu roka 2022 (41,8 % ku koncu roka 2021).

- V roku 2022 bola otvorená jedna nová línia dlhopisov so splatnosťou 10 rokov. Dlhopis so splatnosťou v roku 2032 bol predaný prostredníctvom syndikátu vybraných primárnych dealerov s kupónovým výnosom 4,000 % v menovitej hodnote 1,0 mld. euro a tiež bol predávaný formou aukčného predaja.
- K 31.12.2022 malo MF SR „živých“ celkovo 29 emisií (z toho 4 emisie registrované v zahraničí). Okrem meny EUR boli k ultimu roka 2022 emitované slovenské štátne dlhopisy aj v menách CHF a NOK.

2.3.2. Riadenie štátneho dlhu v roku 2022

Agentúra pre riadenie dlhu a likvidity emitovala v mene MF SR v roku 2022 dlhopisy v celkovej hodnote 5 215 200 tis. eur, pričom vydala dlhopisy denominované len v mene EUR s fixnou úrokovou sadzbou s priemernou splatnosťou 12,0 rokov. V roku 2022 neboli vydané žiadne štátne pokladničné poukážky. Okrem cenných papierov boli na krytie dlhu prijaté úvery v nominálnej hodnote 100 000 tis. eur s priemernou váženou úrokovou sadzbou 1,207 % a s priemernou váženou splatnosťou 16,0 rokov.

Nasledujúca tabuľka prezentuje základné kvantitatívne parametre riadenia štátneho dlhu v roku 2022. Štruktúra tabuľky obsahuje priemernú úrokovú sadzbu a splatnosť pri novom vydanom (emitovanom) dlhu.

Tabuľka 14 - Štátny dlh realizovaný v roku 2022

v tis. eur

Typ cenného papiera	Nominálna hodnota	Priemerný úrok / prirážka (ŠD float)	Priemerná splatnosť (rok)	Typ kupónovej sadzby
ŠD fix	5 215 200	2,47%	12,1	fixná
ŠD float	0	-	-	-
ŠPP	0	-	-	-
Úvery	100 000	1,21%	16,0	fixná
Dlh spolu	5 315 200	-	-	-
ŠD spätný odkup (2022)	99 031	-	-	-
Dlh upravený o spätný odkup	5 216 169	-	-	-

Zdroj: IFP

Štruktúra prezentovaných priemerných úrokov (nákladov) a splatností zodpovedá jednotlivým druhom cenných papierov, ktoré boli v rámci svojej kategórie agregované. „ŠD fix“ označuje dlhopis s pevnou úrokovou sadzbou, „ŠD float“ dlhopis s plávajúcou úrokovou sadzbou, kde náklad tvorí meniaci sa sadzba (6M EURIBOR) a prirážka. „ŠD spätný odkup“ označujú predčasné umorenie štátnych dlhopisov pôvodne splatných v neskoršom období. Tieto transakcie fakticky môžu znížiť dlh ku koncu roka 2022 resp. v priebehu roka 2022. Vážená priemerná úroková sadzba všetkých dlhopisov „živých“ ku koncu roka 2022 sa zvýšila približne o 0,01% oproti roku 2021, a to na úroveň 1,66 %.

3. Čisté bohatstvo

Prvé dve kapitoly súhrnnej výročnej správy hodnotia hospodárenie verejných financií z pohľadu sektora verejnej správy tak, ako ho definuje metodika ESA 2010. Tento pohľad je v podmienkach krajín EÚ najviac zaužívaný kvôli tomu, že európske fiškálne pravidlá²² sú formulované pre verejnú správu a národné rozpočty väčšiny krajín sú zostavované tiež za okruh verejnej správy a v tejto metodike. **Koncept čistého bohatstva rozširuje pohľad na verejné financie z verejnej správy na verejný sektor²³** (napr. o subjekty štátu – obchodné spoločnosti, ktoré štatisticky nie sú zahrnuté do verejnej správy). Povinnosť prezentovať v súhrnnej výročnej správe čisté bohatstvo a tiež informácie o hospodárení podnikov štátnej správy vyplýva z ústavného zákona o rozpočtovej zodpovednosti, pričom **dôraz je kladený na vysvetlenie medziročných zmien položiek čistého bohatstva.**

3.1. Koncept čistého bohatstva

Čisté bohatstvo popisuje stav hospodárenia verejného sektora ku koncu roka. Podľa ústavného zákona o rozpočtovej zodpovednosti sa pod čistým bohatstvom rozumie: *súčet vlastného imania subjektov verejnej správy, vlastného imania Národnej banky Slovenska, vlastného imania podnikov štátnej správy a podnikov územnej samosprávy, upravený o implicitné záväzky, iné aktíva a iné pasíva vrátane podmienených záväzkov.*

Čisté bohatstvo má špecifickú štruktúru, a preto je veľmi dôležitá jeho správna interpretácia. Pri veľkosti čistého bohatstva má význam analyzovať len jednotlivé zložky jeho štruktúry, ako napríklad vlastné imanie podnikov, podmienené záväzky či implicitné záväzky, pretože tie majú z ekonomického hľadiska samostatnú vypovedaciu schopnosť. Čisté bohatstvo treba vnímať ako komplex všetkých typov ukazovateľov, ktoré je podstatné sledovať z hľadiska finančnej stability a bohatstva štátu.

Analýza a vysvetlenie medziročných zmien zložiek čistého bohatstva poskytujú dôležité informácie o hospodárení štátu, ktoré nemusí zachytiť tradičný pohľad na saldo a dlh verejnej správy. Existujú totiž politiky a transakcie, ktoré sa z metodických dôvodov nemusia prejavíť na salde a dlhu verejnej správy, ale majú negatívny alebo naopak pozitívny vplyv na čisté bohatstvo štátu.

3.2. Odhad čistého bohatstva za rok 2022

Odhadnutá výška čistého bohatstva Slovenskej republiky dosiahla k 31.12.2022 zápornú hodnotu -423 107 902 tis. eur (-385,89 % HDP). Oproti predchádzajúcemu roku sa hodnota čistého bohatstva opäť zlepšila, a to o 26 280 206 tis. eur, najmä nižšou hodnotou odhadovaných implicitných záväzkov súvisiacich s dôchodkovým systémom a starnutím populácie.

Tabuľka 15 - Odhad čistého bohatstva Slovenskej republiky

v % resp. v tis. eur

		2020	2021	2022	Δ 2022-2021
Vlastné imanie verejného sektora	(1)	-2 229 220	-7 203 821	-6 449 691	754 130
VI súhrnného celku verejnej správy		-685 177	-5 961 982	-5 309 921	652 061
VI podnikov MH Manažment, a. s.		293 624	301 596	358 187	56 591
VI Národnej banky Slovenska		-1 837 667	-1 543 435	-1 497 957	45 478
Implicitné záväzky	(2)	363 440 690	427 131 045	401 359 121	-25 771 924
Podmienené záväzky	(3)	19 710 086	20 187 890	20 245 585	57 695
Iné aktíva	(4)	5 949 545	5 134 648	4 946 495	-188 153
Čisté bohatstvo SR (1-2-3+4)		-379 430 451	-449 388 108	-423 107 902	26 280 206
v % HDP		-406,05	-448,24	-385,89	62,35

Zdroj: MF SR, IFP

²² Ide najmä o pravidlá Paktu stability a rastu, ktoré stanovujú hranicu deficitu verejnej správy 3 % HDP a dlhu verejnej správy 60 % HDP (bližšie o európskych fiškálnych pravidlách pozri slovník základných pojmov).

²³ Verejný sektor je širší pojem ako verejná správa, nad rámec sektora verejnej správy zahŕňa aj podniky verejnej správy a Národnú banku Slovenska. Z definície čistého bohatstva podľa ústavného zákona o rozpočtovej zodpovednosti odvodzujeme aj skupinu subjektov tvoriacich verejný sektor.

V rámci aktualizácie údajov vstupujúcich do výpočtu čistého bohatstva boli použité nové hodnoty HDP, ktoré boli revidované počas jesennej notifikácie výsledkov hospodárenia verejných financií za rok 2022. V ostatných položkách nedošlo k aktualizácii údajov za predchádzajúce roky.

Podrobnému vysvetleniu zmien v jednotlivých zložkách čistého bohatstva sa venujú nasledovné podkapitoly s výnimkou vlastného imania podnikov MH Manažmentu, a. s. Vlastné imanie podnikov, ktorých podiely drží MH Manažment, a. s. tvorí podmnožinu podnikov štátnej správy, ktorá je pre účely vyčíslenia čistého bohatstva uvedená osobitne, pretože táto skupina podnikov nie je súčasťou súhrnného celku, a preto nie je predmetom účtovnej konsolidácie. Vlastné imanie podnikov MH Manažmentu, a. s. tvorí súčet vlastných imaní jednotlivých podnikov z individuálnych účtovných závierok, pričom veľkosť vlastného imania je prepočítaná vlastníckym podielom štátu v týchto podnikoch.

3.2.1. Vlastné imanie súhrnného celku verejnej správy

Vlastné imanie súhrnného celku²⁴ pre účely odhadu čistého bohatstva dosiahlo k 31.12.2022 zápornú hodnotu -5 309 921 tis. eur, pričom je tvorené záporným výsledkom hospodárenia vo výške -5 488 961 tis. eur (z toho výsledkom hospodárenia bežného obdobia vo výške -448 888 tis. eur), oceňovacími rozdielmi v hodnote 22 812 tis. eur a podielmi iných účtovných jednotiek v hodnote 17 679 tis. eur. **Medziročne sa vlastné imanie súhrnného celku úhrnom zvýšilo o 652 061 tis. eur.**

Na vlastné imanie súhrnného celku má vplyv najmä dosiahnutý výsledok hospodárenia bežného obdobia jednotlivých subjektov (v podnikateľskom prostredí chápaný ako „zisk alebo „strata“), ako aj výsledok hospodárenia minulých období (ovplyvnený prevodom výsledku hospodárenia bežného obdobia za posledný rok alebo významnými účtovnými opravami minulých období). V menšej miere ovplyvňujú vlastné imanie oceňovacie rozdiely a výška fondov (rezervné fondy, kapitálové fondy).

Z pohľadu veľkosti podielu na vlastnom imaní súhrnného celku je najvýznamnejšia ústredná správa a v rámci nej Ministerstvo financií SR. Špecifické postavenie Ministerstva financií SR spočíva v tom, že účtuje o všetkých poskytnutých transferoch zo štátneho rozpočtu, ktoré sa vykazujú jednak vo výdavkoch daného roka, a akruálne aj v nákladoch. Ide o rôzne druhy transferov, ktoré nemusí reálne poskytovať len Ministerstvo financií SR, ale aj ostatné kapitoly štátneho rozpočtu a ich rozpočtové organizácie v zriaďovateľskej pôsobnosti. Na druhej strane Ministerstvo financií SR účtuje o najdôležitejších príjmoch verejnej správy, a to o daňových a značnej časti nedaňových príjmoch štátneho rozpočtu (odvody, poplatky, dividendy).

Ministerstvo financií SR účtuje o výdavkoch všetkých štátnych rozpočtových organizácií prostredníctvom transferov. Vo výsledku znáša saldo štátneho rozpočtu, ktoré bolo doteraz vždy deficitné. Naakumulované záporné výsledky hospodárenia štátneho rozpočtu za predchádzajúce roky sú súčasťou výsledku hospodárenia minulých rokov a v rámci súhrnného celku ide o najvyššiu hodnotu záporného vlastného imania.

Významnými jednotkami štátu, ktoré sa na celkových nákladoch a výnosoch podieľajú rádovo v miliardách, sú napríklad Slovenská plynárenský priemysel, a.s. (SPP), Slovenská elektrizačná prenosová sústava, a.s. (SEPS) ako aj Všeobecná zdravotná poisťovňa, a.s. Významné náklady a výnosy vykazuje aj Sociálna poisťovňa.

Výsledok hospodárenia bežného účtovného obdobia 2022, ktorý je výsledkom rozdielu účtovných výnosov a účtovných nákladov, dosiahol za celý súhrnný celok -448 888 tis. eur, pričom medziročne došlo k zlepšeniu o 4 452 997 tis. eur. Celkové náklady súhrnného celku medziročne klesli o 5 159 624 tis. eur, pričom celkové výnosy medziročne poklesli o 709 670 tis. eur.

Na medziročné celkové zníženie nákladov vplývalo viacero faktorov. Na jednej strane sa nezopakovala výška transferov poskytnutých zo štátneho rozpočtu, ako tomu bolo v rokoch 2020 a 2021, ktoré smerovali na kompenzačné opatrenia na zmiernenie dopadu pandémie COVID-19, na druhej strane sa zvýšili náklady podnikov štátu, najmä SPP a SEPS z dôvodu zvýšených cien nakupovaných komodít ako elektrická energia

²⁴ Koncept „súhrnného celku“ je definovaný v Súhrnnej účtovnej závierke a je odlišný od vymedzenia subjektov verejnej správy podľa zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Verejná správa tvorí najpodstatnejšiu časť súhrnného celku, avšak do súhrnného celku vstupujú aj iné subjekty, ktoré nie sú štatisticky zaradené do verejnej správy podľa metodiky ESA 2010.

a plyn. Medziročne boli náklady na transfery Ministerstva financií SR nižšie o 1 832 106 tis. eur, z toho odvod do rozpočtu EU vo výške 940 226 tis. eur bol medziročne nižší o 26 523 tis. eur. Ďalšie položky nákladov, ktoré medziročne významne poklesli boli napríklad podiel na výsledku hospodárenia pridružených účtovných jednotiek, a to najmä v ústrednej správe o 653 144 tis. eur, ďalej nižšia tvorba opravných položiek o 160 470 tis. eur a nižšie finančné náklady o 57 250 tis. eur (najmä úroky 30 030 tis. eur).

Nárast prevádzkových nákladov ako sú spotrebované nákupy, náklady na nakupované služby a osobné náklady, úhrnom vzrástli o 10 612 388 tis. eur. Na tomto náraste sa podieľa najmä ústredná správa a podnikateľské jednotky v nej, ako je SPP, a.s. a SEPS. Nárast cien na trhu s elektrinou a plynom výrazne ovplyvnili náklady (ale aj výnosy) týchto štátnych podnikov. Nárast nákladov bol z časti negovaný nárastom výnosov za predaný tovar a výrobky, práve z dôvodu vyšších predajných cien elektrickej energie a plynu. Za SPP, a.s. a SEPS, a.s. tento nárast nákladov predstavoval medziročne 6 746 968 tis. eur. V súhrnnom celku rástli aj osobné náklady úhrnom o 808 750 tis. eur, z toho priame mzdové náklady o 558 707 tis. eur. Ústredná správa z tohto nárastu predstavovala 272 778 tis. eur a územná samospráva 232 837 tis. eur.

Z výnosov súhrnného celku sa v roku 2022 vyvíjali pozitívne, okrem už spomenutých tržieb za výrobky (o 1 844 017 tis. eur), tovar (o 3 910 836 tis. eur) a zmeny stavu výrobkov (o 1 369 890 tis. eur) najmä daňové výnosy štátu, ktoré vzrástli o 1 925 553 tis. eur, daňové výnosy samosprávy vzrástli o 327 902 tis. eur (v rámci nich sa vykazuje aj podielová daň z príjmov fyzických osôb), výnosy z finančných derivátov ovplyvnili ostatné finančné výnosy výrazne až o 1 289 851 tis. eur.

Medziročný pokles nákladov ako aj výnosov bol ovplyvnený aj úpravou dát za Sociálnu poisťovňu²⁵. Kým v roku 2021 boli vnútorné prevody medzi fondami poisťovne súčasťou nákladov a výnosov po použití prevodového mostíka na účtovnú závierku rozpočtových organizácií, v roku 2022 boli tieto náklady a výnosy predmetom úpravy, čo spôsobilo medziročný pokles nákladov o 15 037 152 tis. eur a výnosov o 13 623 536 tis. eur. Sociálna poisťovňa dosiahla celkový výsledok hospodárenia za rok 2022 v štruktúre platnej pre výpočet súhrnnej účtovnej závierky vo výške 392 593 tis. eur.

Výsledok hospodárenia minulých rokov súhrnného celku tvorí najmä:

- nerozdelný zisk resp. neuhradená strata obchodných spoločností,
- prevod zostatkov kapitálových fondov, rezervných fondov a ostatných fondov obchodných spoločností,
- prevod zostatku fondov ústrednej správy,
- výsledok hospodárenia všetkých rozpočtových organizácií ústrednej správy,
- opravy významných chýb minulých účtovných období resp. zmeny účtovných metód a zásad s vplyvom na hospodárenie minulých období.

Celková hodnota „výsledkov minulých rokov“ po očistení vplyvu tvorby rezervy na zamestnanecké požitky dosiahla -5 040 073 tis. eur, čo je zhoršenie o 3 805 732 tis. eur. Ide najmä o zúčtovanie výsledku hospodárenia roka 2021 do výsledku minulých období (reálne v roku 2022), ktorý medzi rokmi 2020 a 2021 prehĺbil zápornú hodnotu na -4 901 885 tis. eur.

Detailnejšie údaje zo súhrnnej účtovnej závierky sú uvedené v prílohe č. 3

3.2.2. Vlastné imanie podnikov štátnej správy

Vlastné imanie podnikov štátnej správy dosiahlo k 31.12.2022 hodnotu 18 001 538 tis. eur (16,42 % HDP). Uvedený údaj je nekonsolidovaný a predstavuje súčet vlastných imaní jednotlivých podnikov z individuálnych účtovných závierok prepočítaný na veľkosť vlastníckych podielov štátu. Tento údaj nemožno dávať do súvislosti s údajom o celkovom čistom bohatstve v časti 3.2., pretože v rámci

²⁵ Problematika preklopenia účtovnej závierky Sociálnej poisťovne na účtovnú závierku rozpočtovej organizácie, pre účely súhrnnej účtovnej závierky, je komplikovaná z dôvodu odlišných postupov účtovania. Sociálna poisťovňa používa „fondové“ hospodárenie a vnútorné prevody medzi jednotlivými fondami tvorenými z poisťovného, účtuje cez položky vlastného imania. Rozpočtové organizácie účtujú o bežných nákladoch a bežných výnosoch, vzájomne vykonsolidované. Na spresňovaní údajov pre účely súhrnnej účtovnej závierky bude Ministerstvo financií SR a Sociálna poisťovňa pokračovať.

čistého bohatstva sú všetky podniky okrem podnikov MH Manažmentu, a. s. zaradené do súhrnného celku a údaje o vlastnom imaní sú konsolidované. Vlastné imanie podnikov štátnej správy oproti predchádzajúcemu roku vzrástlo o **688 151 tis. eur**.

V nasledujúcej časti sú podrobnejšie komentované zmeny vlastného imania za vybrané podniky. Príloha č. 1 obsahuje tabuľkový prehľad všetkých podnikov štátnej správy, výšku vlastníckych podielov štátu (k 31.12.2022) a výšku ich vlastných imaní a výsledky hospodárenia za posledné tri roky. Príloha č. 2 poskytuje prehľad o štruktúre medziročnej zmeny ich vlastného imania podľa jednotlivých položiek vlastného imania.

Pri komentovaní medziročných zmien vlastného imania vybraných podnikov sa pre účely tejto správy zameriavame najmä na päť hlavných položiek, ktoré spôsobujú prírastok alebo úbytok vlastného imania:

- **Výsledok hospodárenia bežného účtovného obdobia** predstavuje čistý zisk (prírastok VI) alebo stratu (úbytok VI) za sledovaný rok. Táto položka je najvýznamnejšia, pretože výsledky hospodárenia priamo poukazujú na príspevok podniku k hodnote čistého bohatstva.
- **Dividendy** sú položkou, ktorá sa zvyčajne vypláca zo zisku minulého účtovného obdobia a spôsobuje úbytok vlastného imania. Dividendy môžu byť v danom roku vyplatené, alebo len schválené na rozdelenie a následne vyplatené v neskoršom období. Pri dividendách sú osobitne spomenuté superdividendy²⁶, ak ich výplata bola v danom roku u podniku zaznamenaná.
- **Priame vklady spoločníkov do vlastného imania** zvyšujú vlastné imanie spoločnosti²⁷. Pod priamymi vkladmi sa rozumejú peňažné a nepeňažné vklady do základného imania, do kapitálových fondov alebo vklady použité na úhradu straty.
- **Zmeny precenenia majetku a záväzkov** môžu znižovať aj zvyšovať vlastné imanie na základe rozdielu medzi účtovným a reálnym ocenením určitých položiek majetku a záväzkov. Konkrétne prípady sú bližšie vysvetlené pri jednotlivých spoločnostiach.
- Pod „**ostatné zmeny**“ zaraďujeme opravy významných chýb minulých účtovných období a rozdiely zo zmien použitých účtovných metód a účtovných zásad, ktoré sa účtujú priamo do vlastného imania (do výsledku hospodárenia minulých období), a ktoré môžu spôsobiť úbytok alebo prírastok vlastného imania podniku. Patria sem taktiež zmeny rezerv zo zabezpečovacích derivátov, prípadne zmeny iných rezerv, ktoré nesúvisia s preceňovaním.

Nasledujúca tabuľka predstavuje prehľad zmien vlastného imania vybraných štátnych podnikov. Uvedené podniky sa podieľajú až 83,3 % na celkovom vlastnom imaní všetkých podnikov štátnej správy po prepočte na vlastnícky podiel štátu.

Tabuľka 16 - Medziročná zmena vlastného imania k 31.12.2022

v tis. eur

Podnik	VI Δ2022-2021	Výsledok hospodárenia	Dividendy	Ocenenie	Vklady spoločníkov	Ostatné
Slovenské elektrárne, a.s.	368 758	-216 860	0	585 618	0	0
Slov.plynárenský priemysel, a.s.	365 325	24 978	-220 000	64 083	500 000	-3 736
Slov.elektř. a prenos. sústava, a.s.	103 831	105 142	0	-1 311	0	0
Vodohospodárska výstavba, š.p.	82 824	113 150	-2 984	1 021	0	-28 363
MH Manažment, a.s.	57 624	-65 250	0	115 876	6 998	0
MH Teplárenský holding, a.s. ²⁸	57 137	58 686	-300	-1 649	400	0
Národná diaľničná spoločnosť, a.s.	19 140	17 935	0	1 335	0	-130
Tipos, nár.lotériová spol., a.s.	17 500	24 053	-6 063	0	0	-490
Letové prevádzkové služby SR, š.p.	14 612	10 166	0	0	4 446	0
Železničná spol. Slovensko, a.s.	9 928	6 823	0	3 265	0	-160
DMD Group, a.s.	8 508	81	0	1 428	7 000	-1
Všeobecná zdravotná poisťovňa, a.s.	6 300	-153 769	0	69	160 000	0
Národ. ústav srdc.a cieľ.chorôb, a.s	-8 134	-8 134	0	0	0	0
Slovenská pošta, a.s.	-8 205	-7 854	0	-351	0	0
Lesy SR, š.p.	-12 658	16 413	0	0	-18 938	-10 133
Západoslovenská energetika, a.s.	-14 969	72 861	-87 919	89	0	0

²⁶ Superdividendy sú všeobecne definované podľa metodiky národných účtov ESA 2010 ako dividendy presahujúce poslednú, respektíve nedávnú úroveň dividend a ziskov. Superdividendy tak indikujú rýchlejší úbytok vlastného imania podnikov.

²⁷ V prípade vkladov štátu sú tieto realizované prostredníctvom peňažných prostriedkov (najčastejšie použitím štátnych finančných aktív) alebo nepeňažným vkladom (napr. dlhodobým hmotným majetkom štátu).

²⁸ Zohľadňuje iba výsledný vplyv zlúčenia teplárenských podnikov pod nástupnícky podnik MH Teplárenský holding, a.s.

Vých.energetika Holding, a.s.	-15 064	41 871	-57 000	65	0	0
Slov.vodohosp. podnik, š.p.	-28 394	-33 100	0	0	4 706	0
Stredoslov.ener.Holding, a.s.	-70 574	76 047	-146 622	0	0	1
Železnice Slovenskej republiky	-79 031	-78 173	0	4 330	-5 188	0

Zdroj: Individuálne účtovné závierky spoločnosti

V nasledujúcom texte uvádzame podrobnejšie hodnotenie medziročnej zmeny vlastného imania vybraných štátnych podnikov a individuálne grafické zobrazenie vývoja ich vlastného imania na trojročnom horizonte 2020 - 2022. Analýza bola vykonaná na základe verejne dostupných údajov z účtovných závierok a výročných správ.

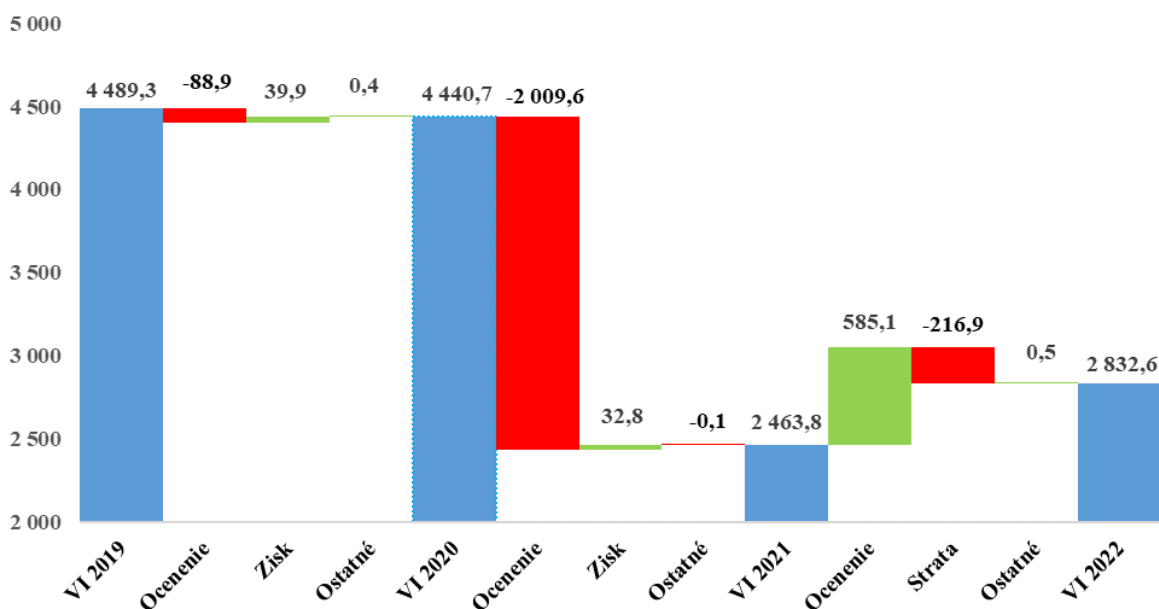
Modrou farbou v grafoch sú označené stavy vlastného imania ku koncu príslušného roka, červenou farbou sa označujú negatívne vplyvy (resp. vplyvy znižujúce hodnotu vlastného imania) a zelenou farbou sa označujú pozitívne vplyvy (resp. vplyvy zvyšujúce stav vlastného imania).

Slovenské elektrárne, a.s. (ďalej „SE“)

Štruktúra zmien vlastného imania sa vyvíjala počas sledovaného obdobia rôznorodo. Kým do roku 2021 bola významným prvkom s negatívnym vplyvom na vývoj zmeny stavu vlastného imania položka precenenie, od roku 2022 sa jej vplyv zmenil na pozitívny. V rokoch 2020 a 2021 malo negatívny vplyv na vlastné imanie precenenie zabezpečenia peňažných tokov²⁹ a aktualizácia stavu rezerv na vyradovanie a likvidáciu jadovoenergetických zariadení a tepelných elektrární, ktorých zmiernenie negatívneho vplyvu počas rokov 2020 a 2021 zaisťoval výsledok hospodárenia za bežné obdobie, generovaný vo forme zisku. Počas roka 2022 sa situácia zmenila na opačnú. Precenenie zabezpečenia peňažných tokov a aktualizácia stavu rezerv na vyradovanie a likvidáciu jadovoenergetických zariadení a tepelných elektrární vykázali pozitívny vplyv na vlastné imanie, výsledok hospodárenia generovaný vo forme straty spôsobil zníženie konečného stavu vlastného imania. Vplyv ostatných položiek vzhľadom na veľkosť ich vplyvu možno považovať počas sledovaného obdobia za nevýznamný.

Graf 8 – Vývoj zmien imania SE, a. s.

Vývoj zmien vlastného imania v mil.€

Vlastné imanie SE sa v roku 2022 zvýšilo oproti predchádzajúcemu roku o 368 758 tis. eur najmä vplyvom čistej zmeny zabezpečenia peňažných tokov vo výške 556 175 tis. eur a aktualizácie stavu rezervy na vyradovanie a likvidáciu jadovoenergetických zariadení a tepelných elektrární vo výške 30 967 tis. eur,

²⁹ Nástroj na zabezpečenie peňažných tokov je v tomto prípade zvolená zmena reálnej hodnoty derivátového nástroja.

ktorých pozitívny vplyv čiastočne zmiernil negatívny vplyv precenenia zamestnaneckých požitkov a dlhodobého majetku vo výške 2 211 tis. eur. Negatívny vplyv zaznamenal aj výsledok hospodárenia za bežné obdobie generovaný vo forme straty vo výške 216 860 tis. eur.

Čistá zmena zabezpečenia peňažných tokov, ktorá v rámci zmeny stavu vlastného imania zaznamenala pozitívny vplyv vo výške 556 175 tis. eur, bola dôsledkom precenenia forwardov na elektrinu³⁰ (rast z -2 615 363 tis. eur v roku 2021 na 613 740 tis. eur v roku 2022).

Medziročne sa zmenil výsledok hospodárenia zo zisku vo výške 32 827 tis. eur (rok 2021) na stratu vo výške 216 860 tis. eur (rok 2022). Negatívnu medziročnú zmenu vo výške 249 687 tis. eur spôsobil najmä rast nákladov na nákup elektrickej energie určenej na predaj. Náklady medziročne vzrástli o 169,7 % vplyvom zníženého objemu výroby v elektrárni Nováky, neplánovaných odstávok v elektrárni Vojany a Bohunice, vplyvom časového posunu v spúšťaní nového bloku jadrovej elektrárne Mochovce ako aj zníženého objemu výroby elektriny vo vodných elektrárnach v dôsledku nepriaznivej hydrologickej situácie. Všetky uvedené dôvody mali za následok potrebu dokupovania elektrickej energie na trhu za enormne vysoké ceny, ktoré so sebou priniesla energetická kríza vyvolaná vojnou na Ukrajine. Negatívny vplyv posilnila aj nemožnosť swapovať obchodnú pozíciu z dôvodu uzavretia memoranda so štátom o dodávke elektriny pre domácnosti na rok 2023 a 2024 za zvýhodnených podmienok.

Negatívny vplyv vysokých nákupných cien elektrickej energie iba čiastočne zmiernilo zvýšenie výnosov z predaja elektrickej energie, ktoré vzrástli o 78,0 % (pričom 95,0 % dodanej elektriny do sústavy bola elektrina vyrobená bez skleníkových efektov).

Negatívny vplyv trhových cien elektrickej energie zmiernili aj výnosy z komoditných derivátov uzatváraných za účelom ekonomického zabezpečenia voči volatilitě cien obchodovaných komodít a pozitívny vplyv vykázala aj aktualizácia stavu rezervy na skladovanie a ukládanie vyhoreného jadrového paliva.

Práce na dostavbe 3. a 4. bloku jadrovej elektrárne Mochovce sa počas roka 2022 zintenzívnili. 3. blok po získaní povolenia pre uvádzanie jadrového zariadenia do prevádzky a zavezení paliva, prešiel do fázy fyzikálneho spúšťania. Dňa 10. februára 2023 bola na 3. bloku ukončená fáza energetického spúšťania (pri výkone 20 %) a zvýšil sa výkon na 35 %, k 17. júlu 2023 prešiel 3. blok do fázy pri 75 % výkone. Súčasne s tým boli na 4. bloku postúpené práce na úroveň 91,2 %.

Dňa 16. februára 2022 uzavreli Ministerstvo hospodárstva SR, Ministerstvo financií SR a majoritný akcionár SE Slovak Power Holding B.V. Memorandum o porozumení, o implementácii mimoriadnych opatrení na elimináciu dopadu rastu cien elektrickej energie na vybrané skupiny odberateľov. Na základe Memoranda sa predpokladá, že SE dodá elektrinu vybraným skupinám odberateľom v úhrnom množstve 6,15 TWh v rokoch 2023 – 2024 za fixnú cenu 61,2077 za MWh v produkte baseload³¹. Začiatkom roka 2023 bol medzi zúčastnenými stranami, podpísaný Dodatok k spomenutému memorandu, ktorý rozširuje obdobie poskytovania elektriny za zvýhodnených podmienok vybraným skupinám obyvateľov na dlhšie obdobie. Na základe požiadavky Ministerstva hospodárstva SR sa poskytne elektrina v produkte baseload v objeme 5,5 TWh za nasledovné ceny v jednotlivých rokoch: 66,7 EUR/MWh v roku 2025, 72,7 EUR/MWh v roku 2026 a 79,3 EUR/MWh v roku 2027.

Slovenský plynárenský priemysel, a.s. (ďalej „SPP“)

Štruktúra zmien vlastného imania sa počas rokov 2020 -21 vyvíjala stabilne, výsledok bežného obdobia a vplyv precenenia ako pozitívna zmena stavu a výplata dividend s negatívnym dopadom na stav vlastného imania. Hlavným zdrojom tvorby výsledku bežného obdobia generovaného počas rokov 2020-21 vo forme zisku, boli výnosy z prijatých dividend od spoločných a pridružených podnikov. Zisk pritom nezostával ponechaný v skupine SPP, ale bol použitý na výplatu dividend pre akcionárov. Počas roka 2022 sa však situácia, vplyvom vojny na Ukrajine, energetickej krízy ako aj vplyvom inflácie, zmenila. Pozitívny vplyv zisku a precenenia zostali zachované, ako aj negatívny vplyv priznaných dividend akcionárovi, no vplyvom vývoja na trhu s energiami možno pozorovať výrazný pokles výšky dosiahnutého zisku. Zdrojom

³⁰ SE zabezpečuje peňažné toky z budúceho predaja produkcie elektriny voči riziku pohybu cien elektriny prostredníctvom predaja produkcie cez forwardové kontrakty.

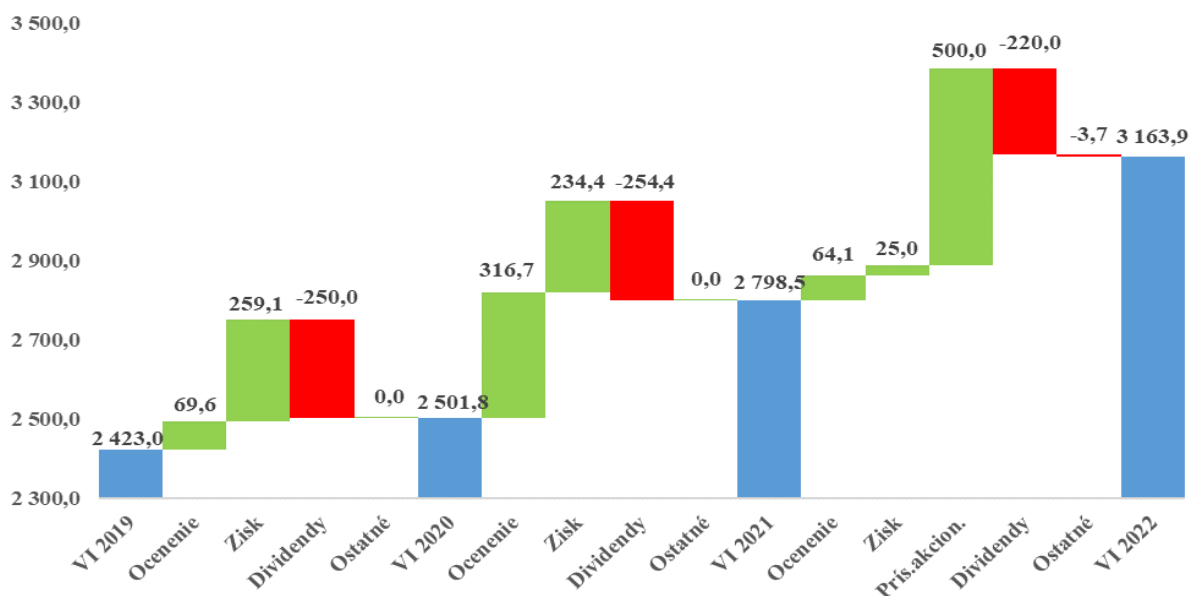
³¹ Baseload produkt – spôsob pre zaistenie rizika daného pohybmi cien na trhu.

generovaného zisku už neboli výnosy z prijatých dividend (z dôvodu vysokej nestability trhu z energiami), ale samotná prevádzková činnosť SPP. Z dôvodu vysokej nestability trhu z energiami, ktorú vnímal aj samotný akcionár SPP bolo zo strany akcionára zrealizované počas roku 2022 posilnenie finančnej pozície SPP formou príspevku akcionára do kapitálového fondu tvoreného príspevkami akcionára pre riešenie potencionálnych kritických situácií na trhu s energiami počas zimných mesiacov.

Zastúpenie ostatných položiek v rámci štruktúry je možné počas sledovaného obdobia považovať, vzhľadom na veľkosť ich vplyvu, za nevýznamné.

Graf 9 – Vývoj zmien imania SPP, a. s.

Vývoj zmien vlastného imania v mil.€

Vlastné imanie SPP sa v roku 2022 zvýšilo o 365 325 tis. eur najmä vplyvom príspevku akcionára do kapitálového fondu vo výške 500 000 tis. eur, precenenia³² vo výške 64 083 tis. eur a vplyvom dosiahnutého zisku bežného obdobia vo výške 24 978 tis. eur. Výšku pozitívnej medziročnej zmeny stavu vlastného imania negatívne ovplyvnilo priznanie dividend vo výške 220 000 tis. eur³³.

Zisk bežného obdobia klesol z úrovne 234 449 tis. eur (za rok 2021) na úroveň 24 978 tis. eur (za rok 2022) vplyvom nepriznania dividend zo spoločností skupiny SPP (valné zhromaždenie SPP Infrastructure, a.s. do konca roka 2022 nerozhodlo o použití zisku za obdobie končiacie 30.09.2022).

K negatívne vplyvu nižších výnosov z prijatých dividend prispel svojím negatívnym vplyvom aj medziročný pokles prevádzkového výsledku hospodárenia, ktorý klesol o 17,0 %. Zisk z prevádzkovej činnosti bol negatívne ovplyvnený najmä výsledkom z obchodovania s energiami, ktorý medziročne klesol o viac ako 1 000 000 tis. eur. Výsledok bol tvorený výnosmi z predaja plynu a elektriny, ktoré napriek medziročnému poklesu spotreby plynu na Slovensku (o 23,9 % vplyv úsporných opatrení odberateľov vyvolaných enormným rastom trhových cien energií) vzrástli o 105,8 % vplyvom medziročných zmien vo výške predajných cien plynu. Náklady na nákup energií medziročne vzrástli takmer dvojnásobne (vplyvom pokračujúcej vojny na Ukrajine, energetickej krízy, rastúcej inflácie a potrebe rýchlej diverzifikácie zdrojov obstarania energií, najmä plynu). V dôsledku nestabilných dodávok plynu zo strany dodávateľa Gazprom export LLC, SPP pristúpilo k vytvoreniu vysokého objemu zásob z diverzifikovaných zdrojov. Vysoká úroveň zásob, ktorá sa pohybuje na historických maximách, sa prejavila aj rastom nákladov na skladovanie a ostatných služieb (medziročný rast o 51,8 %). Negatívny vplyv obchodovania s plynom SPP čiastočne eliminovalo využitím vývoja komoditných trhov. Reklasifikáciou časti zabezpečovaných derivátov

³² Precenenie zahŕňa v sebe zmenu stavu rezervy zo zabezpečovacích derivátov - kumulatívna účinná časť ziskov alebo strát vyplývajúca zo zmeny reálnej hodnoty zabezpečovacích nástrojov uzatvorených pre zabezpečenie peňažných tokov.

³³ Z nej superdividenda bola vo výške 59 183 tis. eur a riadna ESA dividendy bola za rok 2022 vykázaná vo výške 160 817 tis. eur. Priznané dividendy v roku 2022 boli na hotovostnom princípe uhradené do štátneho rozpočtu v marci 2023.

z vlastného imania na nezabezpečené bol vykázaný zisk z derivátových operácií vo výške 1 004 557 tis. eur.

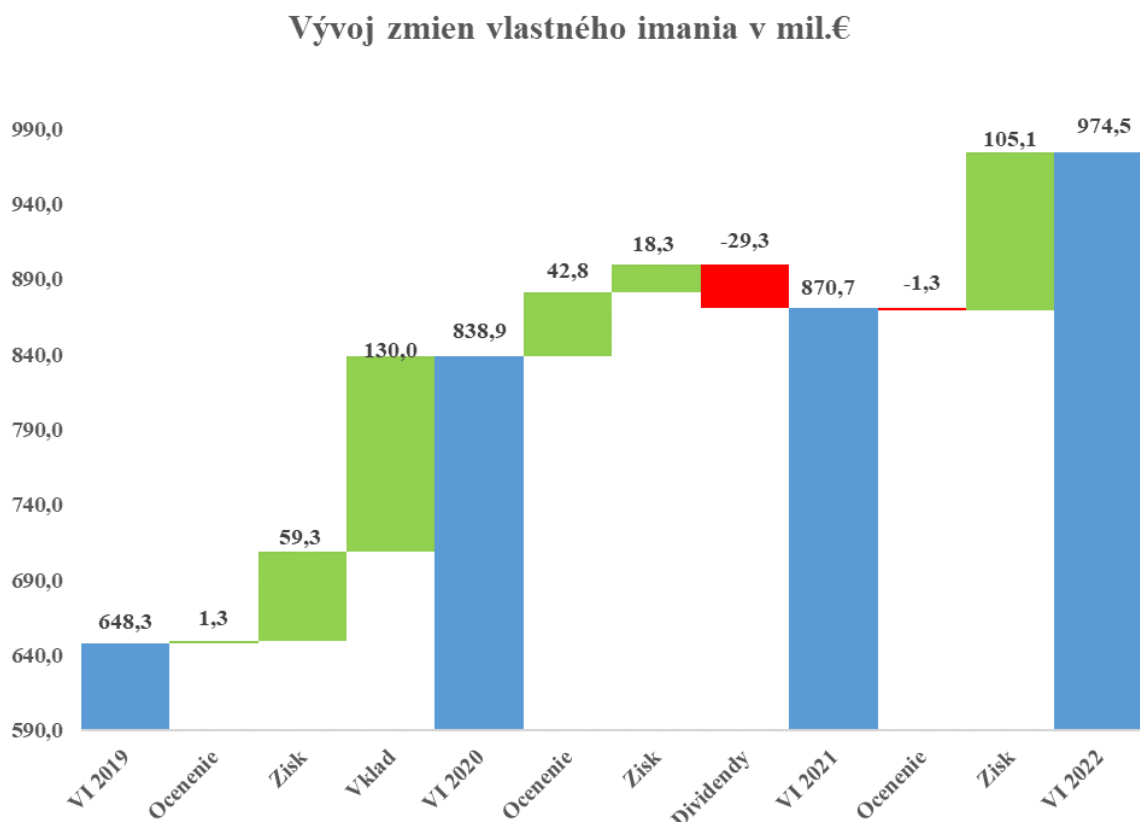
Neistota na trhu s energiami, ktorú vníma SPP, sa negatívne prejavila aj vo forme vyššej tvorby rezerv na nevýhodné zmluvy (tvorba rezervy medziročne vzrástla viac ako 2,5 násobne).

SPP ako dodávateľ energií s tradíciou nezostával pozadu. Počas roku 2022 pôsobil ako úspešný výkupca elektriny vyrobenej z obnoviteľných zdrojov. V súvislosti s tým, ponúka SPP svojim zákazníkom možnosť výberu zdroja, z ktorého je dodaná elektrina vyrobená. Pričom základy úspechu do budúca vidí v nových príležitostiach nielen v oblasti vykupovania energie vyrobenej z obnoviteľných zdrojov vrátane fotovoltiky, ale aj v podpore rozvoja mobility (rozširujúca sa sieť elektronabíjacích staníc a čerpacích staníc CNG a LNG), energetickej efektívnosti, či v skúmaní možností využitia vodíka (prvá vodíková čerpacia stanica bola pripravená do prevádzky v Košiciach).

Slovenská elektrizačná prenosová sústava, a.s. (ďalej „SEPS“)

Vývoj štruktúry zmien vlastného imania bol počas sledovaného obdobia pomerne stabilný. Výsledok bežného obdobia (zisk) zaisťoval pozitívnu zmenu stavu a výplata dividend negatívnu zmenu stavu vlastného imania. Zdrojom tvorby zisku bol hlavne rozdiel výnosov a nákladov za prenos elektrickej energie, ktorý významne ovplyvňoval vývoj cezhraničného prenosu s výnimkou roka 2022, kedy hlavným zdrojom generovania zisku boli výnosy z prijatých dividend. Výsledok bežného obdobia dosiahnutý za rok 2020 sa využil na výplatu dividend pre akcionára. Zisk za rok 2019 a rok 2021 bol ponechaný v spoločnosti v plnej výške. Pozitívny vplyv na stav vlastného imania mal aj príspevok akcionára vo výške 130 mil. eur zrealizovaný počas roka 2020.

Graf 10 – Vývoj zmien imania SEPS, a. s.

Vlastné imanie SEPS sa v roku 2022 zvýšilo oproti predchádzajúcemu roku o 103 831 tis. eur vplyvom dosiahnutého zisku za bežné obdobie vo výške 105 142 tis. eur. Pozitívny vplyv zisku čiastočne zmiernil negatívny vplyv precenenia vo výške 1 311 tis. eur (precenenie derivátov).

Čistý zisk vzrástol oproti predchádzajúcemu roku z úrovne 18 339 tis. eur (za rok 2021) na úroveň 105 142 tis. eur (za rok 2022). Hlavným zdrojom generovania zisku boli finančné operácie a to najmä výnosy z dividend prijatých od dcérskej spoločnosti OKTE, a.s. vo výške 58 790 tis. eur, ktoré sú považované za dividendové príjmy aj v súlade s metodikou ESA 2010. Pozitívny vplyv vykázala aj absencia opravnej položky k finančnej investícii zúčtovanej do nákladov v roku 2021 (vo výške 90 946 tis. eur, z dôvodu vysporiadania straty zo strany akcionára v spoločnosti OKTE, a.s. formou vzdania sa práva vyplatiť si príspevok akcionára z ostatných kapitálových fondov).

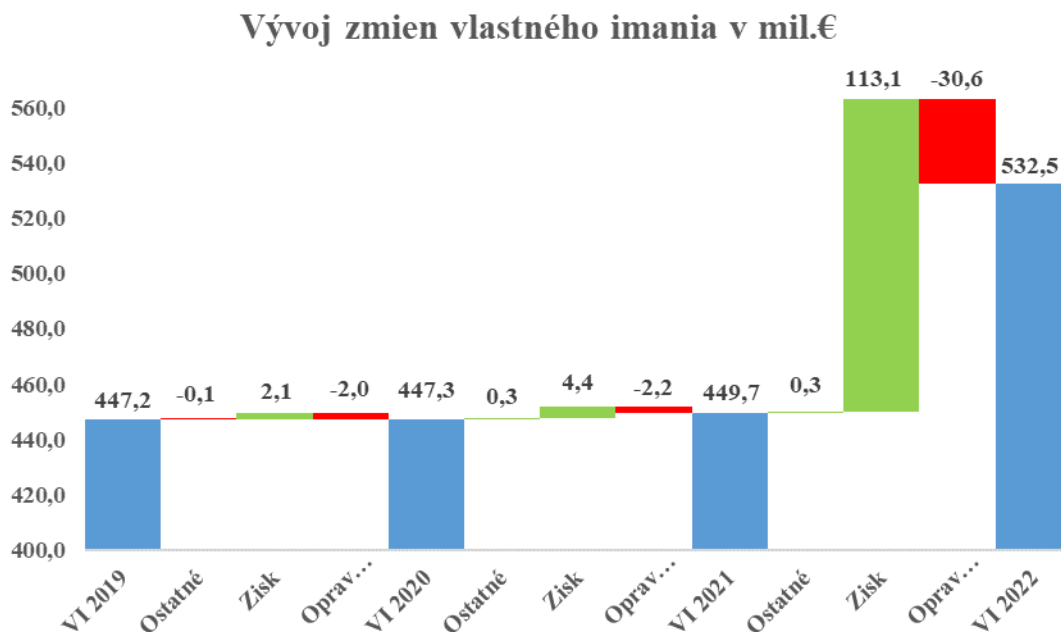
Pozitívny vplyv výsledku z finančných činností čiastočne eliminoval prevádzkový zisk, ktorý medziročne klesol o 54,5 % z dôvodu rastu nákladov na spotrebovaný materiál a služby (o 27,4 %) a súčasný pokles tržieb z prenosu a tranzitu elektrickej energie (o 7,5 %). Náklady na spotrebovaný materiál a služby vzrástli z dôvodu nielen vyšších cien energií, ale aj vyššieho objemu elektriny prenesenú cez prenosovú sústavu (rast o 2,2 %), pričom rast objemu bol krytý zvýšeným importom elektriny z dôvodu poklesu výroby elektriny na vstupe do prenosovej sústavy (pokles o 10,6 %). Tieto skutočnosti sa prejavili vo vyšších nákladoch na nákup podporných služieb, vyšších nákladoch na nákup elektrickej energie na krytie strát (nákup vyššieho množstva elektrickej energie za súčasne vyššie ceny) a v nákladoch na cezhraničné prenosy. Pokles výnosov sa prejavil najvýraznejšie na položke výnosov za prístup do prenosovej sústavy (pokles o 8,6 %), pričom výšku tarify určuje Úrad pre reguláciu sieťových odvetví SR prostredníctvom výnosu. Dobré hospodárenie SEPS už počas roka 2022 vytvorilo pre SEPS možnosť prispieť k nižším cenám elektriny pre domácnosti a firmy. Po dohode SEPS a MF SR bola zaistená výška tarify za straty v prenose na úrovni minulého roka, napriek zvýšeným cenám na trhu s elektrinou. K zmierneniu dopadov rastúcich cien elektriny na trhoch prispel aj výsledok z úspešnej cezhraničnej prevádzky (vo výške 153 mil. eur), ktorým SEPS zabránilo niekoľkonásobnému zvýšeniu spomínanej tarify (mala byť na úrovni 8,6564 eur/MWh, no zostala na úrovni 1,7169 eur/MWh).

SEPS počas roka 2022 bol ukončený objemovo najvýznamnejší projekt výmeny vodičov a preizolácie na vedení V424 Sokolnice – Križovany, ktoré je jedno z najdôležitejších cezhraničných vedení. Okrem toho sa zrealizovali významné investičné projekty orientované na modernizáciu siete a to projekty na vedení V428 Moldava – Kapušany a V429 Podunajské Biskupice - Gabčíkovo. Výška investovaných prostriedkov v roku 2022 dosiahla úroveň 52 143 tis. eur.

Vodohospodárska výstavba, š.p. (ďalej „VHV“)

Vývoj štruktúry zmien vlastného imania bol počas sledovaného obdobia pomerne stabilný. Výsledok bežného obdobia (zisk) zaisťoval pozitívnu zmenu stavu a oprava chýb v účtovníctve minulých období negatívnu zmenu stavu vlastného imania. Zdrojom tvorby zisku bol hlavne rozdiel výnosov a nákladov súvisiaci s výrobou elektrickej energie vo vodných elektrárnach. Už na výsledku bežného obdobia generovaného za rok 2021 bol zaznamenaný enormný vplyv externého prostredia, ktorý sa prejavil medziročným rastom výnosov z vyrobenej elektriny viac ako 1,5 násobne, vplyvom rastu cien na trhoch s elektrickou energiou. V tomto roku bol výrazný rast výnosov čiastočne eliminovaný tvorbou rezervy na odstraňovanie sedimentov zo zdrže Hrušov. V roku 2022 bol zaznamenaný pozitívny vplyv externého prostredia na zisk v ešte vyššej miere.

Graf 11 – Vývoj zmien imania VHV, š.p.

Vlastné imanie VHV sa v roku 2022 zvýšilo oproti predchádzajúcemu roku o 82 825 tis. eur vplyvom dosiahnutého zisku za bežné obdobie vo výške 113 150 tis. eur. Pozitívny vplyv zisku čiastočne zmiernil negatívny vplyv opravy chýb v účtovníctve minulých období vo výške 30 634 tis. eur (hlavne vplyv dotvorenia opravnej položky k nedokončenému majetku).

Čistý zisk sa medziročne zvýšil z úrovne 4 364 tis. eur (rok 2021) na úroveň 113 150 tis. eur (rok 2022).

Hlavným zdrojom generovania zisku bol prevádzkový výsledok hospodárenia, ktorý vďaka rýchlejšiemu rastu výnosov z prevádzky (91,9 %) ako rastu nákladov na prevádzku (12,4 %) dosiahol enormné medziročné zvýšenie (z 5 028 tis. eur na 146 062 tis. eur). Výrazný rast prevádzkových výnosov zaistil rast výnosov z hlavnej podnikateľskej činnosti, čiže výnosy súvisiace s výrobou elektrickej energie (medziročné zvýšenie o 98,0 %, najmä silovej energie, regulačnej energie a podporných služieb), z dôvodu pokračujúceho rastu trhových cien elektrickej energie. Pričom 1,9 % z tržieb predstavoval predaj elektrickej energie do Českej republiky.

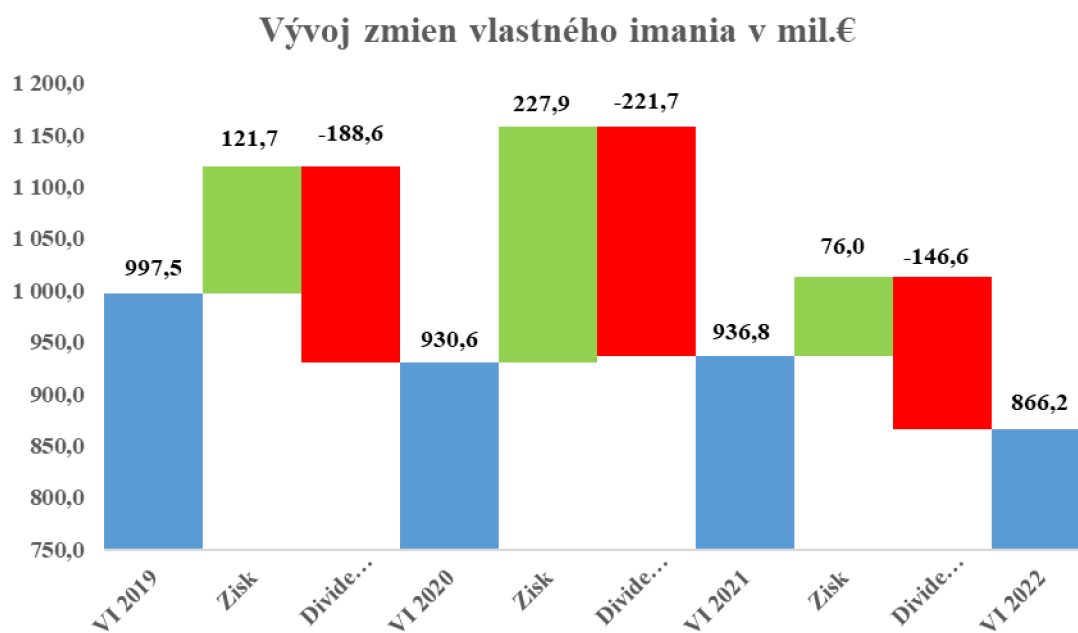
Pozitívny vplyv externých podmienok čiastočne eliminoval rast prevádzkových nákladov, najmä vplyv vyššej tvorby rezervy na odstraňovanie sedimentov zo zdrže Hrušov (o 16,9 % z dôvodu zabezpečenia prevedenia zvýšených prietokov cez objekty Čunova a Gabčíkova) a zvýšenie nákladov na opravy a udržiavanie (o 79,4 %) najmä na opravu budov a stavieb vodného diela G – N.

Do konca roka 2023 odvedie VHV finančné prostriedky vo forme osobitného odvodu zo zisku do štátneho rozpočtu vo výške 100 mil. eur za rok 2022 a 50 mil. eur za rok 2023.

Stredoslovenská energetika Holding, a.s. (ďalej „SSEH“)

Vývoj štruktúry zmien vlastného imania bol počas sledovaného obdobia pomerne stabilný. Výsledok bežného obdobia (zisk) zaisťoval pozitívnu zmenu stavu a výplata dividend negatívnu zmenu stavu vlastného imania. Zdrojom tvorby zisku boli, po zrealizovaní transformácie na holdingovú spoločnosť, hlavne výnosy z prijatých dividend od spoločností skupiny SSEH. Výsledok bežného obdobia sa počas sledovaného obdobia využíval na výplatu dividend pre akcionárov.

Graf 12– Vývoj zmien imania SSEH, a.s.

Vlastné imanie SSEH sa v roku 2022 znížilo oproti predchádzajúcemu roku o 70 574 tis. eur vplyvom vyplatených dividend vo výške 146 622 tis. eur (dividenda pripadajúca na majetkový podiel štátu vo výške 74 777 tis. eur bola považovaná za dividendu v plnej výške aj z hľadiska metodiky ESA 2010). Negatívny vplyv výplaty dividend čiastočne zmiernil výsledok hospodárenia generovaný za rok 2022 vo forme zisku na úrovni 76 047 tis. eur.

Čistý zisk klesol oproti predchádzajúcemu roku o 66,6 % vplyvom nižších výnosov z prijatých dividend, ktoré medziročne klesli o 66,3 % (z dôvodu nižších dividend vyplatených dcérskou spoločnosťou Stredoslovenská distribučná, a.s., vyplatenie nižšieho objemu dividend bol spôsobený absenciou výplaty dividend zo zisku minulých období, ako aj medziročným poklesom zisku za bežné obdobie o 48,4 % z dôvodu zmeny korekcie výnosov z TPS z pozitívneho vplyvu vo výške 74 307 tis. eur v roku 2020 na negatívny vplyv vo výške 68 098 tis. eur v roku 2021). Negatívny vplyv výnosov z prijatých dividend umocnil aj negatívny vplyv ostatných prevádzkových výnosov, vplyvom absencie zrušenia opravnej položky k úveru poskytnutému dcérskej spoločnosti SSE-PD zúčtovanej v minulom roku.

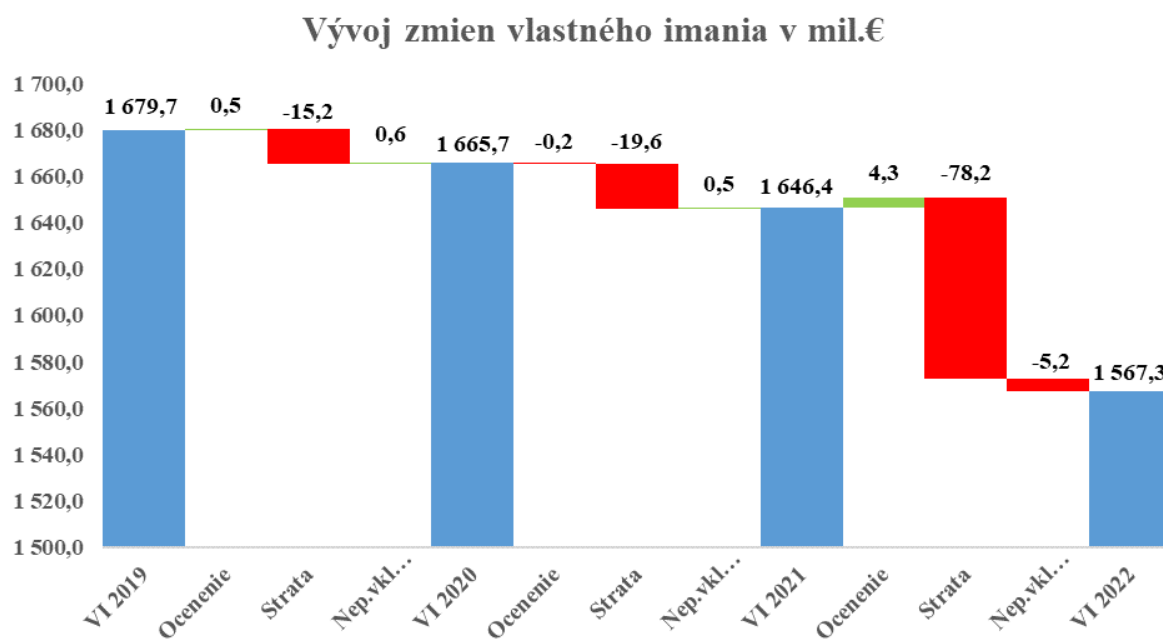
Negatívny vplyv uvedených položiek čiastočne eliminoval pozitívny vplyv ostatných finančných výnosov z dôvodu zrušenia opravnej položky k finančnej investícii (zánik rizika zníženej návratnosti hodnoty investície).

V apríli 2022 nadobudla SSEH majetkový podiel (51,0 %) v spoločnosti PW geoenergy, a.s., ktorá vznikla za účelom realizácie projektu geotermálnej elektrárne v okrese Žiar nad Hronom. Celkový predpokladaný inštalovaný výkon bude 20 MWe v troch strediskách, prípadne využitie tepla z geotermálneho zdroja.

Železnice Slovenskej Republiky (ďalej „ŽSR“)

Štruktúra zmien vlastného imania sa vyvíjala pomerne stabilne. Významným prvkom s vplyvom na vývoj zmeny stavu vlastného imania bol výsledok bežného obdobia (generovaný vo forme straty) s negatívnym vplyvom na zmenu stavu vlastného imania. Počas sledovaného obdobia bol zdrojom pozitívneho vplyvu na zmenu stavu vlastného imania nepeňažný vklad, s výnimkou roka 2022 (skúmanie právneho nároku na pozemky spravované spoločnosťou a následná korekcia administratívnych hodnôt majetku). Pozitívny vplyv aktualizácie hodnoty zamestnaneckých požitkov bol zaznamenaný počas roka 2022.

Graf 13– Vývoj zmien imania ŽSR

Vlastné imanie ŽSR sa v roku 2022 znížilo oproti predchádzajúcemu roku o 79 031 tis. eur najmä vplyvom výsledku hospodárenia za bežné obdobia generovaného vo forme straty vo výške 78 173 tis. eur.

Prehlbujúca sa strata medziročne vykázala trojnásobnú zmenu z dôvodu rýchlejšieho rastu prevádzkových nákladov (o 31,1 %) ako výnosov (o 17,1 %). Hlavný vplyv na rast prevádzkových nákladov mali vyššie náklady na energie o 113,5 % (najmä zvýšené náklady na elektrickú energiu z dôvodu vyšších nákupných cien), ostatné prevádzkové náklady vyššie 6 násobne (vplyv tvorby opravných položiek k pohľadávkam a zvýšenie stavu rezervy na environmentálnu záťaž) a osobné náklady vyššie o 6,6 % (vplyvom rastu mzdovej tarify o sumu 45 eur mesačne s účinnosťou od 1. apríla 2022 na základe Dodatku č. 4 ku Kolektívnej zmluve ŽSR 2021 - 2023).

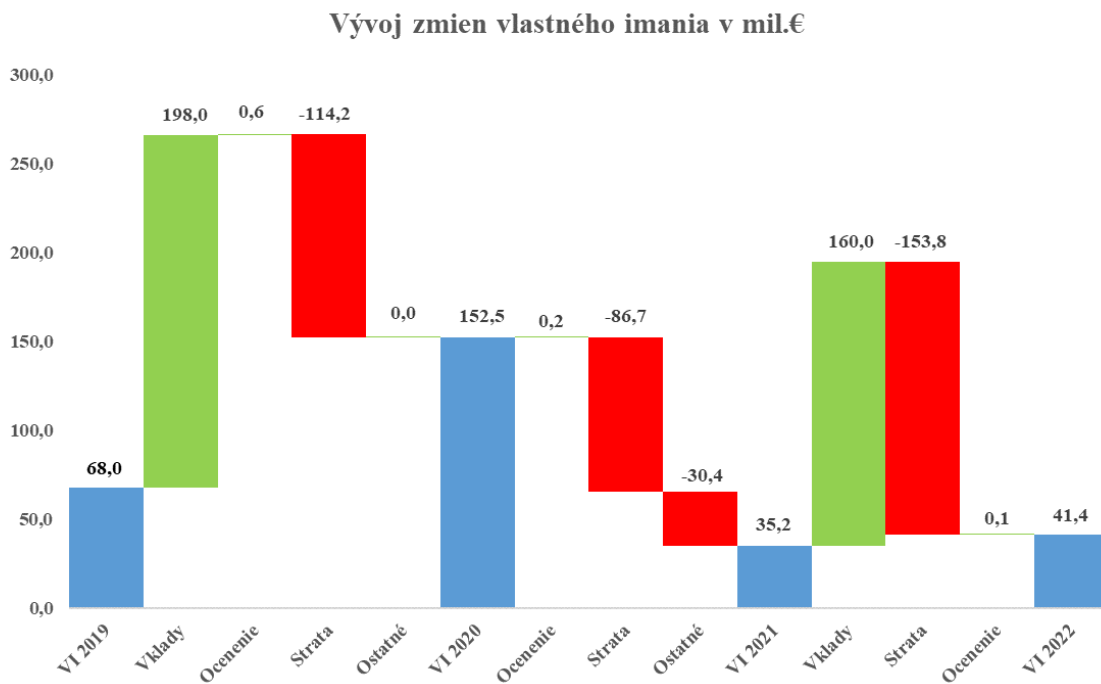
V roku 2022 bol zaznamenaný rast tržieb z prevádzkovania železničnej infraštruktúry vďaka zvýšeniu výnosov za prístup železničnej infraštruktúry pre nákladnú dopravu (o 26,5 %). Zvýšený objem výkonov bol pritom zaznamenaný v oblasti osobnej dopravy zo strany Železničnej spoločnosti Slovensko, a.s., ktorý sa prejavil rastom výnosov z dotácií na prevádzkovanie železničnej infraštruktúry o 15,0 % (záverečné hodnotenie plnenia za rok 2022 bude protokolárne vyhodnotených do konca roka 2023). Rast prevádzkových výnosov bol zaznamenaný aj vďaka rastu výnosov z predaja trakčnej elektrickej energie o 38,1 % z dôvodu vyšších zazmluvnených cien pre dopravcov.

Počas roka 2022 ŽSR pokračovala v modernizovaní a rekonštrukcii železničnej infraštruktúry. Celkom bolo preinvestovaných 235 386 tis. eur financovaných na 85,2 % z kapitálových dotácií. Zároveň boli spracované štúdie realizovateľnosti pre projekty Zdvojkoľajnenie trate Devínska Nová Ves – Marchegg štátna hranica a Optimalizácia trate Jelšovce – Prievidza. Súčasne bol ukončený aj proces prípravy a hodnotenia projektov zaradených do Plánu obnovy a odolnosti.

Všeobecná zdravotná poisťovňa, a.s. (ďalej „VšZP“)

Počas sledovaného obdobia bol výsledok hospodárenia bežného obdobia VšZP položkou s významne negatívnym vplyvom na zmenu stavu vlastného imania. Na zmiernenie celkového efektu vývoja a posilnenie finančnej stability VšZP zrealizoval akcionár počas roka 2020 a 2022 vklad do imania. Ocenenie vzhľadom na veľkosť vplyvu možno považovať na nevýznamné.

Graf 14– Vývoj zmien imania VšZP, a.s.

Vlastné imanie VšZP sa v roku 2022 zvýšilo o 6 300 tis. eur vplyvom vkladu do základného imania zrealizovaného akcionárom vo výške 160 000 tis. eur. Pozitívny vplyv vkladu bol čiastočne eliminovaný negatívnym vplyvom vygenerovanej strata za bežné obdobie vo výške 153 769 tis. eur.

Strata generovaná za bežné obdobie sa medziročne prehĺbila o 77,3 % (z úrovne 86 750 tis. eur za rok 2021 na 153 769 tis. eur za rok 2022), najmä vplyvom výsledku zo zdravotného poistenia. Výnosy z prijatého poistného rástli pomalšie (o 4,8 %) ako náklady na zdravotnú starostlivosť (o 7,5 %). Medziročný rast výnosov z poistného bol dôsledkom vyšších výnosov z predpísaného poistného od zamestnávateľov (rast o 5,7 %) a od samostatne zárobkovo činných osôb (rast o 7,3 %), vplyvom priaznivého ekonomického vývoja v národnom hospodárstve. Náklady na zdravotnú starostlivosť medziročne vzrástli o 7,5 % vplyvom rastu nákladov na výkony zariadení ústavnej starostlivosti a sociálnych služieb o 5,5 %, na centrálny nákup liekov o 12,3 % a na zariadenia ambulantnej starostlivosti 5,2 % (vplyv navýšenia ceny kapitácie, navýšené úhrady za väčší počet preventívnych prehliadok, vplyv valorizácie miezd zdravotníckych zamestnancov a zvýšených nákladov na energie). Rast nákladov na zdravotnú starostlivosť bol spôsobený aj zvýšenými výkonmi pri liečbe pacientov, ktoré boli odložené z dôvodu pandémie COVID-19.

Pozitívny dopad na zmiernenie straty bol zaznamenaný na položkách ostatných technických nákladov a výnosov (vo výške 65 054 tis. eur) najmä vplyvom nižších nákladov na odpis pohľadávok (o 44,9 %) a vyšších výnosov z prerozdelenia poistného voči iným poisťovňam (o 15,9 % vplyvom spresnenia odhadov).

Poistný kmeň VšZP sa v roku 2022 zmenšil – priemerne evidovaný počet poistencov v roku 2022 bol 2 883 972, čo v porovnaní s minulým rokom bolo menej o 9 226 osôb, pričom z uvedeného poistného kmeňa tvorili 55,9 % poistenci štátu; 44,1 % ekonomicky aktívni poistenci.

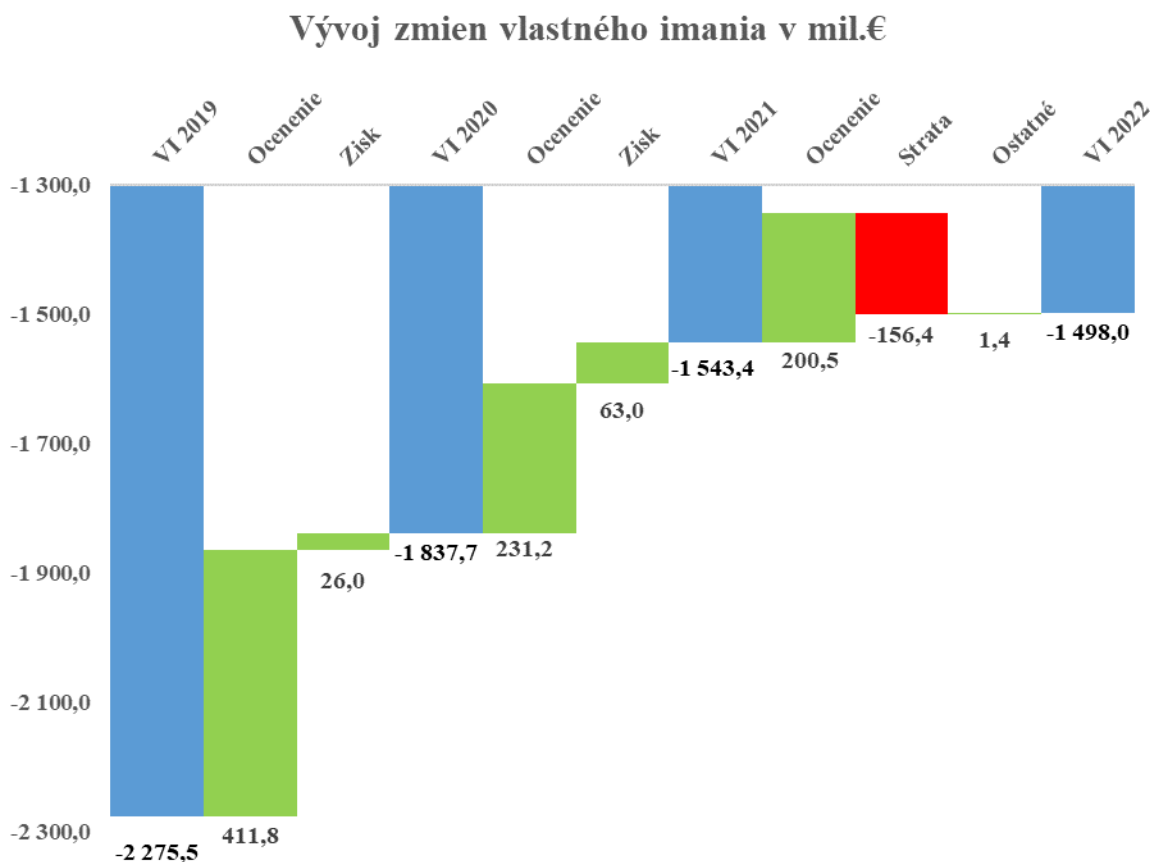
Objem príjmov VŠZP, ktorý v roku 2022 dosiahol výšku 3 990 800 tis. eur, sa medziročne zvýšil o 10,8 %. V roku 2022 bola medziročná percentuálna zmena príjmov najvýraznejšia na položke príjmových finančných operácií, ktoré vzrástli z úrovne 900 tis. eur (v roku 2021) na 1 614 400 tis. eur (z dôvodu vkladu akcionára vo výške 160 000 tis. eur zrealizovaného počas roku 2022). Príjmy z poistného od ekonomicky aktívnych poistencov, od poistencov štátu a príjmy z prerozdelenia poistného od iných zdravotných poisťovní vzrástli o 6,6 %.

3.2.3 Vlastné imanie Národnej banky Slovenska

Národná banka Slovenska (ďalej „NBS“) fungovala aj počas roku 2022 v neľahkých podmienkach. Pokračujúca vojna na Ukrajine mala negatívny vplyv na vývoj cien energií a komodít ako aj na mieru inflácie v celom európskom menovom priestore. Z tohto dôvodu pristúpila ECB k prísnejšiemu nastaveniu menovej politiky menovej únie s cieľom prinavrátania rovnováhy, ozdravenia ekonomiky a zlepšenia životnej úrovne.

Dôsledkom zásahov ECB bolo zvyšovanie úrokových sadzieb, čo sa prejavilo aj v podmienkach Slovenska v podobe drahších pôžičiek. Napriek negatívnym vplyvom inflácie, rastu cien energií, potravín a rastom úrokových mier, slovenskú ekonomiku ťahala počas roka 2022 súkromná spotreba. Časť úspor z obdobia lockdownu bola spotrebovaná aj ako reakcia na rastúcu infláciu, ktorá úspory znehodnocovala. V dôsledku uvedených trendov Slovensko za rok 2022 vykázalo rast domácej spotreby vyšší o 5,1 %, zvýšenie zamestnanosti o 1,8 % a rast spotrebiteľských cien na úrovni 12,8 %³⁴.

Graf 15– Vývoj zmien imania NBS

³⁴ Podľa oficiálnych údajov Štatistického úradu SR

Štruktúra zmien vlastného imania vykázala v poslednom roku odlišný vývoj. Výsledok hospodárenia bežného obdobia ako negatívna zmena stavu a vplyv precenenia s pozitívnym dopadom na zmenu stavu vlastného imania. Hlavným zdrojom generovania straty ako výsledku bežného obdobia počas posledného roka sledovaného obdobia, bola strata z finančných operácií. Vývoj výsledku z finančných operácií závisí podobne ako veľkosť vplyvu precenenia, od vývoja podmienok v domácej ako aj globálnej ekonomike. S vývojom externých podmienok súvisí aj vývoj stavu rezervy na finančné riziká. Zastúpenie ostatných položiek v rámci štruktúry možno považovať, vzhľadom na veľkosť ich vplyvu, za nevýznamné.

Vlastné imanie NBS sa v roku 2022 zvýšilo o 45 478 tis. eur vplyvom zvýšenia stavu účtov precenenia o 200 540 tis. eur, ktorého pozitívny vplyv čiastočne eliminoval výsledok bežného obdobia, generovaného vo forme straty (156 448 tis. eur).

Výsledok bežného obdobia sa prepadol z pôvodného zisku za rok 2021 (63 004 tis. eur) na stratu za rok 2022 (-156 448 tis. eur), najmä vplyvom výsledku z finančných operácií. Výsledok z finančných operácií ako hlavného zdroja generovania straty z činnosti NBS ovplyvnil najmä rast úrokových sadzieb, ktorého dopad sa prejavil tak vo forme rastu nákladových úrokov (najmä z remunerácie eurobankoviek a pozícií NBS v platobnom systéme TARGET2), ako aj vo forme poklesu trhových cien finančných aktív (dopad prostredníctvom straty z predaja cenných papierov a precenenia na nižšiu trhovú hodnotu finančných inštrumentov k 31.12.2022 ako reakcia na očakávané ďalšie zvyšovanie úrokovej sadzby v nasledujúcom období).

Medziročne negatívny vplyv spôsobil aj nižší výnos NBS z podielu na predbežnom prerozdelení zisku za bežné obdobie ECB vrátane vplyvu podielu na zisku z minulého obdobia (pokles o 34,1 %). Negatívny trend vývoja bola zaznamenaný aj na položke nákladov na emisiu bankoviek a mincí, ktoré medziročne vzrástli takmer dvojnásobne (vplyv medziročne vyššieho objemu emisie eurobankoviek o 23,9 % v dôsledku rastu dopytu po hotovosti ako reakcie na pokračujúcu vojnu na Ukrajine).

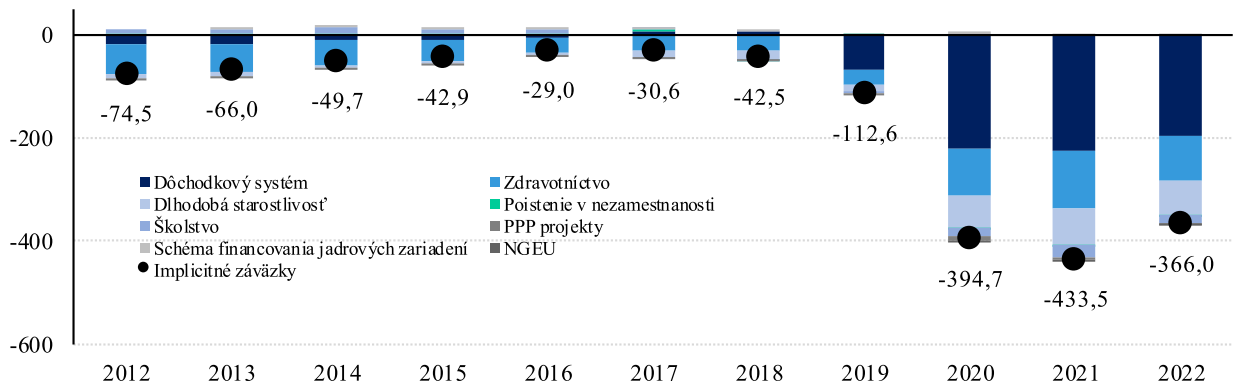
Negatívny vplyv uvedených položiek zmiernilo medziročné zvýšenie čistého výsledku z ESCB, ktorý plynul z plnenia úloh v oblasti menovopolitických operácií (zvýšenie čistého zisku bolo takmer štvornásobné). K zmierneniu konečnej úrovne straty prispela aj medziročná úspora nákladov na prevádzku (o 5,0 %) z dôvodu poklesu osobných nákladov (nižšie náklady na tvorbu dlhodobej rezervy na odchodné zamestnancov a náklady na zdravotnú starostlivosť o zamestnancov spojených s pandemiou).

3.2.4 Implicitné záväzky

Ústavný zákon o rozpočtovej zodpovednosti definuje implicitné záväzky ako rozdiel medzi očakávanými budúcimi výdavkami a očakávanými budúcimi príjmami subjektov verejnej správy. Implicitné záväzky vznikajú ako finančné nároky spôsobené budúcim uplatňovaním práv a povinností vyplývajúcim z legislatívy, ak tieto nie sú súčasťou dlhu verejnej správy. Z dôvodu ich problematického oceňovania a absencie vykazovania v súvahe subjektov verejnej správy dochádza k ich odhadu pomocou analytického postupu určenia súčasnej hodnoty budúcich záväzkov. Od roku 2020 sa medzi implicitné záväzky zaradila aj projekcia zvýšených platieb do rozpočtu EÚ súvisiacich so splácaním grantov získaných z Plánu obnovy, keďže o spôsobe ich splátok zatiaľ nie je v EÚ definitívne rozhodnuté.

Implicitné záväzky v minulom roku medziročne poklesli po prvýkrát od 2016. Najväčšími prispievateľmi k výške implicitných záväzkov patria dlhodobo projekcie súvisiace s dôchodkovým systémom a zdravotníctvom. Po zmenách prijatých v roku 2022 v rámci penzijného systému došlo po piatich rokoch prvýkrát k zníženiu dlhodobých záväzkov súvisiacich so starnutím populácie.

Graf 16 – Vývoj a štruktúra implicitných záväzkov na konečnom horizonte (% HDP)

Pozn.: Nárast implicitných záväzkov predovšetkým zo starnutia populácie v roku 2020 oproti 2019 je spôsobený zmenou diskontovania pod vplyvom zníženia nominálnych úrokových mier v projekcii AWG 2021.

Zdroj: MF SR

Celkové implicitné záväzky verejnej správy ku koncu roka 2022³⁵, kvantifikované do roku 2066, klesli medziročne na 366 % HDP³⁶. Oproti roku 2021 sa implicitné záväzky SR znížili o takmer 70 p. b., takmer výlučne v rámci zmien v záväzkoch zo starnutia populácie. PPP projekty, Národný jadrový fond a záväzky z Plánu obnovy kumulatívne prispeli k zníženiu záväzkov len minimálne o 0,3 p. b., a to na celom horizonte do roku 2066.

Tabuľka 17 – Odhad implicitných záväzkov za rok 2022

	Hodnota k 31.12.2022		Hodnota k 31.12.2021		Δ 2022-2021	
	% HDP	tis. eur	% HDP	tis. eur	p.b.	tis. eur
Starnutie obyvateľstva	-363,5%	-398 555 583	-430,7%	-424 340 820	67,2	25 785 237
- dôchodkový systém	-195,7%	-214 635 681	-225,1%	-221 816 699	29,4	7 181 019
- zdravotníctvo	-88,0%	-96 466 132	-109,7%	-108 031 733	21,7	11 565 602
- dlhodobá starostlivosť	-65,2%	-71 503 739	-71,1%	-70 080 032	5,9	-1 423 707
- poistenie v nezamestnanosti	-1,3%	-1 385 332	-1,1%	-1 121 052	-0,1	-264 280
- školstvo	-13,3%	-14 564 700	-23,6%	-23 291 303	10,4	8 726 603
PPP projekty	-3,4%	-3 718 145	-3,9%	-3 825 850	0,5	107 705
Vplyv Národného jadrového fondu	4,3%	4 734 861	4,9%	4 838 728	-0,6	-103 867
Vplyv NGEU	-3,5%	-3 820 255	-3,9%	-3 803 104	0,4	-17 151
Implicitné záväzky spolu	-366,0%	-401 359 121	-433,5%	-427 131 045	67,5	25 771 924

Zdroj: MF SR

Najvýznamnejší vplyv na pokles implicitných záväzkov mala reforma I. piliera penzijného systému (Graf X1)³⁷ Všetky zmeny v I. pilieri dôchodkového systému prijaté na jeseň 2022 medziročne znížili implicitné záväzky do roku 2066 o vyše 70 p. b. Týkalo sa to opätovného naviazania dôchodkového veku na rast strednej dĺžky života, ale aj k spomaleniu rastu aktuálnej dôchodkovej hodnoty (ADH). Balík schválených zmien obsahoval aj tzv. rodičovský dôchodok – pravidelné príspevky z hrubých miezd pracujúcich rodičov poberajúcim starobné, invalidné, resp. výsluhové dôchodky. Rodičovský dôchodok však spolu s možnosťou predčasného odchodu do dôchodku po odpracovaných 40 rokoch vytvárajú budúce vyššie náklady na penzijný systém a znižujú pozitívny efekt reformy na implicitné záväzky.

Kompenzujúcim negatívnym faktorom na záväzky bola naopak prijatá reforma II. piliera, ktorá zaviedla automatický vstup sporiteľov do kapitalizačnej schémy penzijného systému. Očakávaný pozitívny vplyv zmien v II. pilieri, v podobe úspor Sociálnej poisťovne na budúce vyplácané starobné

³⁵ Implicitné záväzky za rok 2022 zohľadňujú legislatívne zmeny prijaté Národnou radou SR do 31.12.2022.

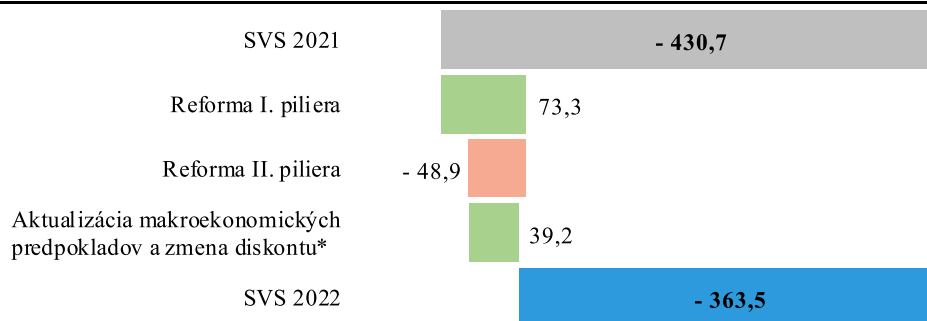
³⁶ Uvedené výsledky je zároveň potrebné interpretovať starostlivo. Pri výpočte implicitných záväzkov je potrebné brať do úvahy fakt, že hodnota implicitných záväzkov plynúcich zo starnutia je vyjadrená v súčasnej hodnote a v pomere k aktuálnemu výkonu ekonomiky (% HDP). Pozitívny efekt menovateľa z očakávaného rastu HDP v budúcnosti nie je v hodnote implicitných záväzkov zohľadnený. Zároveň, neistota celkových implicitných záväzkov pramení aj z relatívne vysokej váhy posledného bodu projekcie, ktorý je základom pre odhad záväzkov v nekonečnom horizonte.

³⁷ V porovnaní s predchádzajúcim vyhodnotením implicitných záväzkov pre SVS na rok 2021 došlo k posunu sledovaného horizontu od 2022 do 2066.

dôchodky z I. piliera, sa prejavuje naplno až za horizontom kvantifikácie implicitných záväzkov³⁸. Do 2066 je vplyv na saldo z dôvodu nižších príjmov Sociálnej poisťovne negatívny a čiastočne tlmí príspevok zmien v I. pilieri na zníženie záväzkov.

Dodatočným pozitívnym vplyvom na implicitné záväzky boli metodické zmeny v podobe posunu horizontu diskontovania a aktualizácia makroekonomických predpokladov³⁹.

Graf 17 – Aktualizácia implicitných záväzkov v 2022 súvisiacich so starnutím populácie (do 2066; % HDP)

Pozn.: *Zmena diskontu – posun horizontu o jeden rok.

Zdroj: MF SR

Záväzky vyplývajúce z PPP projektov predstavovali ku koncu roka 2022 hodnotu 3,4 % HDP, medziročne klesli o 0,5 p. b. HDP. Záväzky sú kvantifikované na základe odhadu platieb štátu za dostupnosť počas ich celej doby trvania koncesie.⁴⁰ Medziročné zníženie odhadovaných budúcich záväzkov o 0,5 p. b. vyplýva predovšetkým z aktualizácie makroekonomických predpokladov pri objemovo najväčšom projekte rýchlostnej cesty R1.

Tabuľka 18 – Vplyv PPP projektov

v % HDP

	2022	2030	2040	2050	Spolu
Platba za dostupnosť R1*	0,11	0,10	0,10	-	2,0
Platba za dostupnosť D4 a R7	0,04	0,04	0,04	0,02	1,1
Platba za dostupnosť - väznica Rimavská Sobota	0,00	0,01	0,02	-	0,2
Spolu					3,4

* bez započítania DPH za služby; Pozn.: Diskontované k roku 2022.

Zdroj: MF SR

Vplyv PPP projektov na celkových implicitných záväzkoch plne kompenzuje schéma vyradovania jadrových zariadení vo výške 4,3 % HDP.⁴¹ Medziročne došlo pri záväzkoch k zníženiu pozitívneho príspevku o 0,6 p. b. z dôvodov aktualizácie schémy očakávaných príjmov a nákladov Národného jadrového fondu na strednodobom horizonte, aktualizácie makroekonomických predpokladov a pod vplyvom zmeny diskontovaného obdobia.⁴²

Tabuľka 19 – Vplyv Národného jadrového fondu

v % HDP

	2022	2050	2100	2140	Spolu
Vplyv NJF na saldo	-0,01	-0,11	0,02	0,00	-4,3

Pozn.: Diskontované k roku 2022.

Zdroj: MF SR

³⁸ V roku 2021 v rámci aktualizácie Správy o starnutí populácie skupiny AWG došlo k úprave dlhodobých predpokladov úrokových mier Slovenska smerom nadol. Zmena diskontného faktora, ktorá reflektovala na novú úroveň nominálnej úrokovej miery mala v nekonečnom horizonte výrazne neintuitívny vplyv na primárne saldo. Ministerstvo financií preto od 2021 pristupuje ku kvantifikácii implicitných záväzkov výlučne na konečnom horizonte. Viac informácií k technickej zmene je možné nájsť v [Prílohe 5 \(BOX 1\) rozpočtu verejnej správy](#).

³⁹ Výška implicitných záväzkov aktuálne zahŕňa všetky položky citlivé na starnutie obyvateľstva pri využití rovnakého prístupu. Na zabránenie duplicitného započítania v čistom bohatstve boli zároveň výsluhové dôchodky silových zložiek vylúčené z vlastného imania súhrnného celku verejnej správy, a to vo výške účtovnej rezervy tvorenej na zamestnanecké požitky vykázané v súvahe Ministerstva financií SR.

⁴⁰ Pri projektoch rýchlostnej cesty R1 a novom projekte výstavby väzenského zariadenia do roku 2041 a pri projekte D4/R7 do roku 2050.

⁴¹ Schéma bola aktualizovaná o nové údaje o očakávaných príjmoch a nákladoch Národného jadrového fondu.

⁴² Na základe údajov z výročných správ NJF. Implicitný záväzok súvisiaci s Národným jadrovým fondom vyplýva z financovania vyradovania jadrových zariadení. Veľkosť budúcich nákladov výraznejšie porastie kvôli zvyšujúcim sa nákladom na skladovanie a likvidáciu jadrového odpadu. Avšak v celom horizonte, najmä vďaka kumulujúcemu sa prebytku fondu v prvých dekádach, je vplyv Národného jadrového fondu kladný.

Od roku 2020 medzi implicitné záväzky MF SR zaraďuje aj platby, ktoré SR odvedie do rozpočtu EÚ formou vyššieho odvodu za zdroje získane z nástroja Next Generation EU. Balíkom sa v nasledujúcich rokoch podporia najmä investície do zelenej a digitálnej transformácie. Finančné prostriedky na zabezpečenie týchto grantov získala priamo EÚ. Dohoda predpokladá, že ich splácanie sa začne najskôr v roku 2028 a bude trvať maximálne do roku 2058. Splácanie istiny a úrokových platieb sa následne prejaví v budúcich príspevkoch členských štátov do rozpočtu EÚ. Ak by sa zdroje pre NGEU financovali zo zavedenia nových celoeurópskych daní⁴³, vplyv NGEU na implicitné záväzky by sa neutralizoval. Slovensko v aktuálnych predpokladoch rozpočtu očakáva vyššie odvody, ktoré v súčasnom vyjadrení zvyšujú implicitné záväzky o 3,5 % HDP. Oproti minulému roku sa vplyv na záväzky znížil o 0,4 p. b. HDP pod výlučným vplyvom aktualizácie makroekonomických vstupov.

Tabuľka 20 – Vplyv Plánu obnovy

	v % HDP					
	2022	2030	2040	2050	2058	Spolu
Vplyv Plánu obnovy na saldo	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1	3,5

Pozn.: Diskontované k roku 2022.

Zdroj: MF SR

3.2.5. Podmienené záväzky

Podmienené záväzky predstavujú položku iných pasív, ktoré za určitých okolností môžu negatívne ovplyvniť finančnú situáciu verejnej správy (konkrétne štátu či územnej samosprávy). Tieto záväzky nie sú vykazované na súvahových položkách pasív, pretože nie sú splnené podmienky pre ich zaúčtovanie (výška takéhoto „neistého“ záväzku sa nedá spoľahlivo oceniť, obdobie, ku ktorému sa povinnosť viaže nie je určené alebo úbytok ekonomických úžitkov v budúcnosti nie je istý). Z tohto dôvodu nie je možné jednoznačne odhadnúť vplyv na verejné financie z pohľadu času a už vôbec nie je možné stotožňovať hodnotu vyčíslených podmienených záväzkov v danom roku s aktuálnou potrebou peňažných prostriedkov na plnenie takýchto neistých povinností.

Podľa ústavného zákona o rozpočtovej zodpovednosti sú podmienené záväzky súčasťou Návrhu rozpočtu verejnej správy (v prílohe č. 4). Informácia v návrhu rozpočtu je smerodajná najmä pre účely hodnotenia dlhodobej udržateľnosti a výpočtu základného scenára zo strany Rady pre rozpočtovú zodpovednosť, ako aj transparentné zverejňovanie mimobilančných položiek s potenciálnym vplyvom na verejné financie.

Požiadavku na zverejňovanie podmienených záväzkov obsahuje aj európska legislatíva, a to konkrétne smernica Rady 2011/85/EÚ o požiadavkách na rozpočtové rámce členských štátov. Podľa článku 14 ods. 3 tejto smernice členské štáty za všetky subsektory verejnej správy „uverejnia príslušné informácie o podmienených záväzkoch s možným veľkým vplyvom na rozpočet verejnej správy vrátane štátnych záruk, problémových úverov a záväzkov vyplývajúcich z činnosti verejnoprávnych korporácií vrátane ich rozsahu“. Podľa tejto smernice sa pravidelne zverejňujú záväzky zo záruk, mimobilančných projektov PPP a nesplácané úvery.

Z uvedeného vyplýva, že aj pri podmienených záväzkoch existuje viacero metodických prístupov a na konkrétne podmienené záväzky je možné nazeráť odlišne. V ekonomickej teórii, ale aj v legislatívnej praxi účtovného výkazníctva sa ako ostatné pasíva (širší pojem od podmienených záväzkov) spomínajú najčastejšie pasíva z prebiehajúcich alebo hroziacich súdnych sporov, z poskytnutých záruk, zo všeobecne záväzných právnych predpisov alebo sú to iné finančné povinnosti ako napríklad z devízových termínovaných obchodov, z opčných obchodov, zákonná alebo zmluvná povinnosť odobrať určité produkty, napríklad z dodávateľských zmlúv a odberateľských zmlúv, povinnosti z nájomných zmlúv, koncesionárskych a iných zmlúv.

Subjekty verejnej správy majú z podstaty svojej činnosti často špecifické položky nielen na riadnych záväzkoch, ale aj v iných pasívach. Z pohľadu prezentácie údajov v účtovnej závierke často zverejňujú aj informácie, ktoré nemusia predstavovať podmienené záväzky, ale pre účely splnenia si povinnosti poskytnúť užívateľovi účtovnej závierky významné informácie, uvedú ich medzi mimobilančné položky.

⁴³ Diskusia sa vedie o nových karbónových daniach na CO₂, cezhraničných daniach na špecifický import, či digitálnej dani.

V súhrnnej výročnej správe pre účely odhadu čistého bohatstva a jeho jednotlivých zložiek sú preto podmienené záväzky chápané podľa účtovnej definície (uvedenej v prvom odseku) a sú predmetom analytického skúmania ich vplyvu na zmenu čistého bohatstva⁴⁴.

Hodnota podmienených záväzkov k 31.12.2022 na nekonsolidovanej báze dosiahla úhrnom tis. eur a ich členenie podľa jednotlivých skupín subjektov je nasledovné:

Tabuľka 21 – Podmienené záväzky v tis. eur

Subjekty (v tis. eur)	2020	2021	2022	Δ 2022-2021
Ústredná správa a podniky štátnej správy	19 661 268	20 094 669	20 508 703	414 034
Obce a ich rozpočtové a príspevkové organizácie a podniky územnej samosprávy	67 691	113 245	83 935	-29 310
Vyššie územné celky a ich rozpočtové a príspevkové organizácie a podniky územnej samosprávy	529	1 151	81	-1 070
Spoľu (nekonsolidované)	19 729 488	20 209 065	20 592 719	383 654
Objem konsolidácie	19 402	21 175	347 134	325 959
Spoľu (konsolidované)	19 710 086	20 187 890	20 245 585	57 695

Keďže niektoré podmienené záväzky predstavujú vzťah medzi subjektmi verejnej správy, je vhodné prezentovať aj podmienené záväzky ako konsolidované. Hodnotu konsolidácie predstavujú napríklad potenciálne úhrady z konaní jedného subjektu verejnej správy voči inému subjektu verejnej správy, vzájomné súdne spory či poskytnuté záruky, z ktorých by plnenie predstavovalo len presun prostriedkov v rámci verejnej správy. Takto očistené podmienené záväzky verejnej správy predstavujú 20 245 585 tis. eur.

Podľa údajov dostupných z účtovných závierok hodnotených subjektov dosiahli podmienené záväzky na nekonsolidovanej báze medziročne celkový nárast o 383 654 tis. eur (resp. 57 695 tis. eur po konsolidácii). Výsledný nárast je zložený z položiek, ktoré medziročne poklesli a z položiek, ktoré boli zachytené v prehľade prvý krát resp. zaznamenali medziročný nárast.

Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou vykázal hodnotu sporu so súkromnou spoločnosťou z dôvodu nezákonného rozhodnutia úradu pri registrácii novej súkromnej zdravotnej poisťovni, v ktorom spoločnosť požaduje zaplatiť 280 000 tis. eur. Úrad požaduje zamietnuť žalobu v celom rozsahu. Slovenský plynárenský priemysel, a.s. vykázal medziročne vyššie záruky poskytnuté v rámci skupiny v prospech tretích strán o 114 000 tis. eur, Agentúra pre núdzové zásoby ropy a ropných výrobkov zvýšila odhad záruk vystavených v prospech obchodných partnerov o 41 067 tis. eur a Ministerstvo financií SR zvýšilo podsúvahový záväzok z kapitálových vkladov na požiadanie v niektorých medzinárodných finančných inštitúciách o 69 430 tis. eur. Naopak k významnému poklesu došlo medziročne napr. u Kancelárie národnej rady z dôvodu prehodnotenia potenciálneho negatívneho vplyvu zo súdnych sporov vzniknutých v minulosti, o 179 340 tis. eur.

Medzi najvýznamnejšie podmienené záväzky patrí účasť SR na Európskom nástroji finančnej stability (EFSF) a Európskom mechanizme pre stabilitu (ESM). Ďalej sú to hroziace alebo už prebiehajúce súdne spory voči štátnym orgánom alebo podnikom štátnej správy, medzinárodné arbitráže, zabezpečovacie operácie Slovenského plynárenského priemyslu, záložné právo na majetok Slovenských elektrární a ďalšie.

⁴⁴ Na základe internej analýzy metodík a prístupov k podmieneným záväzkom a analýzy konkrétnych prípadov v účtovných závierkach subjektov, ktorú vykonalo Ministerstvo financií SR v roku 2021, sa ako podmienené záväzky nevykazujú napríklad deklarované kapitálové výdavky na obstaranie infraštruktúry, zmeny z aplikácie účtovných štandardov, podsúvahové položky majetku v úschove, majetok v nájme. Ide o položky, ktoré svojou povahou nezvyšujú čisté bohatstvo v danom čase. Napríklad spomenuté investičné výdavky resp. rozpočet kapitálových výdavkov, zazmluvnené kontrakty s dodávateľom sa najprv zhmotnia vo výdavkoch (odliv finančných prostriedkov) a následne v prírastku majetku. Ide teda o zmenu štruktúry majetku, kedy sa finančné prostriedky menia na hmotný či nehmotný majetok. Obdobne majetok v nájme či v úschove nie je vlastníctvom danej organizácie, preto nezvyšuje čisté bohatstvo do momentu zmeny vlastníctva.

Vybrané podmienené záväzky podľa subjektov na nekonsolidovanej báze sú uvedené v nasledovnom prehľade:

Tabuľka 22 - Prehľad najväčších podmienených záväzkov na nekonsolidovanej báze

v tis. eur

	2020	2021	2022	Δ2022-2021
Kapitál na požiadanie a záruky v medzinárodných finančných inštitúciách	9 775 515	9 810 129	9 879 746	69 617
Európsky mechanizmus pre stabilitu (ESM)	6 148 450	6 148 450	6 144 450	0
Európsky nástroj finančnej stability (EFSF)	2 372 001	2 288 850	2 316 757	27 907
Európska investičná banka	684 231	684 231	684 231	0
Medzinárodná banka pre obnovu a rozvoj	400 805	447 286	488 809	41 523
Európska banka pre obnovu a rozvoj	101 359	101 359	101 359	0
Rozvojová banka rady Európy	16 854	16 854	16 854	0
Medzinárodná banka pre hospodársku spoluprácu	10 658	10 658	10 658	0
Mnohostranná agentúra pre investičné záruky	2 793	3 026	3 213	187
Medzinárodná investičná banka	38 364	33 931	33 931	0
Paneurópsky garančný fond	0	75 484	75 484	0
Medzinárodné investičné arbitráže	28 692	28 692	28 692	0
Zdravotná poisťovňa Union, a.s.	28 692	28 692	28 692	0
Hroziace alebo prebiehajúce súdne spory	4 153 954	4 009 975	4 040 590	30 615
Ministerstvo financií SR	1 433 565	1 435 530	1 435 571	41
Ministerstvo vnútra SR	1 140 340	1 140 308	1 095 485	-44 823
Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR	452 469	451 102	450 804	-298
Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou SR	0	0	280 000	280 000
Kancelária národnej rady SR	615 625	405 115	225 775	-179 340
MH Manažment, a.s.	191 563	202 232	168 185	-34 047
Ministerstvo hospodárstva SR	119 155	83 935	79 086	-4 849
Úrad geodézie, kartografie a katastra Slovenskej republiky	0	49 032	46 076	-2 956
Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky	0	47 721	43 131	-4 590
Úrad vlády Slovenskej republiky	0	16 060	15 985	-75
Geodetický a kartografický ústav Bratislava	0	14 518	14 518	0
Ministerstvo dopravy Slovenskej republiky	0	901	10 518	9 617
Slovenský pozemkový fond	79 942	66 124	64 448	-1 676
Vodohospodárska výstavba, š.p.	59 856	27 809	40 098	12 289
Železnice SR	52 757	53 166	54 503	1 337
Národná diaľničná spoločnosť, a.s.	8 682	16 422	16 408	-14
Vystavené alebo poskytnuté záruky	722 115	967 880	868 361	-99 519
National Development Fund II, a.s.	310 683	381 410	369 026	-12 384
Záruky MF SR	221 195	419 147	321 411	-97 736
Exportno-importná banka Slovenska	190 237	167 323	177 924	10 601
Iné podmienené záväzky	4 792 356	5 236 088	5 306 135	70 047
Slovenské elektrárne, a.s.	3 177 596	3 246 429	3 341 242	94 813
MH Manažment, a.s.	976 822	976 822	970 650	-6 172
Slovenský plynárenský priemysel, a.s.	347 233	803 347	767 827	-35 520
Východoslovenská energetika, a.s.	112 200	134 609	146 527	11 918
Slovenská záručná a rozvojová banka, a.s.	89 215	59 095	59 754	659
Lesy SR, š.p.	15 486	13 894	13 894	0
Jadrová a vyrad'ovacia spoločnosť, a.s.	71 912	0	0	0
MH Invest, s.r.o	1 892	1 892	6 241	4 349
Spolu	19 472 632	20 052 764	20 123 524	70 760

Zdroj: Účtovné závierky subjektov k 31.12.2022 a k 31.12.2021 zverejnené v registri www.registeruz.sk a databáza MF SR
Medziročný rast v tab. 22 predstavuje časť medziročných zmien sumáme vypočítanej v tab. 1.

Účasť Slovenskej republiky na európskych záchranných mechanizmoch a členstve v medzinárodných finančných inštitúciách

Európsky mechanizmus pre stabilitu (ďalej len „ESM“) tvorí súčasť druhej vlny balíka opatrení určených na poskytovanie pomoci členským štátom eurozóny ocitávajúcich sa vo vážnych finančných problémoch s cieľom zabezpečiť stabilitu eurozóny samotnej. Európsky mechanizmus pre stabilitu (ESM) je nasledovníkom EFSF, ktorý bol vytvorený na dobu určitú, t. j. do júna 2013. ESM bol založený ako medzivládna organizácia založená na základe medzivládnej zmluvy. Na rozdiel od EFSF, ktorý funguje na báze záruk za dlhopisy emitované EFSF, sa do ESM prispieva priamo, a to formou upisovania akcií na základnom imaní spoločnosti. Slovenská republika splatila svoj podiel na vlastnom imaní vo výške 793 350 tis. eur v šiestich splátkach. Slovenskej republike vypršala výnimka na kľúči na určenie príspevkov do ESM k 1.1.2021, ktorá bola udelená na obdobie dvanástich rokov od vstupu do eurozóny pre všetky krajiny, ktoré v čase vzniku ESM mali hodnotu HDP na obyvateľa nižšiu, ako je 75 % priemeru Európskej únie.

Slovenská republika preto uhradila 134 150 tis. eur v decembri 2020, čo upravilo kľúč na určenie príspevkov do ESM pre Slovenskú republiku na hodnotu 0,985 %. Navýšenie splatného kapitálu bolo schválené Národnou radou SR dňa 5.11. 2020. Slovenská republika sa zároveň zaviazala, že v prípade, ak úroveň splateného imania klesne pod schválených 80 mld. eur absorbovaním strát ESM, Správna rada ESM vyzve akcionárov ESM na jeho splatenie (proces sa týka iba poklesu splateného imania, ktorý by mal v prípade jeho nedoplnenia za následok stratu „AAA“ ratingu ESM) alebo ak je potrebné zabrániť omeškaniu ESM v platení povinností voči svojim veriteľom, má generálny riaditeľ ESM právo vyzvať na úhradu upísaného základného imania prostredníctvom výzvy. Súčet výziev Správnej rady ESM a/alebo generálneho riaditeľa ESM nemôže v prípade Slovenskej republiky presiahnuť sumu 6 148 450 tis. eur.

Slovenská republika sa zaviazala poskytovať záruky za dlhové finančné inštrumenty vydávané **Európskym nástrojom finančnej stability** (EFSF) v prípade žiadosti členského štátu eurozóny o finančnú podporu. V zmysle platnej a účinnej legislatívy (§ 5 zákona č. 381/2010 Z. z. o špecifických štátnych zárukách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov) sa Slovenská republika musí podieľať na celkovej výške záruk podielom 7,72 mld. eur. Zároveň sa musí podieľať na ďalších záručných mechanizmoch potrebných na získanie AAA ratingu pre EFSF, napríklad aj poskytnutím dodatočných záruk EFSF do výšky 165 % svojho podielu na zárukách pre každú emisiu. K 31.12.2022 bol stav záruk vystavených Slovenskou republikou vo výške 2 316 757 tis. eur.

Kapitálová účasť v **Medzinárodnej banke pre obnovu a rozvoj** (IBRD) sa zvýšila o 41 523 tis. eur z dôvodu zvýšenia účasti SR na základnom imaní o 13 846 tis. eur a o 27 677 tis. eur z dôvodu kurzových rozdielov k 31.12.2022.

Paneurópsky garančný fond vytvorila Európska investičná banka na základe výzvy Rady Európskej únie z 23.4.2020, podporenej ministrami financií členských štátov EÚ. Celková výška fondu je 25 miliárd eur v rámci schémy v reakcii na COVID-19, ktorý by mal zmobilizovať dodatočné investície v celkovej výške približne 200 miliárd eur. Pomoc sa v rámci tejto schémy poskytuje prostredníctvom vykonávateľov, s ktorými uzatvára zmluvy EIB. Vykonávateľmi môžu byť finančné inštitúcie, ktoré spĺňajú dané kritériá. Vykonávatelia následne financujú súkromný sektor formou úverov, pričom EGF na tieto operácie poskytuje najmä záruky.

Arbitrážne konania

Arbitráž je vedená so spoločnosťou Achmea B.V. z dôvodu zákazu zisku zdravotných poisťovní v roku 2007. V tejto arbitráži, vedenej podľa bilaterálnej investičnej dohody medzi SR a Holandským kráľovstvom, bol v decembri 2012 vydaný rozsudok, ktorým arbitrážny tribunál nariadil SR zaplatiť žalobcovi odškodnenie vo výške cca 25 200 tis. eur plus úroky vo výške 2 900 tis. eur. Konanie o zrušení tohto rozsudku ako aj jurisdikčného rozhodnutia v tomto spore na Nemeckom spolkovom súde, pred ktorým SR napadla tieto rozhodnutia, je v súčasnosti prerušené do rozhodnutia Súdneho dvora EÚ o predbežnej otázke. Súdny dvor EÚ rozhodol dňa 6.3.2018 o predbežnej otázke vo veci neaplikovateľnosti arbitrážnej doložky v bilaterálnej investičnej zmluve medzi SR a Holandskom. Nakoľko arbitrážny

rozsudok, na výkon ktorého sa vedie exekučné konanie pred súdmi v Luxemburgu bol zrušený, SR žiada o uvoľnenie zablokovaného majetku. Achmea sa v konaní pred Luxemburskými súdmi bráni tým, že podala pred nemeckým Ústavným súdom voči rozhodnutiu Najvyššieho spolkového súdu v Nemecku ústavné sťažnosti, o ktorých prípustnosti zatiaľ nebolo rozhodnuté. Luxemburský súd v novembri 2019 rozhodol, že konanie je pozastavené do rozhodnutia nemeckého Ústavného súdu o ústavných sťažnostiach.

Hroziace alebo prebiehajúce súdne spory

Žaloby, ktoré rieši **Ministerstvo financií SR** v úhrnnej hodnote 1 433 530 tis. eur sú najmä o náhradu škody uplatňovanej podľa zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov, v ktorých Ministerstvo financií SR zastupuje pred súdom aj iné orgány verejnej moci.

Ministerstvo vnútra SR vykazuje podmienené pasíva zo súdnych sporov najmä z titulu náhrady škody spôsobenej pri výkone verejnej moci.

Kancelária Národnej rady SR eviduje podmienené záväzky z existujúcich alebo hroziacich súdnych sporov, z čoho podstatnú časť tvoria žaloby o náhradu škody spôsobenú legislatívnou činnosťou NR SR vrátane troch súdnych sporov o „zákaz zisku“ zdravotných poisťovní. Medziročne zníženie žalovanej sumy vychádza zo súdnych uznesení o výške žalovanej sumy a zo späťvzatí niektorých žalôb.

Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR eviduje najvýznamnejší spor s fyzickou osobou o náhradu škody vo výške 450 000 tis. eur, ktorá mala byť spôsobená údajnou nečinnosťou a nesprávnym úradným postupom.

MH Manažment, a. s. je v súčasnosti účastníkom rôznych súdnych sporov, ktoré voči nemu vedú tretie osoby, uplatňujúce si nároky voči MH Manažment, a. s. Na základe vyjadrení právnych zástupcov v príslušných sporoch spoločnosť MH Manažment, a. s. eviduje podmienené záväzky na súdne spory v celkovej sume 168 185 tis. eur.

Slovenský pozemkový fond čelí viacerým súdnym žalobám a konaniam. Hodnotovo najväčší súdny spor (60 409 tis. eur), kde je žalovaný Slovenský pozemkový fond je z titulu údajne zmarenej investície z dôvodu, že fond vydal pozemky (na ktorých sa mal projekt realizovať).

Vodohospodárska výstavba, š. p. eviduje viaceré súdne spory, pričom väčšinu z uvedenej sumy tvorí spor o náhradu škody z dôvodu údajného porušenia nájomnej zmluvy a spory so Slovenskými elektrárňami o úhradu platieb podľa zmluvy o prevádzke Vodnej elektrárne Gabčíkovo. Vodohospodárska výstavba, š. p. vykazuje voči Slovenským elektrárňam aj podmienené aktíva, z titulu bezdôvodného obohatenia, ktoré malo vzniknúť úhradou platieb Slovenským elektrárňam, a.s. podľa neplatnej zmluvy o prevádzke Vodnej elektrárne Gabčíkovo. V súdnych sporoch sa naďalej pokračuje.

Iné podmienené záväzky

Do podmienených záväzkov bola zaradená aj hodnota založeného majetku **Slovenských elektrární, a. s.** v prospech banky. Hodnota záložného práva sa medziročne zvýšila o 94 813 tis. eur. Hodnota podmienených pasív reprezentuje 34%-tný podiel štátu na základnom imaní spoločnosti.

MH Manažment, a.s. eviduje významnú hodnotu podmienených záväzkov z ručenia za splnenie záväzkov vyplývajúcich z niektorých privatizačných zmlúv uzavretých bývalým Fondom národného majetku. FNM sa zaviazal uhradiť nadobúdateľom privatizovaných spoločností určité straty na majetku, ktoré im môžu v budúcnosti vzniknúť v dôsledku určitých rizík definovaných v privatizačných zmluvách. Spoločnosť zároveň opätovne prehodnotila súdne spory a riziko plnenia z nich.

Slovenský plynárenský priemysel, a.s. vykazuje podmienené pasíva v podobe finančných derivátov, využívajúcich sa pri kontrahovaní zemného plynu na komoditných burzách. Zmena hodnoty súvisí so zmenou ceny zemného plynu a elektrickej energie, na ktoré sa viažu komoditné deriváty.

Poskytnuté záruky **Ministerstvom financií SR** boli vykázané vo výške 321 411 tis. eur, a medziročne sa znížili o 97 736 tis. eur. Zníženie spôsobili realizované záruky podľa zákona č. 67/2020 Z. z. o niektorých mimoriadnych opatreniach vo finančnej oblasti v súvislosti so šírením nebezpečnej nákazlivej ľudskej choroby COVID-19 v platnom znení, v prospech finančných inštitúcií (SZRB, Eximbanka a NDF I), ktoré poskytli úvery resp. záruky za úvery na podporu podnikateľom v čase pandémie COVID-19. V roku 2022 bolo ministerstvom uhradených 12 040 tis. eur z doteraz poskytnutých záruk. V roku 2021 to bolo 39 tis. eur, v roku 2020 neboli preplatené žiadne záruky. Ďalšie zníženie záruk ministerstva v objeme 84 781 tis. eur bolo na základe aktualizácie pozície poskytovateľov pomoci (SZRB, EXIMBANKA, NDF I), na základe odsúhlasených zmien aj zo strany komerčných bánk. Okrem záruk spoločnosti NDF II. sú všetky ostatné záruky predmetom konsolidácie pri výpočte čistého bohatstva.

National Development Fund II, a.s. vykazuje portfóliové záruky za úvery komerčných bánk poskytované v rámci opatrení na zmiernenie dopadov pandémie COVID-19 na podnikateľský sektor. Krytie týchto záruk je najmä z prostriedkov rozpočtu EÚ. Medziročná zmena je spôsobená primárne vplyvom postupného splácania úverov bankám zo strany konečných dlžníkov, čím klesá aj báza úverov, za ktoré ručí NDF II. Tempo poskytovania nových úverov so zárukou spoločnosti bolo nižšie ako tempo splácania už poskytnutých úverov so zárukou.

Tabuľka 23 - Prehľad vystavených covid záruk na základe zákona č. 67/2020 Z. z. v tis. eur

	2020	2021	2022	Δ2022-2021
MF SR v prospech SZRB, a.s. (§5)	23 432	25 661	25 919	258
MF SR v prospech EXIMBANKY (§25)	24 000	24 000	21 760	-2 240
MF SR v prospech EXIMBANKY (§25a)	22 649	40 879	30 116	-10 763
MF SR v prospech NDF I (§25a)	143 393	322 582	238 506	-84 076
NDF II v prospech tretích strán (§25a)	310 683	381 410	365 392	-16 018
Spolu	524 157	794 532	681 693	-112 839

Po abstrahovaní záruk vystavených Ministerstvom financií SR v prospech iných subjektov verejnej správy (Eximbanka a NDF I) je hodnota covid záruk k 31.12.2022 na úrovni 391 311 tis. eur.

Obdobne aj **Exportno-importná banka Slovenska** vykazuje v iných pasívach hodnotu poskytnutých záruk 141 430 tis. eur a neodvolateľné úverové príslušby 36 494 tis. eur.

Východoslovenská energetika Holding, a.s. vykazuje podmienené pasívum v podobe bankových záruk v prospech skupiny. Podiel štátu na týchto potenciálnych záväzkoch bol prepočítaný na hodnotu podielu na základnom imaní spoločnosti (51 %).

Slovenská záručná a rozvojová banka Slovenska, a.s. vykazuje podmienené záväzky z titulu poskytnutých záruk v hodnote 23 178 tis. eur a úverových príslušbov vo výške 36 575 tis. eur.

Lesy Slovenskej republiky, š. p. dlhodobo vykazujú hodnotu majetku, ktorá je právne nevysporiadaná (napr. pozemky a stavby), a ktoré môžu byť predmetom vrátenia pôvodným vlastníkom.

3.2.6. Iné aktíva ako súčasť čistého bohatstva

Pod inými aktívami ako súčasť čistého bohatstva sa k 31.12.2022 vykazovali najmä podsúvahové ocenenie štátnych lesov a pohľadávky po lehote splatnosti v štádiu ich vymáhania. Iné aktíva dosiahli v súhrnnej výške 8 473 059 tis. eur pred vnútornou konsolidáciou.

Od roku 2017 je súčasťou podmienených aktív aj hodnota lesných porastov uvedená v poznámkach účtovnej závierky štátneho podniku Lesy Slovenskej republiky, š. p., ktorá je pravidelne aktualizovaná znalcom Národného lesníckeho centra. Toto iné aktívum tvorí 45,7 % z doteraz identifikovaných mimobilančných aktív verejnej správy. Druhým najväčším podmieneným aktívom – 34,0 %, sú pohľadávky postúpené z bankových inštitúcií alebo verejných inštitúcií na vymáhanie Slovenskej konsolidačnej, a. s., ktorá ich na základe príslušnej legislatívy vymáha a uplatňuje si z nich exekučné nároky.

Tabuľka 24 - Podmienené aktíva

				v tis. eur
Subjekty (v tis. eur)	2020	2021	2022	Δ 2022-2021
Ústredná správa a podniky štátnej správy	9 916 560	8 605 351	8 415 216	-190 135
Obce a ich rozpočtové a príspevkové organizácie a podniky územnej samosprávy	40 081	40 862	44 871	4 009
Vyššie územné celky a ich rozpočtové a príspevkové organizácie a podniky územnej samosprávy	6 936	7 870	12 972	5 102
Spolu (nekonsolidované)	9 963 577	8 654 083	8 473 059	-181 024
Objem konsolidácie	4 014 032	3 519 435	3 526 564	7 129
Spolu (konsolidované)	5 949 545	5 134 648	4 946 495	-188 153

Zdroj: Účtovné závierky subjektov a databáza MF SR

Medziročná zmena nekonsolidovanej hodnoty iných aktív dosiahla -181 024 tis. eur a bola zaznamenaná najmä v organizáciách ústrednej správy a v štátnych podnikoch (-190 135 tis. eur). Územná samospráva vykazuje nevýznamné hodnoty v pomere k celkovým iným aktívam. Väčšinou ide o súdne spory, pri ktorých jednotky územnej samosprávy predpokladajú pozitívny výsledok z rozhodnutí súdov v ich prospech.

V ústrednej správy boli medziročne zaznamenané zníženia ako aj zvýšenia hodnoty iných aktív. Medzi významné zvýšenie hodnoty iných aktív patria napríklad vystavené (bankové) záruky v prospech Slovenskej záručnej a rozvojovej banky, a.s. (o 82 289 tis. eur), záruky materských spoločností klientov SEPS (o 93 399 tis. eur), záruky v prospech SPP (o 28 719 tis. eur). Na druhej strane veľká časť tohto zvýšenia je aj predmetom eliminácie iných aktív v rámci sektora verejnej správy. Tým klesá aj hodnota iných aktív po konsolidácii, ktoré vstupujú do výpočtu čistého bohatstva.

Medzi zníženia iných aktív, ktoré významne ovplyvnili ich hodnotu k 31.12.2022 patrí napríklad zníženie nominálnej hodnoty pohľadávok, ktoré vymáha Slovenská konsolidačná, a.s. (o 242 398 tis. eur) z dôvodu trvalého upustenia od ich vymáhania resp. vymožením určitej čiastky, znížením záruk v prospech Exportno-importnej banky, a.s. (ktoré sú zároveň predmetom eliminácie) a zníženie hodnoty zabezpečenia projektov financovaných zo zrušeného Recyklačného fondu, ktorých administrácia prešla v roku 2019 na Environmentálny fond. Lesy SR prehodnotili ocenenie lesných porastov na základe ťažby kalamitného dreva na spravovaných územiach, ako aj z dôvodu delimitácie pozemkov na novozriadené správy národných parkov. Čistý úbytok predstavuje len zníženie hodnoty pozemkov v držbe Lesov SR, š.p., medziročne o 116 195 tis. eur.

Pre koncept čistého bohatstva boli celkové podmienené aktíva verejného sektora upravené o nasledovné položky:

- časť vyčíslenej spornej sumy, o ktorú sa súdi Vodohospodárska výstavby, š. p. so Slovenskými elektrárňami, a. s. (138 643 tis. eur). Táto časť zodpovedá 34 % vlastníckemu podielu štátu v SE, a. s. Z pohľadu verejného sektora ide o vzájomnú konsolidáciu.
- záruky v prospech EXIM Banky (369 968 tis. eur)

- záruky v prospech SEPS, a.s. (317 912 tis. eur)
- záruky v prospech SPP, a.s. (254 379 tis. eur)
- záruky v prospech SZRB, a.s. (86 843 tis. eur)

V týchto prípadoch, ak boli záruky realizované, vlastné imanie a čisté bohatstvo by sa nezmenilo, pretože príjmy z realizovaných záruk by len nahradili existujúce bilančné aktíva (úvery u EXIM banky a obchodné pohľadávky u SEPS a SPP). Tieto podmienené aktíva teda nepredstavujú potenciálny zdroj zvýšenia vlastného imania verejného sektora a tým ani čistého bohatstva.

- Pri pohľadávkach v správe Slovenskej konsolidačnej, a. s. bola upravená výška menovitej hodnoty o pohľadávky, ktoré boli predmetom konsolidačných úprav v rámci ústrednej správy (2 358 819 tis. eur). Prevod splatných pohľadávok, ktoré postupujú resp. odpredávajú organizácie ústrednej správy Slovenskej konsolidačnej, a. s. sa eliminuje a k pohľadávkam sa tvorí opravná položka. Akt prevodu pohľadávok znamená dôvod na zníženie ich účtovnej hodnoty, čo má negatívny vplyv na vlastné imanie a tým aj čisté bohatstvo. Zároveň tieto precenené pohľadávky nemôžu byť v pôvodnej hodnote na strane podmienených aktív.

Z dôvodu abstrahovania od vzájomných vzťahov v rámci iných aktív (vzájomné súdne spory, vystavené záruky, pohľadávky) je hodnota iných aktív vstupujúcich do čistého bohatstva znížená z hodnoty 8 473 059 tis. eur na hodnotu 4 946 495 tis. eur, čo je medziročne menej o 188 153 tis. eur.

Tabuľka 25 – Vybrané podmienené aktíva detail - nekonsolidované

v tis. eur	2020	2021	2022	Δ 2022-2021
Súdne spory a konania	442 422	460 941	466 082	5 141
Vodohospodárska výstavba, š. p.	408 419	408 419	410 499	2 080
MH Manažment, a. s.	26 550	41 213	43 657	2 444
Ministerstvo financií SR	3 910	3 910	3 910	0
Ministerstvo vnútra SR	3 543	3 322	3 939	617
Finančné riaditeľstvo SR	0	4 077	4 077	0
Iné (štátne podniky)	8 849 304	8 096 525	7 792 958	-303 567
Lesy SR, š. p. (hodnota lesných porastov)	4 017 128	3 930 916	3 814 721	-116 195
SKo, a. s. (pohľadávky na podsúvahe)	3 624 879	3 162 420	2 920 022	-242 398
Exportno-importná banka (záruky)	373 493	418 023	369 968	-48 055
Debitum, a. s.	323 820	0	0	0
Slovenský plynárenský priemysel (záruky)	224 093	225 660	254 379	28 719
Slovenská elektrizačná prenosová sústava, a. s. (záruky)	136 493	224 513	317 912	93 399
MH Manažment, a. s. (privatizovaný majetok)	87 983	79 689	79 689	0
Environmentálny fond (záložné zmluvy)	61 415	55 304	36 267	-19 037
Spolu	9 291 726	8 557 466	8 259 040	-298 426

Zdroj: Účtovné závierky subjektov, Centrálny konsolidačný systém a databáza MF SR

Zo súdnych sporov a iných právnych úkonov boli významné súdne konania, ktorých účastníkom je Vodohospodárska výstavba, š. p. voči Slovenským elektrárňam, a. s. o bezdôvodné obohatenie v sume 407 774 tis. eur. Spor sa týka platieb, ktoré platila Vodohospodárska výstavba, š. p. elektrárňam od roku 2006 na základe zmlúv na užívanie Vodnej elektrárne Gabčíkovo, ktoré sú podľa štátneho podniku neplatné. Ďalším subjektom očakávajúcim pozitívny výsledok zo súdnych sporov v prospech štátu je MH Manažment, a. s., ktorý eviduje hodnotu 43 657 tis. eur.

Z iných položiek podmienených aktív vykazuje najvyššiu hodnotu štátny podnik Lesy SR, š. p. z dôvodu ocenenia lesných porastov, ktoré podnik obhospodaruje na pozemkoch vo vlastníctve štátu, ktoré boli k 1.1.2010 jednotne ocenené podľa vyhlášky MS SR č. 492/2004 Z. z. o stanovení všeobecnej hodnoty podniku. Hodnota lesných porastov bola od 1.1.2010 evidovaná na podsúvahovom účte, pričom každoročne je táto hodnota aktualizovaná spolu so spresňovaním hodnoty lesných porastov vo vlastníctve štátu. Medziročne bola podsúvahová hodnota lesných porastov nižšia o 309 962 tis. eur, avšak dve tretiny z tejto sumy prináležala pozemkom, ktoré prešli na novozriadené správy národných parkov. Preto hodnota poklesu

iných aktív je len vo výške 116 195 tis. eur. Hlavným dôvodom a podkladom na zníženie hodnoty porastov je obnova programu starostlivosti o les po spracovaní veternej kalamity na niektorých odštepných závodoch.

Spoločnosť Debitum, a.s. vykázala v účtovnej závierke ako podmienené aktívum nominálnu hodnotou pohľadávok odkúpených od Sociálnej poisťovne, ktoré následne bude započítavať so záväzkami zdravotníckych zariadení na základe koncepcie oddlžovania schválenej vládou uznesením č. 757 z roku 2020. Keďže spoločnosť nebude vyvíjať žiadne aktivity smerom k vymoženiu týchto pohľadávok, nie je možné ich vykazovať ako podmienené aktívum pre účely čistého bohatstva. Následne nie sú ani predmetom vzájomnej konsolidácie.

Slovenská konsolidačná, a. s. (SKo, a. s.), ktorá je zo zákona č. 374/2014 Z. z. o pohľadávkach štátu a o zmene a doplnení niektorých zákonov poverenou osobou pre konsolidáciu pohľadávok verejného sektora vykazuje druhú najväčšiu hodnotu podmienených aktív v hodnote 2 920 022 tis. eur. Medziročný pokles nominálnej hodnoty pohľadávok SKo, a. s. je výsledkom odpisu nevyožiteľných pohľadávok. Časť nominálnej hodnoty pohľadávok SKo, a. s. (2 358 819 tis. eur) je pre účely čistého bohatstva eliminovaná, nakoľko je predmetom účtovnej konsolidácie vo verejnej správe, čo zabezpečuje vykázanie pohľadávok len jednou hodnotou, a to priamo v súvahe spolu s prislúchajúcimi opravnými položkami.

Z ostatných subjektov je významná hodnota zabezpečenia pohľadávok z poskytnutých úverov a poskytnutých záruk Exportno-importnej banky, a. s. v hodnote 369 968 tis. eur. Prijaté záruky a ručenie tvorilo 100 577 tis. eur, záruky na nehnuteľnosti 192 270 tis. eur, ostatné záruky 77 121 tis. eur. Medziročný pokles bol spôsobený poklesom záruk a ručenia o 31 903 tis. eur a poklesom zabezpečenia nehnuteľným majetkom o 19 828 tis. eur. Zároveň však vzrástli prijaté iné záruky o 3 675 tis. eur.

Slovenský plynárenský priemysel, a. s. (SPP) vykazuje poskytnuté záruky, ktoré vystavili materské spoločnosti zákazníkov. SPP si tak v prípade neplnenia povinností zo strany zákazníkov môže uplatňovať plnenie u ich materských spoločností.

Skupina SEPS vykázala v konsolidovanej účtovnej závierke ako podmienené aktíva sumu prijatých bankových záruk vo výške 317 912 tis. eur. Bankové záruky sú uzatvárané v prospech skupiny SEPS, a. s. účastníkmi krátkodobého trhu s elektrickou energiou, ktoré chránia skupinu pred ich prípadnou platobnou neschopnosťou.

MH Manažment, a. s. vykazuje podmienené aktívum zo zmluvy o predaji štátneho podielu v Slovak Telekom, a. s. Platba vo výške 79 689 tis. eur je uložená a viazaná na účte, pričom vyplatenie týchto prostriedkov závisí od ukončenia Sporu vo veci hlasových služieb a Sporu s Európskou komisiou.

Environmentálny fond eviduje potenciálne plnenie zo záložných zmlúv uzavretých bývalým Recyklačným fondom, ktorého činnosť prešla na Environmentálny fond v decembri 2017. Recyklačný fond poskytoval subjektom dotácie napríklad na separáciu odpadov (plastov, železa a podobne) na viacročné obdobie a v prípade, že subjekt nespĺnil podmienky pre dotáciu, bol povinný vrátiť dotáciu aj so zmluvnou pokutou. Vo výške dotácie a možnej pokuty boli uzatvárané záložné zmluvy a ručiteľské vyhlásenia.

Zoznam skratiek

BIDSF – Bohunice International

Decommissioning Support Fund

COVID-19 - Corona Vírus Disease 2019

DPH – daň z pridanej hodnoty

DPPO – daň z príjmov právnickej osoby

DPFO - daň z príjmov fyzickej osoby

EFSF – Európsky nástroj finančnej stability

EK – Európska komisia

ESM – Európsky mechanizmus pre stabilitu

ESA 2010 - Európsky systém národných a regionálnych účtov 2010

EŠIF – Európske štrukturálne a investičné fondy

EUROSTAT – Štatistický úrad Európskeho spoločenstva

EÚ – Európska únia

ETCS -European Train Control System

FNM SR – Fond národného majetku Slovenskej republiky

GNI – Hrubý národný príjem

HDP – hrubý domáci produkt

IPSAS - Medzinárodné účtovné štandardy pre verejný sektor

KÚZ – konsolidovaná účtovná závierka

MF SR – Ministerstvo financií Slovenskej republiky

MK SR – Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky

MMF – Medzinárodný menový fond

OECD – Organizácia pre hospodársku spoluprácu a rozvoj

OP – operačný program

OS – obchodné spoločnosti

OSN – Organizácia spojených národov

PPP – projekt verejno-súkromného partnerstva

PO – príspevkové organizácie

RO – rozpočtové organizácie

SDR – špeciálne práva čerpania, jednotná menová a účtovná jednotka používaná v rámci Medzinárodného menového fondu

SVS – Súhrnná výročná správa SR

SZČO – samostatne zárobkovo činná osoba

ŠFA – štátne finančné aktíva

ŠÚ SR – Štatistický úrad Slovenskej republiky

ŠZÚ – Štátny záverečný účet SR

ÚJ – účtovná jednotka

VÚC – vyššie územné celky

ÚDZS – Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou

ústavný zákon o rozpočtovej zodpovednosti - ústavný zákon č. 493/2011 Z. z. o rozpočtovej zodpovednosti

VPS – Všeobecná pokladničná správa

zákon o rozpočtových pravidlách verejnej správy (rozpočtové pravidlá) - zákon č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

zákon o účtovníctve - Zákon č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov

zákon o organizácii vlády a ústrednej štátnej správy - zákon č. 575/2001 Z. z. o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy v znení neskorších predpisov

zákon o obecnom zriadení - zákon Slovenskej národnej rady č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov

zákon o samosprávnych krajoch - zákon č. 302/2001 Z. z. o samospráve vyšších územných celkov v znení neskorších predpisov

zákon o Sociálnej poisťovni – zákon č. 274/1994 Z. z. o Sociálnej poisťovni v znení neskorších predpisov

zákon o zdravotných poisťovniach - zákon č. 581/2004 Z. z. o zdravotných poisťovniach, dohľade nad zdravotnou starostlivosťou a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

zákon o audítoroch - zákon č. 540/2007 Z. z. o audítoroch, audite a dohľade nad výkonom auditu a o zmene a doplnení zákona č.431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov

ŽKV –železničné koľajové vozidlá

Slovník odborných pojmov

1. kapitola: Hospodárenie verejnej správy v metodike ESA 2010

Súhrnná výročná správa SR – súhrnný dokument, ktorý obsahuje údaje o príjmoch, výdavkoch a výsledku rozpočtového hospodárenia verejnej správy a o stave dlhu verejnej správy k 31. decembru rozpočtového roka v jednotnej metodike platnej pre Európsku úniu vykázané Európskej komisii do 1. októbra bežného roka, súhrnnú účtovnú závierku verejnej správy Slovenskej republiky, údaje ustanovené osobitným predpisom, ktorým je ústavný zákon o rozpočtovej zodpovednosti a ďalšie údaje o hospodárení Slovenskej republiky (§ 29a zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy).

Štátny záverečný účet SR – správa o rozpočtovom hospodárení Slovenskej republiky, ktorá obsahuje výsledky rozpočtového hospodárenia verejnej správy za príslušný rozpočtový rok v jednotnej metodike platnej pre Európsku úniu vykázané Európskej komisii do 1. apríla bežného roka, vyhodnotenie zamerania a opatrení rozpočtovej politiky, údaje o príjmoch, výdavkoch a výsledku rozpočtového hospodárenia štátneho rozpočtu a ďalšie údaje o plnení rozpočtu verejnej správy. (§ 29 zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy).

ESA 2010 – Európsky systém národných a regionálnych účtov 2010 je medzinárodne kompatibilný rámec pre systematické a podrobné opísanie národnej ekonomiky, jeho súčasti a jeho vzťahov s ostatnými národnými ekonomikami. Je založený na Systéme národných účtov 2008 (SNÚ 2008). SNÚ bol vypracovaný v súčinnosti štatistických orgánov OSN, EÚ, OECD, MMF a Svetovej banky a predstavuje celosvetový štandard v oblasti uplatňovania národných účtov. ESA 2010 sa zaviedla Nariadením Rady (ES) 549/2013 z 21. mája 2013 o Európskom systéme národných a regionálnych účtov v spoločenstve a reálne sa začala uplatňovať od septembra 2014. ESA 2010 je revíziou ESA 95. Nové štandardy priniesli v oblasti verejných financií zmeny dôležité pre vykazovanie salda a dlhu verejnej správy. Popis implementácie metodiky ESA 2010 a najvýznamnejších metodologických zmien je uvedený v kapitole 1.5. v Súhrnnej výročnej správe SR za rok 2013.

Aprílová notifikácia – Podľa nariadenia Komisie 479/2009 členské štáty vykazujú Komisii (Eurostatu) plánované a aktuálne schodky a dlh sektora verejnej správy dvakrát ročne, prvý krát do 1. apríla bežného roka (roka n) a druhý krát do 1. októbra roka n . Zároveň členské štáty oznámia Eurostatu, ktoré vnútroštátne orgány sú zodpovedné za vykazovanie postupu pri nadmernom schodku. Do 1. apríla roka n členské štáty oznámia Eurostatu plánovaný schodok verejnej správy za rok n a aktualizovaný odhad ich skutočného schodku verejných financií za rok $n - 1$ a ich skutočné schodky verejných financií za roky $n - 2$, $n - 3$ a $n - 4$.

Októbrová notifikácia – aktualizácia aprílovej notifikácie, ktorá je nutná vzhľadom na to, že viacero údajov za verejnú správu je dostupných až po termíne aprílovej notifikácie (tie sú nahradené odhadmi). Ani októbrovú notifikáciu však nemožno považovať za zdroj definitívnych údajov za verejnú správu, pretože aktuálne výnosy niektorých daňových príjmov (DPPO a DPFO) sú známe za rok $n - 1$ až na začiatku $n + 1$. Aj po tomto termíne sú v prípade údajov za verejnú správu (a národné účty vo všeobecnosti) pomerne časté revízie údajov za minulé roky. Revízie sa robia jednak kvôli úpravám či spresneným interpretáciám samotnej metodiky ESA a tiež kvôli tomu, že samotné krajiny (národné štatistické úrady) môžu v minulých údajoch odhaliť nezrovnalosti, ktoré v rámci revízií napravia.

Verejná správa – koncept, ktorý definujú národné účty (ESA 2010). Národné účty členia národné hospodárstvo (S.1) na päť inštitucionálnych sektorov: nefinančné korporácie (S.11), finančné korporácie (S.12), verejná správa (S.13), domácnosti (S.14) a neziskové inštitúcie slúžiace domácnostiam (S.15). Inštitucionálny sektor tvorí zoskupenie inštitucionálnych jednotiek, ktoré majú podobný charakter a ekonomické správanie (odvetvie produkčnej činnosti). Inštitucionálna jednotka je ekonomická jednotka oprávnená vlastniť výrobky a aktíva, prijímajúca záväzky a zaoberajúca sa ekonomickou činnosťou a transakciami s inými jednotkami vo vlastnom mene. Sektor verejnej správy tvoria inštitucionálne jednotky (subjekty) patriace do verejnej správy.

Verejné financie – alebo financie verejného sektora, je všeobecne zaužívaný výraz v ekonómii označujúci súhrn rozpočtov subjektov pod verejnou kontrolou alebo patriacich do verejného sektora. Verejný sektor môže byť definovaný rôzne v závislosti od cieľov analýzy a kritérií zaradenia subjektov

do verejného sektora. Ak nie je uvedené inak, verejné financie sa v krajinách EÚ najčastejšie hodnotia na základe údajov národných účtov v metodike ESA 2010, ktorá definuje subjekt verejnej správy. V tejto publikácii sú použité tri koncepty hodnotenia verejných financií, ktoré sa od seba líšia rôznym pokrytím subjektov: verejná správa (ESA 2010), súhrnný celok verejnej správy a verejný sektor.

Subjekty verejnej správy SR – právnické osoby zapísané v registri organizácií vedenom Štatistickým úradom Slovenskej republiky, ktoré sú zaradené v súlade s metodikou ESA v ústrednej správe, územnej samospráve a vo fondoch sociálneho a zdravotného poistenia. (§ 3 ods. 1 zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy)

- Ústrednú správu tvoria ministerstvá a ostatné ústredné orgány štátnej správy. Ich počet, organizáciu a pôsobnosť ustanovuje zákon o organizácii vlády a ústrednej štátnej správy. V ústrednej správe sú zaradené aj ďalšie subjekty (vysoké školy, Rozhlas a televízia Slovenska, Slovenský pozemkový fond, štátne fondy, Slovenská konsolidačná, a. s., Úrad pre dohľad nad výkonom auditu, Slovenské národné stredisko pre ľudské práva, Ústav pamäti národa, Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou, Kancelária rady pre rozpočtovú zodpovednosť, Tlačová agentúra SR, Audiovizuálny fond), ktoré hospodária s väčším či menším objemom verejných prostriedkov a ktorých pôsobnosť upravujú osobitné právne predpisy.
- Územnú samosprávu predstavujú obce a vyššie územné celky – samosprávne kraje a ďalšie subjekty územnej samosprávy. Obec je samostatným územným samosprávnym a správnym celkom Slovenskej republiky, združuje osoby, ktoré majú na jej území trvalý pobyt, samostatne hospodári s vlastným majetkom a s vlastnými príjmami a jej základnou úlohou pri výkone samosprávy je starostlivosť o všestranný rozvoj jej územia a o potreby jej obyvateľov. V Slovenskej republike je zriadených osem samosprávnych krajov, ktoré sú právnickými osobami samostatne hospodáriacimi s vlastným majetkom a s vlastnými príjmami; zabezpečujú a chránia práva a záujmy svojich obyvateľov. Základnou legislatívou, ktorá upravuje pôsobnosť samospráv je zákon o obecnom zriadení a zákon o samosprávnych krajoch.
- Fondy sociálneho zabezpečenia tvoria Sociálna poisťovňa zriadená zákonom o Sociálnej poisťovni a zdravotné poisťovne (v súčasnosti tri, z toho jedna štátna a dve súkromné), ktorých pôsobnosť ustanovuje zákon o zdravotných poisťovniach.

Rozpočet verejnej správy – strednodobý ekonomický nástroj finančnej politiky štátu. Zostavuje sa každoročne na tri rozpočtové roky. Rozpočtový rok je zhodný s kalendárnym rokom. Rozpočet verejnej správy tvoria štátny rozpočet na príslušný rozpočtový rok a nasledujúce dva roky a súhrn rozpočtov ostatných subjektov verejnej správy vrátane príjmov a výdavkov súvisiacich s vykonávaním verejného zdravotného poistenia v súlade s jednotnou metodikou platnou pre Európsku úniu na príslušný rozpočtový rok a nasledujúce dva roky (§ 4 ods. 1 zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy).

Štátny rozpočet – základná súčasť rozpočtu verejnej správy, ktorou sa zabezpečuje financovanie hlavných funkcií štátu v príslušnom rozpočtovom roku. Štátny rozpočet na príslušný rozpočtový rok obsahuje rozpočtované príjmy, rozpočtované výdavky a finančné operácie so štátnymi finančnými aktívami a iné operácie, ktoré ovplyvňujú stav štátnych finančných aktív alebo štátnych finančných pasív (§ 6 ods. 1 zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy).

Superdividenda – metodika ESA, na rozdiel od podnikového účtovníctva, rozoznáva dividendy a superdividendy. Superdividendy sú dividendy, ktoré sú vysoké z pohľadu poslednej (nedávnej) výšky úrovne dividend a ziskov. Logika členenia je tá, že pokiaľ dividendy rozdeľujú príjem z majetku, superdividendy rozdeľujú čisté bohatstvo podniku, keď znižujú vlastné zdroje podniku (vlastné imanie), predstavujú teda výber kapitálu (capital withdrawal). Inak povedané, dividendy prináležia bežnému zisku (operating profit), ktorý pochádza zo štandardných hlavných činností podniku (core business operations) a superdividendy prináležia iným (špeciálnym) výnosom. Na určenie výšky superdividend sa používa tzv. superdividendový test.

2. kapitola: Hospodárenie verejnej správy - požiadavky ústavného zákona o rozpočtovej zodpovednosti

Benchmarková revízia – pravidelná revízia štatistických údajov zo strany členských štátov EÚ na základe legislatívy Európskeho štatistického úradu, manuálu pre deficit a dlh verejnej správy a príručky pre aplikáciu revízie. Za revíziu sa považuje každá zmena štatistickej hodnoty ukazovateľov uložených v príslušných databázach a verejne publikovaných štatistických údajov. Dôvodom revízií, najmä benchmarkových (porovnávajúcich) sú napr. zmeny v legislatíve, úpravy metodických definícií a postupov na základe nových poznatkov a analýz, implementácia nových štatisticko-matematických metód. V rámci benchmarkovej revízie sa vykonáva aj tzv. rutinná revízia, ktorá spočíva najmä v oprave údajov na základe lepšej dostupnosti údajov, oprave vzorcov, revízií číselníkov a klasifikácií.

Bilancia rozpočtu verejnej správy – alebo bilancia príjmov a výdavkov rozpočtu verejnej správy poskytuje analytický pohľad na vývoj hlavných príjmových a výdavkových položiek verejnej správy ako celku za daný rok. Bilancia je konsolidovaná, teda sú vylúčené transakcie medzi jednotlivými subjektmi verejnej správy. Štruktúra prezentovanej bilancie v tomto dokumente pozostáva z kombinácie klasifikácie kódov ESA 2010 a rozpočtovej klasifikácie.

Saldo rozpočtu verejnej správy – môže mať charakter schodku alebo prebytku. Schodok je záporný rozdiel medzi celkovými príjmami a celkovými výdavkami verejnej správy. Prebytok je kladný rozdiel medzi celkovými príjmami a celkovými výdavkami verejnej správy. V metodike národných účtov sa saldo verejnej správy nazýva „čisté pôžičky poskytnuté/prijaté“. Ich výška predstavuje sumu, ktorú verejná správa môže poskytnúť alebo prijať ako pôžičku na financovanie svojich nefinančných operácií.

Štrukturálne saldo – saldo rozpočtu verejnej správy upravené o vplyv hospodárskeho cyklu a jednorazové a dočasné vplyvy. Referenčná hodnota medziročnej zmeny štrukturálneho salda sa používa na hodnotenie charakteru fiškálnej politiky, či je expanzívna (medziročné zvyšovanie / znižovanie štrukturálneho schodku / prebytku) alebo reštriktívna (medziročné znižovanie / zvyšovanie štrukturálneho schodku / prebytku).

Jednorazové vplyvy – všeobecne definované ako príjem alebo výdavok, ktorý nemá trvalý alebo opakujúci sa charakter a má časovo obmedzený vplyv na saldo verejnej správy. Úprava salda verejnej správy o takéto vplyvy umožňuje analyticky vhodnejšie posúdenie jeho vývoja v čase.

Dlh verejnej správy hrubý – alebo hrubý maastrichtský dlh verejnej správy, predstavuje konsolidovaný súčet všetkých záväzkov sektora verejnej správy v nominálnej (menovitej) hodnote, ktoré vznikli na základe prijatých vkladov, emitovaných cenných papierov (bez akcií) a prijatých pôžičiek (bez záväzkov z nesplatených úrokov). Súčasťou prijatých pôžičiek sú aj imputované pôžičky, ktoré sa rovnajú hodnote majetku nadobudnutého prostredníctvom finančného lízingu. Dlh je konsolidovaný, teda sú vylúčené všetky záväzky a recipročné pohľadávky jednotiek patriacich do sektora VS. (Príručka vládneho deficitu a dlhu, vydanie 2019)

Dlh verejnej správy čistý – alebo čistý maastrichtský dlh verejnej správy, predstavuje rozdiel medzi hrubým maastrichtským dlhom a súčtom zlata a SDR, hotovosti, cenných papierov v trhovej hodnote (okrem akcií) a kótovaných akcií v trhovej hodnote. Čistý dlh vyjadruje schopnosť verejnej správy splatiť svoj maastrichtský dlh na základe speňaženia svojich najlikvidnejších finančných aktív. (Code of Conduct - Specifications on the implementation of the Stability and Growth Pact and Guidelines on the format and content of Stability and Convergence Programmes)

Európske fiškálne pravidlá – vznikli z potreby dodržiavania fiškálnej disciplíny v rámci Hospodárskej a menovej únie (eurozóny) kvôli zachovaniu stability spoločnej meny euro. Predstavujú súbor pravidiel numerických, procesných ale aj pravidiel transparentnosti o zverejňovaní údajov o hospodárení štátu. Pravidlá sú zakotvené v právnych predpisoch EÚ (Zmluva o fungovaní Európskej únie, nariadenia, smernica) ale ich súčasťou je aj medzinárodná zmluva. Predchodcom fiškálnych pravidiel EÚ boli tzv. maastrichtské kritériá, ktoré stanovili podmienky pre členstvo v eurozóne v podobe referenčnej hodnoty pre deficit (3 % HDP) a dlh verejnej správy (60 % HDP). Kvôli potrebe

udržiavať fiškálnu disciplínu aj po vstupe do eurozóny bol v roku 1997 schválený Pakt stability a rastu (Stability and Growth Pact – SGP), ktorý obsahuje aj sankcie, ak deficit krajiny prekročí 3 % HDP. V dôsledku ekonomickej a finančnej krízy bol SGP v roku 2011 druhý krát revidovaný (prvý krát v roku 2005) a boli prijaté ďalšie štyri nariadenia s cieľom sprísnenia pravidiel fiškálneho dohľadu a rozšírenia dohľadu aj na makroekonomickú oblasť. Tzv. Six-pack priniesol predovšetkým sprísnenie sankcií, keď krajina môže byť penalizovaná za nedodržovanie fiškálnych pravidiel až do výšky 0,5 % HDP, väčšiu orientáciu na pravidlo verejného dlhu (jeho nedodržovanie bolo dovtedy prakticky ignorované) a povinnosť konsolidovať verejný rozpočet aj po znížení deficitu pod 3 % HDP tempom znižovania štrukturálneho salda minimálne o 0,5% HDP až po dosiahnutie strednodobého cieľa (medium-term objective – MTO). Medzinárodná zmluva, ktorá bola podpísaná 25 členskými krajinami Európskej únie (všetky s výnimkou Česka a Veľkej Británie) v roku 2012, stanovila povinnosť zaviesť pravidlo o vyrovnanom štrukturálnom salde verejnej správy do národnej legislatívy (tzv. Fiscal compact). Naposledy v roku 2013 boli schválené dve nariadenia, ktoré ďalej sprísňujú a prehľbujú fiškálny dohľad v krajinách eurozóny (tzv. Two-pack). Podľa nich musia krajiny eurozóny napríklad každoročne do 15. októbra predkladať Európskej komisii na posúdenie návrh rozpočtového plánu na nasledujúci rok.

Stratégia riadenia štátneho dlhu – ďalej len stratégia, je strategický dokument, ktorý stanovuje základné rámce a smerovanie politiky riadenia štátneho dlhu. Stratégia formuluje vrcholové kvantitatívne ukazovatele a parametre štátneho dlhu a stanovuje tiež ciele, ktoré by mali prispieť ku kvalitatívnemu zlepšeniu riadenia dlhu. Dokument ďalej popisuje vývoj a štruktúru štátneho dlhu SR, makroekonomické a fiškálne východiská a riziká dlhového portfólia. Od stratégie sú odvodené jednotlivé predpisy upravujúce pravidlá pre riadenie rizík štátneho dlhu, limity pozícií štátu a systém kontroly. Podľa Ústavného zákona o rozpočtovej zodpovednosti je stratégia súčasťou Rozpočtu verejnej správy SR a vyhodnotenie plnenia cieľov stratégie je súčasťou Súhrnnej výročnej správy SR.

3. kapitola: Čisté bohatstvo

Čisté bohatstvo – súčet vlastného imania subjektov verejnej správy, vlastného imania Národnej banky Slovenska, vlastného imania podnikov štátnej správy a podnikov územnej samosprávy, upravený o implicitné záväzky a podmienené záväzky, iné aktíva a iné pasíva. (Čl. 2 písm. e) ústavného zákona o rozpočtovej zodpovednosti)

Vlastné imanie – vlastný zdroj krytia majetku, vyjadruje nárok na majetok podniku po odpočítaní všetkých jeho účtovných dlhov. Vlastné imanie predstavuje v súvahe rozdiel medzi hodnotou majetku (aktív) a hodnotou záväzkov v širšom zmysle. Podľa slovenskej právnej úpravy pre podnikateľov účtujúcich v sústave podvojného účtovníctva vlastné imanie tvorí: základné imanie, kapitálové fondy, fondy zo zisku, oceňovacie rozdiely z precenenia, výsledok hospodárenia minulých rokov a výsledok hospodárenia za účtovné obdobie po zdanení.

Verejný sektor – pre potreby súhrnnej správy definovaný ako sektor, za ktorý sa vyčísluje čisté bohatstvo. Okrem verejnej správy podľa metodiky ESA 2010 zahŕňa podniky štátnej správy, podniky územnej samosprávy a NBS.

Podniky verejnej správy – súhrnné pomenovanie používané v tomto dokumente pre podniky štátnej správy a podniky územnej samosprávy, ktoré sú definované legislatívou. Keďže podniky štátnej správy a samosprávy sú definované pre potreby výpočtu čistého bohatstva, do ktorého vc hádzajú len podniky s majetkovou účasťou štátu v minimálnej výške 20 %, tento pojem môže byť použitý aj širšie, teda na všetky podniky bez obmedzenia majetkovej účasti štátu.

Podnik štátnej správy – štátny podnik, obchodná spoločnosť s majetkovou účasťou štátu v minimálnej výške 20 % jej základného imania a právnická osoba zriadená zákonom, v ktorej má štát kvalifikovanú účasť; kvalifikovanou účasťou sa na účely tohto zákona rozumie priamy alebo nepriamy podiel predstavujúci aspoň 20 % na základnom imaní právnickej osoby alebo hlasovacích právach v právnickej osobe alebo možnosť uplatňovania vplyvu na riadení právnickej osoby, ktorý je porovnateľný s vplyvom zodpovedajúcim tomuto podielu; nepriamym podielom sa na účely tohto zákona rozumie podiel držaný sprostredkovane prostredníctvom právnických osôb, v ktorých má

držiteľ nepriameho podielu kvalifikovanú účasť (Čl. 2 písm. f) ústavného zákona o rozpočtovej zodpovednosti).

Podnik územnej samosprávy – obchodná spoločnosť s majetkovou účasťou územnej samosprávy v minimálnej výške 20 % jej základného imania (Čl. 2 písm. g) ústavného zákona o rozpočtovej zodpovednosti)

Implicitné záväzky – rozdiel medzi očakávanými budúcimi výdavkami subjektov verejnej správy a očakávanými budúcimi príjmami subjektov verejnej správy, ktoré vyplývajú z finančných dôsledkov spôsobených budúcim uplatňovaním práv a povinností ustanovených právnym poriadkom Slovenskej republiky, ak tieto nie sú súčasťou dlhu verejnej správy (Čl. 2 písm. h) ústavného zákona o rozpočtovej zodpovednosti). Najznámejším príkladom sú starobné dôchodky z priebežného piliera dôchodkového systému.

Podmienené záväzky – iné pasíva účtovnej jednotky, ktorá ich vykazuje v poznámkach ako súčasť individuálnej účtovnej závierky (zákon o účtovníctve). Nejde teda o záväzok, ktorý je vykázaný na súvahových položkách pasív, pretože nie je splnená podmienka na ich zaúčtovanie - výška záväzku sa nedá spoľahlivo oceniť, obdobie, ku ktorému sa povinnosť viaže nie je určené, úbytok ekonomických úžitkov v budúcnosti nie je istý. Ako iné pasíva sa vykazuje:

1. možná povinnosť, ktorá vznikla ako dôsledok minulej udalosti a ktorej existencia závisí od toho, či nastane alebo nenastane jedna alebo viac neistých udalostí v budúcnosti, ktorých vznik nezávisí od účtovnej jednotky, alebo
2. povinnosť, ktorá vznikla ako dôsledok minulej udalosti, ale ktorá sa nevykazuje v súvahe, pretože nie je pravdepodobné, že na splnenie tejto povinnosti bude potrebný úbytok ekonomických úžitkov, alebo výška tejto povinnosti sa nedá spoľahlivo oceniť.

PPP projekt – forma spolupráce medzi verejným a súkromným sektorom s cieľom financovania výstavby, rekonštrukcie, prevádzky a údržby infraštruktúry a poskytovania verejných služieb prostredníctvom tejto infraštruktúry. V rámci PPP projektov sú subjekty verejného sektora partnerom a zákazníkom súkromného sektora, od ktorého nakupujú služby. Súkromný partner v zásade financuje výstavbu a prevádzkuje dielo a ako protihodnota je mu umožnené poskytovať služby spojené s týmto dielom za platby od jeho používateľov alebo od verejného partnera. Dôležitou charakteristikou PPP je rozdelenie rizík spojených s výstavbou a prevádzkou diela medzi súkromným a verejným partnerom a dlhodobosť zmluvných vzťahov medzi súkromným a verejným partnerom.

Centrálny konsolidačný systém – systém zberu, spracovania, analyzovania, konsolidovania a prezentovania údajov z účtovníctva od účtovných jednotiek súhrnného celku. Súčasťou Centrálného konsolidačného systému je spracovanie údajov z finančných výkazov a konsolidačného balíka.

Príloha č. 1

Prehľad hospodárenia podnikov štátnej správy

Prehľad hospodárenia podnikov štátnej správy

(tis. eur)

	VP v %	VI/VH	2020	2021	2022	Δ(2022-2021)
Ministerstvo dopravy SR						
Železnice Slovenskej republiky*	100,00	VI	1 665 678	1 646 350	1 567 319	-79 031
		VH	-15 176	-19 629	-78 173	-58 544
Železničná spoločnosť Cargo Slovakia, a.s.	100,00	VI	80 564	86 913	88 733	1 820
		VH	-32 224	6 349	219	-6 130
Železničná spoločnosť Slovensko, a.s.*	100,00	VI	185 715	189 704	199 632	9 928
		VH	10 590	2 998	6 823	3 825
Národná diaľničná spoločnosť, a.s.*	100,00	VI	3 890 142	3 902 796	3 921 936	19 140
		VH	33 970	10 840	17 935	7 095
Slovenská pošta, a.s.	100,00	VI	211 522	201 403	193 198	-8 205
		VH	-15 997	-9 326	-7 854	1 472
Verejné prístavy, a.s.	100,00	VI	594 870	593 536	593 505	-31
		VH	995	-1 324	-31	1 293
Letové prevádzkové služby SR, š. p.	100,00	VI	66 616	62 784	77 396	14 612
		VH	-18 302	-6 958	10 166	17 124
Letisko Sliač, a. s. „v likvidácii“* 10	100,00	VI	731	1 786	1 640	-146
		VH	-843	255	-146	-401
Letisková spoločnosť Žilina, a.s.* 8	99,53	VI	-32	-171	-201	-30
		VH	28	-139	-30	109
Letisko Poprad-Tatry, a.s.	97,61	VI	21 161	20 994	20 213	-781
		VH	167	0	-710	-710
Letisko M. R. Štefánika - Airport Bratislava, a.s. (BTS)	100,00	VI	212 669	203 537	199 608	-3 929
		VH	-14 016	-9 132	-3 929	5 203
Letisko Košice - Airport Košice, a.s.	34,00	VI	50 400	50 726	52 702	1 976
		VH	-925	326	2 026	1 700
Letisko Piešťany, a.s.*	20,65	VI	18 433	18 325	18 325	0
		VH	-291	-108	0	108
Metro Bratislava, a.s.	34,00	VI	15 973	16 188	16 345	157
		VH	201	215	177	-38
Ministerstvo zdravotníctva SR						
Všeobecná zdravotná poisťovňa, a.s.*	100,00	VI	152 473	35 149	41 449	6 300
		VH	-114 180	-86 750	-153 769	-67 019
Debitum, a.s.*	100,00	VI	49	15	32	17
		VH	-109 338	-34	-198 620	-198 586
Nemocnica Poprad, a.s.*	100,00	VI	28 962	29 283	29 334	51
		VH	-6	321	52	-269
Nemocnica budúcnosti Martin, a.s.*	100,00	VI	21	19	17	-2
		VH	-4	-2	-2	0
Národný ústav srdcových a cievnych chorôb, a.s.*	100,00	VI	99 257	99 287	91 153	-8 134
		VH	154	30	-8 134	-8 164

	VP v %	VI/VH	2020	2021	2022	Δ(2022-2021)
Stredoslovenský ústav srdcových a cievnych chorôb, a.s.*	100,00	VI	29 540	29 710	29 731	21
		VH	77	170	20	-150
Východoslovenský ústav srdcových a cievnych chorôb, a.s.*	100,00	VI	37 661	37 988	38 251	263
		VH	1 203	327	262	-65
Východoslovenský onkologický ústav, a.s.*	100,00	VI	25 653	27 178	28 347	1 169
		VH	948	1 525	1 169	-356
Špecializovaný liečebný ústav Marína, š. p.*	100,00	VI	4 657	3 712	2 848	-864
		VH	-125	-945	-864	81
Slovthermae, Kúpele Diamant Dudince, š. p.*	100,00	VI	4 740	4 526	4 829	303
		VH	-726	-214	303	517
Ministerstvo financií SR						
Slovenská záručná a rozvojová banka, a.s.	100,00	VI	343 303	343 224	342 869	-355
		VH	484	616	1 814	1 198
Exportno-importná banka SR*	100,00	VI	282 110	264 040	264 748	708
		VH	598	-17 733	708	18 441
Slovenská konsolidačná, a.s.*	100,00	VI	20 583	22 082	24 485	2 403
		VH	713	2 212	4 614	2 402
Tipos, národná lotériová spoločnosť, a.s.	100,00	VI	25 658	41 081	58 581	17 500
		VH	9 632	18 878	24 053	5 175
Mincovňa Kremnica, š.p.	100,00	VI	22 283	22 774	23 127	353
		VH	706	491	382	-109
Slovenská elektrizačná prenosová sústava, a.s.	100,00	VI	838 910	870 683	974 514	103 831
		VH	59 306	18 339	105 142	86 803
Slovenská reštrukturalizačná, s.r.o.*	100,00	VI	2 632	2 528	2 432	-96
		VH	893	-104	-97	7
Ministerstvo hospodárstva SR						
Slovenský plynárenský priemysel, a.s.	100,00	VI	2 501 763	2 798 532	3 163 857	365 325
		VH	259 080	234 449	24 978	-209 471
Slovenské elektrárne, a.s.	34,00	VI	4 440 720	2 463 803	2 832 561	368 758
		VH	39 870	32 827	-216 860	-249 687
Západoslovenská energetika, a.s.	51,00	VI	371 293	372 562	357 593	-14 969
		VH	89 816	90 490	72 861	-17 629
Stredoslovenská energetika Holding, a.s. ⁹	51,00	VI	930 616	936 770	866 196	-70 574
		VH	121 707	227 862	76 047	-151 815
Východoslovenská energetika Holding, a.s.	51,00	VI	571 295	557 844	542 780	-15 064
		VH	49 451	52 451	41 871	-10 580
Transpetrol, a.s.	100,00	VI	332 368	338 353	343 724	5 371
		VH	6 966	8 215	7 444	-771
Jadrová a vyrad'ovacia spoločnosť, a. s.*	100,00	VI	216 375	213 507	211 708	-1 799
		VH	4 382	3 324	3 305	-19
MH Invest, s.r.o.*	100,00	VI	57 765	184 105	180 059	-4 046
		VH	-1 894	-3 567	-6 045	-2 478
MH Invest II, s.r.o.*	100,00	VI	46 806	48 450	46 361	-2 089
		VH	-4 927	60	-4 262	-4 322

	VP v %	VI/VH	2020	2021	2022	Δ(2022-2021)
Valaliky Industrial Park, s. r. o.*	100,00	VI	x	x	211 869	211 869
		VH	x	x	-2 249	-2 249
InvEast SK, s.r.o. ¹¹	100,00	VI	1 583	0	0	0
		VH	-97	0	0	0
Rudné Bane, š. p.*	100,00	VI	2 009	2 128	2 095	-33
		VH	20	139	53	-86
MH Manažment, a.s.*	100,00	VI	293 116	293 026	350 650	57 624
		VH	-601	-602	-65 250	-64 648
Ministerstvo obrany SR						
Vojenské lesy a majetky, š. p.	100,00	VI	71 150	74 721	80 466	5 745
		VH	98	696	906	210
HOREZZA, a.s.	100,00	VI	15 294	18 028	23 602	5 574
		VH	-1 745	734	582	-152
Letecké opravovne Trenčín, a. s.	100,00	VI	54 177	54 181	58 774	4 593
		VH	-6 979	76	390	314
Univerzitná nemocnica - Nemocnica svätého Michala, a.s.*	50,00	VI	84 317	82 784	84 082	1 298
		VH	-4 429	-1 533	-3 661	-2 128
DMD GROUP, a.s.*	100,00	VI	25 231	30 358	38 866	8 508
		VH	-615	-947	81	1 028
Ministerstvo vnútra SR						
Automobilové opravovne Ministerstva vnútra SR, a.s.	100,00	VI	15 549	15 687	15 869	182
		VH	123	138	181	43
Univerzitná nemocnica - Nemocnica svätého Michala, a.s.*	50,00	VI	84 317	82 784	84 082	1 298
		VH	-4 429	-1 533	-3 661	-2 128
Ministerstvo zahraničných vecí SR						
Správa služieb diplomatického zboru, a.s.	100,00	VI	54 523	54 564	54 825	261
		VH	431	348	542	194
Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR						
Technická inšpekcia, a.s.	100,00	VI	3 073	3 110	3 290	180
		VH	153	79	181	102
Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR						
Biont, a. s.*	95,00	VI	7 047	11 063	10 978	-85
		VH	471	73	-85	-158
Správa štátnych hmotných rezerv SR						
Poľnonákup Tatry, a.s.	100,00	VI	1 272	1 268	1 364	96
		VH	70	3	118	115
Spoločnosť pre skladovanie, a.s. ³	13,45	VI	87 862	86 667	88 653	1 986
		VH	1 914	1 715	2 706	991
Ministerstvo životného prostredia SR						
Slovenský vodohospodársky podnik, š. p.*	100,00	VI	918 522	921 644	893 250	-28 394
		VH	2 599	2 777	-33 100	-35 877
Vodohospodárska výstavba, š. p.	100,00	VI	447 290	449 721	532 545	82 824
		VH	2 143	4 364	113 150	108 786

	VP v %	VI/VH	2020	2021	2022	Δ(2022-2021)
Ministerstvo pôdohospodárstva SR						
Lesy Slovenskej republiky, š. p.	100,00	VI	754 743	766 000	753 342	-12 658
		VH	821	12 244	16 413	4 169
Lesopoľnohospodársky majetok Ulič, š. p. ¹⁵	100,00	VI	25 890	26 270	20 683	-5 587
		VH	-418	80	-102	-182
Hydromelióracie, š. p.*	100,00	VI	22 016	17 916	14 118	-3 798
		VH	-5 060	-4 100	-3 798	302
Agrokomplex - Výstavníctvo Nitra, š.p. (agrokomplex NÁRODNÉ VÝSTAVISKO, š.p.)	100,00	VI	19 530	18 292	17 875	-417
		VH	-4 124	-1 238	-71	1 167
Agroinštitút Nitra, š.p. ¹⁴	100,00	VI	2 023	1 914	30	-1 884
		VH	-156	-109	-298	-189
Plemenárske služby Slovenskej republiky, š.p.*	100,00	VI	6 207	6 312	6 386	74
		VH	307	207	177	-30
Národný žrebčín Topoľčianky, š. p.*	100,00	VI	2 179	2 175	2 176	1
		VH	3	-4	2	6
Závodisko, š. p.	100,00	VI	2 754	2 758	2 760	2
		VH	75	4	2	-2
Ministerstvo investícií, region.rozvoja a informatizácie SR						
Slovensko IT, a.s.* ⁹	100,00	VI	2 680	110	2 475	2 365
		VH	-1 320	-2 570	365	2 935
Úrad pre normalizáciu, metrológiu a skúšobníctvo SR						
Technický skúšobný ústav Piešťany, š.p. ¹⁶	100,00	VI	4 273	4 259	4 693	434
		VH	380	184	636	452
Biont, a. s.*	5,00	VI	7 047	11 063	10 978	-85
		VH	471	73	-85	-158
MH Manažment, a.s.						
Bratislavská teplárenská, a.s. ¹²	100,00	VI	43 248	48 870	0	-48 870
		VH	2 477	-8 673	0	8 673
Martinská teplárenská, a.s. ¹²	100,00	VI	26 728	33 801	0	-33 801
		VH	-711	-5 101	0	5 101
Trnavská teplárenská, a.s. ¹²	100,00	VI	23 293	23 376	0	-23 376
		VH	17	-6 703	0	6 703
Zvolenská teplárenská, a.s. ¹²	100,00	VI	8 730	4 005	0	-4 005
		VH	-2 396	-6 945	0	6 945
Žilinská teplárenská, a.s. ¹²	100,00	VI	32 131	21 617	0	-21 617
		VH	-438	-25 404	0	25 404
MH Teplárenský holding, a.s. ⁴	100,00	VI	57 788	64 123	248 924	184 801
		VH	6 166	4 931	58 686	53 755
Dlhopis, o.c.p., a.s.	100,00	VI	2 095	1 457	1 488	31
		VH	17	44	6	-38
Poliklinika Tehelná, a.s.	100,00	VI	1 980	2 034	2 026	-8
		VH	-141	53	-8	-61

	VP v %	VI/VH	2020	2021	2022	Δ(2022-2021)
Burza cenných papierov, a.s.	75,94	VI	12 766	16 087	17 525	1 438
		VH	155	3 321	1 836	-1 485
Kúpele Sliač, a.s.*	72,54	VI	2 155	3 042	1 083	-1 959
		VH	-1 314	-1 573	-1 959	-386
Slovak Lines, a.s.	44,01	VI	41 882	41 864	44 162	2 298
		VH	770	132	2 342	2 210
Eurobus, a.s. ¹³	39,50	VI	23 309	24 036	25 732	1 696
		VH	255	780	1 748	968
SAD Banská Bystrica, a.s.	37,96	VI	5 049	5 070	5 148	78
		VH	-66	21	79	58
SAD Dunajská Streda, a.s. ⁵	32,79	VI	5 184	5 215	8 099	2 884
		VH	30	41	2 884	2 843
SAD Humenné, a.s. ⁶	32,98	VI	7 415	7 409	8 045	636
		VH	42	36	672	636
ARRIVA Liorbus a.s.	39,58	VI	11 491	12 256	13 418	1 162
		VH	1 483	1 275	1 505	230
SAD Lučenec, a.s.	39,66	VI	6 013	6 534	6 982	448
		VH	48	521	448	-73
SAD Poprad, a.s.	39,68	VI	7 128	6 932	6 872	-60
		VH	-33	-196	-60	136
SAD Prešov, a.s.	30,59	VI	11 258	10 942	10 811	-131
		VH	-893	-316	-131	185
SAD Prievidza, a.s. ⁷	39,66	VI	15 682	15 732	11 745	-3 987
		VH	525	350	1 199	849
SAD Trenčín, a.s.	41,54	VI	14 232	14 410	14 583	173
		VH	722	757	728	-29
ARRIVA Trnava a.s.	39,50	VI	13 514	14 942	15 993	1 051
		VH	184	1 766	1 528	-238
SAD Zvolen, a.s. ¹³	37,84	VI	12 970	13 080	14 693	1 613
		VH	98	12	1 646	1 634
SAD Žilina, a.s.	40,64	VI	14 005	14 193	14 264	71
		VH	498	652	558	-94
ARRIVA Michalovce, a.s.	39,86	VI	8 282	8 179	9 086	907
		VH	163	-54	907	961
ARRIVA Nitra, a.s.	39,52	VI	8 371	7 954	8 399	445
		VH	-2 794	-417	445	862
ARRIVA Nové Zámky, a.s.	39,64	VI	12 080	12 879	13 489	610
		VH	521	954	739	-215

Zdroj: Register účtovných závierok

Skratky:

VP v % - vlastnícky podiel štátu v %, VI - vlastné imanie, VH - výsledok hospodárenia za účtovné obdobie po zdanení

Poznámky:

* Subjekt je zaradený v registri organizácií vedenom Štatistickým úradom do sektora verejnej správy v súlade s metodikou ESA 2010

(1) V zozname sa nachádzajú len podniky ovládané priamo kapitolou štátneho rozpočtu, nie sú uvedené spoločné, dcérske či pridružené účtovné jednotky samotných štátnych podnikov.

(2) V tabuľke sú uvedené len podniky štátnej správy, ktoré sú podľa ústavného zákona o rozpočtovej zodpovednosti definované ako spoločnosti s majetkovou účasťou štátu v minimálnej výške 20 %. Ostatné spoločnosti patriace pod kapitoly štátneho rozpočtu mali k 31.12.2022 nasledovnú majetkovú účasť štátu: Poštová banka, a.s. 0,03 %, Východoslovenská vodárenská spoločnosť, a.s. 0,02 %, Podtatranská vodárenská spoločnosť, a.s. 0,05 %, Bardejovské kúpele, a.s. 0,08 %.

(3) Spoločnosť pre skladovanie, a.s. s priamym vlastníckym podielom štátu 13,45 % je zaradená medzi podniky štátnej správy, pretože zvyšný podiel Spoločnosti pre skladovanie, a.s. vo výške 86,55 % vlastní Transpetrol, a.s., ktorý je v 100 % vlastníctve štátu. Spoločnosť pre skladovanie, a.s. je preto prostredníctvom priameho a nepriameho podielu tiež v 100 % vlastníctve štátu.

(4) Tepláreň Košice, a.s. zmena názvu od 1.1.2022.

(5) MHM predal svoj podiel 8.12.2021 majoritnému akcionárovi.

(6) MHM predal svoj podiel 7.12.2021.

(7) MHM predal svoj podiel 9.12.2021.

(8) Zmena akcionárskej štruktúry spoločnosti k 26.1.2020 - Ministerstvo dopravy 34 % a Žilinský samosprávny kraj 66 %.

(9) Vznik spoločnosti 05.9.2020.

(10) 6.12.2021 podalo MD SR návrh na zrušenie obchodnej spoločnosti Letisko Sliač, a.s. a Okresný súd Banská Bystrica vydal k návrhu Uznesenie č. 6121555736 na zrušenie obchodnej spoločnosti Letisko Sliač, a.s. a nariadil jej likvidáciu. Uznesenie sa stalo právoplatným dňa 17.2.2022. Údaje za rok 2022 predstavujú údaje za dva mesiace 2022.

(11) Spoločnosť sa zlúčila so spoločnosťou MH Invest II, s.r.o., rozhodný deň bolo stanovený na 1.1.2021.

(12) Na základe rozhodnutia jediného akcionára MH Teplárenský holding, a.s. sa k 1.5.2022 zlúčil MH Teplárenský holding, a.s. so spoločnosťami Bratislavská teplárenská, a.s., Žilinská teplárenská, a.s., Martinská teplárenská, a.s., Zvolenská teplárenská, a.s., Trnavská teplárenská, a.s. MH Teplárenský holding, a.s. je právnym nástupcom a ostatné spoločnosti zanikli bez likvidácie.

(13) Dňa 12. januára 2023 bola uzatvorená zmluva o predaji podielov v spoločnosti eurobus, a.s. a SAD Zvolen, a.s.

(14) Rozhodnutím MPRV SR č. 9893/2022-250 z 21.11.2022 ku dňu 1. januára 2023 bol podnik zlúčený s podnikom Agrokomplex, národné výstavisko.

(15) Rozhodnutím MPRV SR č. 9535/2022-250 z 21.11.2022 ku dňu 1. januára 2023 bol podnik zlúčený s podnikom Lesy SR, š.p.

(16) Rozhodnutím NR SR zo dňa 10.5.2023 sa podnik transformuje na akciovú spoločnosť s jediným akcionárom - Úrad pre normalizáciu, metrológiu a skúšobníctvo SR.

Príloha č. 2

Vlastné imanie podnikov štátnej správy

Vlastné imanie podnikov štátnej správy
(tis. eur)

	VP v %	VI	Δ(2022-2021)	VH	Dividendy	Precenenie	Vklady	Ostatné
Ministerstvo dopravy SR								
Železnice Slovenskej republiky*	100,00	VI	-79 031	-78 173	0	4 330	-5 188	0
Železničná spoločnosť Cargo Slovakia, a.s.	100,00	VI	1 820	219	0	1 601	0	0
Železničná spoločnosť Slovensko, a.s.*	100,00	VI	9 928	6 823	0	3 265	0	-160
Národná diaľničná spoločnosť, a.s.*	100,00	VI	19 140	17 935	0	1 335	0	-130
Slovenská pošta, a.s.	100,00	VI	-8 205	-7 854	0	-351	0	0
Verejné prístavy, a.s.	100,00	VI	-31	-31	0	0	0	0
Letové prevádzkové služby SR, š. p.	100,00	VI	14 612	10 166	0	0	4 446	0
Letisko Sliač, a. s. „v likvidácii“*	100,00	VI	-146	-146	0	0	0	0
Letisková spoločnosť Žilina, a.s.*	99,53	VI	-30	-30	0	0	0	0
Letisko Poprad-Tatry, a.s.	97,61	VI	-781	-710	0	0	0	-71
Letisko M. R. Štefánika - Airport Bratislava, a.s. (BTS)	100,00	VI	-3 929	-3 929	0	0	0	0
Letisko Košice - Airport Košice, a.s.	34,00	VI	1 976	2 026	0	0	0	-50
Letisko Piešťany, a.s.*	20,65	VI	0	0	0	0	0	0
Metro Bratislava, a.s.	34,00	VI	157	177	0	0	0	-20
Ministerstvo zdravotníctva SR								
Všeobecná zdravotná poisťovňa, a.s.*	100,00	VI	6 300	-153 769	0	69	160 000	0
Debitum, a.s.*	100,00	VI	17	-198 620	0	0	198 636	1
Nemocnica Poprad, a.s.*	100,00	VI	51	52	0	0	0	-1
Nemocnica budúcnosti Martin, a.s.*	100,00	VI	-2	-2	0	0	0	0
Národný ústav srdcových a cievnych chorôb, a.s.*	100,00	VI	-8 134	-8 134	0	0	0	0
Stredoslovenský ústav srdcových a cievnych chorôb, a.s.*	100,00	VI	21	20	0	0	0	1
Východoslovenský ústav srdcových a cievnych chorôb, a.s.*	100,00	VI	263	262	0	0	0	1
Východoslovenský onkologický ústav, a.s.*	100,00	VI	1 169	1 169	0	0	0	0
Špecializovaný liečebný ústav Marína, š. p.*	100,00	VI	-864	-864	0	0	0	0
Slovthermae, Kúpele Diamant Dudince, š. p.*	100,00	VI	303	303	0	0	0	0
Ministerstvo financií SR								
Slovenská záručná a rozvojová banka, a.s.	100,00	VI	-355	1 814	0	-2 169	0	0
Exportno-importná banka SR*	100,00	VI	708	708	0	0	0	0
Slovenská konsolidačná, a.s.*	100,00	VI	2 403	4 614	-2 212	0	0	1
Tipos, národná lotériová spoločnosť, a.s.	100,00	VI	17 500	24 053	-6 063	0	0	-490
Mincovňa Kremnica, š.p.	100,00	VI	353	382	0	0	0	-29
Slovenská elektrizačná prenosová sústava, a.s.	100,00	VI	103 831	105 142	0	-1 311	0	0
Slovenská reštrukturalizačná, s.r.o.*	100,00	VI	-96	-97	0	0	0	1

	VP v %	VI	Δ(2022-2021)	VH	Dividendy	Preccenie	Vklady	Ostatné
Ministerstvo hospodárstva SR								
Slovenský plynárenský priemysel, a.s.	100,00	VI	365 325	24 978	-223 800	64 083	500 000	64
Slovenské elektrárne, a.s.	34,00	VI	368 758	-216 860	0	585 618	0	0
Západoslovenská energetika, a.s.	51,00	VI	-14 969	72 861	-87 919	89	0	0
Stredoslovenská energetika Holding, a.s.	51,00	VI	-70 574	76 047	-146 622	0	0	1
Východoslovenská energetika Holding, a.s.	51,00	VI	-15 064	41 871	-57 000	65	0	0
Transpetrol, a.s.	100,00	VI	5 371	7 444	-1 500	0	0	-573
Jadrová a vyradovacia spoločnosť, a. s.*	100,00	VI	-1 799	3 305	-3 000	-940	0	-1 164
MH Invest, s.r.o.*	100,00	VI	-4 046	-6 045	0	0	1 999	0
MH Invest II, s.r.o.*	100,00	VI	-2 089	-4 262	0	0	2 173	0
Rudné Bane, š. p.*	100,00	VI	-33	53	0	0	0	-86
MH Manažment, a.s.*	100,00	VI	57 624	-65 250	0	115 876	6 998	0
Ministerstvo obrany SR								
Vojenské lesy a majetky, š. p.	100,00	VI	5 745	906	0	0	5 163	-324
HOREZZA, a.s.	100,00	VI	5 574	582	0	0	5 000	-8
Letecké opravovne Trenčín, a. s.	100,00	VI	4 593	390	0	0	3 000	1 203
UN - Nemocnica svätého Michala, a. s.*	50,00	VI	1 298	-3 661	0	5	5 000	-46
DMD GROUP, a.s.*	100,00	VI	8 508	81	0	1 428	7 000	-1
Ministerstvo vnútra SR								
Automobilové opravovne Ministerstva vnútra SR, a.s.	100,00	VI	182	181	0	0	0	1
UN - Nemocnica svätého Michala, a. s.*	50,00	VI	1 298	-3 661	0	5	5 000	-46
Ministerstvo zahraničných vecí SR								
Správa služieb diplomatického zboru, a.s.	100,00	VI	261	542	-240	0	0	-41
Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR								
Technická inšpekcia, a.s.	100,00	VI	180	181	0	0	0	-1
Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR								
Biont, a. s.*	95,00	VI	-85	-85	0	0	0	0
Správa štátnych hmotných rezerv SR								
Poľnohospodársky podnik Tatry, a.s.	100,00	VI	96	118	0	0	0	-22
Spoločnosť pre skladovanie, a.s.	13,45	VI	1 986	2 706	-720	0	0	0
Ministerstvo životného prostredia SR								
Slovenský vodohospodársky podnik, š. p.*	100,00	VI	-28 394	-33 100	0	0	4 706	0
Vodohospodárska výstavba, š. p.	100,00	VI	82 824	113 150	-2 984	1 021	0	-28 363

	VP v %	VI	Δ(2022-2021)	VH	Dividendy	Precenenie	Vklady	Ostatné
Ministerstvo pôdohospodárstva SR								
Lesy Slovenskej republiky, š. p.	100,00	VI	-12 658	16 413	0	0	-18 938	-10 133
Lesopôľnohospodársky majetok Ulič, š. p.	100,00	VI	-5 587	-102	0	0	-5 485	0
Hydromeliorácie, š. p.*	100,00	VI	-3 798	-3 798	0	0	0	0
Agrokomplex - Výstavníctvo Nitra, š.p. (agrokomplex NÁRODNÉ VÝSTAVISKO, š.p.)	100,00	VI	-417	-71	0	0	0	-346
Agroinštitút Nitra, š.p.	100,00	VI	-1 884	-298	0	0	-109	-1 477
Plemenárske služby Slovenskej republiky, š.p.	100,00	VI	74	177	0	0	0	-103
Národný žrebčín Topoľčianky, š. p.*	100,00	VI	1	2	0	0	0	-1
Závodisko, š. p.	100,00	VI	2	2	0	0	0	0
Ministerstvo investícií, region.rozvoja a informatizácie SR								
Slovensko IT, a.s. *	100,00	VI	2 365	365	0	0	2 000	0
Úrad pre normalizáciu, metrológiu a skúšobníctvo SR								
Technický skúšobný ústav Piešťany, š.p.	100,00	VI	434	636	0	0	0	-202
Biont, a. s.*	5,00	VI	-85	-85	0	0	0	0
MH Manažment, a.s.								
MH Teplárenský holding, a.s.	100,00	VI	184 801	58 686	-300	-1 649	128 064	0
Dlhopis, o.c.p., a.s.	100,00	VI	31	6	0	25	0	0
Poliklinika Tehelná, a.s.	100,00	VI	-8	-8	0	0	0	0
Burza cenných papierov, a.s.	75,94	VI	1 438	1 836	-399	0	0	1
Kúpele Sliač, a.s.*	72,54	VI	-1 959	-1 959	0	0	0	0
Slovak Lines, a.s.	44,01	VI	2 298	2 342	-44	0	0	0
Eurobus, a.s.	39,50	VI	1 696	1 748	-52	0	0	0
SAD Banská Bystrica, a.s.	37,96	VI	78	79	0	0	0	-1
SAD Dunajská Streda, a.s.	32,79	VI	2 884	2 884	0	0	0	0
SAD Humenné, a.s.	32,98	VI	636	672	-36	0	0	0
ARRIVA Liorbus a.s.	39,58	VI	1 162	1 505	-343	0	0	0
SAD Lučenec, a.s.	39,66	VI	448	448	0	0	0	0
SAD Poprad, a.s.	39,68	VI	-60	-60	0	0	0	0
SAD Prešov, a.s.	30,59	VI	-131	-131	0	0	0	0
SAD Prievidza, a.s.	39,66	VI	-3 987	1 199	-5 186	0	0	0
SAD Trenčín, a.s.	41,54	VI	173	728	-391	-48	0	-116
ARRIVA Trnava a.s.	39,50	VI	1 051	1 528	-477	0	0	0
SAD Zvolen, a.s.	37,84	VI	1 613	1 646	0	-33	0	0
SAD Žilina, a.s.	40,64	VI	71	558	-343	-54	0	-90
ARRIVA Michalovce, a.s.	39,86	VI	907	907	0	0	0	0

	VP v %	VI	$\Delta(2022-2021)$	VH	Dividendy	Precenenie	Vklady	Ostatné
ARRIVA Nitra, a.s.	39,52	VI	445	445	0	0	0	0
ARRIVA Nové Zámky, a.s.	39,64	VI	610	739	-129	0	0	0

Národná banka Slovenska	100,00	VI	45 478	-156 448	0	200 540	0	1 386
-------------------------	--------	----	--------	----------	---	---------	---	-------

Zdroj: Register účtovných závierok

Skratky:

VP v % - vlastnícky podiel štátu v %, VI - vlastné imanie, VH - výsledok hospodárenia za účtovné obdobie po zdanení

Poznámky:

* Subjekt je zaradený v registri organizácií vedenom Štatistickým úradom do sektora verejnej správy v súlade s metodikou ESA

Príloha č. 3

Súhrnná účtovná zvierka SR za rok 2022

SÚHRNNÁ ÚČTOVNÁ ZÁVIERKA VEREJNEJ SPRÁVY SLOVENSKEJ REPUBLIKY

k 31.12.2022

Súhrnná účtovná
závierka

riadna

Za obdobie

od Mesiac Rok
 0 1 2 0 2 2

do Mesiac Rok
 1 2 2 0 2 2

IČO

0 0 1 5 1 7 4 2

Názov účtovnej
jednotky

M I N I S T E R S T V O F I N A N C I Í S R

Sídlo účtovnej jednotky

Ulica a číslo

Š T E F A N O V I Č O V A 5

PSČ

8 1 7 8 2

Názov obce

B R A T I S L A V A

Telefónne
číslo

0 2 / 5 9 5 8 1 1 1 1

Faxové číslo

0 2 / 5 9 5 8 3 0 4 8

E-mailová adresa

p o d a t e l n a @ m f s r . s k

Zostavená dňa:	3 0 0 9 2 0 2 3
Podpisový záznam štatutárneho orgánu alebo člena štatutárneho orgánu účtovnej jednotky:	

SÚVAHA K 31. 12. 2022

(v tis. eur)

AKTÍVA		2022	2021
MAJETOK SPOLU (A+B+C)		85 585 279	79 067 837
A.	pozn. Dlhodobý majetok (A.I. až A.IV.)	63 279 805	60 737 774
A.I.	Nehmotný majetok	648 146	562 046
1	<i>v tom softvér</i>	442 576	414 826
2	<i>oceniteľné práva</i>	28 958	21 238
3	<i>obstaranie nehmotného majetku</i>	135 204	95 689
4	<i>ostatný nehmotný majetok</i>	41 408	30 293
A.II.	Hmotný majetok	54 616 052	52 727 846
5	<i>v tom stavby</i>	31 674 602	31 121 753
6	<i>pozemky</i>	10 202 245	10 085 155
7	<i>samostatné hnutelné veci a súbory hnutelných vecí</i>	2 729 910	2 636 118
8	<i>dopravné prostriedky</i>	2 103 258	2 146 975
9	<i>poskytnuté preddavky</i>	2 127 518	1 474 438
10	<i>obstaranie hmotného majetku</i>	5 024 920	4 520 598
11	<i>ostatný hmotný majetok</i>	753 599	742 809
A.III.	Finančný majetok	7 227 465	6 597 593
12	<i>v tom cenné papiere a podiely</i>	4 550 102	4 045 577
13	<i>dlhodobé pôžičky</i>	1 394 761	1 307 776
14	<i>termínované účty v bankách</i>	25 802	28 079
15	<i>ostatný dlhodobý finančný majetok</i>	1 256 800	1 216 161
A.IV.	Pohľadávky	788 142	850 289
B.	Krátkodobý majetok (B.I. až B.III.)	21 340 165	17 918 794
B.I.	Zásoby	3 040 049	1 493 795
16	<i>v tom materiál</i>	1 318 028	1 162 615
17	<i>tovar</i>	147 244	160 767
18	<i>výrobky</i>	1 482 191	127 030
19	<i>ostatné zásoby</i>	92 586	43 383
B. II.	Pohľadávky	13 169 838	7 731 830
20	<i>v tom daňové a colné pohľadávky štátu</i>	432 803	282 729
21	<i>daňové pohľadávky územnej samosprávy</i>	36 907	41 115
22	<i>nedaňové pohľadávky štátu a územnej samosprávy</i>	200 807	176 405
23	<i>odberatelia</i>	1 189 529	832 531
24	<i>poskytnuté preddavky</i>	615 827	516 757
25	<i>pohľadávky zo zúčtovania s EÚ</i>	117 351	178 940
26	<i>zúčtovanie medzi subjektmi verejnej správy</i>	78 037	79 368
27	<i>ostatné krátkodobé pohľadávky subjektov verejnej správy</i>	10 498 577	5 623 985
B.III.	Finančné účty a krátkodobý finančný majetok	5 130 277	8 693 169
28	<i>v tom bežné bankové účty, pokladnica a ceniny</i>	3 898 306	3 119 849
29	<i>účty Štátnej pokladnice</i>	1 228 966	5 568 105
30	<i>ostatný krátkodobý finančný majetok</i>	3 005	5 215
C.	Časové rozlíšenie	965 309	411 269

SÚVAHA K 31. 12. 2022

(v tis. eur)

PASÍVA		2022	2021
VLASTNÉ IMANIE A ZÁVÄZKY SPOLU (A+B+C)		85 585 279	79 067 837
A.	pozn. Vlastné imanie (A.I až A.III.)	-31 677 565	-45 753 235
A.I.	Oceňovacie rozdiely	22 812	17 433
A.II.	Výsledok hospodárenia (A.II.1.+A.II.2.)	-31 856 605	-45 927 478
31	<i>nevysporiadaný výsledok hospodárenia min. rokov</i>	-44 831 325	-39 682 665
32	<i>výsledok hospodárenia za účtovné obdobie</i>	12 974 720	-6 244 813
A.III.	Podiely iných účtovných jednotiek	156 228	156 810
B.	Závazky, rezervy, bankové úvery a výpomoci (B.I až B.IV.)	105 725 635	113 602 541
B.I.	Dlhodobé záväzky	57 205 521	57 195 918
33	<i>v tom štátne dlhopisy</i>	50 141 830	49 612 947
34	<i>bankové úvery</i>	5 969 129	5 841 026
35	<i>ostatné dlhodobé záväzky</i>	1 094 562	1 741 945
B.II.	Dlhodobé rezervy	28 797 831	41 381 105
36	<i>v tom zamestnanecké požitky štátnych rozp. a príspev. organizácií</i>	26 367 644	39 791 252
37	<i>ostatné dlhodobé rezervy</i>	2 430 187	1 589 853
B.III.	Krátkodobé záväzky	18 640 229	13 712 118
38	<i>v tom štátne dlhopisy a štátne pokladničné poukážky</i>	5 165 587	2 069 377
39	<i>dodávatelia</i>	1 974 791	1 693 862
40	<i>záväzky zo zúčtovania s EÚ</i>	4 130 293	2 539 364
41	<i>zúčtovanie medzi subjektmi verejnej správy</i>	817 293	823 870
42	<i>bankové úvery</i>	946 194	648 235
43	<i>zamestnanci</i>	591 806	599 929
44	<i>prijaté preddavky</i>	146 241	184 444
45	<i>ostatné záväzky</i>	4 868 024	5 153 037
B.IV.	Krátkodobé rezervy	1 082 054	1 313 400
C.	Časové rozlíšenie	11 537 209	11 218 531

VÝKAZ ZISKOV A STRÁT K 31. 12. 2022

(v tis. eur)

VÝNOSY		2022	2021
I.	pozn. Daňové a colné výnosy a výnosy z poplatkov	21 389 295	19 028 362
46	<i>v tom daňové výnosy štátu</i>	16 135 527	14 209 974
47	<i>daňové výnosy územnej samosprávy</i>	4 053 990	3 726 088
48	<i>poplatky</i>	1 199 778	1 092 300
II.	Výnosy z transferov	5 175 245	4 934 540
49	<i>v tom výnosy z rozpočtu EÚ</i>	2 437 811	2 435 523
50	<i>výnosy z ostatných transferov</i>	2 737 434	2 499 017
III.	Tržby za vlastné výkony a tovar	30 592 489	35 617 872
51	<i>v tom služby</i>	18 853 774	31 047 501
52	<i>výrobky</i>	3 745 805	1 901 787
53	<i>tovar</i>	6 416 018	2 505 182
54	<i>ostatné výnosy</i>	1 576 892	163 402
IV.	Finančné výnosy	3 186 505	1 763 669
55	<i>v tom úroky</i>	309 707	311 297
56	<i>kurzové zisky</i>	172 138	179 931
57	<i>podiel na výsledku hospodárenia pridružených ÚJ</i>	554 456	423 098
58	<i>ostatné finančné výnosy</i>	2 150 204	849 343
V.	Zúčtovanie rezerva opravných položiek	15 409 733	2 061 155
59	<i>v tom rezervy</i>	14 520 048	1 233 474
60	<i>opravné položky</i>	889 685	827 681
VI.	Ostatné výnosy z prevádzkovej činnosti	2 702 329	2 851 404
VÝNOSY SPOLU (I. až VI.)		78 455 596	66 257 002
NÁKLADY		2022	2021
I.	Náklady na transfery	19 291 017	34 380 172
61	<i>v tom Odvod do rozpočtu EÚ</i>	940 226	966 750
62	<i>ostatné transfery</i>	18 350 791	33 413 422
II.	Spotrebované nákupy a služby	22 764 131	12 960 494
63	<i>v tom služby</i>	7 808 495	6 580 677
64	<i>spotreba materiálu</i>	8 148 783	3 321 642
65	<i>predaný tovar</i>	5 822 916	2 391 327
66	<i>spotreba energií</i>	971 640	657 019
67	<i>ostatné</i>	12 297	9 829
III.	Osobné náklady	11 977 660	11 168 910
68	<i>v tom mzdy</i>	8 863 456	8 304 748
69	<i>zdravotné a sociálne odvody</i>	2 400 217	2 251 797
70	<i>ostatné sociálne náklady</i>	713 987	612 365
IV.	Odpisy, rezervy a opravné položky	4 358 485	6 404 212
71	<i>v tom odpisy dlhodobého majetku</i>	2 109 468	2 092 121
72	<i>rezervy</i>	1 012 351	2 899 891
73	<i>opravné položky</i>	1 236 666	1 412 200
V.	Ostatné náklady na prevádzkovú činnosť	5 424 425	5 169 011
VI.	Finančné náklady	1 643 093	2 354 756
74	<i>v tom úroky</i>	1 228 362	1 258 392
75	<i>kurzové straty</i>	168 481	166 760
76	<i>podiel na výsledku hospodárenia pridružených ÚJ</i>	2 718	654 414
77	<i>ostatné finančné náklady</i>	243 532	275 190
VII.	Dane a poplatky	23 053	62 208
NÁKLADY SPOLU (I. až VII.)		65 481 864	72 499 763
VÝSLEDOK HOSPODÁRENIA (Výnosy - Náklady)		12 973 732	-6 242 761
<i>z toho pripadajúci na podiely iných účtovných jednotiek</i>		-729	2 665

I. VŠEOBECNÉ ÚDAJE A ZVEREJNENIA

1. Právny dôvod na zostavenie súhrnnej účtovnej závierky verejnej správy Slovenskej republiky

Súhrnná účtovná závierka verejnej správy Slovenskej republiky (ďalej aj ako „SUZ“) bola zostavená v súlade so zákonom č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o účtovníctve“). Primerane boli použité aj ustanovenia Opatrenia Ministerstva financií Slovenskej republiky zo dňa 17. decembra 2008 č. MF/27526/2008–31 v znení neskorších predpisov, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o metódach a postupoch konsolidácie vo verejnej správe a podrobnosti o usporiadaní a označovaní položiek konsolidovanej účtovnej závierky ústrednej správy (ďalej len „opatrenie“), a to v oblasti použitých metód konsolidácie a postupu konsolidácie.

Súhrnná účtovná závierka verejnej správy je sprístupnená k nahliadnutiu v sídle konsolidujúcej účtovnej jednotky, ktorou je Ministerstvo financií Slovenskej republiky. V elektronickej podobe je súhrnná účtovná závierka uložená aj v Registri účtovných závierok na webovom sídle www.registeruz.sk.

Súhrnná účtovná závierka verejnej správy bola spracovaná sčasti automatizovane prostredníctvom informačného systému Centrálny konsolidačný systém (CKS), a sčasti manuálne na základe údajov a podkladov jednotlivých subjektov, ktoré ich predkladajú do IS CKS. Zároveň vychádza z auditovaných konsolidovaných účtovných závierok kapitol štátneho rozpočtu a vyšších územných celkov, auditovanej konsolidovanej účtovnej závierky ústrednej správy, auditovaných individuálnych a konsolidovaných účtovných závierok obcí a miest a obchodných spoločností, na ktoré sa povinnosť auditu vzťahuje. Samotná súhrnná účtovná závierka nie je auditovaná štatutárnym audítorom.

Súhrnná účtovná závierka verejnej správy za rok 2022 bola spracovaná na základe agregácie údajov z:

- konsolidovanej účtovnej závierky ústrednej správy,
- konsolidovaných účtovných závierok obcí (1 132),
- konsolidovaných účtovných závierok vyšších územných celkov (8),
- individuálnych účtovných závierok obcí (1 781), ktoré nemali povinnosť zostaviť konsolidovanú účtovnú závierku alebo do dňa zostavenia súhrnnej účtovnej závierky ju nezostavili,
- individuálnych účtovných závierok ostatných subjektov verejnej správy založených podľa osobitných predpisov¹ (50).
- individuálnych účtovných závierok neziskových organizácií štátu, neziskových organizácií a záujmových združení miestnej samosprávy nezahrnutých do konsolidovaných závierok iných subjektov verejnej správy (398).

V nasledujúcom texte poznámok sa pre účely opisu významných položiek aktív, pasív, nákladov a výnosov zoskupujú organizácie súhrnného celku do skupín: ústredná správa, územná samospráva a ostatné subjekty, pričom:

Ústrednou správou sa rozumejú štátne rozpočtové organizácie, štátne príspevkové organizácie, verejné výskumné inštitúcie a obchodné spoločnosti, v ktorých majú ústredné orgány štátnej správy majetkové podiely, a ktoré sú súčasťou konsolidovanej účtovnej závierky ústrednej správy.

Subjektmi územnej samosprávy sa rozumejú obce, vyššie územné celky, rozpočtové a príspevkové organizácie obcí a vyšších územných celkov, obchodné spoločnosti obcí a vyšších územných celkov, v ktorých majú obce alebo vyššie územné celky majetkové podiely, a ktoré sú súčasťou konsolidovaných účtovných závierok obcí a vyšších územných celkov. Za rok 2022 z celkového počtu obcí a miest (2 926) vrátane mestských častí Bratislavy a Košíc, nezostavovalo KUZ 1 759 z nich.

Ostatnými subjektmi sa rozumejú subjekty založené osobitným zákonom a neziskové organizácie územnej samosprávy vedené v registri organizácií Štatistického úradu SR ako subjekty verejnej správy. Ide napríklad o verejné vysoké školy (20), Sociálnu poisťovňu, Slovenský pozemkový fond, Audiovizuálny fond, Radu pre vysielanie a retransmisiu, Rozhlas a televíziu Slovenska, Slovenské

¹ Napríklad zákon č. 581/2004 Z. z. o zdravotných poisťovniach, dohľade nad zdravotnou starostlivosťou a o zmene a doplnení niektorých zákonov, zákon č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

národné stredisko pre ľudské práva, Tlačovú agentúru Slovenskej republiky, Úrad pre dohľad nad výkonom auditu, Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou, Ústav pamäti národa a ďalšie. Podrobný prehľad týchto subjektov je uvedený v prílohe č. 1. súhrnnej účtovnej závierky.

Koncept „súhrnného celku“ je odlišný od definície verejnej správy podľa zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Verejná správa tvorí najpodstatnejšiu časť súhrnného celku, avšak do súhrnného celku vstupujú aj iné subjekty, ktoré nie sú štatisticky zaradené do verejnej správy podľa metodiky ESA 2010. Zoskupenie do vyššie uvedených skupín je vytvorené na základe §22a zákona o účtovníctve.

2. Informácie o súhrnnom celku verejnej správy

Do súhrnného celku za rok 2022 boli zaradené účtovné jednotky v súlade s §22a zákona o účtovníctve. Súhrnný celok verejnej správy za rok 2022 tvorilo spolu 8 397 účtovných jednotiek. Spôsob zahrnutia jednotiek do súhrnného celku je na základe:

- a) princípu kontroly – rozpočtové organizácie, príspevkové organizácie, obchodné spoločnosti, štátne podniky a štátne fondy a
- b) zaradenia subjektov do sektora verejnej správy – napr. verejné vysoké školy, verejné výskumné inštitúcie, obce, vyššie územné celky, neziskové organizácie a ďalšie.

Ministerstvo financií SR ako zostavovateľ súhrnnej účtovnej závierky nevykonáva reálne kontrolu nad všetkými účtovnými jednotkami súhrnného celku, z tohto dôvodu je rozhodujúce pre ich zahrnutie do súhrnného celku zaradenie do sektora verejnej správy (§ 22a ods. 3 zákona o účtovníctve). Ministerstvo financií SR však pre účely spracovania SUZ predstavuje materskú účtovnú jednotku a súhrnný celok je fiktívne jednou ekonomickou entitou.

Súhrnný celok nie je totožný so sektorom verejnej správy (v metodike ESA 2010 označovaný pod kódom S.13), nakoľko zahŕňa aj tie jednotky, ktoré nie sú štatisticky zaradené do verejnej správy. Do súhrnného celku naopak nie sú zahrnuté jednotky v likvidácii alebo v konkurze a organizácie, ktoré ukončili svoju činnosť v priebehu roka 2021 resp. k 1.1.2022.

V porovnaní s rokom 2021 je počet organizácií v súhrnnom celku v absolútnom vyjadrení vyšší o 41. Vyšší počet jednotiek vykázala ústredná správa o 25 a subjekty na tretej úrovni konsolidácie, ako sú neziskové organizácie a subjekty založené zákonom o 23.

Územná samospráva, aj napriek vyššiemu počtu obchodných spoločností o 39, zaznamenala celkový pokles jednotiek o 7. Medziročne došlo k zníženiu počtu rozpočtových a príspevkových organizácií územnej samosprávy o 36.

Vyššie územné celky vykazovali vo svojich konsolidovaných celkoch spolu 22 obchodných spoločností (v roku 2021 to bolo 17) a obce 677 (v roku 2021 to bolo 638).

V rámci ostatných subjektov došlo k nárastu o 23, pričom neziskové organizácie obcí a miest SR (štatisticky zaradené do sektora verejnej správy) dosiahli medziročný nárast o 5. V ústrednej správe došlo k pripočítaniu 14 zdravotníckych zariadení a 4 novo založených subjektov podľa osobitného zákona.

Tabuľka o počte organizácií v súhrnnom celku je založená na princípe vzniku týchto organizácií, či už patria do zriaďovateľskej pôsobnosti štátu, územnej samosprávy alebo boli založené zákonom alebo v prípade obchodných spoločností v nich vykonáva kontrolu subjekt verejnej správy. Do počtu organizácií sú zahrnuté aj pridružené účtovné jednotky (s majetkovým podielom nad 20 %). Hodnoty v súvahe a vo výkaze ziskov a strát sú prezentované len za subjekty, ktoré predložili účtovnú závierku za rok 2022 (a takisto okrem pridružených účtovných jednotiek, ktoré nevstupujú do agregovaných údajov).

Tabuľka 1

Počet organizácií v súhrnnom celku			
	2022	2021	Δ 2022-2021
Súhrnný celok spolu	8 397	8 356	+41
v tom			
Ústredná správa	908	883	25
Rozpočtové organizácie	663	669	-6
Príspevkové organizácie	114	132	-18
Verejné výskumné inštitúcie	47	0	47
Obchodné spoločnosti štátu a štátne podniky	81	79	2
Štátne účelové fondy	3	3	0
Územná samospráva	6 898	6 905	-7
Rozpočtové organizácie	2 660	2 694	-34
Príspevkové organizácie	605	617	-12
Obchodné spoločnosti územnej samosprávy	699	660	39
Obce	2 926	2 926	0
Vyššie územné celky	8	8	0
Ostatné subjekty	611	568	23
Verejné vysoké školy	20	20	0
Subjekty založené zákonom a neziskové org. v ústrednej správe	45	27	18
Neziskové organizácie územnej samosprávy	526	521	5

Zdroj: MF SR, Centrálny konsolidačný systém

Pozn: Do zostavenia výkazov súhrnnej účtovnej závierky za rok 2022 nebolo započítaných 13 IUZ obcí, 24 KUZ obcí a 183 IUZ neziskových organizácií z dôvodu ich nepredloženia

Bližší prehľad o počte subjektov súhrnného celku je uvedený v prílohe č. 1 poznámok súhrnnej účtovnej závierky.

Významné zmeny v súhrnnom celku sa udiali najmä v ústrednej správe. Najvýznamnejšie organizačné zmeny v roku 2022 boli v rezorte vnútra, školstva, spravodlivosti a životného prostredia. Na základe zákona č. 271/2021 Z. z. ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 596/2003 Z. z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony, všetky školy a školské zariadenia, ktoré majú naďalej vlastnú právnu subjektivitu, prešli od 1.1.2022 spod kapitoly MV SR pod kapitolu MŠVVaŠ SR. Vrátili sa tak do pôvodného stavu kompetencie MŠVVaŠ SR nad školskými zariadeniami, ktoré boli v roku 2013 v rámci tzv. ESO reformy prerozdelené medzi vnútro a školstvo.

Zároveň v rámci rezortu školstva na základe zákona 271/2022 Z. z. vznikli k 1.1.2022 Regionálne úrady školskej správy, ako samostatné právne subjekty, ktoré majú za úlohu vykonávať doterajšiu agendu odborov školstva okresných úradov v sídle kraja. Obdoba týchto regionálnych úradov bola v minulosti v podobe krajských školských úradov.

Ministerstvo spravodlivosti SR zriadilo tri správne súdy na riešenie sporov občanov so štátom. Cieľom je vyčleniť túto agendu na riešenie špecializovaným súdom. Súdy vznikli 1.6.2022 na základe zákona č. 151/2022 Z. z. o zriadení správnych súdov a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

V rezorte životného prostredia na základe prijatia zákona č. 6/2022 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony, vznikli od 31.3.2022 príspevkové organizácie (9) pre správu národných parkov, ako samostatné organizácie ochrany prírody a krajiny. Na správy národných parkov prešiel k 1.4.2022 aj majetok vo vlastníctve štátu v správe Štátnej ochrany prírody SR. Od začiatku apríla 2022 sa tiež zlúčili Štátne lesy Tatranského národného parku (TANAP) so správou TANAP-u.

Úrad pre územné plánovanie a výstavbu SR vznikol ako samostatná kapitola štátneho rozpočtu, vyčlenením agendy z Ministerstva dopravy SR, na základe zákona č. 172/2022 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 575/2001 Z. z. o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony. Odo dňa svojho zriadenia vykonáva všetky činnosti potrebné na zabezpečenie riadneho chodu úradu a na prechod práv a povinností v oblasti územného plánovania, výstavby a vyvlastnenia podľa doterajších všeobecne záväzných právnych predpisov z Ministerstva dopravy SR na úrad od 1. januára 2023.

V rámci územnej samosprávy došlo k zakladaniu nových obchodných spoločností. V roku 2022 vzniklo 25 nových spoločností v konsolidovaných celkoch obcí a miest SR.

3. Informácie o účtovných zásadách a účtovných metódach

Účtovné zásady a účtovné metódy sú uplatňované v súlade so zákonom o účtovníctve a postupmi účtovania pre jednotlivé právne formy účtovných jednotiek, ktoré sú definované:

- opatrením MF SR č. MF/14522/2022-36, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o postupoch účtovania a rámcovej účtovej osnove pre štátne rozpočtové organizácie, štátne príspevkové organizácie a štátne účelové fondy,
- opatrením MF SR č. MF/014454/2022-36, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o postupoch účtovania rámcovej účtovej osnove pre obce, vyššie územné celky a nimi zriadené rozpočtové organizácie a príspevkové organizácie,
- opatrením MF SR č. MF/23054/2002-92, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o postupoch účtovania a rámcovej účtovej osnove pre podnikateľov účtujúcich v sústave podvojného účtovníctva v znení neskorších predpisov,
- opatrením MF SR č. MF/22930/2005-74, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o postupoch účtovania a rámcovej účtovej osnove pre zdravotné poisťovne,
- opatrením MF SR č. MF/24035/2005-74, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o postupoch účtovania a účtovej osnove pre Sociálnu poisťovňu,
- opatrením MF SR č. MF/24342/2007-74, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o postupoch účtovania a účtovej osnove pre účtovné jednotky, ktoré nie sú založené alebo zriadené na účel podnikania a
- medzinárodnými štandardami pre finančné výkazníctvo (IFRS) v prípade niektorých obchodných spoločností.

Pre účely zostavenia súhrnnej účtovnej závierky sa výkazy účtovných jednotiek, ktorých právna forma je iná než rozpočtová organizácia, upravili prostredníctvom *prevodových mostíkov* na štruktúru výkazov platných pre Ministerstvo financií SR. Tým je zabezpečená agregácia údajov v rovnakej štruktúre za všetky účtovné jednotky v súhrnnom celku. Číselné údaje v poznámkach súhrnnej účtovnej závierky sú vykazované v mene euro, zaokrúhlené na tisíce, ak nie je uvedené inak.

4. Ďalšie informácie z konsolidovaných a individuálnych účtovných závierok

Opis položiek v SUZ (súvaha, výkaz ziskov a strát) sa zakladá na informáciách, ktoré sú uvedené v poznámkach individuálnych alebo konsolidovaných účtovných závierkach subjektov súhrnného celku, výročných správ a na informáciách vyžiadaných materskou účtovnou jednotkou. Pre tieto účely je možné nahliadnuť do Registra účtovných závierok na webovom sídle www.registeruz.sk.

INFORMÁCIE O METÓDACH A POSTUPE KONSOLIDÁCIE

1. Informácie o použitých metódach konsolidácie

Na zostavenie súhrnnej účtovnej závierky boli primerane použité metódy a postupy konsolidácie podľa opatrenia ku konsolidácii vo verejnej správe. Účtovné jednotky boli zahrnuté do súhrnnej účtovnej závierky nasledovnými metódami:

Tabuľka 2

Metóda zahrnutia účtovných jednotiek do súhrnného celku	
Druh účtovnej jednotky	Metóda
Rozpočtové a príspevkové organizácie	metóda úplnej konsolidácie
Obce a vyššie územné celky	metóda úplnej konsolidácie
Štátne fondy	metóda úplnej konsolidácie
Obchodné spoločnosti štátu (dcérske ÚJ) a štátne podniky	metóda úplnej konsolidácie
Verejné vysoké školy	metóda úplnej konsolidácie
Verejné výskumné inštitúcie	metóda úplnej konsolidácie
Ostatné subjekty podľa osobitného zákona	metóda úplnej konsolidácie
Spoločné a pridružené účtovné jednotky	metóda vlastného imania

Zdroj: MF SR, Centrálny konsolidačný systém

Popis metód konsolidácie

- Metóda úplnej konsolidácie

Pri použití tejto metódy sa prispôsobujú účtovné výkazy všetkých dcérskych účtovných jednotiek na štruktúru výkazov účtovnej závierky pre rozpočtové organizácie. Položky účtovných výkazov sa do agregácie preberajú v plnej miere a identifikované vzájomné vzťahy v rámci súhrnného celku sa vylučujú v plnej výške.

- Metóda vlastného imania

Pri použití tejto metódy sa položky účtovných výkazov spoločných a pridružených účtovných jednotiek do agregácie nepreberajú. Zosúladuje sa hodnota podielov konsolidujúcej účtovnej jednotky na konsolidovanej účtovnej jednotke s tou časťou reálnej hodnoty majetku a záväzkov účtovnej jednotky, ktorá na tieto podiely pripadá.

Postup pri zostavení súhrnnej účtovnej závierky

- Prevod účtovných výkazov na rovnaký základ a štruktúru

Za spoločný základ účtovných výkazov bola použitá štruktúra individuálnej účtovnej závierky pre rozpočtové organizácie, príspevkové organizácie, štátne fondy, obce a vyššie územné celky. Týkalo sa to všetkých obchodných spoločností, štátnych podnikov, verejných vysokých škôl, verejných výskumných inštitúcií, Sociálnej poisťovne a ostatných subjektov verejnej správy. Prevod údajov sa zabezpečuje použitím prevodových mostíkov, ktoré vypracovalo Ministerstvo financií SR ako zostavovateľ súhrnnej účtovnej závierky verejnej správy. V rámci spracovania údajov dochádza aj k zosúladeniu metodických odlišností vyplývajúcich z rôznych postupov účtovania (napríklad odúročovanie pohľadávok a záväzkov, vykazovanie rezervy a opravných položiek).

- Agregácia údajov

Agregovali sa konsolidované účtovné závierky, individuálne účtovné závierky a podklady pre identifikáciu vzájomných vzťahov. Ak bola účtovná jednotka súčasťou konsolidovaného celku na nižšej úrovni, bola vykázaná v rámci konsolidovaných výkazov materskej účtovnej jednotky (napr. obchodná spoločnosť obce).

▪ Konsolidačné operácie

V rámci súhrnného celku boli vykonané konsolidačné operácie v oblasti pohľadávok a záväzkov, nákladov a výnosov. V prípade nekonzistentne vykázanych vzájomných vzťahov sa pred elimináciou vykonala ich úprava. Na identifikáciu vzájomných vzťahov boli spracované *konsolidačné balíky* a za obce a ich organizácie boli spracované formuláre vzájomných vzťahov.

V rámci súhrnného celku nebola vykonaná konsolidácia kapitálu a ani konsolidácia medzivýsledku.

Z dôvodu odlišnej metodiky účtovania niektorých transakcií, časového posunu vykázania vzájomných hodnôt, ako aj z dôvodu neidentifikovaných vzájomných vzťahov v rovnakej hodnote neboli na úrovni súhrnnej účtovnej závierky eliminované nasledovné vzťahy:

- v súvahe daň z príjmu právnických osôb, fyzických osôb, daň z pridanej hodnoty,
- sociálne poistenie v oblasti pohľadávok, záväzkov, nákladov a výnosov,
- ostatné pohľadávky, záväzky, náklady a výnosy a časové rozlíšenie nákladov a výnosov s rozdielnou hodnotou vykázanou v podkladoch pre eliminácie za jednotlivé účtovné jednotky.

▪ Spracovanie výkazov súhrnnej účtovnej závierky

Výkazy SUZ verejnej správy za rok 2022 sa predkladajú v osobitnej štruktúre. Vzhľadom na to, že ich štruktúra nie je predpísaná žiadnym všeobecne záväzným právnym predpisom, boli použité princípy medzinárodných účtovných štandardov pre verejný sektor (IPSAS), ktoré kladú dôraz na významnosť a prehľadnosť údajov. Z tohto dôvodu je štruktúra SUZ odlišná od individuálnej účtovnej závierky jednotlivých právnych foriem v súhrnnom celku, ale aj od štruktúry konsolidovanej účtovnej závierky subjektu verejnej správy **V porovnaní so SUZ zostavenou za rok 2021 nedošlo k zmene štruktúry výkazov SUZ za rok 2022.**

▪ Hodnota konsolidácie na úrovni súhrnného celku

V roku 2022 dosiahla výška konsolidácie aktív/pasív 3 077 665 tis. eur a nákladov/výnosov 1 763 976 tis. eur. V rámci konsolidácie došlo k eliminácii zostatkov účtov klientov v ŠP medziročne menej o 122 849 tis. eur z dôvodu poklesu zostatkov štátnych finančných aktív a nižších zostatkov účtov dobrovoľných klientov a ostatných subjektov verejnej správy vedených na účtoch v Štátnej pokladnici. Z dôvodu bezodplatného poskytnutia a prijatia zásob (liekov, vakcín, iného zdravotníckeho materiálu) medzi subjektami verejnej správy v súvislosti s mimoriadnou pandemickou situáciou COVID-19 boli eliminované vzájomné vzťahy v súvahe v hodnote 2 173 tis. eur (časovo rozlíšené náklady a výnosy) a vo výkaze ziskov a strát v hodnote 38 533 tis. eur (náklady na bezodplatne poskytnutý transfer a výnosy z ich zúčtovania). Obdobne ako v roku 2021 aj v roku 2022 bol predmetom eliminácie vo vzájomných nákladoch a výnosoch transfer poskytnutý zo štátnych finančných aktív Sociálnej poisťovni zo Všeobecnej pokladničnej správy v celkovom objeme 103 903 tis. eur (2021: 840 000 tis. eur) v rámci ktorého je vykazovaný aj transfer do základného fondu poistenia v nezamestnanosti na poskytnutie podpory na čiastočnú úhradu nákladov zamestnávateľa na náhradu mzdy zamestnanca v súlade so zákonom č. 215/2021 Z. z. o podpore v čase skrátenej práce a o zmene a doplnení niektorých zákonov v z.n.p. Zároveň pri zostavení súhrnnej účtovnej závierky za rok 2022 došlo k aktualizácii pohľadávok Sociálnej poisťovne z odvodu poistného za december bežného účtovného obdobia, ktorý sa uhrádza v januári nasledujúceho účtovného obdobia v celkovej sume 1 092 967 tis. eur a k vnútornej eliminácii pohľadávok a záväzkov (2 551 tis. eur) a nákladov a výnosov (84 169 tis. eur) z odvodu poistného za zamestnancov samotnej Sociálnej poisťovne. Taktiež došlo k vylúčeniu nákladov a výnosov z dôvodu tvorby a použitia fondov Sociálnej poisťovne tvorených podľa Zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov v sume 4 156 924 tis. eur.

2. Zmeny účtovných metód a účtovných zásad

Rezervy na vyradovanie jadrových elektrární A1, V1, nereaktorových zariadení, skladovanie a trvalé uloženie vyhoreteho jadrového paliva

V roku 2022 pristúpila spoločnosť JAVYS, a.s. k aktualizácii modelu výpočtu rezerv na vyradovanie reaktorových, nereaktorových jadrových zariadení, skladovanie a trvalé uloženie vyhoreteho jadrového paliva, ktorá reflektuje na odborné štúdie schválené v r. 2022. Aktualizácia spôsobila významné zmeny v celkovej výške rezervy k 31. 12. 2022 (o 737 746 tis. eur). Spoločnosť vykázala rezervy na jadrové vyradovanie reaktorových a nereaktorových zariadení v plnej výške predpokladaných budúcich peňažných tokov diskontovaných reálnou diskontnou sadzbou vo výške 1,47 % (pri nominálnej diskontnej sadzbe vo výške 3,7 % a inflačnej sadzbe 2 %). Zmena výšky rezerv v roku 2022 je v súlade s aktualizáciou odhadov očakávaných nákladov na vyradenie na základe odborných štúdií vypracovaných v roku 2022, zvýšená o vplyv uvoľňovania úroku a znížená o použitie rezervy na vyradovanie jadrovej elektrárne A1 a V1 vo výške skutočných nákladov vynaložených počas roku 2022. Rezerva na vyradovanie jadrových elektrární A1, V1, nereaktorových zariadení, skladovanie a trvalé uloženie vyhoreteho jadrového paliva je vypočítaná do roku 2137.

V prípade ostatných subjektov súhrnného celku v porovnaní s predchádzajúcim rokom nedošlo k významnej zmene účtovných metód a zásad.

III. INFORMÁCIE O ÚDAJOCH NA STRANE AKTÍV A PASÍV SÚVAHY

AKTÍVA

Celkové aktíva dosiahli k 31.12.2022 hodnotu 85 585 279 tis. eur, čo je v porovnaní s rokom 2021 viac o 6 517 441 tis. eur. Celkové aktíva sú tvorené najmä dlhodobým hmotným majetkom (63,8 %), pohľadávkami (16,3 %), dlhodobým finančným majetkom (8,4 %) a finančnými účtami vrátane krátkodobého finančného majetku (6 %).

V medziročnom porovnaní vzrástli najmä krátkodobé pohľadávky o 5 438 008 tis. eur, dlhodobý hmotný majetok o 1 888 206 tis. eur a zásoby o 1 546 254 tis. eur. Naopak, k medziročnému poklesu došlo najmä v prípade zostatkov účtov Štátnej pokladnice o 4 339 139 tis. eur, dlhodobých pohľadávok o 62 147 tis. eur a pohľadávok zo zúčtovania s EÚ o 61 589 tis. eur.

Prírastok hodnoty krátkodobých pohľadávok o 5 438 008 tis. eur bol spôsobený najmä vyššími ostatnými pohľadávkami o 1 148 670 tis. eur najmä v dôsledku aktualizácie predpisov poisťovného Sociálnej poisťovne o 1 092 967 tis. eur a vyššími úložkami Ministerstva financií SR v komerčných bankách, medziročne viac o 3 710 000 tis. eur. Prírastok pohľadávok Ministerstva financií SR z uloženia prostriedkov v komerčných bankách priamo súvisí s poklesom účtov Štátnej pokladnice zriadených v NBS z dôvodu zníženia stavu finančných prostriedkov na PM účte. Prírastok bol zaznamenaný aj v prípade pohľadávok voči odberateľom o 356 998 tis. eur, daňových a colných pohľadávok o 150 074 tis. eur a pohľadávok z poskytnutých prevádzkových preddavkov o 99 070 tis. eur. Medziročne boli nižšie pohľadávky z pevných termínovaných operácií o 156 254 tis. eur, pohľadávky vyplývajúce z transferov a ostatných zúčtovaní so subjektami mimo verejnej správy o 89 528 tis. eur a pohľadávky zo zúčtovania s EÚ o 61 589 tis. eur.

V rámci dlhodobého hmotného majetku zaznamenali nárast hodnoty skoro všetky položky majetku, pričom najväčší nárast bol zaznamenaný najmä na: poskytnuté preddavky na obstaranie dlhodobého hmotného majetku o 653 080 tis. eur, stavby o 552 849 tis. eur, obstaranie dlhodobého hmotného majetku o 504 322 tis. eur a pozemky o 117 090 tis. eur. Naopak pokles bol zaznamenaný na položke dopravné prostriedky o 43 717 tis. eur v súvislosti s odpisovaním daného majetku. Na celkovom náraste dlhodobého hmotného majetku sa podieľala najmä ústredná správa o 1 048 990 tis. eur (v tom na položke poskytnuté preddavky na obstaranie dlhodobého hmotného majetku o 636 584 tis. eur).

V zásobách, ktoré medziročne vykazujú prírastok 1 546 253 tis. eur došlo k prírastku hodnoty výrobkov o 1 355 161 tis. eur (z toho v ústrednej správe o 1 354 987 tis. eur), materiálu o 155 413 tis. eur, pričom hodnota tovaru poklesla o 13 523 tis. eur.

Dlhodobý finančný majetok narástol o 629 872 tis. eur, a to najmä v podobe podielových cenných papierov a podielov v pridružených účtovných jednotkách o 405 596 tis. eur a podielových cenných papierov a podielov v dcérskej účtovnej jednotke o 90 116 tis. eur. Medziročná zmena hodnoty podielových cenných papierov a podielov v pridružených účtovných jednotkách je najvýznamnejšia v rámci ústrednej správy v podobe nárastu o 405 508 tis. eur. Hodnota ostatného dlhodobého finančného majetku je v porovnaní s rokom 2021 vyššia o 44 752 tis. eur a pôžičky s dobou splatnosti dlhšou ako 1 rok narástli o 86 985 tis. eur.

Pri náraste dlhodobého nehmotného majetku išlo najmä o nárast hodnoty obstarania dlhodobého nehmotného majetku o 39 515 tis. eur, softvéru o 27 750 tis. eur, ocenieľných práv o 7 720 tis. eur a ostatného dlhodobého nehmotného majetku o 11 115 tis. eur.

Finančné účty a krátkodobý finančný majetok zaznamenali pokles najmä v ústrednej správe vplyvom poklesu zostatkov účtov Štátnej pokladnice o 4 339 139 tis. eur z dôvodu poklesu zostatku účtov Štátnej pokladnice zriadených v NBS vplyvom zníženia stavu finančných prostriedkov na PM účte. Likviditu systému štátnej pokladnice na PM účte spravuje Agentúra pre riadenie dlhu a likvidity.

Dlhodobé pohľadávky boli medziročne nižšie o 62 146 tis. eur najmä vplyvom poklesu ostatných dlhodobých pohľadávok o 61 145 tis. eur v dôsledku zníženia pohľadávok EXIM banky (o 39 505 tis. eur) a SZBR (o 21 915 tis. eur) voči klientom a iným bankám.

Pri nasledovnom podrobnejšom opise jednotlivých položiek majetku je dôležité vnímať prírastky a úbytky ako celkovú zmenu medzi dvomi obdobiami. Celkový prírastok však môže obsahovať aj zníženie hodnoty danej položky majetku, pričom pri opise konkrétnych jednotiek súhrnného celku je tento prístup v texte použitý primerane na základe dostupnosti údajov.

A. Dlhodobý majetok

A.I. Nehmotný majetok

Dlhodobý nehmotný majetok súhrnného celku dosiahol k 31.12.2022 hodnotu 648 146 tis. eur. Najväčší podiel tvorí softvér (442 576 tis. eur), obstaranie dlhodobého nehmotného majetku (135 204 tis. eur), ostatný dlhodobý nehmotný majetok (41 408 tis. eur) a ocenieľné práva (28 958 tis. eur).

Tabuľka 3

Dlhodobý nehmotný majetok súhrnného celku			(v tis. eur)
Druh nehmotného majetku	2022	2021	Δ 2022-2021
Softvér	442 576	414 826	27 750
Obstaranie nehmotného majetku	135 204	95 689	39 515
Ostatný dlhodobý nehmotný majetok	41 408	30 293	11 115
Ocenieľné práva	28 958	21 238	7 720
Spolu	648 146	562 046	86 100

Zdroj: MF SR, Centrálny konsolidačný systém

Dlhodobý nehmotný majetok oproti roku 2021 celkovo vzrástol o 86 100 tis. eur. Prírastok bol zaznamenaný na všetkých položkách nehmotného majetku (na položke obstarania dlhodobého nehmotného majetku o 39 515 tis. eur, softvéru o 27 750 tis. eur, ocenieľných práv o 7 720 tis. eur a ostatného dlhodobého nehmotného majetku o 11 115 tis. eur).

1 Softvér

Najväčší podiel na zostatkovej hodnote softvéru má ústredná správa, pričom ide najmä o ministerstvá a ostatné štátne rozpočtové a príspevkové organizácie. Ústredná správa tvorí z jeho celkovej hodnoty v súhrnnom celku 93,2 %, v absolútnej hodnote je to 412 595 tis. eur (2021: 392 931 tis. eur), a zároveň má aj rozhodujúci podiel na medziročnom prírastku o 19 665 tis. eur.

V rozhodujúcej miere ide o informačné systémy, ktoré sú budované s cieľom zvyšovania elektronizácie verejnej správy, zjednodušovania komunikácie občanov so štátnymi úradmi, zabezpečenia nových úloh a kompetencií štátnych organizácií a elektronizácie ich súčasných procesov (napríklad účtovníctvo, výkazníctvo, registre, údajové databázy, komunikačné systémy a podobne). Medzi takéto projekty patrí napríklad elektronizácia súdnych služieb, poskytovanie služieb verejnosti a podnikateľským subjektom cez elektronický priečinok, jednotný informačný systém cestnej dopravy, elektronizácia vzdelávacieho systému regionálneho školstva, internetizácia Národného emisného informačného systému, povodňový a predpovedný systém, elektronické služby katastra nehnuteľností, informačné systémy Finančnej správy a mnohé ďalšie.

Do druhej kategórie softvérov patria systémy, ktoré majú slúžiť na zber, analýzu a vyhodnocovanie dát od fyzických a právnických osôb, napríklad Register obyvateľov, Rezortný informačný systém pod rezortom školstva, register úpadcov v rezorte spravodlivosti, Centrálny konsolidačný systém a Rozpočtový informačný systém Ministerstva financií SR, informačný systém Štátnej pokladnice, Nadrezortný ekonomický systém, Centrálny ekonomický systém, Register účtovných závierok, ekonomické softvéry ministerstiev a organizácií štátnej správy.

V ústrednej správe došlo medziročne k prírastku hodnoty softvéru najmä na Ministerstve vnútra SR o 12 035 tis. eur, Ministerstve školstva, vedy, výskumu a športu SR o 11 970 tis. eur a Ministerstve investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR o 11 106 tis. eur.

Naopak najvýraznejší celkový pokles zaznamenalo Finančné riaditeľstvo SR o 10 762 tis. eur a Ministerstvo financií SR o 7 801 tis. eur.

V rámci kapitoly Ministerstva financií SR (115 308 tis. eur) vykazuje najvyššiu hodnotu Finančné riaditeľstvo SR (50 763 tis. eur) a samotné Ministerstvo financií SR (45 451 tis. eur). V prípade Finančného riaditeľstva ide o komplex softvérových programov a webových aplikácií v oblasti správy, účtovania, evidencie a vymáhania daní, eKasy, zberu účtovných závierok a podobne. Finančné riaditeľstvo SR vykázalo celkový pokles hodnoty softvéru o 10 762 tis. eur, pričom zníženie hodnoty v podobe ročných účtovných odpisov bolo 20 584 tis. eur a zvýšenie hodnoty zaradením nového majetku bolo v obstarávacej cene 12 993 tis. eur. Obstarané boli najmä licencie a upgrade existujúcich informačných systémov, ktoré sa týkali hlavne zabezpečenia nových funkcionalít Informačného systému Finančnej správy – správa daní, rozšírenie funkcionality aplikačného programového vybavenia pre správu nepriamych daní a iné. Ministerstvo financií SR je správcom viacerých rezortných i nadrezortných informačných systémov, ako napr. Rozpočtový informačný systém, Centrálny konsolidačný systém, Rozpočtový informačný systém pre územnú samosprávu, Register účtovných závierok, ekonomický informačný systém IS ESO, Centrálny ekonomický systém a podobne. Uvedenými softvérmi plní ministerstvo úlohy v oblasti riadenia verejných financií a sú prístupné najmä pre štátne organizácie a pre subjekty územnej samosprávy. Netto hodnota softvéru v správe Ministerstva financií SR je 45 451 tis. eur, čo predstavuje medziročný pokles o 7 801 tis. eur. V priebehu roka 2022 došlo k obstaraniu softvéru formou nového resp. rozšírením funkčností existujúcich systémov (napr. IS NES, IS CEP, RIS, Portál finančnej správy) v celkovej hodnote 11 609 tis. eur. Oprávky vytvorené v priebehu roka 2022 boli v sume 19 410 tis. eur.

V rámci kapitoly Ministerstva dopravy SR (68 743 tis. eur) sú významné položky softvéru u obchodných spoločností, ako napríklad Slovenská pošta, a.s. (19 858 tis. eur), Železnice SR (9 939 tis. eur), Železničná spoločnosť Slovensko, a.s. (8 294 tis. eur) a Železničná spoločnosť Cargo Slovakia, a.s. (7 862 tis. eur). Väčšinou ide o prevádzkové informačné systémy, ako aj o systémy pre komunikáciu s verejnosťou v online prostredí (nákupné online systémy) ktorých úbytky predstavujú ročné oprávky a prírastky znamenajú rozširovanie funkcionalít podľa potrieb resp. legislatívnych požiadaviek. Napríklad Slovenská pošta, a.s. spravuje softvér pre systém úhrad poplatkov štátu cez E-kolok, ktorý tvorí súčasť elektronizácie verejnej správy a patrí k najmodernejším platobným systémom v Európe.

Z ostatných subjektov súhrnného celku vykazujú významnú hodnotu softvéru obce 10 167 tis. eur a vyššie územné celky 7 245 tis. eur. Zo skupiny ostatných subjektov vykázala Slovak Business Agency 3 047 tis. eur, Sociálna poisťovňa 1 843 tis. eur, verejné vysoké školy vykázali hodnotu softvéru za 4 239 tis. eur, najviac Žilinská univerzita v Žiline 1 311 tis. eur.

2 Oceniteľné práva

Na hodnote oceniteľných práv (rovnako aj na medziročnom prírastku) sa podieľa v rozhodujúcej miere ústredná správa sumou 26 614 tis. eur (na prírastku 7 774 tis. eur). V rámci tejto skupiny subjektov ide najmä o SEPS (11 450 tis. eur), Úrad geodézie, kartografie a katastra SR (4 469 tis. eur), Železničnú spoločnosť Slovensko, a.s. (2 032 tis. eur) a Ministerstvo financií SR (1 273 tis. eur). Najväčší prírastok hodnoty bol zaznamenaný u SEPS (o 8 434 tis. eur), pričom ide o vecné bremená pri výstavbe nových vedení (stavieb základov stožiarov).

3 Obstaranie dlhodobého nehmotného majetku

Hodnota nehmotného majetku zatiaľ nezaraďeného do používania dosiahla k 31.12.2022 sumu 135 204 tis. eur a medziročne je úhrnom vyššia o 39 515 tis. eur, najmä z dôvodu postupného obstarávania informačných systémov. V rámci obstarania dlhodobého nehmotného majetku vykázali organizácie ústrednej správy sumu 119 369 tis. eur (nárast o 35 143 tis. eur), územná samospráva spolu 12 262 tis. eur a ostatné subjekty 3 574 tis. eur.

Najvyššiu hodnotu majetku ústrednej správy z celého súhrnného celku (a to aj za predchádzajúce účtovné obdobia) je možné odôvodniť tým, že predmetom obstarávania sú softvérové riešenia, ktorých proces obstarávania často presahuje jedno účtovné obdobie vzhľadom na ich zložitosť a komplexnosť.

Väčšinu hodnoty tohto majetku v ústrednej správe tvorí 21 subjektov s hodnotou obstarávaného nehmotného majetku nad 1 000 tis. eur. Ide hlavne o Ministerstvo financií SR (15 610 tis. eur), Ministerstvo životného prostredia SR (15 487 tis. eur), Železničnú spoločnosť Slovensko, a.s. (12 076 tis. eur), Národnú agentúru pre sieťové a elektronické služby (10 124 tis. eur), Finančné riaditeľstvo SR (9 139 tis. eur), Ministerstvo obrany SR (6 594 tis. eur). Najväčšiu hodnotu ako aj najväčší medziročný prírastok o 12 001 tis. eur bol zaznamenaný v prípade Ministerstva financií SR, pričom ide o novoobstarané informačné systémy alebo rozšírenia už existujúcich informačných systémov (napr. Centrálny ekonomický systém, Centrálny konsolidačný systém, Centrálny register účtov). Celková hodnota dlhodobého nehmotného majetku zaraďeného do používania v priebehu roka 2022 bola 11 769 tis. eur, pričom prírastky nového obstarávania boli v sume 23 770 tis. eur.

Ministerstvo životného prostredia SR obstaráva Informačný systém odpadového hospodárstva. Železničná spoločnosť Slovensko, a.s. vykazuje na danej položke hodnotu obstaraného ekonomického systému, softvéru pre predaj cestovných dokladov v rámci realizácie projektu TAP TSI, bezpečnostné systémy, komplexné komunikačné systémy a podobne. Národná agentúra pre sieťové a elektronické služby obstaráva unikátny softvér „Ústredný portál verejnej správy“. Finančné riaditeľstvo SR medzi nehmotným majetkom v procese obstarávania vykazuje upgrade existujúcich informačných systémov, ktoré sa týka hlavne zabezpečenia nových funkcionalít Informačného systému FS – správa daní, rozšírenie funkcionality aplikačného programového vybavenia pre správu nepriamych daní, upgrade Administratívneho informačného systému a ďalších. Ministerstvo obrany SR vykazuje prírastok nehmotného majetku v procese obstarávania o 6 594 tis. eur z dôvodu modernizácie komunikačných a informačných systémov.

4 Ostatný dlhodobý nehmotný majetok

V rámci ostatného nehmotného majetku sa vykazujú najmä aktivované náklady na rôznu dokumentáciu, územné plány miest a obcí, plány hospodárskeho a sociálneho rozvoja miest a obcí, mapy a ostatný drobný nehmotný majetok (26 977 tis. eur), poskytnuté preddavky na obstaranie dlhodobého nehmotného majetku (10 492 tis. eur), aktivované náklady na vývoj (2 168 tis. eur) a goodwill (1 343 tis. eur). Ústredná správa vykázala 24 247 tis. eur a územná samospráva hodnotu 16 946 tis. eur.

A.II. Hmotný majetok

Dlhodobý hmotný majetok súhrnného celku dosiahol k 31.12.2022 hodnotu 54 616 052 tis. eur. Najväčší podiel tvoria stavby, pozemky a obstaranie majetku. Celková medziročná zmena predstavovala nárast o 1 888 206 tis. eur (v roku 2021 bol prírastok o 1 716 052 tis. eur), a to najmä v prípade prírastku hodnoty poskytnutých preddavkov na obstaranie dlhodobého hmotného majetku o 653 080 tis. eur,

stavieb o 552 849 tis. eur, dlhodobého majetku v procese obstarávania o 504 322 tis. eur, pozemkov o 117 090 tis. eur, samostatných hnutelných vecí a súborov hnutelných vecí o 93 792 tis. eur. Hodnota dopravných prostriedkov bola v porovnaní s predchádzajúcim rokom nižšia o 43 717 tis. eur z dôvodu postupného opotrebovania majetku. Najvýznamnejší prírastok dlhodobého hmotného majetku bol zaznamenaný medzi subjektami ústrednej správy o 1 048 990 tis. eur a to predovšetkým v prípade poskytnutých preddavkov na obstaranie dlhodobého hmotného majetku o 636 584 tis. eur a obstarania dlhodobého hmotného majetku o 288 480 tis. eur.

Tabuľka 4

Dlhodobý hmotný majetok súhrnného celku		(v tis. eur)	
Druh hmotného majetku	2022	2021	Δ 2022-2021
Stavby	31 674 602	31 121 753	552 849
Pozemky	10 202 245	10 085 155	117 090
Obstaranie dlhodobého hmotného majetku	5 024 920	4 520 598	504 322
Samostatné hnutelné veci a súbory hnutelných vecí	2 729 910	2 636 118	93 792
Dopravné prostriedky	2 127 518	1 474 438	653 080
Poskytnuté preddavky	2 103 258	2 146 975	-43 717
Ostatný dlhodobý hmotný majetok	753 599	742 809	10 790
Spolu	54 616 052	52 727 846	1 888 206

Zdroj: MF SR, Centrálny konsolidačný systém

5 Stavby

Hodnota stavieb medziročne vzrástla o 552 849 tis. eur a tvorí takmer 58 % z celkovej hodnoty dlhodobého hmotného majetku. Kým v roku 2021 zaznamenala ústredná správa celkový prírastok netto hodnoty stavieb o 1 727 571 tis. eur, v roku 2022 to bolo len 69 094 tis. eur. V roku 2021 boli prevzaté do majetku významné objekty dopravnej infraštruktúry. V roku 2022 najvyšší prírastok zaznamenala územná samospráva o 462 286 tis. eur (v tom obce o 301 207 tis. eur a vyššie územné celky o 161 078 tis. eur), čím dosiahli hodnotu budov a stavieb v sume 11 179 041 tis. eur. V rámci ústrednej správy došlo k navýšeniu hodnoty u Slovenskej správy ciest o 68 903 tis. eur, Národnej diaľničnej spoločnosti, a.s. o 32 792 tis. eur a Biomedicínskeho centra Slovenskej akadémie vied o 30 316 tis. eur. Ústredná správa drží budovy a stavby v hodnote 19 396 627 tis. eur.

Obchodné spoločnosti štátu vykázali stavby v hodnote 9 207 225 tis. eur, pričom rozhodujúcim subjektom ostáva Národná diaľničná spoločnosť, a.s., ktorá má vo vlastníctve diaľničnú infraštruktúru v hodnote 7 548 491 tis. eur (v tom diaľnice 5 877 882 tis. eur, rýchlostné cesty 1 535 722 tis. eur). Diaľnice a rýchlostné cesty obsahujú hodnotu telesa vozovky a ostatných komponentov dlhodobého majetku diaľnic a rýchlostných ciest, nosnej konštrukcie tunelov a mostov. Národná diaľničná spoločnosť, a.s. vykázala úhrnom medziročný celkový prírastok hodnoty stavieb o 32 792 tis. eur. Tento je výsledkom zaradenia nového majetku a odpismi k existujúcemu a používanému majetku. V roku 2022 sa do používania zaradili viaceré úseky diaľničnej infraštruktúry D1 až D3 v hodnote 31 141 tis. eur a rýchlostných ciest R1 až R4 v hodnote 143 556 tis. eur. Oprávky boli vytvorené v hodnote 140 983 tis. eur.

Druhou najvýznamnejšou obchodnou spoločnosťou z pohľadu hodnoty stavieb je Slovenská elektrizačná prenosová sústava, a.s. (557 869 tis. eur). Ide o stavby slúžiace na prenos elektrickej energie, stožiare, trafostanice, pričom na prenosovej sústave je realizovaná dlhodobá modernizácia, rekonštrukcia a výstavba nových objektov.

Štátne podniky dosiahli hodnotu stavieb vo výške 4 558 240 tis. eur, pričom medziročný prírastok bol úhrnom 1 641 tis. eur. Celkovo štátne podniky tvoria 23,5 % hodnoty stavieb ústrednej správy. Najvyššiu hodnotu vykazujú Železnice SR (2 393 776 tis. eur) v podobe železničnej infraštruktúry (budovy, železničný zvršok a spodok, mosty, tunely a iné) s najvyšším medziročným prírastkom hodnoty stavieb štátnych podnikov o 24 511 tis. eur. Najvyššiu netto hodnotu predstavujú modernizované úseky železničnej infraštruktúry na úsekoch Nové Mesto nad Váhom – Púchov (531 533 tis. eur), Púchov – Žilina (345 247 tis. eur), Trnava – Nové Mesto nad Váhom (168 874 tis. eur) a Bratislava Rača – Trnava (145 951 tis. eur). Medziročný prírastok bol tvorený jednak prírastkom majetku obstaraného v roku 2022 v sume 21 506 tis. eur tak aj zaradením majetku

z predchádzajúceho účtovného obdobia po jeho dokončení v sume 106 270 tis. eur. Ide najmä o zaradenie modernizácie trate Púchov – Žilina 67 908 tis. eur, rekonštrukcie ozubnice Štrba – Štrbské pleso 19 923 tis. eur, dostavby zriaďovacej stanice Žilina-Teplička 12 567 tis. eur, modernizácie trate Liptovský Mikuláš – Poprad 8 844 tis. eur.

Slovenský vodohospodársky podnik, š. p. vykázal stavby v hodnote 1 021 605 tis. eur (prívodné kanály, vodné stavby a vodné nádrže, ochranné hrádze a podobne) a Vodohospodárska výstavba, š. p. 823 388 tis. eur (hydroenergetické diela ako napr. vodné diela Gabčíkovo v hodnote 596 163 tis. eur, Žilina v hodnote 213 765 tis. eur, administratívne budovy v hodnote 5 940 tis. eur a ostatné objekty v hodnote 7 520 tis. eur).

Zo štátnych rozpočtových a príspevkových organizácií vykazuje najvyššiu hodnotu Ministerstvo dopravy SR (2 143 293 tis. eur), ktoré medziročne znížilo hodnotu stavieb úhrnom o 45 512 tis. eur. V najväčšej miere ide o cestnú infraštruktúru v majetku štátu (cestná komunikácia a rýchlostné cesty) vrátane jej vybavenosti (preložky vedení, káblové vedenia, dažďové kanalizácie, oporné múry, protihlukové steny, mosty, križovatky a pod.). Medziročný úbytok v sume 45 512 tis. eur bol spôsobený na jednej strane zaradením majetku do používania v celkovej hodnote 69 826 tis. eur (technické zhodnotenie budov, časti PPP projektu na úseku D4/R7 a odpočívadla Pohranice) a na strane druhej vyradením majetku na základe zmlúv o bezodplatnom odovzdaní a prevzatí objektov vyvolaných úprav do majetku mesta Nitra, Nitrianskeho samosprávneho kraja a Liaharenského podniku Nitra, a.s. (24 341 tis. eur).

Slovenská správa ciest vykazuje v rámci stavieb v hodnote 1 386 875 tis. eur najmä cesty I. triedy, mosty I. triedy, bezpečnostné zariadenia I. triedy a budovy a haly. Medziročne zvýšila hodnotu stavieb úhrnom o 68 903 tis. eur najmä v dôsledku zaradenie ciest I. triedy do používania (28 229 tis. eur), mostov na cestách I. triedy do používania (68 910 tis. eur) a technického zhodnotenia ostatného majetku. Naopak, došlo k vyradeniu ciest I. triedy (857 tis. eur) a mostov na cestách I. triedy (3 395 tis. eur) z používania v dôsledku ich technického stavu resp. duplicitnej evidencii.

Ministerstvo vnútra SR vykazuje stavby v hodnote 456 908 tis. eur (budovy a stavby okresných úradov, klientskych centier, Policajného zboru, Hasičského a záchranného zboru), pričom medziročný pokles o 5 709 tis. eur bol spôsobený najmä vyradením majetku z dôvodu jeho delimitácie v súvislosti so zmenou organizácie miestnej štátnej správy na úseku školstva v hodnote 4 309 tis. eur.

Obce a ich organizácie majú vo vlastníctve stavby v hodnote 9 436 145 tis. eur, vyššie územné celky 1 742 895 tis. eur a ostatné subjekty súhrnného celku 1 098 935 tis. eur (z toho verejné vysoké školy 895 240 tis. eur). Celkový medziročný prírastok stavieb v prípade subjektov územnej samosprávy predstavuje 462 286 tis. eur (z toho obce vrátane ich organizácií 301 207 tis. eur a vyššie územné celky vrátane subjektov v ich pôsobnosti 161 078 tis. eur).

Krajské mestá vlastní stavby úhrnom v hodnote 1 651 710 tis. eur (2021: 1 618 169 tis. eur), pričom ide o stavby všetkých subjektov konsolidovaného celku krajských miest vrátane dcérskych obchodných spoločností. Hodnotovo najvýznamnejšie sú stavby Hlavného mesta Slovenskej republiky Bratislavy v sume 700 060 tis. eur (medziročne viac o 7 872 tis. eur). Samotné Hlavné mesto vykazuje stavby v hodnote 271 624 tis. eur a Bratislavská vodárenská spoločnosť, a.s. 263 798 tis. eur.

V prípade obce Pohronská Polhora bol prírastok v sume 16 356 tis. eur spôsobený dobudovaním kanalizácie v obci Pohronská Polhora a Michalová. Mesto Banská Bystrica vykazuje prírastok stavieb (6 655 tis. eur) z dôvodu realizácie rekonštrukcií miestnych komunikácií, vnútroblokov, sídlisk, námestia a chodníkov, rozšírenie vybavenosti a modernizácie objektov mesta.

V rámci vyšších územných celkov vykazujú najvyšší prírastok organizácie Prešovského samosprávneho kraja (o 33 988 tis. eur), Banskobystrického samosprávneho kraja (o 30 933 tis. eur), Trenčianskeho samosprávneho kraja (o 21 978 tis. eur), Nitrianskeho samosprávneho kraja (o 19 819 tis. eur) a Bratislavského samosprávneho kraja (o 19 175 tis. eur). Ide predovšetkým o modernizácie a rekonštrukcie ciest II. a III. triedy, mostových objektov, vybudovanie cyklotrás, technické zhodnotenie škôl a školských objektov, zdravotníckych zariadení, zariadení sociálnych služieb, administratívnych budov vrátane zníženia energetickej náročnosti týchto objektov. Organizácie spravujúce cestnú infraštruktúru vyšších územných celkov vykazujú tieto stavby, ktorých správu a údržbu vykonávajú,

v celkovej hodnote 573 980 tis. eur s medziročným prírastkom 87 647 tis. eur. Zároveň v rámci Prešovského samosprávneho kraja sa realizovala výstavba športovej školy (13 521 tis. eur), Nitriansky samosprávny kraj získal stavebné objekty v súvislosti s výstavbou diaľnice R1 bezodplatným prevzatím vlastníctva od Ministerstva dopravy SR (12 808 tis. eur) a Banskobystrický samosprávny kraj realizoval investície do cestnej infraštruktúry.

6 Pozemky

Z hodnoty pozemkov súhrnného celku tvorí ústredná správa 4 660 078 tis. eur a obce so svojimi organizáciami 4 800 853 tis. eur, čo predstavuje spolu takmer 92,7 % celkovej hodnoty pozemkov. Medziročná zmena hodnoty o 117 090 tis. bola spôsobená prírastkom v ústrednej správe o 51 684 tis. eur, v prípade obcí o 47 789 tis. eur, v konsolidovaných celkoch vyšších územných celkov o 13 846 tis. eur u ostatných subjektov verejnej správy o 3 772 tis. eur.

V ústrednej správe vlastní pozemky za najvyššiu hodnotu Národná diaľničná spoločnosť, a.s. 1 258 561 tis. eur (2021: 1 244 501 tis. eur), ide najmä o pozemky pod existujúcou a pripravovanou diaľničnou a cestnou infraštruktúrou. V roku 2022 predstavoval prírastok pozemkov pod rôznymi rozpracovanými úsekmi ciest 14 059 tis. eur (napr. D1 – D4 za 7 558 tis. eur a R1 – R7 za 6 783 tis. eur), pričom k vyradeniu pozemkov došlo len v hodnote 282 tis. eur. Ďalej sú rozhodujúcimi jednotkami na hodnote pozemkov Verejné prístavy, a.s. (585 627 tis. eur), Železnice SR (546 670 tis. eur) a Lesy SR, š.p. (503 357 tis. eur).

Na medziročnom prírastku hodnoty pozemkov ústrednej správy sa najviac podieľali správy národných parkov sumou 124 708 tis. eur najmä vplyvom reformy národných parkov, pri ktorej došlo k prechodu správy majetku štátu a iných práv a povinností na novozriadené správy národných parkov (9 správ národných parkov). Tento prírastok je zároveň zaznamenaný ako úbytok v rámci organizácií v pôsobnosti kapitoly Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR (Správa Tatranského národného parku, Lesy SR, š.p., Lespopoľnohospodársky majetok Ulič, š.p.) z dôvodu prevodu práv a povinností na nových správcov majetku štátu. Úrad vlády SR sumou 36 293 tis. eur z dôvodu zosúladenia účtovnej evidencie s údajmi na listoch vlastníctva podľa evidencie v katastri nehnuteľností, a Národná diaľničná spoločnosť, a.s. sumou 14 059 tis. eur a Slovenská správa ciest, a.s. sumou 6 502 tis. eur.

Z ostatných subjektov verejnej správy vykazujú najvyššie hodnoty Slovenský pozemkový fond 267 671 tis. eur a verejné vysoké školy 132 502 tis. eur.

7 Samostatné hnutelné veci a súbory hnutelných vecí

Tento druh majetku predstavujú najmä prístroje, stroje, technické zariadenia, počítačové vybavenie, ktoré sú použiteľné samostatne alebo tvoria určitý súbor zariadení, ktoré môžu fungovať len v spoločnom zapojení (multimediálne zariadenia, laboratórne zariadenia), ale aj vojenská a špeciálna technika. Hodnota tohto majetku dosiahla 2 729 910 tis. eur a medziročne sa zvýšila o 93 792 tis. eur.

Ústredná správa vykazuje úhrnom 1 672 523 tis. eur, a v porovnaní s rokom 2021 je to viac o 57 543 tis. eur. Najvyššie hodnoty vykazuje Ministerstvo obrany SR (278 834 tis. eur), SEPS (241 954 tis. eur), Železnice SR (173 677 tis. eur) a Vodohospodárska výstavba, š. p. (135 310 tis. eur).

Na medziročnej zmene v ústrednej správe sa podieľali najmä Ministerstvo obrany SR (nárast o 39 881 tis. eur), Ministerstvo vnútra SR (nárast o 19 365 tis. eur), Železnice Slovenskej republiky (nárast o 10 941 tis. eur), Slovenská akadémia vied (nárast o 9 942 tis. eur), DataCentrum (nárast o 7 015 tis. eur), SEPS (pokles o 17 815 tis. eur) a Vodohospodárska výstavba, š.p. (pokles o 11 165 tis. eur).

Územná samospráva vykázala úhrnom 439 837 tis. eur (v roku 2021 to bolo 389 697 tis. eur), z čoho obce tvoria 341 517 tis. eur a vyššie územné celky 98 320 tis. eur. Významné hodnoty vykázali aj verejné vysoké školy (83 724 tis. eur), pričom najčastejšie ide o vybavenie vedeckých laboratórií, učební a pracovísk. Vysoké školy zaznamenali nárast tohto majetku, a to vo výške 21 676 tis. eur.

Z ostatných subjektov verejnej správy vykazuje najvýznamnejšiu hodnotu Agentúra pre núdzové zásoby ropy a ropných výrobkov (505 230 tis. eur) z dôvodu vykazovania núdzových zásob ropy a ropných výrobkov v rámci dlhodobého majetku, ktorých hodnota medziročne poklesla o 34 517 tis. eur.

8 Dopravné prostriedky

Dopravné prostriedky dosiahli hodnotu 2 103 258 tis. eur a medziročný pokles o 43 717 tis. eur. V prípade členenia hodnoty majetku podľa skupín subjektov, 78,1 % resp. 1 643 131 tis. eur tvorí ústredná správa a v tom obchodné spoločnosti (998 387 tis. eur), štátne rozpočtové a príspevkové organizácie (602 318 tis. eur) a štátne podniky (41 996 tis. eur).

Najvyššiu hodnotu vykazuje Železničná spoločnosť Slovensko, a.s. (853 943 tis. eur) z titulu vlastníctva rušňov a vagónov pre osobnú železničnú dopravu, pričom ich hodnota bola medziročne nižšia o 12 412 tis. eur.

Železničná spoločnosť Cargo, a.s. (nákladný železničný prepravca) dosiahol hodnotu 101 540 tis. eur (2021: 112 462 tis. eur), pričom ide o hodnotu hnacích dráhových vozidiel (rušňov), nákladných vozňov, nákladných motorových vozidiel a železničných koľajových žeriavov. Medziročne pokles o 10 923 tis. eur, bol spôsobený najmä ročnými odpismi vo výške 10 510 tis. eur, odpredajom alebo likvidáciou koľajových vozidiel hodnotu 2 148 tis. eur. Obstaranie nového majetku predstavovalo 2 938 tis. eur.

Hodnotu dopravných prostriedkov ústrednej správy tvoria v rozhodujúcej miere dve ministerstvá, Ministerstvo vnútra SR 289 496 tis. eur a Ministerstvo obrany SR 277 905 tis. eur. A podieľajú sa aj na medziročnom úbytku, spolu o 57 816 tis. eur. Ministerstvo vnútra SR disponuje vozovým parkom pre policajný a hasičský záchranný zbor, horskú záchrannú službu, špeciálne dopravné prostriedky ako aj bežné vozidlá na prevoz osôb (napr. pod Úradom na ochranu ústavných činiteľov), policajné vrtuľníky, lietadlá vládnej letky SR a ďalšie dopravné prostriedky. Celkový úbytok v hodnote 45 537 tis. eur bol spôsobený najmä postupným odpisovaním daného majetku v súlade s jeho životnosťou (40 505 tis. eur), vyradením majetku v dôsledku darovania, fyzickej likvidácie, bezodplatného prevodu správy majetku a delimitácie (12 679 tis. eur).

Ministerstvo obrany SR znížilo hodnotu dopravných prostriedkov o 12 278 tis. eur, čo bolo v podstatnej miere ovplyvnené vyradením 5 ks vrtuľníkov MI a 2 ks lietadiel AN v ich zostatkovej hodnote.

V rámci tejto položky majetku tvoria významnú hodnotu aj obce SR, a to 412 385 tis. eur, nasledujú subjekty vyšších územných celkov 43 031 tis. eur a ostatné subjekty verejnej správy 4 712 tis. eur. V prípade subjektov územnej samosprávy ide najmä o vozový park dopravných podnikov (napr. Dopravného podniku Bratislava, a.s. 197 766 tis. eur), spoločností poskytujúcich verejné služby, odvoz a likvidáciu odpadu, servisné činnosti a podobne.

9 Poskytnuté preddavky na dlhodobý hmotný majetok

Položku tvorí takmer výlučne ústredná správa (99,1 %) a v rámci nej Ministerstvo obrany SR 2 042 581 tis. eur a Železničná spoločnosť Slovensko, a.s. 50 375 tis. eur. Ministerstvo obrany SR vykazuje poskytnuté preddavky súvisiace s nákupom taktických stíhacích lietadiel F-16 (1 200 267 tis. eur), obrnených a pásových bojových vozidiel (460 890 tis. eur), viacúčelových vrtuľníkov (92 324 tis. eur), radarov (87 603 tis. eur), výzbroje a strelných zbraní (26 115 tis. eur) a rekonštrukciou základne Sliač (63 441 tis. eur). Medziročný nárast poskytnutých preddavkov bol spôsobený práve u Ministerstva obrany SR, a to 607 545 tis. eur predovšetkým z dôvodu plnenia programu nákupu nových pásových bojových vozidiel (410 708 tis. eur) a obrnených vozidiel 8x8 (50 182 tis. eur). Železničná spoločnosť Slovensko, a.s. poskytlo preddavky na obstaranie tatranských elektrických jednotiek rady 425 (76 299 tis. eur), ostatných nových elektrických jednotiek (37 171 tis. eur), nových osobných vozňov (3 007 tis. eur) a hnacích koľajových vozidiel rady 361 (1 324 tis. eur).

10 Obstaranie dlhodobého hmotného majetku

Hodnota obstarania nového dlhodobého hmotného majetku (zatiaľ nezaradeného do používania) medziročne vzrástla o 504 321 tis. eur, a to najmä vplyvom subjektov ústrednej štátnej správy o 288 480 tis. eur a územnej samosprávy o 197 284 tis. eur. Ostatné subjekty verejnej správy vykazujú nárast v hodnote 18 557 tis. eur.

Z celkovej sumy 5 024 920 tis. eur tejto položky majetku vykázali organizácie ústrednej štátnej správy 3 422 410 tis. eur. Obstaranie majetku tvorí najmä budúca infraštruktúra v podobe ciest, stavieb, ale aj pozemkov, dopravných prostriedkov, strojov, prístrojov a zariadení.

Z ústrednej správy vykázala Národná diaľničná spoločnosť, a.s. hodnotu 1 476 327 tis. eur (2021: 1 216 453 tis. eur), pričom medzi najvýznamnejšie stavby v procese obstarávania z pohľadu výšky nákladov na obstaranie patria diaľničné úseky D1 Hubová – Ivachnová 349 935 tis. eur, D1 Lietavská Lúčka – Višňové – Dubná Skala 214 747 tis. eur, D1 Lietavská Lúčka – Dubná Skala vrátane tunela Višňové 132 189 tis. eur, D3 Svrčinovec – Skalité 53 879 tis. eur, D1 Turany – Hubová 44 492 tis. eur, úseky rýchlostných ciest R4 Prešov – severný obchvat, I. etapa 127 394 tis. eur, R2 Kriváň – Lovinobaňa (Kriváň – Mýtna) 86 692 tis. eur, R2 Šaca – Košické Oľšany II. úsek 29 215 tis. eur, R3 Tvrdošín – Nižná 23 320 tis. eur a modernizácia elektronických systémov diaľnic a rýchlostných ciest 24 335 tis. eur. Jej celkový prírastok o 259 874 tis. eur bol tvorený na jednej strane obstaraním dlhodobého majetku v priebehu roka 2022 v hodnote 453 881 tis. eur (v tom diaľnice 214 173 tis. eur, rýchlostné cesty 197 624 tis. eur, ostatné stavby 11 629 tis. eur a ostatný dlhodobý hmotný majetok 3 360 tis. eur) a na strane druhej zaradením majetku do používania v hodnote 193 625 tis. eur (v tom diaľnice 38 875 tis. eur, rýchlostné cesty 150 339 tis. eur, ostatné stavby 17 tis. eur a ostatný dlhodobý hmotný majetok 4 394 tis. eur).

Slovenská správa ciest vykázala zostatok 602 945 tis. eur a celkový pokles hodnoty o 4 456 tis. eur z dôvodu nižšieho zaradenia stavebných prác a majetku (143 820 tis. eur; z toho stavebné práce 137 102 tis. eur) ako bola hodnota nového obstarania (148 276 tis. eur; z toho stavebné práce 142 723 tis. eur). Železnice SR vykázali zostatok 547 752 tis. eur a prírastok 50 949 tis. eur. Obdobne ako v prípade NDS, a.s. alebo SSC ide o rozdiel z dlhodobého obstarávania majetku (modernizácia železničných tratí a nástupíšť, obstaranie strojov a zariadení železničnej infraštruktúry, ostatných strojov a zariadení, komunikačnej infraštruktúry služieb telematiky) v sume 242 703 tis. eur a zaraďovania dokončeného majetku do používania v hodnote 190 297 tis. eur, pričom došlo k medziročnej zmene v podobe zvýšenia opravných položiek o 1 456 tis. eur. Slovenská národná galéria vykazuje 81 670 tis. eur ako technické zhodnotenie (rekonštrukcia, modernizácia a dostavba) areálu a budovy Slovenskej národnej galérie, ktorá sa začala v roku 2016 a ukončená bola v roku 2023 s celkovými nákladmi 82 117 tis. eur.

Významný prírastok hodnoty obstarávaného majetku v ústrednej správe vykázali okrem vyššie uvedených subjektov aj Valalíky Industrial Park, s.r.o. 58 205 tis. eur v súvislosti s obstaraním pozemkov pre účely výstavby priemyselného parku, Ministerstvo vnútra SR 24 861 tis. eur v dôsledku obstarania vrtníka Leonardo AW189 (12 905 tis. eur), obrnených vozidiel (970 tis. eur), elektronických sirén, kioskov, terminálov a čítačiek odtlačkov prstov (4 120 tis. eur) zámény pozemkov s Hlavným mestom SR Bratislava (4 615 tis. eur) a Jadrová a vyradovacia spoločnosť, a.s. 12 980 tis. eur z dôvodu obstarania spaľovne rádioaktívneho odpadu a výcvikovo-školiaceho a informačného centra jadrovej elektrárne A1 a modifikácie jadrovej elektrárne V1 vrátane montáže nových zariadení.

Medziročný pokles obstarávaného dlhodobého hmotného majetku vykazuje Ministerstvo dopravy SR (79 816 tis. eur), Ministerstvo zdravotníctva SR (52 818 tis. eur) a Transpetrol, a.s. (24 912 tis. eur). V prípade Ministerstva dopravy SR došlo k zaradeniu úsekov diaľnic a rýchlostných ciest v celkovej sume 69 647 tis. eur (napr. odpočívadla Pohranice, úsekov D4/R7 vrátane projektovej dokumentácie a koncesie) a k vyradeniu na základe prevodu vlastníckeho práva k niektorým stavebným objektom stavby D4 Jarovce – Ivanka sever na Národnú diaľničnú spoločnosť, a.s. v hodnote 10 096 tis. eur. Ministerstvo zdravotníctva SR odúčtovalo zmarenú investíciu „Nemocnica Rázsochy“ v sume 31 188 tis. eur do nákladov bežného účtovného obdobia a zároveň došlo k prevodu správy obstarávaného dlhodobého majetku štátu na novovzniknutý Detenčný ústav Hronovce v sume

23 100 tis. eur. Transpetrol, a.s. zaradil do prevádzky nádrže na ropu, ktoré rozšírili existujúce skladovacie kapacity a meraciu stanicu ropy ADRIA.

V územnej samospráve vykazujú obce zostatok obstarávaného hmotného majetku vo výške 1 269 174 tis. eur (prírastok 132 426 tis. eur), a vyššie územné celky 261 317 tis. eur (prírastok 64 858 tis. eur). Ide najmä o budovanie a rekonštrukcie ciest II. a III. triedy, na ktorých financovanie boli použité aj prostriedky návratných finančných výpomocí od Ministerstva financií SR, ďalej modernizáciu a rekonštrukcie školských zariadení, mostov, budovanie cyklotrás, ihrísk a podobne.

Z ostatných subjektov verejnej správy verejné vysoké školy vykazujú obstarávaný dlhodobý hmotný majetok v sume 51 640 tis. eur.

11 Ostatný dlhodobý hmotný majetok

V rámci ostatného dlhodobého hmotného majetku sa vykazuje najmä technické zhodnotenie budov a stavieb štátnych rozpočtových a príspevkových organizácií. Dôvodom pre samostatné účtovania o technickom zhodnotení je evidencia niektorých budov ako nehnuteľných kultúrnych pamiatok, ktorých ocenenie nie je možné spoľahlivo určiť. Z tohto dôvodu bolo v majetku ponechané len následné technické zhodnotenie týchto budov uskutočnené po uvedení budov do používania.

Významnú hodnotu vykazuje ústredná správa 412 757 tis. eur a v rámci nej napríklad Kancelária národnej rady SR (105 156 tis. eur) v podobe technického zhodnotenia bratislavského hradu. Ďalej sa do ostatného majetku sumarizujú pestovateľské celky trvalých porastov, umelecké diela a zbierky, predmety z drahých kovov, drobný hmotný dlhodobý majetok a základné stádo a ťažné zvieratá.

A.III. Finančný majetok

Celkovo dlhodobý finančný majetok dosiahol hodnotu 7 227 465 tis. eur a medziročne je vyšší o 629 872 tis. eur. V rámci dlhodobého finančného majetku sa vykazujú aj zostatky termínovaných účtoch v bankách s dobou viazanosti dlhšou ako jeden rok v hodnote 25 802 tis. eur (2021: 28 079 tis. eur). Ústredná štátna správa vykázala hodnotu dlhodobého finančného majetku 6 094 878 tis. eur, obce 1 005 788 tis. eur, vyššie územné celky 10 131 tis. eur a ostatné subjekty 116 668 tis. eur. Medziročný prírastok hodnoty bol vykázaný v ústrednej správe (o 566 433 tis. eur) a u ostatných subjektov verejnej správy (o 75 462 tis. eur), pričom v prípade obcí poklesla hodnota dlhodobého finančného majetku o 11 937 tis. eur.

V rámci dlhodobého finančného majetku sa vykazujú najmä podielové cenné papiere a podiely v obchodných spoločnostiach s podstatným vplyvom (3 423 272 tis. eur), ktorý znamená podiel na ich základnom imaní v rozsahu 20 – 50 %. Ide o pridružené účtovné jednotky kapitál ŠR ako aj podiely v takýchto spoločnostiach, ktoré vlastní dcérske spoločnosti štátu.

Druhou významnou položkou finančného majetku sú pôžičky Štátneho fondu rozvoja bývania (1 310 666 tis. eur), ktoré sa poskytujú nielen subjektom územnej samosprávy, ale aj fyzickým osobám a právnickým osobám mimo súhrnného celku (napr. bytové spoločenstvá).

Tretiu najvyššiu hodnotu v rámci ostatného finančného majetku tvoria podiely Slovenskej republiky v zahraničných finančných inštitúciách (1 091 578 tis. eur) ako je napríklad Svetová banka, Európska investičná banka a ďalšie. Rozhodujúcu hodnotu tvorí podiel SR v Európskom stabilizačnom mechanizme.

Tabuľka 5

Dlhodobý finančný majetok		(v tis. eur)	
Druh finančného majetku	2022	2021	Δ 2022-2021
Cenné papiere a podiely	4 550 102	4 045 577	504 525
<i>Z toho: Podiely v pridružených účtovných jednotkách</i>	<i>3 423 272</i>	<i>3 017 676</i>	<i>405 596</i>
<i>Realizovateľné cenné papiere a podiely</i>	<i>813 693</i>	<i>806 794</i>	<i>6 899</i>
<i>Podiely v dcérskych účtovných jednotkách</i>	<i>282 349</i>	<i>192 233</i>	<i>90 116</i>
Dlhodobé pôžičky	1 394 761	1 307 776	86 985
<i>Z toho: ŠFRB</i>	<i>1 310 666</i>	<i>1 248 235</i>	<i>62 431</i>
<i>National Development Fund II, a.s.</i>	<i>43 253</i>	<i>21 811</i>	<i>21 442</i>
<i>Venture to Future Fund, a.s.</i>	<i>3 316</i>	<i>1 014</i>	<i>2 302</i>
Termínované účty v bankách	25 802	28 079	-2 277
Ostatný dlhodobý finančný majetok	1 256 800	1 216 161	40 639
<i>Z toho: Podiely v medzinárodných finančných inštitúciách</i>	<i>1 091 578</i>	<i>1 081 341</i>	<i>10 237</i>
Spolu	7 227 465	6 597 593	629 872

Zdroj: MF SR, Centrálny konsolidačný systém

12 Cenné papiere a podiely

Podielové cenné papiere a podiely v spoločnosti s podstatným vplyvom

V rámci tejto položky dlhodobého finančného majetku sa vykazujú majetkové účasti v iných obchodných spoločnostiach, ktoré predstavujú 20 až 50% podiel na ich základnom imaní a účtovná jednotka nie je definovaná ako spoločná účtovná jednotka dvoch alebo viacerých účtovných jednotiek súhrnného celku.

Rozhodujúcu hodnotu predstavujú podiely obchodných spoločností štátu v iných podnikateľských subjektoch (tzv. obchodné spoločnosti v druhom resp. treťom rade). Tieto podiely sú v niektorých podnikoch štátu vykázané na základe konsolidovanej účtovnej závierky a precenené metódou vlastného imania.

Dlhodobý finančný majetok vo forme týchto podielov dosiahol sumu 3 423 272 tis. eur a medziročne sa hodnota zvýšila o 405 596 tis. eur. Z celkovej hodnoty týchto podielov vyказuje ústredná správa viac ako 94 %, čo predstavuje 3 242 624 tis. eur, a z nej hlavne Ministerstvo hospodárstva SR 1 512 089 tis. eur (podiely v energetických spoločnostiach) a SPP, a.s. 1 486 650 tis. eur, JAVYS, a. s. vykázal hodnotu podielu v spoločnosti JESS, a.s. vo výške 103 386 tis. eur a MH Manažment, a.s. vykázal hodnotu svojich podielov vo výške 54 369 tis. eur. Významnú hodnotu vyказujú aj jednotky v rámci kapitoly Ministerstva dopravy SR (60 563 tis. eur), a v rámci nich hlavne Ministerstvo dopravy SR 27 273 tis. eur (napríklad podiely v spoločnosti Letisko Košice – Airport Košice, a.s. 17 921 tis. eur, Metro Bratislava, a.s. 5 558 tis. eur, Letisko Piešťany, a.s. 3 794 tis. eur) a Železničná spoločnosť Cargo Slovakia, a.s. (24 414 tis. eur).

Hodnota týchto podielov je priamo závislá od hodnoty vlastného imania tej spoločnosti, v ktorej štát drží menšinové podiely priamo alebo nepriamo cez iné účastiny. Vlastné imanie obchodných spoločností je pritom ovplyvnené (pri nezmenenom základnom imaní) dosiahnutým výsledkom hospodárenia (zisk/strata), nevysporiadaným výsledkom minulých období, pričom ide hlavne o výsledok obchodnej činnosti, ale môžu ho ovplyvniť aj precenenie majetku alebo zmena účtovnej metódy.

V prípade Slovenského plynárenského priemyslu, a.s. došlo k zvýšeniu hodnoty finančnej investície v spoločnostiach SPP Infrastructure a ESCO Slovensko o 316 523 tis. eur, najmä vplyvom.....??

Medziročne Ministerstvo hospodárstva SR vykázalo po použití metódy vlastného imania prírastok hodnoty svojich podielov o 89 612 tis. eur (a to hlavne hodnota 34%-ného podielu v Slovenských elektrárnach, ktorá sa zvýšila o 111 181 tis. eur, hodnota 51%-ného podielu v Stredoslovenskej energetike, a.s., ktorá sa znížila o 39 587 tis. eur, hodnota 51%-ného podielu vo Východoslovenskej energetike Holding, a.s., ktorá sa znížila o 4 313 tis. eur a hodnota 51%-ného podielu v Západoslovenskej energetike, a.s., ktorá sa zvýšila o 22 330 tis. eur).

Obce v rámci tejto položky vykázali 170 398 tis. eur, vyššie územné celky 9 825 tis. eur.

Realizovateľné cenné papiere

Realizovateľné cenné papiere znamenajú podiely na základnom imaní obchodnej spoločnosti vo výške menej ako 20 %. Z celkovej hodnoty 813 693 tis. eur vlastní rozhodujúcu hodnotu obce, a to 773 663 tis. eur, ako minoritné podiely v obchodných spoločnostiach z oblasti dodávky vody, výroby tepla a osobnej prepravy. Celkový medziročný prírastok v hodnote 6 898 tis. eur bol spôsobený prírastkom v ústrednej správe (o 3 926 tis. eur) a v obciach SR (o 2 985 tis. eur) a úbytkom u VÚC (o 12 tis. eur).

Podielové cenné papiere a podiely v dcérskej účtovnej jednotke

V rámci tejto položky dlhodobého finančného majetku sa vykazujú majetkové účasti v obchodných spoločnostiach, ktoré predstavujú minimálne 51% podiel na ich vlastnom imaní, a ktoré neboli predmetom konsolidácie. Hodnota tohto dlhodobého finančného majetku dosiahla k 31.12.2022 sumu 282 349 tis. eur a je medziročne vyššia o 90 116 tis. eur, najmä v prípade ostatných subjektov verejnej správy (o 74 292 tis. eur, najmä z dôvodu zahrnutia Slovak Business Agency do súhrnného celku) a v ústrednej štátnej správe (o 23 078 tis. eur). V prípade obcí došlo k medziročnému poklesu o 7 255 tis. eur.

Z ústrednej správy vykazuje významnú hodnotu MH Manažment, a.s. (199 860 tis. eur), ktorý spravuje podiely v 19 obchodných spoločnostiach, z toho 14 v oblasti dopravy (SAD-ky) a 5 v oblasti teplárstva, zdravotníctva a kapitálového trhu. Ide o podiely, ktoré spravoval zaniknutý Fond národného majetku do 31.12.2015. Nárast hodnoty zo 177 309 tis. eur na 199 860 tis. eur bol spôsobený precenením hodnoty týchto podielov.

Z ostatných subjektov verejnej správy vykazuje Slovak Business Agency finančné investície v objeme 74 287 tis. eur a vklad verejných vysokých škôl do dcérskych účtovných jednotiek predstavuje 5 181 tis. eur.

Dlhové cenné papiere držané do splatnosti

Základným znakom dlhového cenného papiera držaného do splatnosti je okrem možnosti poberania výnosov z jeho držby aj návratnosť vložených investícií. Medzi dlhové cenné papiere svojím charakterom patria všetky druhy dlhopisov, pokladničné poukážky, šeky, vkladové listy, zmenky, atď. Viac ako v 88%-ách sú vykazované dvomi subjektami ústrednej správy (25 556 tis. eur), a to SZRB, a.s. (25 057 tis. eur) a Ministerstvom financií SR (499 tis. eur). V roku 2018 skupina SZRB nakúpila krytý dlhopis Všeobecnej úverovej banky, a.s. v menovitej hodnote 24 999 tis. eur. Ministerstvo financií SR v rámci tejto položky vykazuje bondy Argentínskej republiky.

13 Dlhodobé pôžičky

V rámci pôžičiek vykazuje najvýznamnejšiu hodnotu Štátny fond rozvoja bývania 1 310 666 tis. eur (konsolidovaná hodnota). Ďalej vykazujú významnejšie hodnoty aj NDF II 43 253 tis. eur, Venture to Future Fund, a.s. 3 316 tis. eur a Environmentálny fond 1 889 tis. eur. Medziročný prírastok v celkovej sume 85 189 tis. eur bol najvýraznejší v prípade Štátneho fondu rozvoja bývania, a to o 62 431 tis. eur v podobe vyššieho zostatku nesplateného úveru poskytnutého na podporu nájomného bývania alebo na obnovu bytových budov.

V rámci ostatných subjektov vykazuje takmer celú hodnotu dlhodobých pôžičiek Fond na podporu vzdelávania (34 156 tis. eur) v súvislosti s poskytovaním pôžičiek študentom.

14 Termínované účty v bankách

Zostatok na účtoch v bankách s dobou viazanosti dlhšou ako jeden rok, vzhľadom na svoj dlhodobý charakter, sa vykazuje v rámci dlhodobého finančného majetku a nie ako položka finančného majetku. Medzi subjektami ústrednej správy vykazuje najvýznamnejšiu hodnotu MH Invest, s.r.o. (14 999 tis. eur). Zostatok prostriedkov na termínovaných účtoch obcí predstavuje 10 789 tis. eur (pokles o 990 tis. eur).

15 Ostatný dlhodobý finančný majetok

V ostatnom dlhodobom finančnom majetku sa vykazujú hlavne podiely Slovenskej republiky v medzinárodných finančných inštitúciách a finančných stabilizačných mechanizmoch.

Tabuľka 6

Majetková účasť SR v medzinárodných inštitúciách v správe Ministerstva financií SR			
			(v tis. eur)
Medzinárodná inštitúcia	2022	2021	Δ 2022-2021
Európsky stabilizačný mechanizmus (ESM)	793 350	793 350	0
Európska investičná banka (EIB)	122 613	122 608	5
Skupina Svetovej banky	104 014	93 782	10 232
z toho:			
Medzinárodná finančná korporácia (IFC)	38 418	33 091	5 327
Medzinárodná banka pre obnovu a rozvoj (IBRD)	36 211	32 016	4 195
Medzinárodná asociácia pre rozvoj (IDA)	28 632	27 965	667
Mnohostranná agentúra pre investičné záruky (MIGA)	753	710	43
Medzinárodná investičná banka (MIB)	28 869	28 869	0
Európska banka pre obnovu a rozvoj (EBOR)	26 711	26 711	0
Medzinárodná banka pre hospodársku spoluprácu (MBHS)	13 342	13 342	0
Rozvojová banka Rady Európy (RBRE)	2 397	2 397	0
Európsky finančný stabilizačný nástroj (EFSF)	282	282	0
Spolu	1 091 578	1 081 341	10 237

Zdroj: MF SR, Centrálny konsolidačný systém

Z celkovej sumy ostatného dlhodobého finančného majetku vykázala ústredná správa hodnotu 1 211 367 tis. eur a v rámci nej Ministerstvo financií SR 1 091 578 tis. eur. Ide najmä o kapitálovú účasť v rôznych medzinárodných finančných inštitúciách, ktoré boli založené spolu s vládami iných krajín alebo medzinárodnými organizáciami na podporu slabších regiónov v Európe ale aj v iných krajinách, na podporu reforiem ich hospodárstva, ekonomiky a zvyšovania životnej úrovne obyvateľstva.

V roku 2022 došlo k zvýšeniu základného imania Medzinárodnej finančnej korporácie o 3 097 tis. eur, Medzinárodnej banky pre obnovu a rozvoj o 2 095 tis. eur a k úhrade splátky SR v rámci doplnenia zdrojov iniciatívy pre Medzinárodnú spoluprácu a rozvoj v sume 140 tis. eur. Zdrojom zvýšenia týchto podielov boli prostriedky štátnych finančných aktív. Ostatné zmeny boli z dôvodu kurzových rozdielov z vkladov v medzinárodných finančných inštitúciách.

K podielom v medzinárodných finančných inštitúciách a k európskym stabilizačným mechanizmom sa viaže aj kapitál splatný na požiadanie, a to podľa zmluvných podmienok dojednaných s konkrétnou inštitúciou. Ide o tzv. call capital, ktorý sa vykazuje ako podmienené záväzky v iných pasívach (časť III poznámok).

Významnú hodnotu ostatného finančného majetku vykazuje aj National Development Fund II, a.s., a to 114 219 tis. eur v podobe priamych ekvityných investícií do obchodných spoločností. Z toho vo výške 77 065 tis. eur vykazuje väčšinové podiely v uzavretých fondoch rizikového kapitálu určené pre profesionálnych investorov a 37 154 tis. eur bolo investovaných v rámci projektu D4/R7 formou mezzanine financovania.

A.IV. Pohľadávky

Medzi položkami dlhodobého majetku sa vykazujú pohľadávky subjektov súhrnného celku so zostatkovou dobou splatnosti dlhšou ako jeden rok. Súčasťou dlhodobých pohľadávok sú aj pohľadávky z poskytnutých návratných finančných výpomocí, ktorých zostatková doba splatnosti odo dňa, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka, je dlhšia ako 1 rok.

Dlhodobé pohľadávky dosiahli k 31.12.2022 úhrnom sumu 788 142 tis. eur, z toho dlhodobé návratné finančné výpomoci predstavujú 55 259 tis. eur. Medziročne ide o pokles hodnoty pohľadávok o 62 146 tis. eur.

Poskytovanie návratných finančných výpomocí je špecifikom pre štátnu správu a územnú samosprávu. V rámci ústrednej správy môže návratné finančné výpomoci poskytovať Ministerstvo financií SR a iný orgán štátnej správy, ak tak umožňuje príslušný zákon (napríklad Ministerstvo zdravotníctva SR, Ministerstvo hospodárstva SR). Návratné finančné výpomoci sa poskytujú subjektom na riešenie špecifických situácií pri nedostatku vlastných zdrojov subjektu alebo v situácii, že by subjekt musel financovať svoje neočakávané potreby cez úvery a zhoršovalo by to jeho platobnú schopnosť. Návratné finančné výpomoci Ministerstva financií SR sú s priaznivejšími platobnými podmienkami z hľadiska začiatku a doby splácania istiny alebo úroku.

Všetky návratné finančné výpomoci poskytnuté ústrednou správou napr. mestám, obciam a podnikateľským subjektom v rámci súhrnného celku sú predmetom vzájomnej eliminácie. V prípade dlhodobých návratných finančných výpomocí eliminácia predstavuje 577 181 tis. eur. Ide najmä o návratnú finančnú výpomoc poskytnutú Agentúre pre núdzové zásoby ropy a ropných výrobkov v hodnote 240 000 tis. eur, výpomoci mestám SR v objeme 132 992 tis. eur a výpomoci poskytnuté VÚC 133 291 tis. eur, vrátane poskytnutých NFV za účelom finančnej stabilizácie územnej samosprávy v čase pandémie. Po vzájomnej eliminácii dlhodobých návratných finančných výpomocí medzi subjektami súhrnného celku sú najvýznamnejšie finančné výpomoci poskytované podnikateľským subjektom v celkovej sume 53 907 tis. eur.

Tabuľka 7

Dlhodobé pohľadávky súhrnného celku			(v tis. eur)
Druh pohľadávky	2022	2021	Δ 2022-2021
Pohľadávky EXIM banky z poskytnutých úverov	352 840	392 345	-39 505
Pohľadávky SZRB z poskytnutých úverov	248 353	267 639	-19 286
Návratné finančné výpomoci	55 259	56 776	-1 517
Pohľadávky voči zamestnancom	23 655	24 165	-510
Pohľadávky NDF II	19 703	17 745	1 958
Všeobecná zdravotná poisťovňa, a.s.	16 300	17 084	-784
Ostatné dlhodobé pohľadávky	72 032	74 535	-2 503
Spolu	788 142	850 289	-62 147

Zdroj: MF SR, Centrálny konsolidačný systém

Z dlhodobých pohľadávok predstavujú najvyššiu hodnotu pohľadávky Exportno-importnej banky z poskytnutých úverov a záruk exportujúcim podnikom a bankám v sume 352 840 tis. eur. Medziročný pokles o 39 505 tis. eur bol spôsobený znížením hodnoty pohľadávok voči klientom o 32 424 tis. eur a pohľadávok voči bankám o 7 041 tis. eur.

Slovenská záručná a rozvojová banka, a.s. vykazuje pohľadávky voči prijímateľom úverov a finančných výpomocí, ktorými banka podporuje podnikateľskú činnosť malých a stredných podnikateľov, poľnohospodárskych prvovýrobcov, obnovu bytového fondu a realizáciu projektov z EÚ fondov.

Pohľadávky voči zamestnancom tvorí najmä Ministerstvo vnútra SR (23 187 tis. eur) z titulu poskytnutých návratných výpomocí zo sociálneho fondu na riešenie bytovej situácie policajtov a zamestnancov rezortu a za odpredaj služobných bytov.

National Development Fund II, a.s. vykazuje pohľadávky vyplývajúce z portfóliového finančného nástroja zdieľaného rizika na základe zmlúv s komerčnými bankami.

Pohľadávky v špecifickom režime správy predstavujú vládne pohľadávky voči zahraničiu, ktoré sa vedú voči jednotlivým dlžníckym krajinám. Ide o pohľadávky z delenia federácie, ktoré sú v správe NBS a ČSOB, a.s. Praha, účtovne vedené na Ministerstve financií SR. Pre vymoženie dlžnej sumy sa vykonávajú všetky nevyhnutné úkony, ako je pravidelné kontaktovanie dlžnej strany, negociácia podmienok za ktorých pohľadávky vznikli a ďalšie.

Tabuľka 8

Vybrané pohľadávky SR voči zahraničiu v správe Ministerstva financií SR		(v tis. eur)		
Dlžnícka krajina	2022	2021	Δ 2022-2021	
bývalá SFRJ	18 072	17 018	1 053	
Alžírská demokratická ľudová republika	15 771	14 611	1 160	
Čínska ľudová republika	11 657	11 111	546	
Ruská federácia - Krivoj Rog	4 795	4 722	73	
Kórejská ľudovodemokratická republika	1 884	1 664	220	
India	0	22	-22	
Spolu	52 179	49 148	3 031	

*hodnoty sú pred zohľadnením opravných položiek

Zdroj: MF SR, Centrálny konsolidačný systém

Ide o pohľadávky úverového charakteru voči iným krajinám a pohľadávky z barterových obchodov voči podnikom v zahraničí, ktoré vznikli pred rokom 1993, pričom ich podrobnejší popis je možné nájsť v Súhrnných účtovných závierkach Slovenskej republiky za predchádzajúce účtovné obdobia.² Netto hodnota týchto pohľadávok je 42 349 tis. eur.

B. Krátkodobý majetok

B.I. Zásoby

Ako zásoby súhrnného celku sa vykazujú materiál na sklade, tovar, výrobky, nedokončená výroba a polotovary a zvieratá. Celková hodnota zásob súhrnného celku k 31.12.2022 dosiahla 3 040 049 tis. eur a oproti roku 2021 sa hodnota zásob zvýšila o 1 546 254 tis. eur.

Tabuľka 9

Zásoby súhrnného celku		(v tis. eur)		
Druh zásob	2022	2021	Δ 2022-2021	
Materiál	1 318 028	1 162 615	155 413	
Tovar	147 244	160 767	-13 523	
Výrobky	1 482 191	127 030	1 355 161	
Ostatné zásoby	92 586	43 383	49 203	
Spolu	3 040 049	1 493 795	1 546 254	

Zdroj: MF SR, Centrálny konsolidačný systém

Na celkovej hodnote zásob sa podieľa najmä ústredná správa 96,9 % (v absolútnom vyjadrení je to 2 944 912 tis. eur). Hodnota zásob je medziročne vyššia o 1 546 254 tis. eur najmä z dôvodu zvýšenia

² <https://www.mfsr.sk/sk/financie/statne-vykaznictvo/klucove-dokumenty-uctovne-zavierky/suhrnna-vyrocnna-sprava-sr/>

hodnoty výrobkov o 1 355 161 tis. eur, materiálu o 155 413 tis. eur a nedokončenej výroby a polotovarov o 48 845 tis. eur, pričom hodnota tovarov sa znížila o 13 523 tis. eur.

Prírastok hodnoty zásob v ústrednej správe o 1 527 653 tis. eur bol spôsobený zvýšením hodnoty výrobkov Slovenského plynárenského priemyslu, a.s. o 1 351 298 tis. eur a materiálu Ministerstva zdravotníctva SR o 112 804 tis. eur.

Zásoby ústrednej správy tvoria hlavne výrobky (1 478 782 tis. eur), materiál (1 235 569 tis. eur) a tovar (140 375 tis. eur). Objemovo najvyššiu hodnotu zásob vykazuje Slovenský plynárenský priemysel, a.s. 1 455 631 tis. eur (hlavne výrobky 1 455 620 tis. eur v podobe zásob zemného plynu určeného na obchodovanie), ďalej Ministerstvo obrany SR 749 300 tis. eur (hlavne materiál v podobe vojenského a obranného charakteru), nasleduje Ministerstvo zdravotníctva SR 142 870 tis. eur (najmä zásoby vakcín a liekov), Správa štátnych hmotných rezerv 114 736 tis. eur predovšetkým v podobe tovaru (zásoby hmotných a mobilizačných rezerv) a Ministerstvo vnútra SR 112 647 tis. eur (ako materiál špecifickej povahy). Zmena hodnoty zásob ústrednej správy bola ovplyvnená najmä prírastkom hodnoty výrobkov Slovenského plynárenského priemyslu, a.s. o 1 351 298 tis. eur z dôvodu vykazovania nárastu zemného plynu určeného na obchodovanie a materiálu Ministerstva zdravotníctva SR o 112 804 tis. eur z dôvodu obstarania zásob vakcín a liekov najmä v súvislosti s pandemiou COVID-19.

Subjekty územnej samosprávy vykazujú hodnotu zásob v celkovom objeme 84 588 tis. eur (v tom materiál 76 042 tis. eur), ktoré boli medziročne vyššie o 17 890 tis.

16 Materiál

Druhý najväčší objem zásob tvoria zásoby materiálu v hodnote 1 318 028 tis. eur (43,3 % hodnoty celkových zásob), ktoré zaznamenali nárast v porovnaní s rokom 2021 o 155 413 tis. eur. Až 93,7 % zásob materiálu sústreďujú subjekty ústrednej správy, čo je v hodnotovom vyjadrení 1 235 569 tis. eur. Na subjekty územnej samosprávy pripadá 76 042 tis. eur a na ostatné subjekty verejnej správy 6 417 tis. eur.

V rámci ústrednej správy sa na zásobách materiálu v najvyššej miere podieľa kapitola Ministerstva obrany SR v hodnote 770 811 tis. eur, pričom vykazuje aj najvyšší medziročný úbytok o 12 408 tis. eur, najmä v prípade Konštrukty – Defence, a.s. o 12 618 tis. eur z dôvodu zvýšenej spotreby materiálu pri výrobe húfníc ZUZANA 2. Celkovo Konštrukta – Defence, a.s. vynaložila na spotrebu materiálu v súvislosti výrobou húfníc (13 ks dokončených a ďalšie rozpracované) sumu 32 799 tis. eur. Samotné Ministerstvo obrany SR vykazuje hodnotu zásob materiálu v sume 749 055 tis. eur, ktorý slúži na zabezpečenie potrieb bojovej činnosti (napr. munície, výbušniny, riadené strely, výzbroje a výstroje, ostatné techniky a náhradné dielce).

Kapitola Ministerstva zdravotníctva SR vykazuje druhý najväčší objem materiálu v sume 233 177 tis. eur, ktorý bol v porovnaní s rokom 2021 vyšší až o 123 302 tis. eur (v prípade samotného Ministerstva zdravotníctva o 112 804 tis. eur). Ide napr. o obstarané lieky, vakcíny a testy voči COVID-19, dezinfekčný a odberový materiál v správe Ministerstva zdravotníctva SR, univerzitných a fakultných nemocníc, Úradu a regionálnych úradov verejného zdravotníctva. Z dôvodu mimoriadnej pandemickej situácie súvisiacej so šírením nebezpečnej nákazlivej ľudskej choroby COVID-19 došlo k zvýšenému nákupu liekov, ochranných pracovných prostriedkov, dezinfekčných a čistiacich prostriedkov a očkovacích látok.

Kapitola Ministerstva vnútra SR vykazuje tretí najväčší objem materiálu v sume 114 487 tis. eur. Ide napr. o interiérové vybavenie, stavebno-inštaláčny materiál, výzbroj a muníciu, výstrojný materiál, kancelárske potreby a kancelársku techniku, výpočtovú, telekomunikačnú, zdravotnícku a veterinárnu techniku a materiál civilnej ochrany, kde bol zaznamenaný aj najvýznamnejší medziročný nárast.

17 Tovar

Zásoby tovaru dosiahli hodnotu 147 244 tis. eur (2021: 160 767 tis. eur) a takmer na 96 % sú vykazované subjektami ústrednej správy (140 375 tis. eur).

V rámci ústrednej správy bol dosiahnutý medziročný pokles zásob tovaru o 14 034 tis. eur. Spôsobený bol predovšetkým poklesom zásob tovaru u Správy štátnych hmotných rezerv (o 19 030 tis. eur) a prírastkom u DMD EXPO, s.r.o. (o 2 518 tis. eur). Pokles zásob tovaru v prípade Správy štátnych hmotných rezerv nastal v dôsledku bezodplatného prevodu majetku štátu (pohotovostných zásob vrátane zdravotníckeho materiálu o 18 991 tis. eur) a tvorby opravných položiek k prebytočným a neupotrebitelným zásobám v hodnote 5 607 tis. eur. Správa štátnych hmotných rezerv zároveň vykazuje najväčší (81,6%-ný) podiel na celkovej hodnote tovaru v rámci ústrednej správy z dôvodu tvorby, zabezpečenia, doplnenia a správy štátnych hmotných a mobilizačných rezerv pre riešenie krízovej situácie, v rámci opatrení hospodárskej mobilizácie a v súlade s úlohami určenými jednotlivými ministerstvami a inými ústrednými orgánmi štátnej správy. Najväčší objem týchto zásob predstavujú mobilizačné rezervy (tovary rôzneho charakteru potrebné v prípade mobilizácie v celkovej brutto hodnote 61 107 tis. eur), pohotovostné zásoby (predovšetkým zdravotnícky materiál v brutto hodnote 32 942 tis. eur) a ostatné hmotné rezervy (napr. pšenica, mäso, jadrové palivo v brutto hodnote 26 657 tis. eur).

18 Výrobky

Hodnota výrobkov za rok 2022 dosiahla 1 482 191 tis. eur, čo predstavuje najvýznamnejší nárast v zásobách oproti roku 2021 o 1 355 161 tis. eur. Podiel spoločnosti Slovenský plynárenský priemysel, a.s. (1 455 620 tis. eur), predstavuje až 98,2 % na celkovom objeme, a taktiež sa najväčšou mierou podieľa na medziročnom náraste o 1 351 298 tis. eur. Ide o zásoby zemného plynu, ktorého objem sa medziročne zvýšil z dôvodu zabezpečenia stabilných dodávok tejto komodity pre všetkých odberateľov počas vykurovacej sezóny 2022/2023.

19 Ostatné zásoby

V rámci ostatných zásob sa vykazuje nedokončená výroba a polotovary (89 511 tis. eur) a zvieratá (3 074 tis. eur), najmä v ústrednej správe v hodnote 90 186 tis. eur. Medziročne sa objem ostatných zásob zvýšil o 49 203 tis. eur z dôvodu prírastku nedokončenej výroby a polotovarov o 48 845 tis. eur. Najväčší vplyv na prírastok nedokončenej výroby mala zmena účtovania a vykazovania technicko-hygienickej údržby (ďalej aj ako „THÚ“) u Železničnej spoločnosti Slovensko, a.s. v sume 62 228 tis. eur. Vzhľadom na zmluvné podmienky vychádzajúce zo stupňa realizácie výstavby THÚ sa od 1.1.2022 zmenil spôsob vykazovania a účtovania THÚ, pričom výstavba jednotlivých stredísk THÚ vrátanej projektovej prípravy bola preklasifikovaná z účtov obstarania dlhodobého majetku do zásob, v rámci ktorých sa vykazuje ako nedokončená výroba s cieľom predaja po jeho finalizácii.

B.II. Krátkodobé Pohlľadávky

Za krátkodobé pohľadávky sa považujú také, ktorých zostatková doba splatnosti odo dňa, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka, je najviac 1 rok. Krátkodobé pohľadávky dosiahli k 31.12.2022 úhrnom sumu 13 169 838 tis. eur. Medziročne ide o nárast hodnoty týchto pohľadávok o 5 438 008 tis. eur, najmä vplyvom nárastu pohľadávok zo špecifických operácií štátu na finančnom trhu o 3 741 144 tis. eur.

Tabuľka 10

Pohľadávky súhrnného celku (v tis. eur)			
Krátkodobé pohľadávky	2022	2021	Δ 2022-2021
Pohľadávky MF SR z operácií na finančnom trhu	7 326 144	3 585 000	3 741 144
Pohľadávky Sociálnej poisťovne	1 516 691	507 023	1 009 668
Odberatelia	1 189 529	832 531	356 998
Poskytnuté prevádzkové preddávky	615 827	516 757	99 070
Pohľadávky Slovenského plynárenského priemyslu, a.s.	559 101	335 447	223 654
Pohľadávky z daňových a colných príjmov štátu	432 803	282 729	150 074
Pohľadávky Všeobecnej zdravotnej poisťovne, a.s.	391 895	377 563	14 332
Pohľadávky zo zúčtovania s EÚ	117 351	178 940	-61 589
Pohľadávky z nedaňových príjmov štátu	108 384	88 352	20 032
Pohľadávky z nedaňových príjmov územnej samosprávy	92 423	88 053	4 370
Pohľadávky Úradu pre dohľad nad zdrav. starostlivosťou	92 391	74 071	18 320
Zúčtovanie medzi subjektami verejnej správy	78 037	79 368	-1 331
Pohľadávky z účelovo poskytnutých transferov	59 835	149 362	-89 527
Pohľadávky z daňových príjmov územnej samosprávy	36 907	41 115	-4 208
Ostatné krátkodobé pohľadávky subjektov verejnej správy	552 520	595 519	-42 999
Spolu	13 169 838	7 731 830	5 438 008

Zdroj: MF SR, Centrálny konsolidačný systém

Z pohľadu činnosti jednotlivých subjektov súhrnného celku je možné konštatovať, že pre rozpočtové a príspevkové organizácie, obce a vyššie územné celky sú najdôležitejšie pohľadávky z daní, poplatkov a nedaňových príjmov (napr. z dividend, predaja prebytočného majetku, z nájomného a iných nepodnikateľských aktivít). Štátne podniky a obchodné spoločnosti vykazujú najväčší podiel na pohľadávkach z obchodných vzťahov voči odberateľom a svojim klientom.

20 Daňové a colné pohľadávky štátu

Pohľadávky z daňových a colných príjmov štátu vykazuje Ministerstvo financií SR vo výške 432 803 tis. eur. Medziročný prírastok o 150 074 tis. eur je spôsobený najmä nárastom pohľadávok z dane z príjmov právnických osôb, dani z pridanej hodnoty a z dôvodu nárastu podnikateľskej aktivity po období mimoriadnych a legislatívnych opatrení v súvislosti so šírením nebezpečnej nákazlivej ľudskej choroby COVID-19.

21 Daňové pohľadávky územnej samosprávy

V rámci daňových pohľadávok územnej samosprávy sa vykazujú pohľadávky obcí a miest z predpisu miestnych daní a poplatkov, ktoré sú ukladané na základe zákona č. 582/2004 Z. z. o miestnych daniach a miestnom poplatku a príslušného všeobecne záväzného nariadenia, ktorý ustanovuje podrobnosti o výške dane a poplatku, podmienkach ich určenia a výberu. Medzi miestne dane, ktoré ukladá obec patrí napr. daň z nehnuteľností, daň za psa, daň za užívanie verejného priestranstva, daň za ubytovanie, daň za predajné automaty, daň za nevýherné hracie prístroje, daň za vjazd a zotrvanie motorového vozidla v historickej časti mesta, daň za jadrové zariadenia a ostatné miestne dane. Medzi miestne poplatky patrí napr. poplatok za komunálny odpad a drobné stavebné odpady, poplatok za rozvoj. Tieto pohľadávky obcí dosiahli úhrnom 36 907 tis. eur a boli medziročne nižšie o 4 208 tis. eur.

22 Nedaňové pohľadávky štátu a územnej samosprávy

Z nedaňových pohľadávok štátu (108 384 tis. eur) vykazuje Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny 27 548 tis. eur, Protimonopolný úrad SR 18 511 tis. eur, regionálne veterinárne a potravinové správy

12 982 tis. eur, krajské a okresné sudy 9 199 tis. eur, Ministerstvo vnútra SR 7 922 tis. eur, Úrad vládného auditu 5 378 tis. eur, Ministerstvo financií SR 4 224 tis. eur. Ide najmä o pokuty za priestupky udelené policajnými útvarmi, hasičským a záchranným zborom a okresnými úradmi a z výkonu svojej činnosti ďalších štátnych organizácií (poplatky, predaj prebytočného majetku, nájomné a podobne). Protimonopolný úrad vykazuje pohľadávky voči iným subjektom z vydaných rozhodnutí napríklad o porušení hospodárskej súťaže. Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny spravuje najmä pohľadávky vzniknuté z rôznych poskytnutých príspevkov v dôsledku nedodržania zákonných podmienok ich prijatia.

Nedaňové pohľadávky územnej samosprávy dosiahli 92 423 tis. eur (v tom obce 80 209 tis. eur a VUC 12 214 tis. eur) a medziročne boli vyššie o 4 370 tis. eur.

23 Odberatelia

Z hodnoty pohľadávok voči odberateľom vykazuje najvyššiu hodnotu SPP, a.s. (685 040 tis. eur), Slovenská elektrizačná a prenosová sústava, a.s. (61 105 tis. eur), Slovenská pošta, a.s. (48 997 tis. eur), Železničná spoločnosť Cargo Slovakia, a.s. (42 674 tis. eur) a ďalšie obchodné spoločnosti štátu. Tie tvoria spolu takmer 78 % z celkovej hodnoty pohľadávok voči odberateľom (medziročný rast je o 55 p. b pri náraste hodnoty o 328 762 tis. eur). Najväčší nárast vykazuje SPP, a.s. (o 337 899 tis. eur) z predaja zemného plynu a elektrickej energie.

24 Poskytnuté preddavky

Poskytnuté prevádzkové preddavky vykazuje najmä ústredná správa, a to 605 290 tis. eur a medziročný prírastok činil 95 607 tis. eur. V rámci nich vykazuje významnú hodnotu Ministerstvo obrany SR 360 740 tis. eur, Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR 57 686 tis. eur, Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR 49 698 tis. eur, Ministerstvo hospodárstva SR 37 354 tis. eur a Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR 37 319 tis. eur.

Najvyššiu sumu poskytnutých prevádzkových preddavkov dosiahlo Ministerstvo obrany SR (360 740 tis. eur, medziročne viac o 22 928 tis. eur), pričom ide najmä o poskytnuté preddavky na logistickú podporu a iné služby k obstarávaním taktickým stíhacím lietadlám F-16 a viacúčelovým vrtuľníkom UH-60M Black Hawk, na muníciu a opravy lietadiel MIG. Nárast oproti roku 2021 spôsobili najmä poskytnuté preddavky na muníciu (20 408 tis. eur).

Prírastok v ústrednej správe tvorili najmä poskytnuté preddavky Ministerstva investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR (o 41 872 tis. eur) v súvislosti s predfinancovaním a poskytovaním zálohových platieb v rámci operačných programov Informatizácia spoločnosti a Integrovaný regionálny rozvoj a cezhraničná spolupráca, ktoré k 31. 12. 2022 neboli zúčtované. Medziročný nárast súvisí so zvýšenou intenzitou implementovania uvedených operačných programov a administratívnym procesom zúčtovania zálohových platieb.

25 Pohľadávky zo zúčtovania s EÚ

Pohľadávky zo zúčtovania s EÚ, ktoré boli medziročne nižšie o 61 589 tis. eur, vykazuje Jadrová a vyrad'ovacia spoločnosť, a.s. úhrnom 47 674 tis. eur, z dôvodu pokračujúceho projektu vyrad'ovania jadrových zariadení na území SR, ďalej Vodohospodárska výstavba, š. p. v hodnote 32 893 tis. eur v rámci realizácie projektu modernizácie plavebnej komory vodného diela Gabčíkovo a ostatných projektov financovaných z fondov EÚ a Slovenská elektrizačná a prenosová sústava, a.s. 15 789 tis. eur v rámci spolufinancovania viacerých projektov rozvíjajúcich spoločné aktivity s EÚ.

26 Zúčtovanie medzi subjektami verejnej správy

Zúčtovacie vzťahy sa používajú na zaznamenanie poskytnutých a prijatých bežných a kapitálových transferov medzi subjektmi verejnej správy. Z účtovného pohľadu ide zaznamenanie prostriedkov štátneho rozpočtu, rozpočtu obce a vyššieho územného celku, ktoré sú poskytované ostatným organizáciám v rámci verejnej správy, a tieto ich majú následne zúčtovať. Hodnota transferov k 31.12.2022 bola 78 037 tis. eur, z toho obce 50 685 tis. eur, ostatné subjekty verejnej správy 11 838 tis. eur, subjekty ústrednej správy 10 861 tis. eur a vyššie územné celky vykázali 4 652 tis. eur.

27 Ostatné krátkodobé pohľadávky subjektov verejnej správy

V rámci nich vykazuje rozhodujúcu hodnotu Ministerstvo financií SR z titulu špecifických operácií štátu - uloženie voľných finančných prostriedkov v komerčných bankách za účelom ich zhodnotenia (7 326 144 tis. eur), ktoré boli medziročne vyššie o 3 741 144 tis. eur z dôvodu uloženia voľných finančných prostriedkov mimo systém štátnej pokladnice.

Pohľadávky Sociálnej poisťovne a Všeobecnej zdravotnej poisťovne, a.s. sú najmä z dôvodu predpisu sociálnych a zdravotných odvodov za bežné obdobie ako aj za predchádzajúce obdobia, ktoré neboli splatené. V porovnaní s rokom 2021 došlo pri zostavení súhrnnej účtovnej závierky k aktualizácii predpisu poistného Sociálnej poisťovne v celkovej sume 1 092 967 tis. eur, čo predstavuje predpis poistného vzťahujúceho sa na rok 2022, ktorý bol v súlade s platnými právnymi predpismi zaúčtovaný v individuálnom účtovníctve Sociálnej poisťovne v januári 2023.

Pohľadávky SPP, a.s. (okrem odberateľov a poskytnutých prevádzkových preddavkov) v objeme 559 101 tis. eur predstavujú najmä ostatné pohľadávky z titulu poskytnutých zábezpek a pohľadávky v súvislosti s burzovými obchodmi (clearing) a zabezpečujúcimi derivátmi, pričom medziročný nárast o 223 654 tis. eur bol spôsobený najmä nárastom hodnoty pohľadávok zo zábezpek a burzových obchodov (196 650 tis. eur) a zabezpečovacích derivátov (o 27 004 tis. eur) a nárastom

Pohľadávky Úradu pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou vo výške 92 391 tis. eur sú najmä voči zdravotným poisťovniam a iným štátom z činnosti styčného orgánu a za udelené pokuty.

Pohľadávky z účelovo poskytnutých transferov predstavujú najmä pohľadávky subjektov ústrednej správy v sume 29 793 tis. eur, z toho pohľadávky Slovenskej elektrizačnej prenosovej sústavy, a.s. (29 789 tis. eur) v súvislosti s predfinancovaním nákladov na investičné výstavby elektrických staníc a pohľadávky vyšších územných celkov v sume 25 960 tis. eur, z toho pohľadávky Košického samosprávneho kraja (21 513 tis. eur) z nezúčtovaných dotácií poskytnutých napr. dopravným podnikom, neverejným poskytovateľom sociálnych služieb a neštátnym subjektom pôsobiacim v oblasti školstva.

Obdobne ako v prípade dlhodobých návratných finančných výpomocí, aj krátkodobé návratné finančné výpomoci sú poskytované subjektmi štátnej správy a územnej samosprávy, pričom ich splatnosť je najviac do jedného roka. Na celkovom objeme krátkodobých návratných finančných výpomocí sa podieľa územná samospráva (431 tis. eur) a subjekty ústrednej správy (201 tis. eur). Medziročne boli celkovo nižšie o 684 tis. eur. Predmetom vzájomnej eliminácie na úrovni súhrnného celku boli návratné finančné výpomoci poskytované Ministerstvom hospodárstva SR subjektom územnej samosprávy v celkovej sume 369 tis. eur.

Tabuľka 11

Krátkodobé návratné finančné výpomoci súhrnného celku		(v tis. eur)	
Druh výpomoci	2022	2021	Δ 2022-2021
Subjektom verejnej správy	298	306	-8
Ostatným organizáciám	124	739	-615
Subjektom v rámci konsolidovaného celku	97	146	-49
Fyzickým osobám	85	96	-11
Podnikateľským subjektom	28	29	-1
Spolu	632	1 316	-684

Zdroj: MF SR, Centrálny konsolidačný systém

V rámci ostatných pohľadávok sa vykazujú aj pohľadávky Ministerstva financií SR voči prijímateľom EÚ prostriedkov z titulu ich vrátenia (304 285 tis. eur), pohľadávky z kolaterálu (54 037 tis. eur) a ostatné pohľadávky územnej samosprávy a ostatných subjektov verejnej správy.

B.III. Finančné účty a krátkodobý finančný majetok

Ako finančné účty, resp. krátkodobý finančný majetok sa vykazujú hlavne prostriedky na bankových účtoch, účtoch Štátnej pokladnice, okrem termínovaných účtoch s dobou viazanosti dlhšou ako jeden rok, krátkodobé majetkové a dlhové cenné papiere a zostatok vo fyzických pokladniciach účtovných jednotiek.

Hodnota finančných účtov a krátkodobého finančného majetku k 31.12.2022 bola 5 130 277 tis. eur. Z toho najvyššiu sumu tvorili bankové účty 3 828 924 tis. eur a účty Štátnej pokladnice v hodnote 1 228 966 tis. eur. Medziročný úbytok bol spôsobený najmä poklesom zostatkov účtov štátnej pokladnice o 4 339 139 tis. eur, najmä účtov zriadených v NBS z dôvodu zníženia stavu finančných prostriedkov na PM³ účte Štátnej pokladnice ako účastníka dobrovoľných klientov zo systému Štátnej pokladnice. Ďalším faktorom boli zmeny v úrokových sadzbách v priebehu roka 2022, v ktorom došlo k najväčšiemu zvyšovaniu úrokových sadzieb dôsledkom čoho bolo vyššie ukladanie voľných finančných prostriedkov na finančných trhoch prostredníctvom refinančného mechanizmu medzi Štátnou pokladnicou a Ardal-om (presun prostriedkov na úložky v komerčných bankách účtované ako krátkodobé pohľadávky, ktoré medziročne vzrástli o 3 710 000 tis. eur).

Naopak prostriedky subjektov na bežných bankových účtoch v porovnaní s rokom 2021 vzrástli o 782 685 tis. eur, čím dosiahli objem 3 828 924 tis. eur. Ide o zostatky prostriedkov na bankových účtoch v komerčných bankách s dobou viazanosti najviac 1 rok resp. bez viazanosti, subjektov územnej samosprávy, ostatných subjektov verejnej správy a niektorých obchodných spoločností v ústrednej správe (napríklad Slovenská elektrizačná prenosová sústava, a.s. 743 430 tis. eur, Vodohospodárska výstavba, š.p. 183 191 tis. eur, Železnice Slovenskej republiky 182 798 tis. eur).

Tabuľka 12

Finančné účty a krátkodobý finančný majetok súhrnného celku				(v tis. eur)
Finančné účty	2022	2021	Δ 2022-2021	
Účty Štátnej pokladnice	1 228 966	5 568 105	-4 339 139	
Bankové účty	3 831 288	3 048 536	782 752	
Pokladnica a ceniny	67 018	71 313	-4 295	
Spolu	5 127 272	8 687 954	-3 560 682	
Krátkodobý finančný majetok	2022	2021	Δ 2022-2021	
Realizovateľné cenné papiere	1 850	2 613	-763	
Dlhové cenné papiere	897	1 883	-986	
Majetkové cenné papiere	78	599	-521	
Ostatný krátkodobý finančný majetok	180	120	60	
Spolu	3 005	5 215	-2 210	

Zdroj: MF SR, Centrálny konsolidačný systém

28 Bežné bankové účty, pokladnica a ceniny

Zostatky na bankových účtoch, hotovosti a cenín dosiahli úhrnom 3 898 306 tis. eur a v porovnaní s rokom 2021 boli vyššie o 778 457 tis. eur. Najvýznamnejšiu položku predstavujú zostatky na bankových účtoch v sume 3 831 288 tis. eur, v tom sú zostatky na bežných bankových účtoch obcí vrátane zostatku účtov všetkých podriadených organizácií tvoriacich konsolidované celky obcí (okrem zostatku na výdavkových a príjmových rozpočtových účtoch) 1 418 314 tis. eur. Hodnota pokladničnej hotovosti dosiahla 53 734 tis. eur a cenín 13 284 tis. eur.

V rámci ústrednej správy dochádza k eliminácii hodnoty bankových účtov tých subjektov, ktorí sú klientmi Štátnej pokladnice a majú v nej vedené účty (napríklad štátne fondy, Sociálna poisťovňa,

³ PM účet – účet vedený centrálnou bankou, ktorého majiteľom je účastník Target2 v platobnom module

verejné vysoké školy, vyššie územné celky, dobrovoľní klienti). Preto sa zostatky týchto organizácií neuvádzajú.

29 Účty Štátnej pokladnice

Účty Štátnej pokladnice predstavujú prostriedky uložené na bežných účtoch v Národnej banke Slovenska a v ostatných komerčných bankách, bežné účty na zabezpečenie vkladov a výberov finančných prostriedkov v hotovosti pre klientov Štátnej pokladnice prostredníctvom NBS a komerčnej banky. Bežnými účtami môže Štátna pokladnica voľne disponovať. Účty Štátnej pokladnice dosiahli k 31.12.2022 stav 1 228 966 tis. eur, čo je v porovnaní s rovnakým obdobím v roku 2021 pokles o 4 339 139 tis. eur.

30 Ostatný krátkodobý finančný majetok

V rámci krátkodobého finančného majetku došlo medziročne k poklesu hodnoty o 2 210 tis. eur, pričom rozhodujúci podiel tvoria ostatné realizovateľné cenné papiere spoločnosti MH Manažment a.s. (1 850 tis. eur), ktoré predstavujú nevyplatené štátne dlhopisy zaniknutého FNM.

C. Časové rozlíšenie aktív

V rámci časového rozlíšenia na strane aktív sa vykazujú náklady budúcich období a príjmy budúcich období. Položky časového rozlíšenia slúžia na zaznamenanie časového nesúladu medzi výdavkami a nákladmi a medzi príjmami a výnosmi. Uplatňujú sa v účtovníctve z dôvodu akruálneho princípu účtovania, podľa ktorého sa náklady a výnosy účtujú do obdobia, s ktorým časovo a vecne súvisia (bez ohľadu na hotovostné plnenie príjmov a výdavkov).

Časové rozlíšenie aktív dosiahlo hodnotu 965 309 tis. eur a medziročne sa zvýšilo o 554 040 tis. eur. Náklady budúcich období dosiahli hodnotu 853 486 tis. eur (vrátane komplexných nákladov budúcich období) a príjmy budúcich období 111 823 tis. eur.

Rozhodujúci podiel na nákladoch budúcich období má ústredná správa, a to 811 658 tis. eur. Najvyššiu hodnotu vykazuje Ministerstvo financií SR 667 836 tis. eur (medziročne viac o 492 078 tis. eur) ako diskont z predaja štátnych dlhopisov a časovo rozlíšené nákladové úroky zo štátnych cenných papierov a úverov. Významný nárast časovo rozlíšených úrokov bol spôsobený nárastom úrokových sadzieb pri refinančných obchodoch. Na časovo rozlíšených nákladoch súhrnného celku a ich medziročnej zmene sa ďalej významne podieľal Slovenský plynárenský priemysel sumou 45 417 tis. eur (medziročne viac o 21 705 tis. eur). Nárast bol spôsobený finančným vysporiadaním komoditných derivátových obchodov súvisiacich s nasledujúcim účtovným obdobím. Nasledujú náklady budúcich období Všeobecnej zdravotnej poisťovne, a.s. 12 167 tis. eur najmä časovo rozlíšené náklady na centrálny nákup liekov, náklady budúcich období Ministerstva obrany SR 11 570 tis. eur a Ministerstva zahraničných vecí a európskych záležitostí SR 11 392 tis. eur.

Príjmy budúcich období sú tvorené opäť ústrednou správou (95 473 tis. eur) a v rámci toho Národný jadrový fond vykazuje 65 928 tis. eur (v tom povinný príspevok za rok 2022 od Slovenských elektrární, a.s. 65 928 tis. eur a úroky 94 tis. eur), JAVYS, a.s. 9 741 tis. eur, Univerzitná nemocnica L. Pasteura Košice 6 383 tis. eur, Ministerstvo hospodárstva SR 5 188 tis. eur.

PASÍVA

Celkové pasíva dosiahli k 31.12.2022 hodnotu 85 585 279 tis. eur, čo je v porovnaní s rokom 2021 viac o 6 517 442 tis. eur. Celkové pasíva sú tvorené záväzkami (89,6 %, v tom bankové úvery 8,1 %), rezervami (34,9 %), vlastným imáním (-37 %), a časovým rozlíšením (13,5 %).

Na zmene celkových pasív sa podieľalo najmä zvýšenie výsledku hospodárenia za účtovné obdobie o 19 219 553 tis. eur, zníženie dlhodobých rezerv na zamestnanecké požitky štátnych rozpočtových a príspevkových organizácií o 13 423 608 tis. eur a zvýšenie záväzkov o 4 937 714 tis. eur (v tom štátnych dlhopisov a pokladničných poukázok o 3 096 210 tis. eur).

Z položiek vlastného imania sa pozitívne zmenil výsledok hospodárenia za bežné účtovné obdobie o 19 219 533 tis. eur v dôsledku najmä nižších nákladov na transfery o 15 089 155 tis. eur a vyšších výnosov zo zúčtovania rezerv a opravných položiek o 13 348 579 tis. eur. Negatívne sa zmenil výsledok hospodárenia minulých období o 5 148 660 tis. eur (ovplyvnený výsledkom hospodárenia z roku 2021 v sume -6 242 761 tis. eur).

Zo záväzkov zaznamenali významný medziročný úbytok dlhodobé rezervy o 12 583 273 tis. eur, vplyvom zníženia rezerv na zamestnanecké požitky štátnych rozpočtových a príspevkových organizácií o 13 423 608 tis. eur a zvýšenia ostatných dlhodobých rezerv o 840 335 tis. eur. Krátkodobé rezervy boli v porovnaní s rokom 2021 vyššie o 318 678 tis. eur. Krátkodobé záväzky boli medziročne vyššie o 4 928 111 tis. eur (z toho štátne dlhopisy o 3 096 210 tis. eur a záväzky zo zúčtovania s EÚ o 1 590 929 tis. eur).

A. Vlastné imanie

Vlastné imanie súhrnného celku dosiahlo -31 677 565 tis. eur, z toho celkový výsledok hospodárenia -31 856 605 tis. eur, oceňovacie rozdiely dosiahli 22 812 tis. eur a podiely iných účtovných jednotiek 156 228 tis. eur. Do výsledku hospodárenia minulých období sú zahrnuté aj kapitálové a rezervné fondy tvorené v rámci vlastného imania, ktorých hodnota za rok 2022 bola 4 431 155 tis. eur.

A.I. Oceňovacie rozdiely

Oceňovacie rozdiely sú tvorené rozdielmi z precenenia majetku a záväzkov v sume -971 tis. eur a rozdielmi z precenenia kapitálových účastí v obchodných spoločnostiach, ktoré nie sú zaradené do súhrnného celku ako dcérske účtovné jednotky, v hodnote 23 783 tis. eur. Oceňovacie rozdiely sa úhrnom zvýšili o 5 379 tis. eur, a to z 17 433 tis. eur na 22 812 tis. eur. Aj v roku 2022 rozhodujúci podiel tvorili ústredná správa sumou 25 924 tis. eur a obce a ich organizácie, sumou 1 884 tis. eur. Záporný oceňovací rozdiel z precenenia majetku a záväzkov vykazujú ostatné subjekty verejnej správy v hodnote -4 093 tis. eur a vyššie územné celky v hodnote -903 tis. eur.

A.II. Výsledok hospodárenia

Výsledok hospodárenia v sume -36 287 760 tis. eur je tvorený výsledkom hospodárenia za bežné účtovné obdobie vo výške 12 974 720 tis. eur a výsledkom hospodárenia minulých období (vytvorených v minulých rokoch) v hodnote -49 262 480 tis. eur.

31 Nevysporiadaný výsledok hospodárenia minulých rokov

Výsledok hospodárenia minulých rokov bez vplyvu položky fondov dosiahol hodnotu -49 262 480 tis. eur a medziročne sa zhoršil o 5 210 124 tis. eur. Na tejto položke sa za rok 2022 vykazuje najmä prevod výsledku hospodárenia za predchádzajúce obdobie (za rok 2021 to bolo -6 244 813 tis. eur, čo bol lepší výsledok ako v roku 2020, o 947 808 tis. eur).

Vykazovanie fondov v rámci výsledku hospodárenia platí pre subjekty, ktoré sa prispôbujú postupom účtovania pre rozpočtové a príspevkové organizácie. Z tohto dôvodu sú vo výsledku hospodárenia minulých rokov agregované aj všetky kapitálové fondy, fondy tvorené zo zisku a ostatné fondy obchodných spoločností, neziskových organizácií, verejnoprávnych inštitúcií (ako napríklad verejné vysoké školy), záujmových združení v súhrnnom celku v prípade, že neboli predmetom eliminácií. Tieto položky zlepšujú výsledok hospodárenia, nakoľko fondy z podstaty ich tvorby a použitia nemajú záporný zostatok. Ich hodnota k 31.12.2022 bola 4 431 155 tis. eur, pričom boli medziročne vyššie o 61 464 tis. eur. Na tomto zvýšení sa podieľa najmä prírastok fondov ostatných subjektov verejnej správy o 74 035 tis. eur (v tom prírastok ostatných fondov predstavuje 58 299 tis. eur a zákonného rezervného fondu 15 736 tis. eur). Najvyšší prírastok ostatných fondov vykazuje Agentúra pre núdzové zásoby ropy a ropných výrobkov (o 46 634 tis. eur) z dôvodu presunu výsledku hospodárenia za rok 2021 do fondov.

Najvýznamnejšou položkou sú fondy štátnych rozpočtových organizácií (ministerstiev), ktoré evidujú v kapitálových fondoch hodnotu kmeňového imania v štátnych podnikoch (3 038 888 tis. eur). Medziročne došlo k ich poklesu o 24 762 tis. eur najmä vplyvom zníženia podielov Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR na kmeňovom imaní štátnych podnikov (Lesopoloľhospodársky majetok Ulič, š.p. a Lesy, š.p.) z dôvodu odovzdania pozemkov a iného majetku v správe týchto štátnych podnikov do správy novovzniknutých národných parkov v sume 23 871 tis. eur, ďalej zníženia podielov Ministerstva hospodárstva SR na kmeňovom imaní štátnych podnikov, ktoré boli vymazané z obchodného registra po ukončení ich likvidácie v sume 10 337 tis. eur, a zvýšenia týchto fondov na Ministerstva obrany SR (o 5 000 tis. eur) a Ministerstve dopravy SR (o 4 446 tis. eur).

Záporný výsledok hospodárenia minulých rokov bol najvýznamnejší medzi subjektami ústrednej správy (-64 922 156 tis. eur) a medziročne sa prehľbil o 6 755 924 tis. eur. Ministerstvo financií dosiahlo negatívny výsledok hospodárenia predchádzajúcich účtovných období až v objeme -83 375 907 tis. eur s medziročným zhoršením o 7 553 820 tis. eur najmä z dôvodu prevodu negatívneho výsledku hospodárenia za rok 2021 do výsledku hospodárenia minulých účtovných období v objeme 8 481 611 tis. eur. Ďalej v rámci úbytkov na účte 428 – Nevysporiadaný výsledok hospodárenia minulých rokov vykazuje hodnoty zo zúčtovania poskytnutia transferov voči obchodným spoločnostiam štátu, prípadne opravy transferov voči kapitólám štátneho rozpočtu, a výsledný vplyv z účtovania opravy výšky rezervy na zamestnanecké požitky v roku 2022 v úhrne 7 136 522 tis. eur. Obchodné spoločnosti štátu vykazujú kladný výsledok hospodárenia minulých účtovných období celkom 11 105 678 tis. eur, ktorý bol v porovnaní s rokom 2021 lepší o 1 342 211 tis. eur najmä v dôsledku prevodu kladného výsledku hospodárenia za rok 2021 v sume 639 491 tis. eur a opráv významných chýb a iných zmien spôsobujúcich prírastok vlastného imania.

Výsledok hospodárenia dosiahnutý v minulých účtovných obdobiach u subjektov územnej samosprávy predstavuje 12 512 868 tis. eur (viac o 62 033 tis. eur) a u ostatných subjektov verejnej správy 3 146 807 tis. eur (viac o 1 303 610 tis. eur).

32 Výsledok hospodárenia za účtovné obdobie

Výsledok hospodárenia za rok 2022 dosiahol kladnú hodnotu 12 974 720 tis. eur a tým sa medziročne zmenil záporný výsledok hospodárenia (2021: -6 244 813 tis. eur) na kladný a zlepšil sa o 19 219 533 tis. eur. Na pozitívnom výsledku hospodárenia sa podieľali subjekty ústrednej správy hodnotou 12 446 964 tis. eur, pričom medziročne došlo k zlepšeniu výsledku hospodárenia za bežné účtovné obdobie o 19 332 681 tis. eur, najmä u Ministerstva financií SR o 18 134 795 tis. eur. Naopak ostatné subjekty verejnej správy v porovnaní s rokom 2021 zhoršili výsledok hospodárenia o 620 702 tis. eur a subjekty územnej samosprávy o 148 491 tis. eur.

Tento pozitívny výsledok bol dosiahnutý vyššími výnosmi zo zúčtovania rezerv o 13 286 574 tis. eur, najmä z dôvodu zrušenia časti rezervy na zamestnanecké požitky do výnosov (medziročne viac o 12 986 592 tis. eur), vyššími daňovými výnosmi štátu o 1 925 556 tis. eur, nižšími nákladmi Sociálnej poisťovne o 4 156 924 tis. eur z dôvodu zmeny (vylúčenia) vykazovania tvorby fondov Sociálnej poisťovne z prijatého poistného, vyššími nákladmi na spotrebu materiálu a predaný tovar u SPP, a.s. (4 685 379 tis. eur) a SEPS, a.s. (2 403 695 tis. eur), ktoré ale boli prevažne kryté nárastom výnosov týchto spoločností z predaja výrobkov a tovaru.

A.III. Podiely iných účtovných jednotiek

Podiely iných účtovných jednotiek predstavujú pasívum v podobe vlastníckeho podielu iných spoločností na základnom imaní v obchodných spoločnostiach súhrnného celku. Vznikajú pri konsolidácii kapitálu u tých spoločností, v ktorých subjekty súhrnného celku majú podiel menší ako 100 %, ale vyšší ako 51 %. Podiely iných účtovných jednotiek teda jedným číslom vyjadrujú aktíva a pasíva danej obchodnej spoločnosti, ktoré subjekty súhrnného celku nevlastnia, pretože nevlastnia 100% podiel. Oproti roku 2021 sa znížili o 582 tis. eur, a to najmä v prípade obcí o 1 560 tis. eur, ktoré

zároveň vykazujú najväčší podiel iných účtovných jednotiek (133 130 tis. eur). Vo väčšine prípadov ide o podiely v spoločnostiach, ktoré sú vlastnené viacerými obcami a mestami zároveň (vodárenské, teplárenské spoločnosti, spoločnosti spravujúce kanalizácie a podobne).

B. Závazky, rezervy, bankové úvery a výpomoci

Závazky, rezervy, bankové úvery a výpomoci spolu dosiahli hodnotu 105 725 635 tis. eur a medziročne sa znížili o 7 876 906 tis. eur. Medzi krátkodobými záväzkami sa vykazujú aj záväzky vyplývajúce zo zúčtovacích vzťahov medzi subjektami verejnej správy v celkovej hodnote 817 293 tis. eur (2021: 823 870 tis. eur). Bankové úvery so splatnosťou dlhšou ako jeden rok sa vykazujú ako súčasť dlhodobých záväzkov v hodnote 5 969 129 tis. eur (2021: 5 841 026 tis. eur) a so splatnosťou do jedného roka ako položka v rámci krátkodobých záväzkov v hodnote 946 194 tis. eur (2021: 648 235 tis. eur).

Z celkovej sumy týchto záväzkov sú najvýznamnejšou položkou záväzky zo štátnych dlhopisov⁴ vydávaných Agentúrou pre riadenie dlhu a likvidity, ktorá emituje štátne cenné papiere v mene a na účet Ministerstva financií SR na krytie výdavkov štátneho rozpočtu. Dlhodobé štátne dlhopisy vykazované v záväzkoch tvoria z celkovej hodnoty záväzkov 47,4 % a medziročne ich podiel mierne vzrástol o 3,8 p. b.

Krátkodobé dlhové cenné papiere štátu tvoria z hodnoty záväzkov 4,9 %. Celková hodnota záväzkov zo štátnych dlhopisov bola 55 307 417 tis. eur (2021: 51 682 324 tis. eur).

Druhú najväčšou položku v rámci skupiny B. pasív predstavujú účtovné rezervy v hodnote 29 879 885 tis. eur, čo predstavuje medziročný kumulatívny úbytok 12 814 618 tis. eur.

Bankové úvery tvoria tretie najvyššie záväzky a dosiahli 6 915 323 tis. eur (v tom dlhodobé 5 969 129 tis. eur a krátkodobé 946 194 tis. eur), medziročne boli vyššie kumulatívne o 426 062 tis. eur.

Z ostatných záväzkov sú významné záväzky zo zúčtovania s Európskou úniou (4 130 293 tis. eur), záväzky voči dodávateľom s krátkodobou dobou splatnosti (1 974 791 tis. eur), záväzky Ministerstva financií SR (1 771 583 tis. eur) zo správy daní (najmä z nadmerných odpočtov, úhrad na základe predbežných opatrení), záväzky zo zúčtovania medzi subjektami verejnej správy (817 293 tis. eur), záväzky Národného jadrového fondu (636 300 tis. eur), záväzky Slovenského plynárenského priemyslu, a.s. (605 323 tis. eur), záväzky voči zamestnancom (591 806 tis. eur), prijaté preddavky (146 241 tis. eur).

B.I. Dlhodobé záväzky

Dlhodobé záväzky súhrnného celku dosiahli hodnotu 57 205 521 tis. eur a medziročne sa zvýšili o 9 603 tis. eur.

33 Štátne dlhopisy

Štátom emitované dlhodobé dlhopisy dosiahli konsolidovanú hodnotu 50 141 830 tis. eur, čo je o 528 883 tis. eur viac ako k ultému roka 2021. Emitentom dlhopisov je Slovenská republika zastúpená Ministerstvom financií SR. Vydávanie dlhopisov, ich predaj a splácanie má v kompetencii Agentúra pre riadenie dlhu a likvidity, v súlade so stratégiou riadenia dlhu schválenou Ministerstvom financií SR. Dlhodobé štátne dlhopisy emitované v tuzemsku boli v celkovej výške 49 318 446 tis. eur a emitované v zahraničí v celkovej výške 823 385 tis. eur. V roku 2022 boli emitované štátne dlhopisy v celkovej nominálnej hodnote 5 215 200 tis. eur, dlhopisy boli splatné vo výške 1 587 483 tis. eur a spätné odkupy štátnych dlhopisov splatných v roku 2022 boli realizované v nominálnej hodnote 99 031 tis. eur. Na štátny dlh má vplyv najmä výška deficitu štátneho rozpočtu, podmienky na finančných trhoch, efektivita správy štátneho dlhu i ciele vlády SR, pre ktoré je nutné zabezpečiť finančné prostriedky v danom období. Krátkodobá časť štátnych dlhopisov dosiahla hodnotu 5 165 587 tis. eur a popisuje sa v časti B.III. pasív.

⁴ Vyhodnotenie stratégie riadenia štátneho dlhu, riadenie rizík štátneho dlhu je popísané v Súhrnnej výročnej správe SR za rok 2022, v kapitole 2.3.

Tabuľka 13

Závazky súhrnného celku		(v tis. eur)	
Dlhodobé záväzky	2022	2021	Δ 2022-2021
Vydané dlhopisy	50 141 830	49 612 947	528 883
Bankové úvery	5 969 129	5 841 026	128 103
Závazky z NJF	636 300	1 322 069	-685 769
Závazky VV, š.p.	116 307	107 984	8 323
Závazky sociálneho fondu	84 009	80 844	3 165
Závazky z pevných termínových operácií	84 585	42 072	42 513
Finančná rezerva Ministerstva životného prostredia SR	54 252	54 998	-746
Závazky NDS, a.s.	21 995	15 149	6 846
Závazky z nájmu	11 715	11 922	-207
Závazky ŽSR	3 716	3 572	144
Ostatné záväzky	81 683	103 335	-21 652
Spolu	57 205 521	57 195 918	9 603

Zdroj: MF SR, Centrálny konsolidačný systém

34 Bankové úvery

Bankové úvery, ktoré sú poskytované bankami mimo verejnú správu, so splatnosťou dlhšou ako jeden rok dosiahli objem 5 969 129 tis. eur. Zostatok dlhodobých bankových úverov sa medziročne zvýšil o 128 103 tis. eur najmä vplyvom zvýšenia v prípade obcí o 150 325 tis. eur. V najväčšej miere sú dlhodobé bankové úvery čerpané subjektami ústrednej správy (4 715 993 tis. eur) a subjektami územnej samosprávy (1 243 406 tis. eur).

Z ústrednej správy je rozhodujúcim subjektom vo výške prijatých a splácaných úverov Ministerstvo financií SR, ktoré využíva výhodnejšie úrokové a úverové podmienky od medzinárodných finančných inštitúcií (ktorých väčšinou je Slovensko aj samotným členom a prispievateľom) na financovanie projektov v oblasti infraštruktúry, životného prostredia, podpory hospodárstva a jeho modernizácie, na krytie zvýšených výdavkov spôsobených celosvetovou pandemiou a na podporu hospodárstva v čase krízy. Prostriedky sú väčšinou používané ako zdroj spolufinancovania k spoločným projektom s EÚ v rámci jednotlivých programových období.

Tabuľka 14

Dlhodobé úvery SR voči zahraničným inštitúciám v správe Ministerstva financií SR		(v tis. eur)	
Finančná inštitúcia	2022	2021	Δ 2022-2021
Európska investičná banka (EIB)	2 516 113	2 420 724	95 389
Rozvojová banka Rady Európy (CEB)	855 000	855 000	0
Európska únia (nástroj SURE)	630 000	630 000	0
Japonská banka pre medzinárodnú spoluprácu	3 309	8 109	-4 800
Spolu	4 004 422	3 913 833	90 589

Zdroj: MF SR, Centrálny konsolidačný systém

Ministerstvo financií SR vykazuje v mene Slovenskej republiky dlhodobé bankové úvery prijaté na podporu infraštruktúry a na podporu významných rozvojových projektov v oblasti dopravy, životného prostredia, informatizácie spoločnosti a podobne. Hodnota týchto investičných úverov dosiahla k 31. 12. 2022 sumu 4 004 422 tis. eur, pričom v roku 2022 došlo k čerpaniu štvrtej tranže úveru Národný rozvojový plán III – Doprava v hodnote 100 000 tis. eur od Európskej investičnej banky. Financovanie prostredníctvom týchto úverov vstupuje do financovania štátneho dlhu resp. do krytia potrieb štátneho rozpočtu v danom roku.

Časť zahraničných bankových úverov, ktorých splatnosť je do jedného roka, sa vykazuje v časti B.III. pasív, ako súčasť Krátkodobých záväzkov.

Zvyšnú časť dlhodobých úverov ústrednej správy vykazujú obchodné spoločnosti a štátne podniky (580 502 tis. eur), ako napríklad Železničná spoločnosť Slovensko, a.s. 284 817 tis. eur, Vodohospodárska výstavba, š. p. 77 760 tis. eur, Železnice Slovenskej republiky 56 490 tis. eur, Slovenská pošta, a.s. 45 581 tis. eur a ďalšie a Exportno-importná banka SR (140 000 tis. eur).

Nové úvery čerpali Automobilové opravovne Ministerstva vnútra SR, a.s., pričom ide najmä o dlhodobý splátkový úver na financovanie investičných potrieb spoločnosti v celkovej hodnote 6 651 tis. eur.

Železničná spoločnosť Slovensko, a.s. vykazuje sumu dlhodobého bankového úveru určeného na investičné účely v sume 284 817 tis. eur, čo predstavuje medziročný pokles o 45 597 tis. eur. V roku 2022 sa čerpal nový investičný úver v sume 32 838 tis. eur na refinancovanie investícií za rok 2022. V roku 2022 došlo aj k refinancovaniu investičného úveru vo výške 8 000 tis. eur, ako aj k splateniu existujúcich investičných úverov vo výške 41 193 tis. eur.

Vodohospodárska výstavba, š.p. vykazuje dlhodobú časť bankového úveru v sume 77 760 tis. eur, ktorý bol čerpaný v roku 2013 a slúžil na vysporiadanie záväzku štátneho podniku voči Ministerstvu financií SR z návratných finančných výpomocí, čím zaniklo záložné právo na časť dlhodobého hmotného majetku Vodného diela Čunovo v celkovom objeme 81 614 tis. eur. Pôvodná výška úveru bola v sume 235 519 tis. eur, splatnosť úrokov je štvrtročná a splatnosť istiny je do roku 2029. V roku 2022 podnik uhradil pravidelné splátky istiny bankového úveru v sume 19 000 tis. eur, ako aj mimoriadnu splátku úveru vo výške 38 760 tis. eur.

Železnice Slovenskej republiky vykazujú bankové úvery so splatnosťou nad 1 rok v sume 56 490 tis. eur. Ide o prolongovaný úver od Tatrabanky, a.s. vo výške 22 740 tis. eur splatný v roku 2026 a investičný úver od Tatrabanky v sume 24 750 tis. eur splatný v roku 2027, čerpaný na účely spolufinancovania v rámci realizácie projektov financovaných z prostriedkov EÚ. Ďalej ide o investičný úver zo Slovenskej sporiteľne, a.s. vo výške 9 000 tis. eur, ktorý bol v roku 2021 použitý na financovanie investičných projektov – rekonštrukcia ozubnice Štrba – Štrbské pleso vo výške 6 141 tis. eur a rekonštrukcia koľají v úseku ŽST Kral'ovany – ŽST Ľubochňa vo výške 3 859 tis. eur.

Exportno-importná banka SR vykazuje dlhodobé bankové úvery v sume 140 000 tis. eur, prijaté od komerčných bánk a od Európskej investičnej banky. Tranže boli čerpané ako súčasť úverových rámcov v celkovej výške 355 000 tis. eur. Úvery boli poskytnuté na financovanie úverov klientom banky za účelom podpory vývozu Slovenskej republiky.

Medziročne došlo k poklesu dlhodobých úverov obchodných spoločností a štátnych podnikov v celkovej sume 138 613 tis. eur, najmä u Vodohospodárskej výstavby, š.p. (o 58 760 tis. eur), Železničnej spoločnosti Slovensko, a.s. (o 45 597 tis. eur), Slovenskej pošty, a.s. (o 13 676 tis. eur) a Železníc Slovenskej republiky (o 12 000 tis. eur) z dôvodu postupného splácania úverov (aj prostredníctvom mimoriadnych splátok) počas roka 2022 a z dôvodu vykazovania časti dlhodobého úveru splatného do jedného roka medzi krátkodobými bankovými úvermi.

35 Ostatné dlhodobé záväzky

Záväzky Národného jadrového fondu z prijatých príspevkov od povinných osôb za účelom kumulovania prostriedkov na vyrad'ovanie jadrových zariadení a rádioaktívneho odpadu boli medziročne nižšie o 685 769 tis. eur a dosiahli objem 636 300 tis. eur. Zníženie záväzkov bolo spôsobené ich prepočtom na základe podkladov od spoločnosti JAVYS a vyššou mierou eliminácie vzájomných vzťahov v rámci činnosti vyrad'ovania a likvidácie jadrových elektrární.

Záväzky Vodohospodárskej výstavby, š. p. predstavujú najmä dlhodobé záväzky voči Slovenským elektrárnám, a.s. (102 729 tis. eur) na základe dohody o usporiadaní majetkovo-právnych vzťahov VEG z roku 2016 a záväzky zo zádržného zo zmlúv s obchodnými partnermi, ktoré boli medziročne vyššie o 8 322 tis. eur.

Závazky Ministerstva životného prostredia SR vo výške 54 252 tis. eur tvoria účelové finančné rezervy, ktorú hradia na účet ministerstva prevádzkovateľa skládok odpadov a ktorej prostriedky sa použijú na uzavretie, rekultiváciu, monitorovanie a zabezpečenie starostlivosti o skládku odpadov po jej uzavretí v zmysle §24 zákona č. 79/2015 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Túto povinnosť majú prevádzkovatelia skládok odpadov od roku 2019.

B.II. Dlhodobé rezervy

Rezervy sú záväzky s neistým časovým vymedzením alebo ich výškou a predstavujú takú povinnosť účtovnej jednotky, ktorá vznikla z minulých udalostí a je pravdepodobné, že v budúcnosti znížia ekonomické úžitky (peňažné prostriedky). V prípade dlhodobých rezerv je predpoklad možného budúceho plnenia v časovom horizonte dlhšom ako jeden rok.

Dlhodobé rezervy sa v súhrnnom celku vytvárajú najmä na:

- zamestnanecké požitky v ústrednej správe,
- prebiehajúce a hroziace súdne spory,
- náklady súvisiace s odstránením znečistenia životného prostredia a odstránenie odpadov,
- rekultiváciu pozemku, uzavretie, rekultiváciu a monitorovanie skládky odpadov po jej uzavretí,
- iné budúce povinnosti.

Celkové dlhodobé rezervy dosiahli hodnotu 28 797 831 tis. eur. Dlhodobé zákonné rezervy, t. j. rezervy vytvárané na základe príslušných predpisov s dobou predpokladaného plnenia dlhšou ako jeden rok, boli vykázané v hodnote 36 638 tis. eur. Ostatné rezervy, t. j. rezervy vytvárané na základe účtovných postupov a vnútorných predpisov účtovných jednotiek dosiahli hodnotu 28 761 193 tis. eur.

Tabuľka 15

Dlhodobé rezervy súhrnného celku podľa druhu (v tis. eur)			
Druh rezerv	2022	2021	Δ 2022-2021
Dlhodobé ostatné	28 761 193	41 347 087	-12 585 894
Dlhodobé zákonné	36 638	34 018	2 620
Spolu	28 797 831	41 381 105	-12 583 274

Zdroj: MF SR, Centrálny konsolidačný systém

Rozhodujúci podiel na rezervách ako aj na medziročnom úbytku má rezerva ústrednej správy na zamestnanecké benefity zamestnancov štátnych rozpočtových a príspevkových organizácií, ktorá na základe expertného odhadu zaznamenala v roku 2022 úbytok 13 423 608 tis. eur a dosiahla hodnotu 26 367 644 tis. eur.

Tabuľka 16

Dlhodobé rezervy podľa účelu (v tis. eur)			
Druh rezerv	2022	2021	Δ 2022-2021
Zamestnanecké požitky v ústrednej správe	26 367 644	39 791 252	-13 423 608
Vyrad'ovanie jadrových zariadení a rád. paliva	1 419 665	701 729	717 963
Súdne spory	423 058	424 335	-1 277
Náklady súvisiace s odstránením znečistenia životného prostredia	80 904	29 269	51 635
Zamestnanecké požitky obchodných spoločností štátu	47 977	56 917	-8 940
Technické rezervy Eximbanky na poistenie	36 126	30 982	5 144
Rezerva na pestovnú činnosť	10 684	9 624	1 060
Ostatné	422 457	336 997	75 836
Spolu	28 797 831	41 381 105	-12 583 274

Zdroj: MF SR, Centrálny konsolidačný systém

36 Rezerva MF SR na zamestnanecké požitky štátnych rozpočtových a príspevkových organizácií

Ministerstvo financií SR tvorí rezervu na zamestnanecké požitky za všetky rozpočtové a príspevkové organizácie ústrednej správy. Na výpočet rezervy používa expertný model založený na princípoch poistnej matematiky. Na výšku rezervy majú vplyv ustanovenia kolektívnych zmlúv jednotlivých organizácií, ustanovenie príslušnej legislatívy a jej zmeny, ako aj počet zamestnancov, počet odpracovaných rokov v organizácii a podobne. Ďalšími premennými, ktoré vstupujú do modelu výpočtu rezervy sú demografické premenné (miera úmrtnosti) a ekonomické premenné. Ide napríklad o mieru inflácie meranú indexom CPI, rast miezd a diskontná sadzba určená NBS z odhadovanej výnosovej krivky bezrizikových štátnych dlhopisov s dobou splatnosti 15 rokov. Diskontnou sadzbou sa určí súčasná hodnota budúcich nákladov na zamestnanecké požitky.

Pri výpočte za rok 2022 boli z dôvodu významne meniacich sa podmienok v ekonomike, aktualizované parametre (diskontná sadzba, rast miezd, inflácia) a taktiež vstupné dáta (počet zamestnancov, priemerná mzda, priemerný počet odpracovaných rokov, výška benefitu, typ benefitu a fluktuácia).

Na celkovej výške rezervy (26 367 644 tis. eur) na zamestnanecké požitky sa v rozhodujúcej miere podieľajú rezervy vytvorené za príslušníkov (potenciálnych budúcich poberateľov výsluhových dávok) silových rezortov ako sú Ministerstvo vnútra SR, Ministerstvo obrany SR, Ministerstvo financií SR, Ministerstvo spravodlivosti SR a Národný bezpečnostný úrad, a to konkrétne na výsluhové dôchodky súčasných zamestnancov, ale aj na výsluhové dôchodky pre dôchodcov, siroty a vdovy v celkovej sume 25 533 338 tis. eur (96,8 % celkových rezerv).

Z toho rezerva pre potenciálnych budúcich poberateľov výsluhových dávok tvorí 12 140 530 tis. eur a pre dôchodcov, vdovy, vdovcov, siroty tvorí 13 392 808 tis. eur z toho samotní dôchodcovia 12 809 584 tis. eur.

Medziročne sa rezerva na zamestnanecké požitky na základe prepočtu expertného odhadu znížila o 13 423 608 tis. eur. Najvýznamnejší vplyv na zníženie rezervy mala zmena diskontnej sadzby zverejnená NBS ku koncu roka 2022, ktorá sa zvýšila na hodnotu 3,83 z hodnoty 0,54, pričom v prípade odhadu rezervy platí, že čím je nižšia diskontná sadzba tým je súčasná hodnota rezervy vyššia, naopak pri zvýšení diskontnej sadzby súčasná hodnota poklesne.

Pri výpočte rezervy na výsluhové dávky poberateľov výsluhového dôchodku došlo k zmene spôsobu výpočtu v súlade so zákonom č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení, kde sa od 1. 1. 2022 dôchodky (vrátane výsluhových) valorizujú iba podľa % inflácie.

37 Ostatné dlhodobé rezervy

Rezervy na vyrad'ovanie jadrových elektrární, na likvidáciu a vyrad'ovanie neenergetických zariadení, skladovanie a trvalé uloženie vyhoretého jadrového paliva

Hodnota týchto dlhodobých rezerv Jadrovej a vyrad'ovacej spoločnosti, a.s. k 31.12.2022 dosiahla 1 419 665 tis. eur. Ide najmä o rezervu vytvorenú na vyrad'ovanie a likvidáciu jadrových elektrární A1 a V1 v sume 1 082 164 tis. eur, rezervu na skladovanie a uloženie vyhoretého jadrového paliva a rádioaktívneho odpadu (82 130 tis. eur) a rezervu na likvidáciu a vyrad'ovanie neenergetických zariadení (224 983 tis. eur). Rezervy sa účtujú v očakávanej výške budúcich peňažných tokov na uhradenie záväzku. Vykázané sú v plnej výške diskontovaných očakávaných budúcich peňažných tokov spojených s aktivitami na vyrad'ovanie jadrových elektrární a zariadení na spracovanie, likvidáciu a ukladanie rádioaktívneho odpadu. Diskontný faktor sa každoročne prehodnocuje, a k 31.12.2022 predstavuje rovnako ako v roku 2021 3,47 %. Rezervy na prechodné skladovanie vyhoretého jadrového paliva a trvalé uloženie v hlbinnom úložisku sú vytvorené na vyhoreté jadrové palivo, ktoré vzniklo počas prevádzky jadrovej elektrárne V1 vo vlastníctve spoločnosti. Zmena výšky rezerv v roku 2022 je spôsobená aktualizáciou modelu výpočtu rezerv na vyrad'ovanie reaktorových, nereaktorových jadrových zariadení, skladovanie a trvalé uloženie vyhoretého jadrového paliva, ktorá reflektuje na odborné štúdie schválené v roku 2022. Aktualizácia spôsobila významné zmeny v celkovej výške rezervy k 31. 12. 2022 v podobe jej zvýšenia o 717 936 tis. eur. Spoločnosť vykázala rezervy na jadrové vyrad'ovanie reaktorových a nereaktorových zariadení v plnej výške predpokladaných budúcich peňažných tokov diskontovaných reálnou diskontnou sadzbou vo výške 1,47 % (pri nominálnej

diskontnej sadzbe vo výške 3,47 % a inflačnej sadzbe 2 %). Zmena výšky rezervy v roku 2022 je v súlade s aktualizáciou odhadov očakávaných nákladov na vyradenie na základe odborných štúdií vypracovaných v roku 2022, zvýšená o vplyv na uvoľňovania úroku a znížená o použitie rezervy na vyradovanie jadrovej elektrárne A1 a V1 vo výške skutočných nákladov vynaložených počas roku 2022. Čerpanie. Použitie rezerv na vyradovanie jadrových elektrární A1, V1, neenergetických zariadení, skladovanie a trvalé uloženie vyhoretého jadrového paliva sa očakáva v rokoch 2022 – 2137.

Rezervy na súdne spory boli identifikované prostredníctvom informácií z individuálnych účtovných závierok subjektov územnej samosprávy (obcí, VUC a ich rozpočtových a príspevkových organizácií) a štátnej správy. Do sumáru neboli započítané niektoré jednotky, ktoré nepredkladajú detailné informácie o rezervách (napríklad obchodné spoločnosti obcí). Najvýznamnejšiu hodnotu vykazuje Ministerstvo financií SR (139 239 tis. eur), najmä na možné budúce plnenie voči daňovému subjektu, a.s. (74 785 tis. eur), z dôvodu podania žiadosti o vrátenie preplatku, ktorá bola doručená na Úrad pre vybrané hospodárske subjekty. V roku 2022 bola najvýznamnejšia tvorba rezervy z dôvodu súdnych sporov vyplývajúcich z vydaných rozhodnutí na základe ukončených kontrol na dani z pridanej hodnoty v sume 2 421 tis. eur.

Ďalej vykazujú významné dlhodobé rezervy na súdne spory obchodné spoločnosti a štátne podniky v sume 46 081 tis. eur, ostatné subjekty verejnej správy 701 985 tis. eur (v tom Slovenský pozemkový fond 61 116 tis. eur), Ministerstvo vnútra SR 43 519 tis. eur a Ministerstvo zdravotníctva SR 35 401 tis. eur.

Rezerva na pestovnú činnosť je vykazovaná štátnymi podnikmi Lesy SR, š.p. a Vojenské lesy a majetky SR, š.p. v celkovej sume 10 684 tis. eur a je tvorená na základe ročného projektu lesnej pestovnej činnosti potvrdenom odborným lesným hospodárom podľa zákona č. 326/2005 Z. z. o hospodárení v lesoch a štátnej správe lesného hospodárstva. Pri tvorbe rezervy je rozhodujúca výška ťažby drevnnej hmoty v porovnaní s ročnou bilanciou, ktorá vychádza z programu obnovy lesa. Tvorí sa v prípade prekročenia ročnej bilancie ťažby drevnnej hmoty maximálne na dobu do vykonania prečistky mladých lesných porastov. Celkový zostatok vytvorenej a ešte nevyčerpanej dlhobodej rezervy na pestovnú činnosť a ochranu lesa medziročne vzrástla o 1 060 tis. eur.

B.III. Krátkodobé záväzky

Krátkodobé záväzky súhrnného celku dosiahli hodnotu 18 640 229 tis. eur a medziročne sa zvýšili o 4 928 111 tis. eur. Najväčšiu položku celkových krátkodobých záväzkov tvoria štátom emitované krátkodobé dlhopisy, ktoré dosiahli konsolidovanú hodnotu 5 165 587 tis. eur, čo je o 3 096 210 tis. eur viac ako k ultimu roka 2021 a záväzky vyplývajúce zo zúčtovania s EÚ v sume 4 130 293 tis. eur s medziročným nárastom o 1 590 929 tis. eur.

Súčasťou krátkodobých záväzkov sú aj bankové úvery so splatnosťou do jedného roka v sume 946 194 tis. eur (2021: 648 235 tis. eur) a záväzky zo zúčtovania medzi subjektami verejnej správy v sume 817 293 tis. eur (2021: 823 870 tis. eur).

Tabuľka 17

Závazky súhrnného celku		(v tis. eur)		
Krátkodobé záväzky	2022	2021	Δ 2022-2021	
Štátne dlhopisy	5 165 587	2 069 123	3 096 210	
Zúčtovanie prijatých prostriedkov z EÚ	4 130 293	2 539 364	1 590 929	
Špecifické záväzky MF SR	1 771 583	1 791 950	-20 367	
Dodávatelia	1 974 791	1 693 862	280 929	
Špecifické záväzky SPP, a.s.	602 629	1 149 583	-546 954	
Zúčtovanie medzi subjektami verejnej správy	817 293	823 870	-6 577	
Zúčtovanie s orgánmi sociálneho a zdravotného poistenia	535 499	651 654	-116 155	
Bankové úvery krátkodobé	946 194	648 235	297 959	
Zamestnanci	591 806	599 929	-8 123	
Vzťahy k účtom klientov ŠP	266 758	294 642	-27 884	
Prijaté preddavky	146 241	184 444	-38 203	
Záväzky SZRB, a.s.	153 867	105 253	48 614	
Zúčtovanie transferov mimo verejnej správy	213 827	101 412	112 415	
Nevyfakturované dodávky	71 716	63 293	8 423	
Záväzky z daní a poplatkov	62 190	60 324	1 866	
Ostatné záväzky	1 189 955	935 180	255 029	
Spolu	18 640 229	13 712 118	4 928 111	

Zdroj: MF SR, Centrálny konsolidačný systém

38 Štátne dlhopisy

Hodnota krátkodobých štátnych dlhopisov a štátnych pokladničných poukážok k 31.12.2022 bola 5 165 587 tis. eur, z toho istina 4 578 764 tis. eur a úroky 586 663 tis. eur. Medziročne sa hodnota štátnych dlhových nástrojov zvýšila o 3 096 210 tis. eur. V roku 2022 neboli emitované štátne pokladničné poukážky.

39 Dodávatelia

Záväzky voči dodávateľom dosiahli 1 974 791 tis. eur a medziročne sú vyššie o 280 929 tis. eur. Subjekty ústrednej správy vykázali 1 612 282 tis. eur, subjekty územnej samosprávy 304 621 tis. eur a ostatné subjekty 57 889 tis. eur.

V rámci ústrednej správy vykazujú najvyššiu hodnotu krátkodobých záväzkov voči dodávateľom SPP, a.s. 526 504 tis. eur, Slovenská elektrizačná prenosová sústava, a.s. 261 413 tis. eur, Národná diaľničná spoločnosť, a.s. 130 068 tis. eur, Ministerstvo dopravy SR 62 364 tis. eur, Univerzitná nemocnica Bratislava 54 462 tis. eur a Železnice Slovenskej republiky 51 593 tis. eur.

Na medziročnom zvýšení hodnoty záväzkov voči dodávateľom o 280 929 tis. eur sa ústredná správa podieľala sumou 196 075 tis. eur a územná samospráva spolu 75 207 tis. eur. U ostatných subjektoch tieto záväzky vzrástli o 9 647 tis. eur.

Nárast v rámci ústrednej správy bol spôsobený najmä vyššími záväzkami SPP, a.s. o 221 772 tis. eur z dôvodu zvýšenia hodnoty záväzkov z nákupu zemného plynu z dôvodu predzásobenia sa touto komoditou pri jej rastúcej trhovej cene. Ďalej nasleduje nárast záväzkov voči dodávateľom v prípade Slovenskej elektrizačnej prenosovej sústavy, a.s. o 104 215 tis. eur. Naopak medziročne poklesli záväzky Ministerstva zdravotníctva SR (o 42 948 tis. eur) a nemocníc (o 69 562 tis. eur) z dôvodu realizácie Koncepcie oddľžovania zdravotníckych zariadení z roku 2017.

Celkové záväzky voči dodávateľom obchodných spoločností v ústrednej správe boli medziročne vyššie o 324 487 tis. eur a dosiahli 1 062 629 tis. eur.

40 Závazky zo zúčtovania s EÚ

Závazky zo zúčtovania s EÚ dosiahli úhrnom 4 130 293 tis. eur, z toho ústredná správa vykazuje 4 124 254 tis. eur a subjekty územnej samosprávy 6 036 tis. eur. Ide o zúčtovanie prijatých prostriedkov z rozpočtu EÚ a iných finančných nástrojov. Najväčšiu časť záväzku vykazuje kapitola Ministerstva financií (1 635 011 tis. eur) a kapitola Úrad vlády SR (1 177 368 tis. eur). Ministerstvo financií ako certifikačný orgán, ktorý prijíma a následne poskytuje prostriedky na financovanie projektov zo štrukturálnych fondov, Kohézneho fondu a iných finančných nástrojov. Zúčtovanie s EÚ v správe Ministerstva financií SR zahŕňa okrem zúčtovacích vzťahov voči orgánom EÚ, vrátane záväzkov z titulu vlastných zdrojov EÚ Celková hodnota tohto záväzku bola 1 634 645 tis. eur, čo predstavovalo nárast oproti minulému roku o 368 848 tis. eur. Medziročne boli vyššie záväzky zo zúčtovania prostriedkov štrukturálnych fondov, kohézneho fondu a európskeho námorného a rybárskeho fondu pre programové obdobie 2014 – 2020 (o 197 919 tis. eur), európskeho fondu regionálneho rozvoja, európskeho sociálneho fondu +, kohézneho fondu, fondu pre spravodlivú transformáciu a európskeho námorného, rybolovného a akvakultúrneho fondu pre programové obdobie 2021 – 2027 z titulu prijatých zálohových platieb (o 189 427 tis. eur), štrukturálnych fondov, kohézneho fondu a európskeho fondu pre rybné hospodárstvo pre programové obdobie 2004 – 2006 a 2007 – 2013 (4 862 tis. eur) a z dôvodu zvýšenia prostriedkov na osobitnom účte Ministerstva financií vedenom v mene Európskeho rozvojového fondu (o 3 404 tis. eur). Naopak, v porovnaní s rokom 2021 poklesli záväzky z titulu vlastných zdrojov EÚ, z dôvodu zníženia prostriedkov na osobitnom účte Ministerstva financií SR vedenom v mene EK (o 16 632 tis. eur) a prostriedkov v rámci fondu solidarity z dôvodu použitia prostriedkov (o 11 388 tis. eur).

Úrad vlády SR v sume 1 177 368 tis. eur vykazuje najmä zostatok prijatých a nepoužitých prostriedkov Národnej implementačnej a koordinačnej autority v rámci realizácie Mechanizmu plánu obnovy a odolnosti Slovenskej republiky (nazývanej ako Plán obnovy a odolnosti). Zostatok na účte pozostáva z viacerých kreditných a debetných operácií. Medzi kreditné operácie patria: platba predbežného financovania vo výške 822 716 tis. eur, priebežné platby v celkovej výške 398 701 tis. eur prijatých na základe zaslanej žiadosti o platbu vo výške 458 277 tis. eur zo dňa 29.4.2022 a započítaním platby 59 576 tis. eur voči platbe predfinancovania. Do štátneho rozpočtu boli z účtu prevedené prostriedky v salde 44 118 tis. eur.

Ministerstvo životného prostredia SR prijalo prostriedky od Európskej investičnej banky, ktoré sú určené na prioritnú investíciu a štátnu pomoc zameranú na podporu opatrení na dekarbonizáciu a energetickú efektívnosť pri výrobných procesoch v priemyselných zariadeniach, na zlepšenie energetickej činnosti priemyselných podnikov, ktoré sú súčasťou európskeho systému obchodovania s emisnými kvótami. Zostatok týchto záväzkov k ultimu roka 2022 predstavuje 529 852 tis. eur.

Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR vykazuje prostriedky EÚ v sume 360 091 tis. eur, ktorými financuje programy v oblasti poľnohospodárstva a pridáva priame platby poľnohospodárom. Ide o prijaté prostriedky z Európskeho poľnohospodárskeho záručného fondu (EAGF), Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka (EAFRD) a iné zahraničné dary a granty (napr. prostriedky FOREST EUROPE a projekty lesného hospodárstva). Medziročne boli tieto prostriedky vyššie o 178 937 tis. eur aj v dôsledku ukončenia prerušenia platieb poskytovaných Pôdohospodárskou platobnou agentúrou z prostriedkov Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka ako aj pripísaných sankčných úrokov z nezrovnalostí od prijímateľov. Ďalšiu významnú hodnotu vykazuje Slovenská inovačná a energetická agentúra (SIEA, štátna príspevková organizácia) 145 786 tis. eur, ktorá spravuje prostriedky EÚ v zmysle Dohody o delegovaní programu Bohunice na postupné vyradenie blokov 1 a 2 JE Bohunice VI.

41 Zúčtovanie medzi subjektami verejnej správy

Zúčtovacie vzťahy sa používajú na zaznamenávanie prijatých bežných a kapitálových transferov medzi subjektmi verejnej správy. Z pohľadu účtovníctva ide o časovo rozlíšené prostriedky štátneho rozpočtu, rozpočtu obce alebo vyššieho územného celku, ktoré sú poskytované ostatným organizáciám. V rámci tejto skupiny záväzkov sa vykazujú aj transfery v územnej samospráve, ktoré neboli predmetom eliminácie a vzťah štátneho rozpočtu voči územnej samospráve z podielových daní.

Hodnota transferov k 31.12.2022 bola 817 293 tis. eur a medziročne boli nižšie o 6 577 tis. eur. Ústredná štátna správa vykázala 450 765 tis. eur a v rámci nej Ministerstvo financií SR 446 404 tis. eur. Ostatné subjekty vykázali 366 528 tis. eur, pričom k vylúčeniu vzájomných vzťahov medzi subjektami súhrnného celku došlo v hodnote 13 292 tis. eur.

V prípade Ministerstva financií SR ide o prechodné vykázanie záväzku z úhrady podielovej dane z príjmu fyzických osôb územnej samosprávy, ktoré sú zasielané na účty samosprávy nasledovné účtovné obdobie. Oproti roku 2021 sú záväzky vyššie o 48 781 tis. eur aj vplyvom novely zákona č. 564/2004 Z. z. o rozpočtovom určení výnosu danej z príjmov územnej samosprávy. V zmysle citovaného zákona sa v roku 2023 podiel výnosu dane poukazovaný samospráve zvyšuje o sumu 325 798 tis. eur zo zdrojov z príjmov z dane z príjmov právnických osôb. V decembri 2022 boli záväzky voči územnej samospráve zvýšené o 27 150 tis. eur, čo predstavuje 1/12 sumy zo zdrojov dane z príjmov právnických osôb. Záväzky boli vyrovnané v januári 2023, kedy bol poukázaný podiel dane z príjmov fyzických osôb obciam a vyšším územným celkom. Verejné vysoké školy vykazujú bežné a kapitálové transfery od subjektov verejnej správy, ktoré neboli predmetom eliminácie v hodnote 98 009 tis. eur.

42 Bankové úvery

Bežné bankové úvery sú vykazované najmä ústrednou správou (728 112 tis. eur) a územnou samosprávou (216 125 tis. eur). V rámci ústrednej štátnej správy predstavujú časť bankových úverov, ktorých splatnosť je do jedného roka, najmä u obchodných spoločností štátu (629 065 tis. eur), v podobe krátkodobej časti investičných úverov resp. úverov na financovanie prevádzkových potrieb obchodných spoločností.

Medzi krátkodobými bankovými úvermi vykazuje Ministerstvo financií SR krátkodobú časť úverov prijatých od medzinárodných inštitúcií na podporu infraštruktúry a na podporu významných rozvojových projektov v oblasti dopravy, životného prostredia, informatizácie spoločnosti a podobne v celkovej hodnote 41 230 tis. eur. Medziročne došlo k zníženiu týchto úverov o 438 tis. eur z dôvodu ich postupného splácania v zmysle splátkových kalendárov.

Tabuľka 18

Krátkodobé úvery SR voči zahraničným inštitúciám v správe Ministerstva financií SR			
(v tis. eur)			
Finančná inštitúcia	2022	2021	Δ 2022-2021
Európska investičná banka (EIB)	33 916	33 838	78
Rozvojová banka Rady Európy (CEB)	2 670	2 670	0
Japonská banka pre medzinárodnú spoluprácu	4 262	4 634	-372
Európska únia	382	526	-144
Spolu	41 230	41 668	-438

Zdroj: MF SR, Centrálny konsolidačný systém

43 Zamestnanci

Záväzky voči zamestnancom boli vykázané celkovo za 591 806 tis. eur, z toho ústredná správa vykázala 337 065 tis. eur, územná samospráva 209 944 tis. eur a ostatné subjekty 44 797 tis. eur, pričom ide najmä o predpis miezd za mesiac december vyplácaných nasledujúce účtovné obdobie. Medziročný pokles záväzkov voči zamestnancom bol ovplyvnený vyplatením stabilizačného príspevku v zdravotníckych zariadeniach v roku 2022 a vyšším predpisom záväzkov voči zamestnancov Ministerstva vnútra SR v roku 2021, ktorí vykonávali činnosť na úseku školstva a od 1. 1. 2022 boli delimitovaní do rezortu školstva na samostatné právne subjekty ako aj z dôvodu skončenia pracovného pomeru s nárokom na odstupné a odchodné.

44 Prijaté preddavky

Z prijatých preddavkov v celkovej hodnote 146 241 tis. eur vykazuje ústredná správa 80 120 tis. eur a v rámci nej Ministerstvo financií SR (34 534 tis. eur, medziročne viac o 9 050 tis. eur) zo zábezpek z colného a daňového konania a Slovenská pošta, a.s. (14 800 tis. eur) najmä z prijatých preddavkov v medzinárodnej poštovej prevádzke. Druhú najvyššiu hodnotu vykazujú obce 62 205 tis. eur.

Významný medziročný úbytok prijatých preddavkov (o 38 202 tis. eur, v ústrednej správe o 46 652 tis. eur) bol spôsobený najmä poklesom prijatých zábezpek od energetických firiem na podporné služby, odchýlok a denných trhov u Slovenskej elektrizačnej prenosovej sústavy, a.s. (o 38 692 tis. eur) a poklesom prijatých preddavkov za služby v medzinárodnej poštovej prevádzke u Slovenskej pošty, a.s. (o 31 951 tis. eur). Subjekty územnej samosprávy naopak vykazujú zvýšenie záväzkov z prijatých preddavkov o 8 371 tis. eur.

45 Ostatné záväzky

Špecifické záväzky Ministerstva financií SR v sume 1 771 583 tis. eur predstavujú záväzky v rámci účtovania daňových príjmov (resp. správy daní) voči platiteľom daní, napr. z dôvodu nároku na vrátenie nadmerného odpočtu alebo úhrady na základe predbežných opatrení. Ďalšími špecifickými záväzkami Ministerstva financií SR sú záväzky z prijatých finančných zábezpek podľa § 67 zákona č. 30/2019 Z. z. o hazardných hrách, záväzkov z pasívneho kolaterálu a záväzky z DEPO obchodov. Celková hodnota týchto špecifických krátkodobých záväzkov poklesla o 20 367 tis. eur.

Špecifické záväzky SPP, a.s. predstavujú najmä ostatné záväzky z obchodného styku a iné záväzky z prijatých zábezpek vo výške 602 629 tis. eur prijaté od protistrán, s ktorými má spoločnosť uzatvorené zabezpečovacie derivátové kontrakty. Medziročne boli tieto ostatné záväzky nižšie o 546 954 tis. eur najmä vplyvom medziročného poklesu forwardových cien použitých pri precenení otvorených pozícií voči protistránam.

Záväzky zo sociálneho a zdravotného poistenia po čiastočnej konsolidácii v súhrnnom celku dosiahli 535 499 tis. eur, z toho ústredná štátna správa vykázala 376 255 tis. eur, územná samospráva 156 198 tis. eur a ostatné subjekty 29 423 tis. eur, za súčasnej eliminácie záväzkov voči Všeobecnej zdravotnej poisťovni, a.s. v hodnote 23 826 tis. eur a záväzkov zo sociálnych odvodov v rámci Sociálnej poisťovne v hodnote 2 551 tis. eur. Na medziročnom poklese týchto záväzkov o 116 156 tis. eur sa podieľala najmä ústredná štátna správa (o 100 368 tis. eur).

Vzťahy k účtom Štátnej pokladnice predstavujú záväzky z uložených prostriedkov dobrovoľných klientov, ktoré boli medziročne nižšie o 27 884 tis. eur.

Záväzky SZRB, a.s. predstavujú záväzky voči bankám a voči klientom, ktorí majú uložené peňažné prostriedky v SZRB, a.s. vo forme bežných a termínovaných účtov.

Záväzky z transferov prijatých od subjektov mimo verejnej správy (a zároveň potenciálne od subjektov mimo súhrnného celku) dosiahli 213 827 tis. eur a medziročne sa zvýšili o 112 414 tis. eur. Významnú časť tvoria opäť ústredná správa (173 569 tis. eur), ostatné subjekty verejnej správy (20 288 tis. eur) a obce (15 752 tis. eur). V ústrednej správe ide hlavne o Ministerstvo obrany SR (95 091 tis. eur) a Ministerstvo vnútra SR (57 989 tis. eur). Ministerstvo obrany SR vykazuje zostatok prijatých transferov od NATO z Programu bezpečnostných investícií NATO-NSIP v sume 3 091 tis. eur a prijatý transfer od Dánskeho kráľovstva, Nórskeho kráľovstva a Spolkovej republiky Nemecko v sume 92 000 tis. eur, ktoré sú určené na financovanie výroby 16 ks samohybných húfníc Zuzana 2. pre Ukrajinu. Ministerstvo vnútra SR vykazuje záväzky z prijatých prostriedkov od zahraničných subjektov iných ako medzinárodná organizácia, prijaté a nezúčtované prostriedky od medzinárodných organizácií a 8 %-ný odvod z povinného zmluvného poistenia vyinkasovaný podľa § 68 zákona č. 39/2015 Z. z. o poisťovníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Z hodnoty nevyfakturovaných záväzkov tvorí ústredná správa 61 013 tis. eur, a v rámci nej najmä Národná diaľničná spoločnosť, a.s. 33 271 tis. eur ako záväzky z nevyfakturovaných dodávok v rámci realizovaných investičných akcií spojených so stavebnými prácami na diaľničných úsekoch a úsekoch rýchlostných ciest, nevyfakturovaných služieb súvisiacich s prevádzkou elektronického mýta a iné.

B.IV. Krátkodobé rezervy

Krátkodobé rezervy sa tvoria na také neisté riziká a straty, kde je predpoklad možného budúceho plnenia v časovom horizonte najviac jeden rok.

Krátkodobé rezervy sa v súhrnnom celku vytvárajú najmä na:

- prebiehajúce a hroziace súdne spory,
- nevyfakturované dodávky tovarov a služieb,
- zamestnanecké požitky obchodných spoločností,
- náklady na zostavenie, overenie, zverejnenie účtovnej závierky a výročnej správy
- náklady súvisiace s odstránením znečistenia životného prostredia a odstránenie odpadov,
- rekultiváciu pozemku, uzavretie, rekultiváciu a monitorovanie skládky odpadov po jej uzavretí,
- špecifické riziká a budúce plnenia niektorých subjektov verejnej správy,
- iné budúce povinnosti.

Tabuľka 19

Krátkodobé rezervy súhrnného celku podľa druhu (v tis. eur)			
Druh rezerv	2022	2021	Δ 2022-2021
Krátkodobé ostatné	761 808	1 002 828	-241 020
Krátkodobé zákonné	320 246	310 572	9 674
Spolu	1 082 054	1 313 400	-231 346

Zdroj: MF SR, Centrálny konsolidačný systém

Tabuľka 20

Krátkodobé rezervy podľa účelu (v tis. eur)			
Druh rezerv	2022	2021	Δ 2022-2021
Rezerva Všeobecnej zdravotnej poisťovne, a.s.	236 876	235 497	1 379
Súdne spory	181 661	263 584	-81 923
Vyradovanie jadrových zariadení a rád. paliva	134 388	114 577	19 811
Nevyfakturované dodávky	67 957	27 289	40 668
Rezerva na nezrovnalosti	21 905	151 401	-129 496
Rezerva na pestovnú činnosť a ochranu lesa	17 546	13 351	4 195
Zamestnanecké požitky obchodných spoločností štátu	5 631	6 539	-908
Náklady na zostavenie, overenie, zverejnenie účtovnej závierky a výročnej správy	2 737	4 634	-1 897
Náklady súvisiace s odstránením znečistenia životného prostredia	391	929	-538
Ostatné	412 962	495 599	-82 637
Spolu	1 082 054	1 313 400	-231 346

Zdroj: MF SR, Centrálny konsolidačný systém

Rezerva Všeobecnej zdravotnej poisťovne, a.s. je tvorená najmä technickou rezervou na poistné plnenie (na liečbu na území Slovenskej republiky a v cudzine a na výkony pre poistencov čakajúcich na poskytnutie zdravotnej starostlivosti) a inou technickou rezervou. Medziročne je vyššia o 1 379 tis. eur. Všeobecná zdravotná poisťovňa, a.s. tvorí technické rezervy na neuhradenú a plánovanú zdravotnú starostlivosť voči poskytovateľom zdravotnej starostlivosti a iné technické rezervy najmä na vratky poistencom za doplatky za lieky a na príspevok na činnosť operačných stredísk tiesňového volania zdravotnej záchrannej služby. Od 1.1.2019 boli technické rezervy poisťovne účtované ako zmena ich stavu, t. j. na ťarchu (tvorba), resp. v prospech (odúčtovanie/zníženie) nákladov. Použitie, resp. zrušenie technických rezerv bolo účtované v prospech výnosov len v prípade, ak išlo o použitie, resp. zrušenie rezerv vytvorených v predchádzajúcich účtovných obdobiach, v ktorých sa tvorba technických rezerv v plnej výške účtovala na ťarchu nákladov a ich použitie, resp. zrušenie v plnej výške v prospech výnosov. Zmena stavu technických rezerv na zdravotnú starostlivosť sa účtuje mesačne, okrem

technických rezerv na zdravotnú starostlivosť poskytnutú poisťovňami EÚ v Slovenskej republike, ktoré sa účtujú len ku dňu riadnej individuálnej účtovnej závierky. Ostatné technické rezervy sa účtujú mesačne, resp. v rámci priebežnej či riadnej individuálnej účtovnej závierky.

Z krátkodobých rezerv na súdne spory vykazujú najvyššiu hodnotu Ministerstvo spravodlivosti SR (70 279 tis. eur), Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR (37 290 tis. eur) a Ministerstvo dopravy SR (22 983 tis. eur). Ďalej vykazujú významné krátkodobé rezervy na súdne spory obchodné spoločnosti a štátne podniky v sume 30 280 tis. eur (v tom Národná diaľničná spoločnosť, a.s. 20 277 tis. eur).

Rezervy na vyrad'ovanie jadrových elektrární, na likvidáciu a vyrad'ovanie neenergetických zariadení, skladovanie a trvalé uloženie vyhorelého jadrového paliva

Hodnota krátkodobej časti rezerv Jadrovej a vyrad'ovacej spoločnosti, a.s. k 31.12.2022 dosiahla 134 388 tis. eur a bola medziročne vyššia o 19 811 tis. eur. V prípade týchto rezerv je predpokladaná doba vyrovnania záväzku do jedného roka. Ide o rezervu vytvorenú na vyrad'ovanie a likvidáciu jadrových elektrární A1 a V1.

Rezerva na nevyfakturované dodávky

Celková hodnota budúcich záväzkov za dodaný majetok, tovar alebo prijaté služby, ku ktorým do dňa zostavenia účtovnej závierky nebol doručený účtovný doklad preukazujúci ich presnú výšku, predstavuje 67 957 tis. eur a v porovnaní s rokom 2021 boli vyššie o 40 668 tis. eur. Takmer 89 % tejto krátkodobej rezervy s predpokladanou dobou vyrovnania do jedného roka je tvorená subjektami ústrednej správy v objeme 60 460 tis. eur (v tom obchodné spoločnosti a štátne podniky 59 077 tis. eur). Najvyššiu hodnotu (39 657 tis. eur) aj najvyššiu medziročnú zmenu (zvýšenie o 30 808 tis. eur) vykazujú Národná diaľničná spoločnosť, a.s.

Rezerva na záväzky z nezrovnalostí a vrátení

Certifikačný orgán Ministerstva financií SR tvorí od roku 2017 rezervu na záväzky z odpočítaných nezrovnalostí a odpočítaných vrátení v účtoch za 8. účtovný rok programového obdobia 2014-2020, za výdavky deklarované od 1. 5. 2021 do 30. 4. 2022. Výška rezervy zodpovedá sume nezrovnalostí a vrátených prostriedkov, ktoré neboli odpočítané v žiadostiach o platbu na Európsku komisiu (EK) v priebehu 8. účtovného roka a priebežne schvaľovaných EK. Jej celková hodnota je 21 905 tis. eur. Rezerva sa zúčtuje na základe schválenia účtov za 8. účtovný rok v systéme na elektronickú výmenu informácií o riadení Fondov EU 2014+ a súčasne schválenia celkovej výšky záväzku voči EK z nezrovnalostí a vrátení za 8. účtovný rok v roku 2023.

Rezerva na pestovnú činnosť

Krátkodobá rezerva na pestovnú činnosť a ochranu lesa vykazovaná štátnymi podnikmi Lesy SR, š.p. a Vojenské lesy a majetky SR, š.p. bola medziročne vyššia o 4 195 tis. eur, čím dosiahla hodnotu 17 546 tis. eur.

C. Časové rozlíšenie pasív

V rámci časového rozlíšenia na strane pasív sa vykazujú výnosy budúcich období a výdavky budúcich období. Položky časového rozlíšenia slúžia na zachytenie časového nesúladu medzi výdavkami a nákladmi a príjmami a výnosmi. Uplatňujú sa v účtovníctve z dôvodu akruálneho princípu účtovania, podľa ktorého sa náklady a výnosy účtujú do obdobia, s ktorým časovo a vecne súvisia (bez ohľadu na hotovostné plnenie príjmov a výdavkov).

Časové rozlíšenie pasív dosiahlo k 31.12.2022 hodnotu 11 537 209 tis. eur, z toho výnosy budúcich období 11 507 079 tis. eur a výdavky budúcich období 30 130 tis. eur. Medziročne sa celková hodnota časového rozlíšenia pasív zvýšila o 318 677 tis. eur, a to hlavne výnosy budúcich období o 313 297 tis. eur.

Viac ako 50 % časovo rozlíšených výnosov vykazujú subjekty územnej samosprávy v celkovej sume 5 774 219 tis. eur, najmä ako prijaté časovo rozlíšené bežné a kapitálové transfery zo štátneho rozpočtu a od iných subjektov, ktoré v súvislosti s nákladmi (odpismi k majetku, spotrebou zásob,

prevádzkovými nákladmi) postupne zúčtovávajú do výnosov daného obdobia. Medziročne územná samospráva zaznamenala prírastok v hodnote 216 938 tis. eur. Uvedené transakcie nie sú zatiaľ predmetom eliminácií v plnej výške z dôvodu obtiažnosti procesu konsolidácie.

Ústredná správa vykazuje časovo rozlíšené výnosy v hodnote 4 847 524 tis. eur, a medziročne sú vyššie o 69 799 tis. eur. V rámci transferov vykazuje najvyššiu hodnotu Ministerstvo dopravy SR za PPP projekty rýchlostných ciest R1 a R7 a diaľnice D4, ktoré sú na strane pasív časovo rozlíšené v konsolidovanej výške 1 722 237 tis. eur a postupne zúčtovávané vo výške oprávok do výnosov bežného obdobia. Úbytok časového rozlíšenia u Ministerstva dopravy SR bol 83 427 tis. eur a predstavuje pokles zostatkovej ceny majetku obstarávaného formou koncesie v súvislosti s odpismi.

Ministerstvo financií SR vykazuje v rámci výnosov budúcich období prémii z predaných cenných papierov (štátnych dlhopisov) vo výške 1 270 390 tis. eur (2021: 1 404 001 tis. eur) a prémii z úveru SURE v sume 3 857 tis. eur. Pokles časovo rozlíšených výnosov bol spôsobený predajom takmer všetkých štátnych dlhopisov s premiou.

Slovenská elektrizačná a prenosová sústava, a.s. vykazuje časovo rozlíšené výnosy v celkovej sume 389 142 tis. eur z dôvodu prijatých grantov napr. od banky EBOR (88 075 tis. eur) na rekonštrukciu a modernizáciu elektrickej siete a časovo rozlíšené výnosy z regulovaných činností, ktoré spoločnosť nepatrili v roku 2022. Najvyššiu hodnotu predstavuje grant Bystričany (51 495 tis. eur), grant Lemešany (28 671 tis. eur) a grant Križovany (7 909 tis. eur). Spoločnosť sa rozhodla aj pre nákupy na burze s elektrinou, pričom cieľom týchto obchodov je minimalizovať alebo odstraňovať riziko nepriaznivého pohybu ceny komodity (elektriny). Suma 27 365 tis. eur predstavovala k 31. 12. 2022 hodnotu precenenia zabezpečovaného rizika v súvislosti s komoditným futures.

Slovenský vodohospodársky podnik, š. p. vykázal 284 954 tis. eur ako časovo rozlíšené dotácie od subjektov mimo verejnej správy a majetok bezodplatne prevedený do vlastníctva podniku (napr. stavby, úpravy potokov, meracie a vytyčovacie plavidlá). Medziročný prírastok bol v hodnote 15 180 tis. eur.

Ministerstvo vnútra SR vykazuje výnosy budúcich období v hodnote 281 595 tis. eur najmä z titulu zostatkovej hodnoty majetku nadobudnutého z iných zdrojov ako rozpočtových prostriedkov v sume 264 692 tis. eur (napríklad z prijatých grantov a majetok v správe ministerstva, získaného prepadnutím alebo zabavením majetku od subjektov mimo súhrnného celku).

Ďalej nasleduje Úrad pre reguláciu elektronických komunikácií a poštových služieb SR (bývalý Telekomunikačný úrad), ktorý vykazuje časovo rozlíšené výnosy z predaja frekvencií (185 710 tis. eur), Vodohospodárska výstavba, š.p. (128 214 tis. eur) ako zostatkovú hodnotu dotácií na obstaranie majetku z prostriedkov EÚ (napr. inovácia a modernizácia plavebných komôr vodných diel, mostov, atď.), Jadrová a vyrad'ovacia spoločnosť, a.s. (124 994 tis. eur) z prijatých prostriedkov od Národného jadrového fondu z odvodov od elektrárenských spoločností a z prostriedkov BIDSF (Medzinárodný fond na podporu odstavenia jadrovej elektrárne v Jaslovských Bohuniciach).

Z ostatných subjektov vykazujú verejné vysoké školy výnosy budúcich období úhrnom 704 367 tis. eur, najviac Slovenská technická univerzita v Bratislave (163 226 tis. eur), Univerzita Komenského v Bratislave (158 973 tis. eur) a Žilinská univerzita v Žiline (86 247 tis. eur). Ide najmä o výnosy z dotácií a transferov (zahraničných a EÚ, 2 % z dane z príjmov fyzických osôb, dary a granty), ktoré sa časovo rozlišujú a do výnosov bežného obdobia sa zúčtovávajú spolu s dosahovanými nákladmi, napr. pri používaní dlhodobého majetku (v podobe odpisov).

IV. INFORMÁCIE O NÁKLADOCH A VÝNOSOCH

VÝNOSY

Výnosy súhrnného celku dosiahli k 31.12.2022 hodnotu 78 455 596 tis. eur a oproti minulému obdobiu boli vyššie o 12 198 594 tis. eur. Na tomto medziročnom zvýšení sa podieľali najmä vyššie výnosy zo zúčtovania rezervy na zamestnanecké požitky zamestnancov štátnych rozpočtových a štátnych príspevkových organizácií o 13 436 694 tis. eur, vyššie výnosy z predaja výrobkov a tovaru o 5 754 854 tis. eur najmä z dôvodu vyšších cien komodít ako sú elektrická energia a plyn a vyššie daňové výnosy štátu o 1 925 553 tis. eur. Medziročne nižšie boli výnosy Sociálnej poisťovne o 13 752 643 z dôvodu zmeny vykazovania tvorby fondov z predpísaného a uhradeného poistného a vnútornej eliminácie prevodov medzi fondami poisťovne.

I. Daňové a colné výnosy a výnosy z poplatkov

Ako daňové a colné výnosy sa vykazujú výnosy z daní a cla, ktoré plynú do štátneho rozpočtu: daň z príjmov právnických osôb, daň z pridanej hodnoty, spotrebné dane, dovozné clo a ďalšie. Do rozpočtov obcí a vyšších územných celkov patria miestne dane, podielová daň z príjmov fyzických osôb, daň z nehnuteľností a podobne. Výnosy z poplatkov zahŕňajú súdne a správne poplatky (hlavne e-kolky), poplatky za znečisťovanie ovzdušia a ostatné.

O výnosoch z daní v súhrnnom celku môže účtovať subjekt, ktorý je prijímateľom daňových príjmov. V ústrednej správe je to Ministerstvo financií SR, pričom evidenciu daňových príjmov štátu a pohľadávok z nich zabezpečuje Finančné riaditeľstvo SR. Ide o dane z príjmu právnických osôb a fyzických osôb, spotrebné dane, daň z pridanej hodnoty, daň vyberaná zrážkou, daň z motorových vozidiel a ostatné dane. Ďalšie dane, ako podiel na daní z príjmu fyzických osôb, daň z nehnuteľností (pozemkov, stavieb, z bytov a nebytových priestorov), miestne dane (za psa, za predajné automaty, za ubytovanie atď.) sú príjmom rozpočtov obcí a vyšších územných celkov.

46 Daňové výnosy štátu

Daňové výnosy štátu dosiahli k 31.12.2022 konsolidovanú hodnotu 16 135 527 tis. eur, čo je medziročne viac o 1 925 553 tis. eur. Najvyššiu hodnotu dosiahla daň z pridanej hodnoty (8 861 819 tis. eur), ďalej daň z príjmov právnických osôb (3 919 403 tis. eur), spotrebné dane (2 528 685 tis. eur), daň z príjmov vyberaná zrážkou (314 249 tis. eur) a daň z motorových vozidiel (131 134 tis. eur). Na medziročnom náraste výnosov z daní sa najviac podieľala daň z pridanej hodnoty o 936 120 tis. eur, daň z príjmov právnických osôb o 860 454 tis. eur a spotrebné dane o 147 824 tis. eur. Výnos z dane z príjmov vyberaných zrážkou bol medziročnej nižší o 3 532 tis. eur.

Daň z príjmov fyzických osôb je podľa zákona č. 564/2004 Z. z. o rozpočtovom určení výnosu dane z príjmov územnej samospráve v znení neskorších predpisov podielovo rozdeľovaná medzi obce a vyššie územné celky. Výnosy z tejto dane sa od roku 2016 rozdeľujú pomerom 70 % v prospech obcí a 30 % v prospech vyšších územných celkov. Za rok 2022 sa previedlo do rozpočtu obcí a VUC spolu 3 607 814 tis. eur z dane z príjmov fyzických osôb.

Výnosy zo spotrebných daní sa medziročne zvýšili o 147 824 tis. eur, pričom najvyšší podiel tvorí spotrebná daň z minerálnych olejov (1 286 274 tis. eur), spotrebná daň z tabaku a tabakových výrobkov (912 579 tis. eur) a spotrebná daň z liehu (232 495 tis. eur). Pokles zaznamenala spotrebná daň z vína o 184 tis. eur a spotrebná daň z uhlia o 4 tis. eur. Zo spotrebných daní najviac vzrástla spotrebná daň z tabakových výrobkov o 78 413 tis. eur.

Vplyv na medziročné zvýšenie výnosov z DPH a dane z príjmov právnických osôb (aj reálnych rozpočtových príjmov) mal pozitívny vývoj ekonomickej situácie ako aj vysoké ceny ropy na svetových trhoch a masívny rozbeh výroby zaznamenaný v automobilovom priemysle či vyššia spotreba domácností. Výnosy z dane z príjmov právnických osôb zaznamenali zvýšenie oproti minulému roku, dôvodom boli najmä vyššie daňové povinnosti vyčíslené daňovými subjektami v daňových priznaniach za rok 2021 a z toho vyplývajúce vyššie predpisy preddavkov na daň na rok 2022.

47 Daňové výnosy územnej samosprávy

Daňové výnosy územnej samosprávy dosiahli hodnotu 4 053 990 tis. eur a medziročne sú vyššie o 327 902 tis. eur, pričom na rast mal vplyv silný pracovný trh, ktorý podporil rast nominálnych miezd a rýchlejšie rástla aj zamestnanosť. Mzdová báza, ktorá je najvýznamnejšou základňou pre daň z príjmu fyzických osôb, ktorá sa odvádza do rozpočtov obcí a vyšších územných celkov, rástla výrazne rýchlejšie. Obce vykázali celkovú hodnotu 3 011 687 tis. eur (2021: 2 742 698 tis. eur) a vyššie územné celky 1 082 344 tis. eur (2021: 983 390 tis. eur).

48 Poplatky

Výnosy z poplatkov dosiahli 1 199 778 tis. eur, pričom v porovnaní s rokom 2021 boli vyššie o 107 478 tis. eur. Najvyššiu hodnotu v súhrnnom celku vykazuje Ministerstvo financií SR 413 120 tis. eur z predaja elektronických kolkov, zo súdnych a správnych poplatkov a z poplatkov za hazardné hry. Environmentálny fond vykázal 389 465 tis. eur z predaja emisných kvót, poplatkov za znečisťovanie ovzdušia, poplatkov za skládky a odkaliská a ďalších druhov poplatkov. Obce dosiahli úhrnom 266 190 tis. eur z úhrad za miestne poplatky. Rozhlas a televízia Slovenska 72 317 tis. eur z úhrad za poskytovanie služieb verejnosti, verejné vysoké školy 35 938 tis. eur ako zákonné poplatky za školné a iné poplatky spojené so štúdiom.

Medziročný nárast bol spôsobený najmä u Environmentálneho fondu o 69 030 tis. eur vyšším príjmom z predaja emisií (o 66 633 tis. eur) a vyšším príjmom za uskladnenie plynov v zásobníkoch (o 1 296 tis. eur), a u Ministerstva financií SR o 30 773 tis. eur.

II. Výnosy z transferov

Výnosy z transferov dosiahli hodnotu 5 175 245 tis. eur, medziročne sa zvýšili o 240 705 tis. eur. Najväčšou mierou sa na týchto výnosoch podieľa ústredná správa v sume 2 625 877 tis. eur a územná samospráva 2 425 091 tis. eur (v tom obce 1 780 277 tis. eur). Ostatné subjekty vykázali 125 117 tis. eur. Medzi výnosy z transferov patria aj výnosy od subjektov mimo verejnej správy, fyzických osôb, podnikateľských subjektov mimo súhrnného celku ako aj zahraničných právnických osôb. Rast výnosov z transferov vykázali všetky typy subjektov súhrnného celku, najmä ostatné subjekty verejnej správy o 82 696 tis. eur, subjekty ústrednej správy o 76 705 tis. eur. Subjekty územnej správy dosiahli medziročný nárast výnosov z transferov o 81 305 tis. eur.

49 Výnosy z rozpočtu EÚ

Výnosy zo zúčtovania bežných a kapitálových transferov čerpaných z prostriedkov rozpočtu EÚ alebo zahraničných grantov uzatvorených na základe medzinárodných zmlúv dosiahli 2 437 811 tis. eur (2021: 2 435 523 tis. eur). Viac ako 97 % týchto výnosov je vykazovaných subjektami ústrednej správy (2 368 502 tis. eur). Nasledujú výnosy subjektov územnej samosprávy v hodnote 52 155 tis. eur a ostatné subjekty verejnej správy vykazujú 17 155 tis. eur.

V ústrednej správe ide najmä o výnosy z prostriedkov rozpočtu EÚ a zahraničných grantov a transferov na základe medzinárodných zmlúv, ktoré sú zaraďované do štátneho rozpočtu alebo čerpané cez samostatné účty podľa povahy programu a účelu fondu. Najvýznamnejšiu hodnotu na výnosoch z prostriedkov EÚ v rámci ústrednej správy dosiahlo Ministerstvo financií SR (1 926 322 tis. eur) a Pôdohospodárska platobná agentúra (371 783 tis. eur). Medziročne ústredná správa dosiahla pokles výnosov z transferov úhrnom o 3 773 tis. eur.

50 Výnosy z ostatných transferov

Výnosy z ostatných transferov dosiahli hodnotu 2 737 434 tis. eur a medziročne boli vyššie o 238 417 tis. eur. Tvorené sú najmä výnosmi samosprávy z prostriedkov získaných zo štátneho rozpočtu a od iných subjektov verejnej správy (2 318 564 tis. eur), výnosmi ostatných subjektov verejnej správy z transferov z prostriedkov štátneho rozpočtu a výnosmi zo zúčtovania transferov od ostatných subjektov verejnej správy (24 987 tis. eur). Tieto výnosy vzhľadom na obťažnosť procesu ich vzájomného odsúhlasenia neboli predmetom eliminácie pri zostavení súhrnnej účtovnej závierky.

Celkové výnosy z transferov získaných od subjektov nezaradených do sektora verejnej správy predstavujú 172 555 tis. eur.

Územná samospráva vykazuje hlavne výnosy z prostriedkov štátneho rozpočtu, ktoré predstavujú bežné a kapitálové transfery pre obce, vyššie územné celky a ich rozpočtové a príspevkové organizácie, pričom tieto transfery sú zo zdroja štátneho rozpočtu ako aj európskych prostriedkov zapojených do štátneho rozpočtu (napríklad štrukturálne fondy, kohézny fond). Tieto výnosy neboli predmetom úplnej eliminácie.

Výnosy z transferov u ostatných subjektov verejnej správy, bez výnosov zo účtovania transferov z prostriedkov EÚ, dosiahli hodnotu 107 963 tis. eur.

III. Tržby za vlastné výkony a tovar

V rámci tržieb za vlastné výkony a tovar sú rozhodujúcou položkou výnosy z predaných služieb v hodnote 18 853 774 tis. eur. Tieto výnosy boli nižšie oproti roku 2021 o 12 193 727 tis. eur. Výnosy za predaný tovar dosiahli 6 416 018 tis. eur a za predané výrobky 3 745 805 tis. eur.

51 Služby

Výnosy zo služieb sú tvorené najmä Sociálnou poisťovňou (10 343 588 tis. eur), Všeobecnou zdravotnou poisťovňou, a.s. (2 907 680 tis. eur) a štátnymi obchodnými spoločnosťami ako je spoločnosť Tipos, a.s. (1 266 496 tis. eur), Slovenská elektrizačná a prenosová sústava, a.s. (928 987 tis. eur), Národná diaľničná spoločnosť, a.s. (317 720 tis. eur), Železničná spoločnosť Cargo Slovakia, a.s. (288 460 tis. eur), Slovenská pošta, a.s. (248 380 tis. eur), a Slovenský plynárenský priemysel, a.s. (123 638 tis. eur).

Štátne podniky a štátne obchodné spoločnosti (okrem zdravotnej poisťovne) vykázali výnosy zo služieb v objeme 3 697 131 tis. eur a medziročne dosiahli nárast o 308 894 tis. eur, z toho najmä TIPOS, a.s. (288 047 tis. eur) vplyvom zvýšenia tržieb z hazardných hier prevádzkovaných prostredníctvom internetu. Naopak, medziročne poklesli tržby Slovenskej elektrizačnej prenosovej sústavy, a.s. (159 327 tis. eur) z dôvodu nižšieho výberu poplatkov za prevádzkovanie systému v roku 2022, ktoré sú generované na základe aplikácie tarify za prevádzkovanie systému (tarifa RPS) na koncovú spotrebu elektriny. Tarifa TPS vykázala významný medziročný pokles, ktorý reflektuje predpoklad vyšších cien elektriny na krátkodobom trhu v kombinácii s predpokladom nižších regulovaných výkupných cien elektriny vyrobenej z OZE a VÚKVET v roku 2022 z dôvodu prolongácie výrobných licencií niektorých výrobcov. Významný dopad na zníženie tarify TPS malo aj poskytnutie dotácie do systému podpory výroby elektriny z OZE a VÚKVET v rozsahu 40 000 tis. eur od Ministerstva hospodárstva SR z prostriedkov štátneho rozpočtu.

U Sociálnej poisťovne a Všeobecnej zdravotnej poisťovne, a.s. ide o vykázanie príspevkov z odvodov, ktoré plynú do jednotlivých fondov a na technické účty poistenia. V prípade Sociálnej poisťovne došlo v roku 2022 k spresneniu podkladových dát a k vnútornej eliminácii prevodov medzi jednotlivými fondmi. Medziročný pokles o 13 752 643 tis. eur je z dôvodu, že za rok 2021 tieto prevody boli ešte súčasťou bežných výnosov (ako aj nákladov). Taktiež sa pri zostavení súhrnnej účtovnej závierky za rok 2022 pristúpilo k aktualizácii vykazovania predpisov poistného, keď výnosy z predpísaných odvodov poistného sa vykazujú v účtovnom období, ktorého sa časovo a vecne týkajú. Hodnota aktualizácie predstavovala 311 006 tis. eur.

Výnosy Všeobecnej zdravotnej poisťovne, a.s. boli medziročne vyššie o 136 346 tis. eur, najmä vplyvom vyššieho predpísaného poistného voči platiteľom poistného vrátane ročného zúčtovania poistného a odhadov, výnosov z prerozdelenia poistného voči iným zdravotným poisťovniam.

V prípade štátnych obchodných spoločností a štátnych podnikov ide o tržby z ich podnikateľských aktivít, napríklad výnosy Tipos-u sú z predaných žrebov a lotérií, výnosy Národnej diaľničnej spoločnosti, a.s. pochádzajú z predaja diaľničných známok a z výberu elektronického mýta, výnosy železničných spoločností pochádzajú z prepravných výkonov tovarov a osôb.

Výnosy za predané služby v územnej samospráve dosiahli spolu 1 004 405 tis. eur, z toho v konsolidovaných celkoch obcí 670 862 tis. eur a konsolidovaných celkoch VUC 333 543 tis. eur.

52 Výrobky

Tržby za vlastné výrobky dosiahli 3 745 805 tis. eur a medziročne boli vyššie o 1 844 017 tis. eur. Významnú hodnotu týchto tržieb ako aj medziročného prírastku tvorí spoločnosť SPP, a.s. (2 916 287 tis. eur a nárast 1 648 419 tis. eur) z predaja zemného plynu vplyvom vyššieho objemu obchodovania tak na domacom ako aj na zahraničnom trhu ako aj vyššími cenami komodity. Ďalšou jednotkou s významným podielom sú Lesy SR, š. p. (257 061 tis. eur), ktoré vykazujú hlavne tržby za predanú drevnú hmotu. Výnosy z predaja výrobkov boli medziročne vyššie o 40 318 tis. eur najmä z dôvodu nárastu tržieb z predaja dreva o 26 %, ktorý bol ovplyvnený zvýšením priemerného speňaženia dreva za m³.

53 Tovar

Významné zvýšenie tržieb z predaja tovaru o 3 910 836 tis. eur je ovplyvnený výnosmi napr. spoločnosti Slovenská elektrizačná prenosová sústava, a.s., ktoré dosiahli 4 846 324 tis. eur a medziročne boli vyššie o 2 828 209 tis. eur z dôvodu nárastu výnosov najmä v súvislosti s cenami elektriny predávanej na dennom trhu, nárastu výnosov v rámci systému IGCC (International Grid Control Cooperatin), nárastu výnosov za funkciu shipping agenta v rámci prepojenia českého, slovenského a maďarského trhu s elektrinou (ide o platby za elektrinu prenesenú cez cezhraničné spojenia z krajín, kde je na trhu prebytok elektriny do krajín, kde bol na trhu jej nedostatok) a nárastu výnosov na FSKAR (neplánované výmeny elektrickej energie). Druhou najvýznamnejšou spoločnosťou je SPP, a.s., ktorej konsolidované výnosy dosiahli 1 410 449 tis. eur a prírastok 1 061 365 tis. eur z predaja elektrickej energie a výnosov z tradingových obchodov.

54 Ostatné výnosy

Ostatné výnosy v rámci skupiny tržieb za vlastné výkony a tovar sú výnosy vyplývajúce z účtovania zmeny stavu vnútroorganizačných zásob (1 488 267 tis. eur) a aktivácie majetku a služieb (8 625 tis. eur). V porovnaní s rokom 2021 došlo k zvýšeniu týchto ostatných výnosov o 1 413 489 tis. eur vplyvom vyšších výnosov súvisiacich so zmenou stavu výrobkov o 1 369 891 tis. eur. Slovenský plynárenský priemysel, a.s. vykazuje medziročne vyššie výnosy zo zmeny stavu výrobkov o 1 367 129 tis. eur vplyvom maximalizácie stavu zásob zemného plynu nárastom cien tejto komodity.

IV. Finančné výnosy

Tabuľka 21

Finančné výnosy	(v tis. eur)		
	2022	2021	Δ 2022-2021
Výnosy z derivátových operácií	2 085 132	795 281	1 289 851
Podiel konsolidujúcej účtovnej jednotky na výsledku hospodárenia pridružených účtovných jednotiek verejnej správy	554 456	423 098	131 358
Úroky	309 707	311 297	-1 590
Kurzové zisky	172 138	179 931	-7 793
Ostatné finančné výnosy	65 072	54 062	11 010
Spolu	3 186 505	1 763 669	1 422 836

Zdroj: MF SR, Centrálny konsolidačný systém

Finančné výnosy dosiahli hodnotu 3 186 505 tis. eur (v roku 2021: 1 763 669 tis. eur), z čoho najväčšiu časť tvoria výnosy z derivátových operácií v hodnote 2 085 132 tis. eur, podieľ konsolidujúcich účtovných jednotiek (vypočítané na nižšej úrovni konsolidácie, napríklad za obchodné spoločnosti) na výsledku hospodárenia pridružených účtovných jednotiek vo výške 554 456 tis. eur, ďalej úroky 309 707 tis. eur a kurzové zisky v hodnote 172 138 tis. eur. Ostatné finančné výnosy boli dosiahnuté v sume 65 072 tis. eur.

Výnosy z derivátových operácií dosiahli sumu 2 085 132 tis. eur, z toho najviac Slovenský plynárenský priemysel, a.s. (2 022 467 tis. eur). Išlo o vykázanie zisku z vysporiadania derivátových obchodov z titulu pohybu cien komodít na spotových trhoch. Slovenská elektrizačná prenosová sústava, a.s. dosiahla 62 660 tis. eur z dôvodu vyššieho obchodovania na burze s elektrinou (European Energy Exchange). Cieľom týchto obchodov je minimalizovať alebo odstraňovať riziko nepriaznivého pohybu ceny komodity.

55 Úroky

Najvyššiu hodnotu vykazuje Ministerstvo financií SR, a to 252 921 tis. eur. Ide o úroky dosiahnuté na medzibankovom finančnom trhu z úložiek, ostatných finančných operácií pri správe štátneho dlhu a návratných finančných výpomocí poskytnutých subjektom mimo súhrnného celku. Ďalšie úroky vykazuje napr. Štátny fond rozvoja bývania z poskytnutých úverov (12 580 tis. eur), Exportno-importná banka SR (16 756 tis. eur) a Slovenská záručná a rozvojová banka SR (13 358 tis. eur).

56 Kurzové zisky

Najvyššiu celkovú sumu (150 602 tis. eur) ako aj medziročný pokles (o 13 205 tis. eur) opäť tvorí Ministerstvo financií SR, a to z obchodov na finančnom trhu pri zabezpečovaní likvidity štátneho rozpočtu a riadení dlhu, precenenia vládnych pohľadávok voči zahraničiu, vkladov štátu v medzinárodných inštitúciách, úložiek v komerčných bankách v cudzej mene, úrokov zo SWAP-ov, štátnych dlhopisoch emitovaných v cudzej mene a záväzkov vyplývajúcich z úverových vzťahov denominovaných v cudzej mene. Dôvodom bola zmena kurzov cudzích mien ako aj objem obchodov realizovaných v zahraničných menách.

57 Podiel na výsledku hospodárenia pridružených ÚJ

Podiel na výsledku hospodárenia pridružených účtovných jednotiek bol vykazaný v hodnote 554 456 tis. eur, pričom ústredná správa vykázala 552 174 tis. eur. V prípade týchto výnosov ide najmä o podiel SPP, a.s. na jeho konsolidovaných účtovných jednotkách vo výške 316 638 tis. eur a podiel Ministerstva hospodárstva SR na výsledku pridružených energetických spoločnostiach, 233 307 tis. eur. Medziročný nárast bol spôsobený vyššou ziskovosťou spoločností v oblasti energetiky.

58 Ostatné finančné výnosy

Ostatné finančné výnosy v celkovej výške 65 072 tis. eur tvoria najmä tržby z predaja cenných papierov a podielov v hodnote 10 647 tis. eur a výnosy z dlhodobého a krátkodobého finančného majetku v sume 8 095 tis. eur v podobe napr. dividend alebo podielov na zisku.

V. Zúčtovanie rezerv a opravných položiek

Zúčtovanie rezerv a opravných položiek vytvorených v predchádzajúcich obdobiach, bolo k 31.12.2022 v hodnote 15 409 733 tis. eur. Medziročne sa zvýšili tieto nepeňažné výnosy o 13 348 578 tis. eur najmä vyšším zúčtovaním rezerv o 13 286 574 tis. eur, ale aj vyšším zúčtovaním opravných položiek o 62 004 tis. eur. Na celkovej hodnote týchto výnosov sa v rozhodujúcej miere (97,7 %) podieľa ústredná správa sumou 15 061 278 tis. eur (v tom zúčtovanie rezerv 14 520 048 tis. eur a zúčtovanie opravných položiek 889 685 tis. eur).

59 Rezervy

Výnosy zo zúčtovania rezerv v celkovej sume 14 520 048 tis. eur sú vykazované z dôvodu ich použitia na vymedzený účel resp. z dôvodu zrušenia pri zániku rizika, na ktoré boli rezervy tvorené (rovnako tak aj pri aktualizácii ich výšky vytvorenej v predchádzajúcich obdobiach).

Ide najmä o zúčtovanie rezervy na zamestnanecké požitky vo výške 13 436 694 tis. eur a zrušenie rezervy na záväzky z odpočítaných nezrovnalostí a odpočítaných vrátení v účtoch za 7. účtovný rok programového obdobia 2014 2020 a zaúčtovanie záväzkov voči EK v schválenej výške 153 050 tis. eur.

Celkovo boli výnosy zo zúčtovania rezerv medziročne vyššie o 13 286 574 tis. eur. Zvýšenie výnosov bolo spôsobené vyššími výnosmi zo zúčtovania rezerv najmä na Ministerstve financií SR, kde boli tieto výnosy oproti roku 2021 vyššie až o 12 986 592 tis. eur najmä vplyvom zúčtovania rezervy na zamestnanecké požitky. Medziročný nárast zúčtovania rezervy na zamestnanecké požitky zamestnancov štátnych rozpočtových a štátnych príspevkových organizácií o 13 436 694 tis. eur bol z dôvodu aktualizácie prepočtu na základe zmenených parametrov inflácie a úrokovej sadzby. Pri rastúcich úrokových sadzbách sa súčasná hodnota budúcich záväzkov znižuje, a tým sa v minulých rokoch vytvorená rezerva zúčtováva do výnosov. Výrazné zníženie rezervy do výnosov odpovedá skokovému nárastu úrokových sadzieb. Počet zamestnancov štátnej správy (rok 2022: 534 622 zamestnancov a rok 2021: 515 997 zamestnancov) a zmena v príslušnej legislatíve mali na zmenu tejto rezervy zanedbateľný vplyv.

Ministerstvo dopravy SR vykázalo výnosy zo zúčtovania rezerv v sume 80 394 tis. eur (medziročne viac o 76 986 tis. eur) vplyvom zrušenia rezervy na súdne spory v sume 78 855 tis. eur a zrušenia rezerv z dôvodu presunu kompetencií v oblasti územného plánovania, stavebného poriadku a vyvlastňovania z Ministerstva dopravy SR na Úrad pre územné plánovanie a výstavbu SR (Stavebný úrad) v sume 2 078 tis. eur.

Všeobecná zdravotná poisťovňa, a.s. vykázala zúčtovanie rezerv vo výške 225 954 tis. eur, najmä v dôsledku použitia technických rezerv vytvorených v roku 2021 na zdravotnú starostlivosť, plánovanú zdravotnú starostlivosť, centrálny nákup liekov a doplatky na lieky poistencom, liečbu poistencov v zahraničí a použitia rezervy na mzdy a súvisiace odvody za nevyčerpané dovolenky. Medziročný pokles výnosov zo zúčtovania rezerv o 12 671 tis. eur bol spôsobený najmä nižším použitím technických rezerv pre poskytovateľov zdravotnej starostlivosti za výkony vrátane kúpeľnej liečby pre poistencov na území Slovenskej republiky a nižším použitím technických rezerv na schválenú liečbu v zahraničí.

Územná samospráva vykázala zúčtovanie rezerv vo výške 226 934 tis. eur.

60 Opravné položky

Výnosy zo zúčtovania opravných položiek dosiahli 889 685 tis. eur a medziročne boli vyššie o 62 004 tis. eur. Obdobne ako v prípade výnosov zo zúčtovania rezerv, aj výnosy zo zúčtovania opravných položiek pri ich zrušení alebo znížení, sú najvýznamnejšie v ústrednej správe v hodnote 778 126 tis. eur (87,5 %).

Ministerstvo financií SR v roku 2022 vykázalo zúčtovanie opravných položiek v sume 396 331 tis. eur a v roku 2021 v sume 372 161 tis. eur. Daňová a colná správa k 31. 12. 2022 zrušila opravné položky vo výške 393 880 tis. eur najmä z dôvodu odpísania pohľadávok so zánikom v zmysle zákona č. 563/2009 Z. z. o správe daní v znení neskorších predpisov a zákona č. 278/1993 Z. z. o správe majetku štátu v znení neskorších predpisov, ako aj z dôvodu prehodnotenia opodstatnenosti vytvorenej opravnej položky v predchádzajúcich rokoch a z dôvodu úhrady pohľadávok. Ďalej nasledujú výnosy zo zúčtovania opravných položiek na Ministerstve vnútra SR (58 125 tis. eur) najmä v súvislosti s úhradami pohľadávok po lehote splatnosti a trvalým upustením od vymáhania pohľadávok štátu z dôvodu ich nevykonalnosti a na Ministerstve obrany SR (42 954 tis. eur) z dôvodu zníženia opravných položiek k zásobám a dlhodobému majetku.

Výnosy zo zúčtovania opravných položiek z finančnej činnosti dosiahli výšku 149 581 tis. eur, čo je oproti roku 2021 viac o 38 052 tis. eur. Významné sú výnosy MH Manažmentu, a.s. v sume 89 954 tis. eur, ktoré boli medziročne vyššie o 77 488 tis. eur. Ide najmä o zúčtovanie opravných položiek k podielovým cenným papierom a podielom v dcérskych účtovných jednotkách (25 170 tis. eur) a k podielovým cenným papierom a podielom v spoločnostiach s podstatným vplyvom (64 784 tis. eur) najmä v súvislosti so zvýšenými kladnými oceňovacími rozdielmi z titulu významne zlepšených hospodárskych výsledkov a vlastného imania týchto spoločností (napr. MH Teplárenský Holding, a.s. 53 132 tis. eur) resp. z dôvodu rozpustenia oceňovacích rozdielov kvôli ex offo výmazu spoločností z Obchodného registra (napr. DMD Holding, 64 727 tis. eur). Ministerstvo hospodárstva SR vykazuje medziročne nižšie výnosy zo zúčtovania opravných položiek z finančnej činnosti o 53 744 tis. eur z dôvodu, že v priebehu roka 2022 došlo k zrušeniu a následnému výmazu z Obchodného registra menšieho počtu štátnych podnikov v likvidácii v porovnaní s rokom 2021.

VI. Ostatné výnosy z prevádzkovej činnosti

VII. Tabuľka 22

Ostatné výnosy z prevádzkovej činnosti podľa druhu	(v tis. eur)		
	2022	2021	Δ 2022-2021
Špecifické výnosy Ministerstva financií SR	591 510	632 930	-41 420
Výnosy Všeobecnej zdravotnej poisťovne, a.s. z poistného	440 172	381 044	59 128
Výnosy Ministerstva vnútra SR z poistenia príslušníkov Policajného zboru a Hasičského záchranného zboru	237 494	226 895	10 599
Tržby z predaja dlhodobého majetku	207 957	188 903	19 054
Pokuty, penále a úroky z omeškania	120 197	88 782	31 415
Výnosy Ministerstva hospodárstva SR z odvodov z prenosovej a distribučných sústav	71 815	76 988	-5 173
Výnosy Vojenského úradu sociálneho zabezpečenia z poistenia profesionálnych vojakov	36 649	37 527	-878
Tržby z predaja materiálu	13 298	11 163	2 135
Výnosy z odpísaných pohľadávok	12 675	8 775	3 900
Výnosy Sociálnej poisťovne	1 352	419 652	-418 300
Ostatné výnosy z prevádzkovej činnosti	969 262	778 745	190 517
Spolu	2 702 329	2 851 404	-149 075

Zdroj: MF SR, Centrálny konsolidačný systém

Ostatné výnosy z prevádzkovej činnosti dosiahli hodnotu 2 702 329 tis. eur a sú oproti roku 2021 nižšie o 149 075 tis. eur. Ústredná správa vykázala 2 106 589 tis. eur, územná samospráva 448 247 tis. eur a ostatné subjekty 147 492 tis. eur.

V rámci ústrednej správy vykazuje špecifické výnosy Ministerstvo financií SR úhrnom 591 510 tis. eur v súvislosti s vysporiadaním finančných vzťahov s prijímateľom a Európskou komisiou z dôvodu nezrovnalostí alebo vrátenia prostriedkov poskytovaných z fondov EÚ prostredníctvom ministerstva ako certifikačného orgánu, resp. platobného orgánu, výnosy z vratiek z finančného zúčtovania so štátnym rozpočtom. Tieto výnosy zaznamenali pokles o 41 419 tis. eur.

Ďalej Všeobecná zdravotná poisťovňa, a.s. vykazuje ostatné výnosy z prevádzkovej činnosti 440 172 tis. eur napríklad z prerozdelenia poistného medzi zdravotnými poisťovňami vrátane ročného prerozdeľovania a odhadov mesačného a ročného prerozdeľovania a vrátane odhadu výsledku ročného prerozdeľovania poistného (389 392 tis. eur) a o výnosy z predpisu voči Styčnému orgánu SR za zdravotnú starostlivosť poskytnutú poistencom EÚ v SR (33 862 tis. eur). V porovnaní s predchádzajúcim účtovným obdobím došlo k nárastu týchto výnosov o 59 128 tis. eur pričom až 53 283 tis. eur tohto nárastu tvorili výnosy z predpisu prerozdeľovania poistného, vrátane ročného prerozdeľovania a odhadov mesačného i ročného prerozdeľovania.

Ministerstvo vnútra SR vykazuje výnosy z titulu poistného hradeného zamestnancom a zamestnávateľom na starobné poistenie, nemocenské poistenie, úrazové poistenie a invalidné poistenie príslušníkov Policajného zboru a Hasičského záchranného zboru v celkovej sume 237 494 tis. eur.

Vojenský úrad sociálneho zabezpečenia vykazuje výnosy z úhrad na zákonné sociálne poistenie profesionálnych vojakov 36 649 tis. eur.

Ďalšie výnosy ako tržby z predaja dlhodobého hmotného a nehmotného majetku tvoria sumu 207 957 tis. eur (2021: 188 903 tis. eur), zmluvné a ostatné pokuty a penále 120 197 tis. eur (2021: 88 782 tis. eur), tržby z predaja materiálu 13 298 tis. eur (2021: 11 163 tis. eur), výnosy z odpísaných pohľadávok 12 675 tis. eur (2021: 8 775 tis. eur).

Sociálna poisťovňa medzi ostatnými výnosmi z prevádzkovej činnosti vykazuje ostatné výnosy z činnosti Sociálnej poisťovne (1 352 tis. eur), pričom medziročný pokles v sume 418 300 tis. eur je spôsobený predovšetkým zmenou vykazovania tvorby a čerpania správneho fondu (vylúčením

vzájomných nákladov a výnosov z tvorby a zúčtovania správneho fondu pri jeho použití) ako aj z dôvodu reklasifikácie výnosov zo zúčtovania bežných a kapitálových transferov v súvislosti s nákladmi na príslušný výnosový účet podľa poskytovateľa transferu.

V rámci ostatných výnosov z prevádzkovej činnosti vykazuje Jadrová a vyrad'ovacia spoločnosť, a.s. 63 077 tis. eur v súvislosti so zúčtovaním transferov od subjektov mimo verejnej správy (finančných príspevkov poskytnutých prostredníctvom Národného jadrového fondu uhradených subjektami mimo konsolidovaný celok verejnej správy a príspevkov od Medzinárodného fondu na podporu vyradenia z prevádzky Jadrovej elektrárne Jaslovské Bohunice) a Ministerstvo hospodárstva SR výnosy z odvodov z prenosovej sústavy a distribučných sústav v sume 71 815 tis. eur. Ďalej v rámci ostatných výnosov sú vykázané výnosy Ministerstva vnútra SR za odňatie poľnohospodárskej pôdy z poľnohospodárskeho pôdneho fondu a vyňatia lesnej pôdy z lesného fondu (4 151 tis. eur), výnosy z dobropisov (11 073 tis. eur) a ostatné výnosy z príjmov za odúmrt', prepadnuté volebné kaucie, prepadnuté veci, súdne úschovy a výnosy z náhrad poistného plnenia (8 916 tis. eur).

Subjekty územnej samosprávy vykázali tieto ostatné výnosy úhrnnom 317 562 tis. eur a medziročne boli vyššie o 13 202 tis. eur.

NÁKLADY

Náklady súhrnného celku za rok 2022 dosiahli hodnotu 65 481 864 tis. eur. Oproti roku 2021 sa celkové náklady znížili o 7 017 899 tis. eur, pričom toto zníženie bolo spôsobené najmä nižšími nákladmi Sociálnej poisťovne o 14 233 261 tis. eur z dôvodu vylúčenia interných prevodov medzi fondami, nižšími nákladmi Ministerstva financií SR na transfery o 1 032 095 tis. eur (v tom subjektom mimo verejnej správy o 534 322 tis. eur a subjektom mimo verejnej správy o 421 287 tis. eur), nižšími nákladmi na tvorbu rezerv (o 1 887 540 tis. eur) a opravných položiek (o 175 534 tis. eur) a nižšími finančnými nákladmi (o 711 663 tis. eur). Naopak, medziročne vzrástli náklady na spotrebované nákupy a služby (o 9 803 637 tis. eur), najmä náklady na materiál (o 4 827 141 tis. eur) vplyvom zvýšeného objemu nákupov zemného plynu a nárastom spotových cien tejto komodity, a predaný tovar (o 3 431 589 tis. eur) v dôsledku zvýšenia cien elektrickej energie. Nasleduje nárast osobných nákladov v objeme 808 750 tis. eur (v tom mzdy a platy o 558 708 tis. eur) a ostatných nákladov na prevádzkovú činnosť o 255 414 tis. eur.

I. Náklady na transfery

V rámci celkových nákladov tvoria hodnotu 19 291 017 tis. eur a medziročne sa znížili o 15 089 155 tis. eur. Transfery sa poskytujú fyzickým osobám – obyvateľstvu, podnikateľským subjektom, zahraničným subjektom a podobne. V konsolidačných operáciách boli eliminované transfery v rámci ústrednej správy a aj náklady medzi ústrednou správou a územnou samosprávou resp. ostatnými subjektami verejnej správy (bez zohľadnenia časového rozlíšenia) v hodnote 1 065 974 tis. eur ako náklady na transfery poskytnuté Ministerstvom financií SR 818 333 tis. eur a Environmentálnym fondom 96 446 tis. eur a transfery poskytnuté Medzi jednotlivými subjektami územnej samosprávy (obce) došlo k eliminácii transferových vzťahov v hodnote 8 538 tis. eur. Predmetom eliminácie bol aj transfer poskytnutý Ministerstvom financií SR pre Sociálnu poisťovňu v sume 103 903 tis. eur (2021: 840 000 tis. eur). Hodnota bezhotovostných transferov poskytovaných subjektom územnej samosprávy a ostatným subjektom verejnej správy v podobe zásob (lieky, vakcíny, ochranné prostriedky a iný zdravotnícky materiál) najmä zo strany Ministerstva zdravotníctva SR, Správy štátnych hmotných rezerv, Ministerstva vnútra SR, regionálnych úrad školskej správy a Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR bola eliminovaná v sume 38 533 tis. eur.

61 Odvod do rozpočtu EÚ

Rozpočet EÚ je financovaný vlastnými zdrojmi a ostatnými príjmami, pričom vlastné zdroje EÚ možno charakterizovať ako príjmy patriace EÚ s cieľom financovania svojho rozpočtu a plynúce do tohto rozpočtu automaticky. V súčasnosti systém vlastných zdrojov EÚ pozostáva z tradičných vlastných zdrojov (clá a odvody v sektore cukru), zdroja založeného na DPH a zdroja založeného na HND.

Celková hodnota nákladov na odvod prostriedkov do rozpočtu EÚ za rok 2022 bola v sume 940 226 tis. eur a v porovnaní s rokom 2021 boli tieto náklady nižšie o 26 524 tis. eur.

62 Ostatné transfery

Náklady na ostatné transfery dosiahli 18 350 791 tis. eur a oproti predchádzajúcemu účtovnému obdobiu dosiahli pokles o 15 062 631 tis. eur.

Ako v roku 2021 tak aj v roku 2022 vykazuje najvyššiu hodnotu Sociálna poisťovňa 9 606 327 tis. eur (2021: 23 839 588 tis. eur), hlavne ako náklady na použitie fondov Sociálnej poisťovne (napr. na poskytnuté sociálne príspevky a dôchodky obyvateľstvu). Medziročná zmena v prípade transferov Sociálnej poisťovne znamenala významné zníženie o 14 233 261 tis. eur, najmä z dôvodu zmeny vykazovania prerozdelenia poistného do jednotlivých fondov Sociálnej poisťovne (vylúčenie vykazovania nákladov a výnosov z prerozdelenia prostriedkov medzi jednotlivými fondami).

V rámci týchto výdavkov sa vykazuje poskytnutá podpora na čiastočnú úhradu nákladov zamestnávateľa na náhradu mzdy zamestnanca v súlade so zákonom č. 215/2021 Z. z. o podpore v čase skrátenej práce a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Dôchodkové dávky sa v roku 2022 zvýšili v závislosti od medziročného rastu spotrebiteľských cien za domácnosti dôchodcov vykázaného Štatistickým úradom SR za prvý polrok kalendárneho roka, ktorý predchádza príslušnému kalendárnemu roku (zvýšenie od 1. januára 2022 o 1,3 %). Výdavky na zvýšenie dôchodkov v roku 2022 predstavovali 107 078 tis. eur. Úrazové dávky sa v roku 2022 zvýšili v závislosti od medziročného rastu spotrebiteľských cien vykázaného Štatistickým úradom SR za prvý polrok kalendárneho roka, ktorý predchádza príslušnému kalendárnemu roku (zvýšenie od 1. januára 2022 o 1,6 %). Zvýšené výdavky na úrazové dávky dosiahli takmer 500 tis. eur.

Ministerstvo financií SR vykazuje náklady na transfery v hodnote 8 691 299 tis. eur (2021: 9 723 394 tis. eur, eliminácia v rámci súhrnného celku 818 333 tis. eur), ktoré boli poskytnuté zo štátneho rozpočtu ostatným subjektom, podnikateľským subjektom a obyvateľstvu. Medziročné zníženie nákladov na transfery zo štátneho rozpočtu, o ktorých účtovalo Ministerstvo financií SR bolo vo výške 1 032 095 tis. eur, a to vplyvom nižších nákladov na transfery subjektom mimo verejnej správy (o 534 322 tis. eur), ostatným subjektom v rámci verejnej správy (o 421 287 tis. eur) a ostatných transferov (o 76 486 tis. eur). V rámci nákladov na ostatné transfery Ministerstvo financií SR vykazuje zúčtovanie poskytnutého preddavku Slovenskej pošty ,a.s. (poskytnutého v roku 2021) v objeme 237 834 tis. eur na vyplácanie poukazov pre seniorov 60+ za očkovanie (nezúčtovaná časť preddavku, ktorá sa preniesla do roku 2023 bola vo výške 1 000 tis. eur). Medzi ostatné transfery patrí aj príspevok SR do Európskeho rozvojového fondu vo výške 9 404 tis. eur.

Obce a vyššie územné celky poskytujú bežné a kapitálové transfery zo svojho rozpočtu (transfery svojim rozpočtovým, príspevkovým a obchodným organizáciám sú predmetom eliminácií) aj ostatným subjektom verejnej správy resp. mimo verejnej správy. Spolu vykážali 699 856 tis. eur (2021: 506 150 tis. eur), z toho obce 270 606 tis. eur a vyššie územné celky 429 250 tis. eur.

Významnú hodnotu z ostatných subjektov vykazuje napríklad štátny Environmentálny fond (96 446 tis. eur; po eliminácii 18 134 tis. eur) z titulu poskytovania podpory v oblasti odstraňovania znečistenia životného prostredia, čiernych skládok, podpory poskytujúcej po zaniknutom Recyklačnom fonde (tvorba a prevádzka zberných dvorov v obciach a mestách SR, recyklačných liniek) a ďalšie transfery. Ministerstvo zdravotníctva SR dosiahlo celkové náklady na ostatné transfery v sume 68 063 tis. eur z dôvodu poskytovania vakcín, liekov, testov a iného zdravotníckeho materiálu v súvislosti s pandemiou Covid-19 subjektom mimo súhrnného celku. Ministerstvo vnútra SR vykazuje náklade na ostatné transfery v sume 79 310 tis. eur s medziročným znížením o 13 705 tis. eur, dôvodom čoho bol medziročne nižší výdaj antigénových testov v súvislosti s ustupujúcou pandemiou COVID-19 v roku 2022. Ministerstvo obrany SR vynaložila náklady na ostatné transfery v sume 65 704 tis. eur, čo je v porovnaní s rokom 2021 viac o 59 511 tis. eur. Najvýznamnejšiu položku tvorili náklady z dôvodu darovania resp. bezodplatného prevodu vlastníctva zásob a dlhodobého majetku vo výške 63 672 tis. eur na základe medzinárodných zmlúv. Ministerstvo obrany SR na základe žiadosti o pomoc pri výkone sebaobran v zmysle článku 51 Charty OSN, darovalo Ukrajine v roku 2022 systém protivzdušnej

obrany S-300, odminovací systém Božena, päť dopravných vrtuľníkov, muníciu, palivo. Ďalším projektom pomoci bolo darovanie 30 bojových vozidiel pechoty BVP-1.

II. Spotrebované nákupy a služby

V rámci týchto nákladov tvoria najvyššiu hodnotu náklady na spotrebu materiálu 8 148 783 tis. eur (2021: 3 321 642 tis. eur), služby 7 808 495 tis. eur (2021: 6 580 677 tis. eur), predaný tovar 5 822 916 tis. eur (2021: 2 391 327 tis. eur) a spotreba energií 971 640 tis. eur (2021: 657 019 tis. eur). Medziročný nárast týchto nákladov o 9 803 637 tis. eur bol spôsobený najmä nárastom nákladov súvisiacich so spotrebou materiálu o 4 827 141 tis. eur, nákladov na predaný tovar o 3 431 589 tis. eur, nákladov na prijaté služby o 1 227 818 tis. eur a nákladov na spotrebu energií o 314 621 tis. eur.

63 Služby

Na hodnote nákladov spotrebovaných služieb sa podieľa najmä ústredná správa (6 450 718 tis. eur) a obce so svojimi organizáciami v konsolidovaných celkoch (875 109 tis. eur).

Tabuľka 23

Služby	(v tis. eur)		
	2022	2021	Δ 2022-2021
Náklady na zdravotnú starostlivosť VŠZP, a.s.	2 686 033	2 460 840	225 193
Náklady SEPS, a.s. na prevádzku systému	1 370 469	651 251	719 218
Opravy a udržiavanie	768 592	809 295	-40 703
Náklady za dostupnosť	180 499	152 987	27 512
Cestovné	77 361	44 968	32 393
Náklady na reprezentáciu	22 714	12 510	10 204
Ostatné služby	2 702 827	2 448 826	254 001
Spolu	7 808 495	6 580 677	1 227 818

Zdroj: MF SR, Centrálny konsolidačný systém

Všeobecná zdravotná poisťovňa, a.s. vykazuje náklady na zdravotnú starostlivosť v celkovej sume 2 686 033 tis. eur. Ide o náklady na poistné plnenia – zdravotnú starostlivosť pre poistencov v Slovenskej republike i v zahraničí a poistencov EÚ v Slovenskej republike vrátane centrálneho nákupu liekov. Zvýšené náklady u štátnej zdravotnej poisťovni (o 225 193 tis. eur) súvisia s vyššími nákladmi na úhrady poskytovateľom zdravotnej starostlivosti vyplývajúce z platnej legislatívy, pričom toto zvýšenie sa týkalo prevažne úhrad pre zariadenia poskytujúce ústavnú zdravotnú starostlivosť resp. starostlivosť v zariadeniach sociálnych služieb, vyššími nákladmi na nákup liekov a nákladmi na ambulatnú starostlivosť vrátane špecializovanej.

Slovenská elektrizačná prenosová sústava, a.s. vykazuje v rámci služieb v sume 1 370 469 tis. eur náklady na nákup podporných služieb potrebných na poskytovanie systémových služieb, náklady na prevádzku systému, nákup elektriny na krytie strát a vlastnej spotreby, náklady na regulačnú energiu a cezhraničný prenos elektriny, náklady súvisiace s odchýlkami subjektov zúčtovania, náklady súvisiace s elektrinou na dennom trhu. Tieto náklady boli medziročne vyššie o 719 218 tis. eur najmä z dôvodu nárastu nákladov na aukcie a rozpojenie trhov s elektrinou, ktoré vzrástli hlavne vplyvom nárastu ceny elektriny koncom roka 2022, nárastu nákladov na redistribúciu congestion income (prerozdelenie príjmov z preťaženia) a ostatných nákladov na prevádzkovanie systému.

V rámci služieb sa vykazujú aj náklady na opravy a udržiavanie majetku účtovných jednotiek. Spolu dosiahli 768 592 tis. eur, z toho ústredná správa 444 327 tis. eur a obce 229 591 tis. eur. Rozhodujúci podiel týchto subjektov vyplýva z vlastníctva rozsiahleho hmotného a nehmotného majetku. Medziročne tieto náklady poklesli o 40 703 tis. eur. Z ústrednej správy vykazuje najvyššie náklady na opravy a údržbu majetku Ministerstvo vnútra SR (86 763 tis. eur), Slovenská správa ciest

(82 551 tis. eur), Železničná spoločnosť Slovensko, a.s. (37 485 tis. eur), Národná diaľničná spoločnosť, a.s. (30 900 tis. eur), Železnice Slovenskej republiky (27 803 tis. eur), Ministerstvo obrany SR (22 200 tis. eur) a Finančné riaditeľstvo SR (19 605 tis. eur). Ide najmä o opravu a údržbu dlhodobého hmotného a nehmotného majetku v podobe budov, stavieb, cestnej infraštruktúry a súvisiaceho vybavenia ciest, mostov, vozového parku a špeciálnej vojenskej techniky, telekomunikačnej a spravodajskej techniky ako aj nehmotného majetku v podobe softvéru. K významnému medziročnému poklesu nákladov došlo na Ministerstve obrany SR (o 38 841 tis. eur) z dôvodu nižších nákladov na servis, údržbu a opravu leteckej techniky, špeciálnych a prevádzkových strojov, prístrojov a zariadení.

Ministerstvo dopravy SR vykazuje náklady za dostupnosť úsekov rýchlostných ciest R1 a R7 a diaľnice D4 v objeme 180 499 tis. eur. Uvedené náklady predstavujú hlavne mesačné jednotkové platby v zmysle Koncesnej zmluvy medzi Slovenskou republikou zastúpenou Ministerstvom dopravy SR a spoločnosťou GRANVIA na projektovanie, výstavbu, financovanie, prevádzku a údržbu úsekov rýchlostnej cesty R1 Nitra – Tekovské Nemce a Banská Bystrica – severný obchvat v celkovej sume 128 402 tis. eur a mesačné jednotkové platby v zmysle Koncesnej zmluvy medzi Slovenskou republikou zastúpenou Ministerstvom dopravy SR a spoločnosťou ZeroBypass Limited na projektovanie, výstavbu, financovanie, prevádzku a údržbu úsekov diaľnice D4 Jarovce – Rača a rýchlostnej cesty R7 Bratislava Prievoz – Holice v celkovej sume 52 098 tis. eur.

Z ostatných služieb sú ďalej významné náklady Slovenského plynárenského priemyslu, a.s. (177 062 tis. eur), Národnej diaľničnej spoločnosti, a.s. (128 084 tis. eur) a iných obchodných spoločností štátu a štátnych podnikov (617 678 tis. eur).

64 Spotreba materiálu

Zo spotrebovaných nákupov tvorila spotreba materiálu 8 148 783 tis. eur, a z toho najvýznamnejší podiel tvorili náklady SPP, a.s. v sume 6 318 168 tis. eur. Ďalej nasledujú náklady nemocníc v ústrednej správe 380 872 tis. eur, Ministerstva obrany SR 73 401 tis. eur, Ministerstva vnútra SR 66 252 tis. eur a Železničnej spoločnosti Slovensko, a.s. 58 052 tis. eur. Obce vykázali spotrebu materiálu v hodnote 458 772 tis. eur a vyššie územné celky 174 894 tis. eur. Medziročný nárast nákladov na spotrebu materiálu bol najvýznamnejší najmä u SPP, a.s. o 4 685 379 tis. eur, ktorý bol spôsobený nárastom objemu nákupov zemného plynu podporený skokovým nárastom spotovych cien tejto komodity. Kapitola Ministerstva zdravotníctva SR pri medziročnom zvýšení nákladov na spotrebu materiálu o 8 368 tis. eur dosiahla hodnotu 564 903 tis. eur. Ide najmä o spotrebu liekov, špeciálneho zdravotníckeho materiálu, diagnostického materiálu, krvi a krvných výrobkov, potravín a ostatného materiálu. V rámci kapitoly Ministerstva obrany SR došlo k spotrebe materiálu v celkovej sume 142 748 tis. eur, medziročne viac o 17 407 tis. eur. V rámci kapitoly Ministerstva dopravy SR vykazujú najvyšší objem nákladov na spotrebovaný materiál železniční prepravcovia v celkovej sume 111 443 tis. eur vrátane najvyššieho medziročného prírastku o 19 686 tis. eur.

65 Predaný tovar

Na celkovej hodnote predaného tovaru sa podieľa ústredná správa až 99,4 %-ami, a tvoria ju prakticky dve obchodné spoločnosti. Slovenská elektrizačná prenosová sústava, a. s. sumou 4 184 166 tis. eur a SPP, a.s. sumou 1 444 670 tis. eur. V porovnaní s rokom 2021 došlo k nárastu nákladov na predaný tovar v ústrednej správe o 3 427 039 tis. eur najmä v dôsledku ich zvýšenia u Slovenskej elektrizačnej a prenosovej sústavy, a.s. o 2 402 873 tis. eur z dôvodu nárastu nákladov na nákup elektriny predávanej na dennom trhu, nákladov v rámci systému IGCC, nákladov na shipper agenta a nákladov na FSKAR (neplánované výmeny elektrickej energie). Slovenský plynárenský priemysel, a.s. dosiahol medziročný nárast o 1 002 043 tis. eur, ktorý bol spôsobený najmä nárastom nákladov na tradingové obchody z dôvodu vyššej ceny a objemu nákupu komodít, nárastom nákupu za vykúpenú elektrickú energiu vyrobenú z obnoviteľných zdrojov energie (OZE) a zdrojov s vysokoúčinnou kombinovanou výrobou elektriny a tepla (VÚKVET) od výrobcov.

66 Spotreba energií

Náklady na spotrebu energií rôznych druhov boli medziročne vyššie o 314 621 tis. a dosiahli úroveň 971 640 tis. eur (v tom územná samospráva 512 151 tis. eur a ústredná správa 404 521 tis. eur). Aj na

spotrebu energií negatívne vplýval cenový vývoj rozhodujúcich komodít na svetových burzách, ktorý sa premietal do cien platených spotrebiteľmi.

67 Ostatné

Ide o náklady na spotrebu ostatných neskladovateľných dodávok v celkovej sume 12 297 tis. eur (2021: 9 829 tis. eur). Tvorené sú takmer výlučne subjektami územnej samosprávy úhrnom v sume 11 961 tis. eur (v tom obce 11 953 tis. eur).

III. Osobné náklady

Tabuľka 24

Osobné náklady podľa druhu	(v tis. eur)		
	2022	2021	Δ 2022-2021
Mzdové náklady	8 863 456	8 304 748	558 708
Zákonné sociálne poistenie	2 400 217	2 251 797	148 420
Zákonné sociálne náklady	583 454	518 952	64 502
Ostatné sociálne poistenie	87 362	80 223	7 139
Ostatné sociálne náklady	43 171	13 190	29 981
Spolu	11 977 660	11 168 910	808 750

Zdroj: MF SR, Centrálny konsolidačný systém

Osobné náklady tvorili najmä mzdové náklady vo výške 8 863 456 tis. eur (2021: 8 304 748 tis. eur), zákonné sociálne poistenie 2 400 217 tis. eur (2021: 2 251 797 tis. eur), zákonné sociálne náklady 583 454 tis. eur (2021: 518 953 tis. eur) a ostatné sociálne poistenie a sociálne náklady 130 533 tis. eur (2021: 93 412 tis. eur). Všetky zložky osobných nákladov celkovo medziročne vzrástli o 808 750 tis. eur.

Vzhľadom na počet zamestnancov v jednotlivých skupinách subjektov súhrnného celku vykazuje ústredná správa celkové osobné náklady (vrátane zákonného a ostatného poistenia) vo výške 6 418 004 tis. eur, čo je medziročne viac o 388 634 tis. eur, pričom tieto náklady sú vrátane aj všetkých obchodných spoločností štátu.

Osobné náklady štátnych obchodných spoločností a štátnych podnikov medziročne vzrástli o 118 222 tis. eur a celkovo dosiahli 1 465 748 tis. eur.

Zvyšovanie miezd pracovníkov vo verejnej správe sa dotklo aj územnej samosprávy. Obce a ich rozpočtové, príspevkové organizácie a obchodné spoločnosti dosiahli osobné náklady vo výške 3 452 376 tis. eur, a zaznamenali rast o 285 947 tis. eur. V prípade vyšších územných celkov to predstavovalo objem osobných nákladov 1 150 757 tis. eur s medziročným nárastom o 55 039 tis. eur.

68 Mzdové náklady

Náklady subjektov súhrnného celku na mzdy, platy a iné formy odmeňovania dosiahli 8 863 456 tis. eur a boli o 558 708 tis. eur vyššie ako v roku 2021. Vzhľadom na celkový počet zamestnancov sú najvyššie v ústrednej správe (4 908 459 tis. eur) a územnej samospráve (obce 2 456 929 tis. eur, VUC 817 690 tis. eur). Ostatné subjekty verejnej správy vykazujú mzdové náklady vo výške 680 377 tis. eur. Najväčší nárast bol zaznamenaný opäť v ústrednej správe (o 272 778 tis. eur), ktorý možno pripísať najmä plneniu Dodatku č. 1 ku Kolektívne zmluve vyššieho stupňa pre zamestnávateľov, ktorí pri odmeňovaní postupujú podľa zákona č. 553/2003 Z. z. o odmeňovaní niektorých zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme na rok 2022, v ktorých sa za podmienok ustanovených v predmetných dodatkoch dohodlo vyplatenie odmeny na úrovni 500 eur pre zamestnanca. Zamestnancom rozpočtových organizácií štátneho rozpočtu boli vyplatené 500 euróv odmeny v celkovej výške 47 989 tis. eur. Z dôvodu personálneho zabezpečenia činností jednotlivých kapítol štátneho rozpočtu boli zvýšené mzdové výdavky o 28 587 tis. eur, z toho napríklad na zvýšenie systematizácie profesionálnych vojakov v kapitole Ministerstva obrany SR v sume 18 778 tis. eur a na zlepšenie

odmeňovania zamestnancov kapitoly Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR v sume 4 027 tis. eur. V súvislosti s medziročným rastom priemernej mesačnej nominálnej mzdy zamestnanca v národnom hospodárstve boli v kapitolách štátneho rozpočtu vyššie mzdové výdavky o 6 011 tis. eur a z dôvodu zabezpečenia pomoci občanom Ukrajiny utekajúcim pred vypuknutým vojnovým konfliktom o 6 719 tis. eur (napr. na Ministerstve vnútra SR a Ministerstve práce, sociálnych vecí a rodiny SR).

Mzdové náklady štátnych obchodných spoločností a štátnych podnikov dosiahli 1 048 275 tis. eur a v porovnaní s rokom 2021 boli vyššie o 79 865 tis. eur.

Zvyšovanie miezd pracovníkov vo verejnej správe sa dotklo aj územnej samosprávy. Obce a ich rozpočtové, príspevkové organizácie a obchodné spoločnosti dosiahli nárast miezd o 195 103 tis. eur a boli na úrovni 2 456 929 tis. eur.

69 Zdravotné a sociálne odvody

Náklady zamestnávateľa na odvody do Sociálnej poisťovne a zdravotných poisťovní dosiahli 2 400 217 tis. eur (2021: 2 251 797 tis. eur). Na úrovni súhrnného celku boli eliminované vzájomné náklady na zdravotné poistenie uhrádzané štátnej zdravotnej poisťovni v sume 231 225 tis. eur a vykonala sa úprava nákladov na poistné v prípade Sociálnej poisťovne o 1 227 tis. eur. Vzhľadom na zložitosť eliminácie vzájomných vzťahov na úrovni súhrnného celku neboli eliminované náklady na sociálne odvody hradené Sociálnej poisťovni. Ústredná správa vykazuje náklady na zákonné sociálne poistenie 1 267 233 tis. eur (v tom obchodné spoločnosti a štátne podniky 305 080 tis. eur). Medziročný nárast o 148 420 tis. eur priamo súvisí so zvyšovaním vymeriavacieho základu v súvislosti s valorizáciou mzdovej základne a vyššími odmenami.

70 Ostatné sociálne náklady

Ostatné sociálne náklady v celkovej sume 713 987 tis. eur sú tvorené ostatným sociálnym poistením (87 362 tis. eur), zákonnými sociálnymi nákladmi (583 454 tis. eur) a ostatnými sociálnymi nákladmi (43 172 tis. eur). Tieto sociálne náklady zaznamenali medziročný nárast o 101 623 tis. eur.

IV. Odpisy, rezervy a opravné položky

Náklady na odpisy, tvorbu rezerv a opravných položiek dosiahli spolu sumu 4 358 485 tis. eur a medziročne boli vykázané nižšie o 2 045 727 tis. eur. Toto zníženie je z dôvodu nižšej tvorby rezerv o 1 887 540 tis. eur, nižšej tvorby opravných položiek o 175 534 tis. eur a vyšších odpisov o 17 347 tis. eur. Ministerstvo financií SR v roku 2022 znížilo tvorbu rezerv o 1 995 460 tis. eur, hlavne na zamestnanecké požitky štátnych rozpočtových a príspevkových organizácií o 1 858 273 tis. eur.

Významný medziročný pokles nákladov na tvorbu rezerv o 218 280 tis. eur súvisí aj so zmenou vykazovania tvorby a rozpustenia rezerv Sociálnej poisťovne, ktorá upravila vstupné údaje podľa metodiky postupov účtovania pre rozpočtové organizácie. Železnice Slovenskej republiky v porovnaní s rokom 2021 vykazujú vyššie náklady na tvorbu rezerv o 82 518 tis. eur najmä v súvislosti s tvorbou rezervy na environmentálne záťaž spôsobených znečistením pôdy a podzemných vôd.

71 Odpisy dlhodobého majetku

Odpisy dlhodobého majetku dosiahli 2 109 468 tis. eur a medziročne boli vyššie o 17 347 tis. eur. Rozhodujúci podiel na týchto nákladoch má ústredná správa (1 258 160 tis. eur) a z nej štátne podniky a obchodné spoločnosti (658 347 tis. eur), obce a ich organizácie (670 392 tis. eur), vyššie územné celky (113 128 tis. eur) a ostatné subjekty verejnej správy (67 788 tis. eur).

72 Rezervy

Náklady na rezervy vykazuje v rámci ústrednej správy najmä Ministerstvo financií SR. Ministerstvo financií SR vykázalo tvorbu rezervy do nákladov úhrnom 47 003 tis. eur, z toho rezervu na zamestnanecké požitky zamestnancov štátnych rozpočtových a príspevkových organizácií vo výške 13 086 tis. eur (pozri komentár uvedený v časti B.II Dlhodobé rezervy). Oproti minulému roku bol

zaznamenaný pokles tvorby rezervy na zamestnanecké požitky o 1 858 273 tis. eur. Pri výpočte rezervy na zamestnanecké požitky za rok 2022 boli aktualizované parametre (diskontná sadzba, rast miezd, inflácia) a taktiež vstupné dáta (počet zamestnancov, priemerná mzda, priemerný počet odpracovaných rokov, výška benefitu, typ benefitu a fluktuácia).

Ďalšou významnou rezervou tvorenou Ministerstvom financií SR je rezerva na záväzky voči EK z nezrovnalostí a vrátení prostriedkov tvorenou vo výške 23 554 tis. eur.

Ďalším subjektom s významnou tvorbou rezerv v hodnote 221 558 tis. eur je Všeobecná zdravotná poisťovňa, a. s., pričom ide najmä o technickú rezervu na poistné a úhrady za poskytovanie zdravotnej starostlivosti a rezervy na mzdy a odvody na nevyčerpanú riadnu dovolenku. Medziročne boli náklady na tvorbu rezervy poisťovne nižšie o 6 518 tis. eur a to z dôvodu napr. vyššej eliminácie tvorby rezervy za poskytnutú, ale doposiaľ neuhradenú zdravotnú starostlivosť jednotlivým poskytovateľom zdravotnej starostlivosti v rámci súhrnného celku vrátane výkonov liečebných kúpeľov a poskytnutú zdravotnú starostlivosť v cudzine.

73 Opravné položky

Náklady na tvorbu opravných položiek boli medziročne nižšie o 175 534 tis. eur. Najvýznamnejšie boli u Ministerstva financií SR v sume 729 641 tis. eur, ktoré boli tvorené najmä k pohľadávkam z daňových a colných príjmov po lehote splatnosti, ktoré sú nedobytné resp. neefektívne na vymáhanie (719 786 tis. eur) a k pohľadávkam zo vzniknutých nezrovnalostí pri poskytovaní prostriedkov z Európskych štrukturálnych a investičných fondov (6 800 tis. eur) v rámci operačných programov programového obdobia 2007-2013 a 2014-2020. Medziročne sa tieto náklady znížili o 329 120 tis. eur z dôvodu aktualizácie rizika nevymožiteľnosti pohľadávok.

V. Ostatné náklady na prevádzkovú činnosť

Tabuľka 25

Ostatné náklady na prevádzkovú činnosť podľa druhu	(v tis. eur)		
	2022	2021	Δ 2022-2021
Náklady na dávky sociálnej pomoci a štátne sociálne dávky	1 828 313	1 821 720	6 593
Náklady na výhry TIPOS, a.s.	1 082 201	822 781	259 420
Odpis ostatných pohľadávok	490 245	160 069	330 176
Špecifické náklady MF SR	309 589	224 207	85 382
Odpis špecifických pohľadávok Ministerstva financií SR	267 301	306 849	-39 548
Pokuty, penále a úroky z omeškania	124 127	88 808	35 319
Zostatková cena predaného dlhodobého majetku	107 409	94 382	13 027
Náklady SEPS, a.s. na výkup elektriny	28 141	262 913	-234 772
Predaný materiál	19 149	15 817	3 332
Ostatné náklady na prevádzkovú činnosť	1 167 950	1 371 465	-203 515
Spolu	5 424 425	5 169 011	255 414

Zdroj: MF SR, Centrálny konsolidačný systém

Celkovo ostatné náklady na prevádzkovú činnosť dosiahli 5 424 425 tis. eur a medziročne vzrástli o 255 414 tis. eur. Z hodnoty ostatných nákladov tvorí ústredná správa 93 % resp. 4 718 236 tis. eur, územná samospráva 194 563 tis. eur a ostatné subjekty verejnej správy 511 626 tis. eur.

Ostatné náklady na prevádzkovú činnosť boli tvorené najmä nákladmi na dávky sociálnej pomoci a štátne sociálne dávky poskytované Ústredím práce, sociálnych vecí a rodiny v sume 1 828 313 tis. eur (2021: 1 821 720 tis. eur). Ide napr. o náklady na rodičovský príspevok (604 737 tis. eur), prídavok na dieťa (457 853 tis. eur), peňažný príspevok na kompenzáciu sociálnych dôsledkov ťažkého zdravotného postihnutia (539 838 tis. eur), dávky v hmotnej núdzi a príspevok k dávke (121 517 tis. eur), príspevok pri narodení dieťaťa (44 043 tis. eur), príspevok na starostlivosť o dieťa (620 tis. eur), príspevok na

podporu náhradnej starostlivosti o dieťa a náhradnú rodičovskú starostlivosť (31 460 tis. eur), náhradné výživné (9 379 tis. eur), príspevok na pohreb (4 622 tis. eur) a tiež zvýšenie prídavku na dieťa pri nástupe do 1. ročníka Základnej školy (6 258 tis. eur). Medziročný prírastok v sume 6 593 tis. eur. bol spôsobený valorizáciou jednotlivých typov dávok ako aj poskytovaním zvýšeného prídavku na dieťa pri nástupe do základnej školy.

Druhé najväčšie sú náklady národnej lotériej spoločnosti TIPOS, a.s. na vyplatené výhry, ktoré zaznamenali nárast o 259 420 tis. eur z dôvodu nárastu tržieb z prevádzkovania hazardných hier o 30 % a k nim prislúchajúce náklady na výhry.

Odpis ostatných pohľadávok predstavuje náklady v súvislosti s odpisom nevyožiteľných pohľadávok alebo pohľadávok, ktorých vymáhanie by bolo nerentabilné. Sociálna poisťovňa odpísala pohľadávky v celkovom objeme 370 033 tis. eur, čo súviselo hlavne s odkupom pohľadávok poisťovne spoločnosťou Debitum, a.s. (302 917 tis. eur) na ich následné odpustenie voči zdravotníckym zariadeniam. Všeobecná zdravotná poisťovňa, a.s. odpísala pohľadávky vzniknuté najmä z verejného zdravotného poistenia, pohľadávky za regresy a spätné vyňatie a iné pohľadávky z prevádzkovej činnosti v celkovej sume 49 523 tis. eur.

Nasledujú špecifické náklady Ministerstva financií SR vzťahujúce sa na Európske štrukturálne a investičné fondy pre programové obdobie 2014 – 2020 z nezrovnalostí a odpočítaných súm v žiadostiach o platbu na Európsku komisiu v sume 264 151 tis. eur a príspevky SR do Európskeho rozvojového fondu v sume 1 128 tis. eur a boli tu zahrnuté aj náklady súvisiace s pokračujúcou pandémiou COVID-19, v rámci nich aj na podporu očkovania populácie na Slovensku v podobe očkovacej prémie a sprostredkovateľského bonusu, ktoré boli spustené v roku 2021. V roku 2022 boli na tieto motivačné nástroje Ministerstva financií SR vynaložené náklady vo výške 33 576 tis. eur (2021: 23 871 tis. eur).

Významné (267 301 tis. eur) sú taktiež náklady Ministerstva financií SR v súvislosti s odpisom nedobytných daňových a colných pohľadávok (264 780 tis. eur), pohľadávok z odvodov za prevádzkovanie hazardných hier (1 783 tis. eur) a pohľadávok z nezrovnalostí v rámci štrukturálnych fondov, kohézneho fondu a európskeho fondu pre rybné hospodárstvo za programové obdobie 2004 – 2006 a 2007 – 2013 (581 tis. eur).

Náklady na pokuty a penále medziročne vzrástli o 35 319 tis. eur a to najmä v ústrednej správe o 30 121 tis. eur a dosiahli celkovú hodnotu 124 127 tis. eur. Tieto náklady vznikajú z dôvodu predpisu sankčných úrokov z omeškania u zdravotníckych zariadení a predpisu nezrovnalostí pri čerpaní z prostriedkov Európskych štrukturálnych a investičných fondov. Ústredná správa vykázala 111 798 tis. eur a územná samospráva 11 153 tis. eur.

Sankčné úroky z omeškania, penále a pokuty v prípade zdravotníckych zariadení predstavujú 78 438 tis. eur a súviseli s doúčtovaním penálov voči Sociálnej poisťovni z dôvodu prípravy pohľadávok na ich následný odplatný prevod na Debitum, a.s. Najvýznamnejšie sú u Univerzítnej nemocnice Bratislava (30 973 tis. eur), Univerzítnej nemocnice Martin (10 646 tis. eur), Fakultnej nemocnice s poliklinikou F. D. Roosevelta Banská Bystrica (10 265 tis. eur), Fakultnej nemocnice s poliklinikou J. A. Reimana Prešov (8 062 tis. eur), Fakultnej nemocnice s poliklinikou Žilina (6 221 tis. eur) a Fakultnej nemocnice Trnava (5 819 tis. eur).

Náklady SEPS, a.s. v podobe doplatkov a odmien na činnosť výkupcu v rámci podpory a výroby elektriny z obnoviteľných zdrojov energie a kombinovanej výroby elektriny a tepla zaznamenali významný medziročný pokles z dôvodu rastu cien energií na medzinárodných trhoch, čo umožnilo nižšie financovanie podpory výroby elektriny z obnoviteľných zdrojov doplatkom.

V rámci ostatných nákladov sa ďalej vykazujú napríklad náklady sociálneho zabezpečenia policajtov a hasičov na výplatu výsluhových dávok a ostatných dávok (260 079 tis. eur) a obdobné náklady na úhradu dávok čerpaných z osobitného účtu sociálneho zabezpečenia vojakov a policajtov, ktoré realizuje Vojenský úrad sociálneho zabezpečenia pod kapitolou Ministerstva obrany SR (208 166 tis. eur). Verejné vysoké školy vykazujú v rámci ostatných nákladov na prevádzkovú činnosť v celkovej sume 79 085 tis. eur najmä náklady na štipendia študentov doktorantského štúdia, zahraničných študentov vrátane zabezpečenia ich mobility.

VI. Finančné náklady

Finančné náklady dosiahli hodnotu 1 643 093 tis. eur a oproti roku 2021 sú nižšie o 711 663 tis. eur.

Tabuľka 26

Finančné náklady podľa druhu	(v tis. eur)		
	2022	2021	Δ 2022-2021
Úroky	1 228 362	1 258 392	-30 030
Kurzové straty	168 481	166 760	1 721
Ostatné finančné náklady MH Manažmentu, a.s.	65 528	99	65 429
Náklady na derivátové operácie	21 093	83 501	-62 408
Ostatné finančné náklady Ministerstva hospodárstva SR	17 509	71 215	-53 706
Ostatné finančné náklady Slovenského plynárenského priemyslu, a.s.	14 445	1 057	13 388
Ostatné finančné náklady Ministerstva financií SR	10 135	9 842	293
Predané cenné papiere a podiely	6 028	23 693	-17 665
Podiel konsolidujúcej účtovnej jednotky na výsledku hospodárenia pridružených účtovných jednotiek verejnej správy	2 718	654 414	-651 696
Ostatné finančné náklady	108 794	85 783	23 011
Spolu	1 643 093	2 354 756	-711 663

Zdroj: MF SR, Centrálny konsolidačný systém

74 Úroky

Významnú hodnotu tvorili náklady na úroky vo výške 1 228 362 tis. eur, a to najmä z emitovaných štátnych dlhových cenných papierov (1 022 009 tis. eur), čerpaných úverov Ministerstvom financií SR od medzinárodných bánk a inštitúcií (61 554 tis. eur), úrokov zo swapových operácií (35 818 tis. eur) a diskontu štátnych dlhopisov a cenných papierov (42 508 tis. eur), pričom úrokové náklady Ministerstva financií SR sa medziročne znížili o 12 129 tis. eur.

Obce a ich organizácie vykázali úrokové náklady spolu za 17 781 tis. eur.

75 Kurzové straty

Kurzové náklady dosiahli 168 481 tis. eur, čo predstavuje medziročné zvýšenie o 1 721 tis. eur. Najvyššiu sumu vykazuje Ministerstvo financií SR 144 973 tis. eur, Štátna pokladnica 9 773 tis. eur, Slovenská pošta, a.s. 5 196 tis. eur a Ministerstvo zahraničných vecí a európskych záležitostí SR 3 543 tis. eur. Medziročný pokles kurzových strát u Ministerstva financií SR bol vo výške 12 425 tis. eur, najmä z dôvodu poklesu kurzu cudzích mien pri emitovaných štátnych dlhopisoch. Štátna pokladnica zaznamenala nárast kurzových strát o 6 315 tis. eur.

76 Podiel na výsledku hospodárenia pridružených ÚJ

Podiel na nákladoch pridružených účtovných jednotiek sa znížil z minuloročných 654 414 tis. eur na 2 718 tis. eur, najmä u Ministerstva hospodárstva SR (o 652 525 tis. eur) z podielu na výsledku hospodárenia Slovenských elektrární, a.s.

77 Ostatné finančné náklady

MH Manažment, a.s. vykazuje ostatné finančné náklady v celkovej sume 65 528 tis. eur, ktoré boli medziročne vyššie o 65 429 tis. eur z dôvodu ex offo výmazu spoločnosti DMD Holding, a.s. z Obchodného registra SR v sume 64 727 tis. eur a následne z účtovnej evidencie spoločnosti.

Náklady na derivátové operácie sú tvorené nákladmi Slovenskej elektrizačnej prenosovej sústavy, a.s. Ide o náklady s obchodmi so zabezpečovacími derivátmi, ktorých cieľom je minimalizovať alebo odstraňovať riziko nepriaznivého pohybu cien komodít, s ktorými sa obchoduje, úrokových sadzieb a kurzového rizika. V prípade Slovenskej elektrizačnej prenosovej sústavy, a.s. ide o future kontrakty

s podkladovým komoditným nástrojom – elektrina, ktorých cieľom je minimalizovať alebo odstraňovať riziko nepriaznivého vývoja ceny danej komodity. Zabezpečené sú budúce nákupy elektriny, pričom medziročná zmena nákladov (pokles o 62 409 tis. eur) súvisí s vývojom cien elektriny.

Ostatné finančné náklady Ministerstva hospodárstva SR predstavujú najmä náklady na pokračujúci odpis majetkového podielu na kmeňovom imaní štátnych podnikov v likvidácii na základe ich výmazu z Obchodného registra SR v hodnote 17 470 tis. eur.

Slovenský plynárenský priemysel, a.s. ako ostatné finančné náklady (14 445 tis. eur) vykazuje najmä náklady na vyradenie finančnej investície vo výške obstarávacej ceny podielu v hodnote 11 500 tis. eur.

V prípade Ministerstva financií SR ide o poplatky tuzemským a zahraničným bankám a finančným sprostredkovateľom obchodov so štátnymi cennými papiermi.

Náklady na predané cenné papiere a podiely dosiahli hodnotu 6 028 tis. eur a boli v porovnaní s rokom 2021 nižšie o 17 665 tis. eur. Takmer 84 % týchto nákladov sú náklady subjektov ústrednej správy, predovšetkým Slovenského plynárenského priemyslu, a.s. (4 079 tis. eur), z odpredaja cenných papierov a majetkových podielov.

Ostatné finančné náklady v hodnote 108 794 tis. eur tvoria napr. náklady v podobe poplatkov komerčným bankám za vedenie účtov, rôzne typy poistenia a iné.

VII. Dane a poplatky

Dane a poplatky boli vykázané v hodnote 23 053 tis. eur, oproti roku 2021 sa znížili o 39 155 tis. eur. Daň z motorových vozidiel bola vykázaná v hodnote 1 365 tis. eur ako nekonsolidovaná časť nákladov v rámci súhrnného celku. Daň z nehnuteľností, ktorej príjmom sú obce SR bola eliminovaná v identifikovanej výške, a to 40 40 041 tis. eur. Ostatné dane a poplatky boli vykázané v hodnote 21 688 tis. eur, čo je medziročne menej o 39 217 tis. eur. Najväčší pokles (o 39 282 tis. eur) bol spôsobený vyššími nákladmi v roku 2021, ktoré predstavovali náhrady škody na základe rozhodnutia Medzinárodného arbitrážneho súdu súvisiaceho s PPP projektom D4/R7 medzi inými poplatkami. Ostatné dane a poplatky predstavujú najmä miestne dane a poplatky, ktoré neboli predmetom eliminácie.

III. INFORMÁCIE O INÝCH AKTÍVACH A INÝCH PASÍVACH

Iné aktíva súhrnného celku predstavujú najmä možné príjmy zo súdnych sporov, finančné nároky zo zmlúv, prírodné bohatstvo, historické a kultúrne pamiatky, ktorých hodnota sa však ťažko vyčísluje. Ako iné aktíva sa vykazuje aj hodnota aktív, ktorými sa rozumie možný majetok, ktorý vznikol v dôsledku minulých udalostí, a ktorého existencia alebo ekonomický benefit plynúci z neho závisí od toho, či nastane alebo nenastane jedna alebo viac neistých udalostí v budúcnosti. Vznik týchto udalostí pritom nezávisí od účtovnej jednotky.

K 31.12.2022 vykázali subjekty súhrnného celku iné aktíva na nekonsolidovanej báze v hodnote 8 473 059 tis. eur (medziročne menej o 181 024 tis. eur). Konsolidácia iných aktív dosiahla 3 526 564 tis. eur, čo znamená, že iné aktíva po vylúčení vzájomných vzťahov dosiahli potenciálnu hodnotu 4 946 495 tis. eur (medziročne menej o 188 153 tis. eur).

Od roku 2017 je súčasťou podmienených aktív aj hodnota lesných porastov uvedená v poznámkach účtovnej závierky štátneho podniku Lesy Slovenskej republiky, š. p., ktorá je pravidelne aktualizovaná znalcom Národného lesníckeho centra. Toto iné aktívum tvorí 45,7 % doteraz identifikovaných mimobilančných aktív verejnej správy. Druhým najväčším podmieneným aktívom – 34 %, sú pohľadávky postúpené z bankových inštitúcií alebo verejných inštitúcií na vymáhanie Slovenskej konsolidačnej, a. s., ktorá ich na základe príslušnej legislatívy vymáha a uplatňuje si z nich exekučné nároky.

Medziročná zmena nekonsolidovanej hodnoty iných aktív dosiahla -181 024 tis. eur a bola zaznamenaná najmä v organizáciách ústrednej správy a v štátnych podnikoch (-190 135 tis. eur). Územná samospráva

vykazuje nevýznamné hodnoty v pomere k celkovým iným aktívam. Väčšinou ide o súdne spory, pri ktorých jednotky územnej samosprávy predpokladajú pozitívny výsledok z rozhodnutí súdov v ich prospech.

V ústrednej správy boli medziročne zaznamenané zníženia ako aj zvýšenia hodnoty iných aktív. Medzi významné zvýšenie hodnoty iných aktív patria napríklad vystavené (bankové) záruky v prospech Slovenskej záručnej a rozvojovej banky, a.s. (o 82 289 tis. eur), záruky materských spoločností klientov SEPS (o 93 399 tis. eur), záruky v prospech SPP (o 28 719 tis. eur). Na druhej strane veľká časť tohto zvýšenia je aj predmetom eliminácie iných aktív v rámci sektora verejnej správy. Tým klesá aj hodnota iných aktív po konsolidácii, ktoré vstupujú do výpočtu čistého bohatstva.

Medzi zníženia iných aktív, ktoré významne ovplyvnili ich hodnotu k 31.12.2022 patrí napríklad zníženie nominálnej hodnoty pohľadávok, ktoré vymáha Slovenská konsolidačná, a.s. (o 242 398 tis. eur) z dôvodu trvalého upustenia od ich vymáhania resp. vymožením určitej čiastky, znížením záruk v prospech Exportno-importnej banky, a.s. (ktoré sú zároveň predmetom eliminácie) a zníženie hodnoty zabezpečenia projektov financovaných zo zrušeného Recyklačného fondu, ktorých administrácia prešla v roku 2019 na Environmentálny fond.

Tabuľka 27

Podmienené aktíva podľa zložiek verejného sektora		(v tis. eur)		
	2020	2021	2022	Δ 2022-2021
Ústredná správa a podniky štátnej správy	9 916 560	8 605 351	8 415 216	-190 135
Obce a ich rozpočtové a príspevkové organizácie a podniky územnej samosprávy	40 081	40 862	44 871	4 009
Vyššie územné celky a ich rozpočtové a príspevkové organizácie a podniky územnej samosprávy	6 936	7 870	12 972	5 102
Spolu (nekonsolidované)	9 963 577	8 654 083	8 473 059	-181 024
Objem konsolidácie	4 014 032	3 519 435	3 526 564	7 129
Spolu (konsolidované)	5 949 545	5 134 648	4 946 495	-188 153

Zdroj: Účtovné závierky subjektov, Centrálny konsolidačný systém a databáza MF SR

Z podmienených aktív vykazuje najvyššiu hodnotu štátny podnik Lesy SR, š. p. z dôvodu ocenenia lesných porastov, ktoré podnik obhospodaruje na pozemkoch vo vlastníctve štátu, ktoré boli k 1.1.2010 jednotne ocenené podľa vyhlášky MS SR č. 492/2004 Z. z. o stanovení všeobecnej hodnoty podniku. Hodnota lesných porastov bola od 1.1.2010 evidovaná na podsúvahovom účte, pričom každoročne je táto hodnota aktualizovaná spolu so spresňovaním hodnoty lesných porastov vo vlastníctve štátu. Medziročne bola podsúvahová hodnota lesných porastov nižšia o 309 962 tis. eur. Hlavným dôvodom a podkladom na zníženie hodnoty porastov je obnova programu starostlivosti o les po spracovaní veternej kalamity na niektorých odštepných závodoch, ale aj vplyv odovzdania lesných pozemkov s lesnými porastami do správy Správ národných parkov k 1. 4. 2022. Dve tretiny z tejto sumy prináležala pozemkom, ktoré prešli na novozriadené správy národných parkov. Preto hodnota poklesu iných aktív je len vo výške 116 195 tis. eur.

Slovenská konsolidačná, a. s. (SKo, a. s.), ktorá je zo zákona č. 374/2014 Z. z. o pohľadávkach štátu a o zmene a doplnení niektorých zákonov poverenou osobou pre konsolidáciu pohľadávok verejného sektora vykazuje druhú najväčšiu hodnotu podmienených aktív v hodnote 2 920 022 tis. eur. Medziročný pokles nominálnej hodnoty pohľadávok SKo, a.s. je výsledkom odpisu nevymožiteľných pohľadávok. Časť nominálnej hodnoty pohľadávok SKo, a.s. (2 358 819 tis. eur) je pre účely čistého bohatstva eliminovaná, nakoľko je predmetom účtovnej konsolidácie vo verejnej správe, čo zabezpečuje vykázanie pohľadávok len jednou hodnotou, a to priamo v súvahe spolu s prislúchajúcimi opravnými položkami.

Zo súdnych sporov a iných právnych úkonov boli významné súdne konania, ktorých účastníkom je Vodohospodárska výstavba, š.p. najmä voči Slovenským elektrárňam, a.s. o bezdôvodné obohatenie v sume 407 774 tis. eur. Spor sa týka platieb, ktoré platila Vodohospodárska výstavba, š.p. elektrárňam

od roku 2006 na základe zmlúv na užívanie Vodnej elektrárne Gabčíkovo, ktoré sú podľa štátneho podniku neplatné. Ďalšie aktívne súdne spory sú vedené voči spoločnosti A.En Slovensko v sume 1 802 tis. eur a voči spoločnosti Danubia Invest, a.s. vo veci vymáhania dlžného nájomného v sume 548 tis. eur.

V prípade súdnych sporov vedených v prospech MH Manažmentu, a.s. bola zaznamenaná medziročne vyššia hodnota o 2 445 tis. eur vrátane príslušenstva a tým podmienené aktíva zo súdnych sporov z titulu bezdôvodného obohatenia dosiahli hodnotu 43 657 tis. eur.

Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR vedie súdny spor voči Národnému futbalovému štadiónu, a.s. o vydanie bezdôvodného obohatenia z prijatej dotácie vo výške 27 200 tis. eur z dôvodu neplatnosti zmluvy o poskytnutí dotácie.

Železničná spoločnosť Slovensko, a.s. vykazuje aktívne súdne spory v celkovej sume 6 010 tis. eur, v tom 3 691 tis. eur proti žalovanému ŽOS Vrútky, a.s. Predmetom súdneho sporu je nárok Železničnej spoločnosti Slovensko, a.s. na zaplatenie zmluvnej pokuty s príslušenstvom, ako dôsledok porušenia kúpnej zmluvy na dodanie motorových jednotiek. Na základe dovolania žalovaného voči rozsudku Krajského súdu v Žiline je konanie vedené na Najvyššom súde SR.

Finančné riaditeľstvo SR je žalobcom v dvoch súdnych sporoch o náhradu škody, úhrnom za 4 077 tis. eur.

Ministerstvo vnútra SR vykazuje aktívne súdne spory v celkovej sume 3 939 tis. eur, čo je v porovnaní z bezprostredne predchádzajúcim účtovným obdobím pokles o 617 tis. eur. Predmetom súdnych sporov bolo napr. zaplatenie sumy, vydanie bezdôvodného obohatenia, náhrada škody, vypratanie bytu, vysporiadanie nehnuteľnosti, nárok na regres a iné.

Ministerstvo financií SR vystupuje ako žalobca v 6 súdnych sporoch. Hodnota aktívnych súdnych sporov je 3 910 tis. eur a týkajú sa žalôb o náhradu škody spôsobenej orgánmi verejnej moci pri výkone verejnej moci podľa zákona č. 58/1969 Zb. o zodpovednosti za škodu spôsobenú rozhodnutím orgánu štátu alebo jeho nesprávnym úradným postupom resp. zákon č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov, reštitučné nároky podľa príslušných reštitučných predpisov, žaloby o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia orgánu verejnej moci a uplatňovania náhrady škody, ktorá vznikla ministerstvu ako poškodenému v trestnom konaní.

Tabuľka 28

Prehľad najväčších podmienených aktív				(v tis. eur)
	2020	2021	2022	Δ 2022-2021
Súdne spory a konania	442 422	460 941	466 082	5 141
Vodohospodárska výstavba, š. p.	408 419	408 419	410 499	2 080
MH Manažment, a. s.	26 550	41 213	43 657	2 444
Ministerstvo financií SR	3 910	3 910	3 910	0
Ministerstvo vnútra SR	3 543	3 322	3 939	617
Finančné riaditeľstvo SR	0	4 077	4 077	0
Iné (štátne podniky)	8 849 304	8 096 525	7 792 958	-303 567
Lesy SR, š. p. (hodnota lesných porastov)	4 017 128	3 930 916	3 814 721	-116 195
SKo, a. s. (pohľadávky na podsúvahe)	3 624 879	3 162 420	2 920 022	-242 398
Exportno-importná banka (záruky)	373 493	418 023	369 968	-48 055
Debitum, a. s.	323 820	0	0	0
Slovenský plynárenský priemysel (záruky)	224 093	225 660	254 379	28 719
Slovenská elektrizačná prenosová sústava, a. s.(záruky)	136 493	224 513	317 912	93 399
MH Manažment, a. s. (privatizovaný majetok)	87 983	79 689	79 689	0
Environmentálny fond (záložné zmluvy)	61 415	55 304	36 267	-19 037
Spolu	9 291 726	8 557 466	8 259 040	-298 426

Zdroj: Účtovné závierky subjektov, Centrálny konsolidačný systém a databáza MF SR

Z ostatných položiek podmienených aktív je významná hodnota zabezpečenia pohľadávok z poskytnutých úverov a poskytnutých záruk Exportno-importnej banky, a.s. v hodnote 369 968 tis. eur. Prijaté záruky a ručenie tvorilo 100 577 tis. eur, záruky na nehnuteľnosti 192 270 tis. eur, ostatné záruky 77 121 tis. eur. Medziročný pokles bol spôsobený poklesom prijatých záruk a ručenia o 31 903 tis. eur a poklesom zabezpečenia nehnuteľným majetkom o 19 828 tis. eur za súčasného nárastu prijatých iných záruk o 3 675 tis. eur.

Skupina Slovenskej elektrizačnej prenosovej sústavy, a. s. (SEPS, a. s.) vykázala v konsolidovanej účtovnej závierke ako podmienené aktíva sumu prijatých bankových záruk vo výške 317 912 tis. eur. Bankové záruky sú uzatvárané v prospech skupiny SEPS, a. s. účastníkmi krátkodobého trhu s elektrickou energiou, ktoré chránia skupinu pred ich prípadnou platobnou neschopnosťou.

Spoločnosť Debitum, a.s. vykázala v účtovnej závierke ako podmienené aktívum nominálnu hodnotu pohľadávok odkúpených od Sociálnej poisťovne v celkovej hodnote 303 917 tis. eur, ktoré následne bude započítavať so záväzkami zdravotníckych zariadení na základe koncepcie oddlžovania schválenej vládou uznesením č. 757 z roku 2020. Keďže spoločnosť nebude vyvíjať žiadne aktivity smerom k vymoženiu týchto pohľadávok, nie je možné ich vykazovať ako podmienené aktívum pre účely čistého bohatstva. Následne nie sú ani predmetom vzájomnej konsolidácie.

Slovenský plynárenský priemysel, a. s. (SPP, a. s.) vykazuje poskytnuté záruky, ktoré vystavili materské spoločnosti zákazníkov. SPP, a.s. si tak v prípade neplnenia povinností zo strany zákazníkov môže uplatňovať plnenie u ich materských spoločností. Tieto záruky zaznamenali medziročný nárast o 28 720 tis. eur.

MH Manažment, a.s. vykazuje podmienené aktívum zo zmluvy o predaji štátneho podielu v Slovak Telekom, a.s. Platba vo výške 79 689 tis. eur je uložená a viazaná na účte, pričom vyplatenie týchto prostriedkov závisí od ukončenia sporu vo veci hlasových služieb a sporu s Európskou komisiou.

Environmentálny fond eviduje potenciálne plnenie zo záložných zmlúv uzavretých bývalým Recyklačným fondom, ktorého činnosť prešla na Environmentálny fond v decembri 2017. Recyklačný fond poskytoval subjektom dotácie napríklad na separáciu odpadov (plastov, železa a podobne) na viacročné obdobie a v prípade, že subjekt nespĺnil podmienky pre dotáciu, bol povinný vrátiť dotáciu aj so zmluvnou pokutou. Vo výške dotácie a novej pokuty boli uzatvárané záložné zmluvy a ručiteľské vyhlásenia.

Pre koncept čistého bohatstva boli celkové podmienené aktíva verejného sektora upravené o nasledovné položky:

- časť vyčíslenej spornej sumy, o ktorú sa súdi Vodohospodárska výstavba, š. p. so Slovenskými elektrárňami, a. s. (138 643 tis. eur). Táto časť zodpovedá 34 % vlastníckemu podielu štátu v SE, a. s. Z pohľadu verejného sektora ide o vzájomnú konsolidáciu.
- záruky v prospech EXIM Banky (369 968 tis. eur)
- záruky v prospech SEPS, a.s. (317 912 tis. eur)
- záruky v prospech SPP, a.s. (254 379 tis. eur)
- záruky v prospech SZRB, a.s. (86 843 tis. eur)

V týchto prípadoch, ak boli záruky realizované, vlastné imanie a čisté bohatstvo by sa nezmenilo, pretože príjmy z realizovaných záruk by len nahradili existujúce bilančné aktíva (úvery u EXIM banky a obchodné pohľadávky u SEPS a SPP). Tieto podmienené aktíva teda nepredstavujú potenciálny zdroj zvýšenia vlastného imania verejného sektora a tým ani čistého bohatstva.

- Pri pohľadávkach v správe Slovenskej konsolidačnej, a. s. bola upravená výška menovitej hodnoty o pohľadávky, ktoré boli predmetom konsolidačných úprav v rámci ústrednej správy (2 358 819 tis. eur). Prevod splatných pohľadávok, ktoré postupujú resp. odpredávajú organizácie ústrednej správy Slovenskej konsolidačnej, a. s. sa eliminuje a k pohľadávkam sa tvorí opravná položka. Akt prevodu pohľadávok znamená dôvod na zníženie ich účtovnej hodnoty, čo má negatívny vplyv na vlastné imanie a tým aj čisté bohatstvo. Zároveň tieto precenené pohľadávky nemôžu byť v pôvodnej hodnote na strane podmienených aktív.

Z dôvodu abstrahovania od vzájomných vzťahov v rámci iných aktív (vzájomné súdne spory, vystavené záruky, pohľadávky) je hodnota iných aktív vstupujúcich do čistého bohatstva znížená z hodnoty 8 473 059 tis. eur na hodnotu 4 946 495 tis. eur, čo je medziročne menej o 188 153 tis. eur.

Iné pasíva vo verejnej správe predstavujú podmienené záväzky z poskytnutých záruk, hroziacich alebo už prebiehajúcich súdnych sporov, záväzky zo všeobecne platných právnych predpisov, ručenia, iné finančné povinnosti a podobne.

Podmienené záväzky predstavujú položku iných pasív, ktoré za určitých okolností môžu negatívne ovplyvniť finančnú situáciu verejnej správy (konkrétne štátu či územnej samosprávy). Tieto záväzky nie sú vykazované na súvahových položkách pasív, pretože nie sú splnené podmienky pre ich zaúčtovanie (výška takeého „neistého“ záväzku sa nedá spoľahlivo oceniť, obdobie, ku ktorému sa povinnosť viaže nie je určené alebo úbytok ekonomických úžitkov v budúcnosti nie je istý). Z tohto dôvodu nie je možné jednoznačne odhadnúť vplyv na verejné financie z pohľadu času a už vôbec nie je možné stotožňovať hodnotu vyčíslených podmienených záväzkov v danom roku s aktuálnou potrebou peňažných prostriedkov na plnenie takýchto neistých povinností.

Hodnota podmienených záväzkov k 31.12.2022 dosiahla 20 592 719 tis. eur (v konsolidovanej hodnote 20 245 585 tis. eur) **a medziročne sa zvýšila o 383 654 tis. eur** (resp. 57 695 tis. eur po konsolidácii). Hodnotu konsolidácie predstavujú napríklad potenciálne úhrady z konaní jedného subjektu verejnej správy voči inému subjektu verejnej správy, vzájomné súdne spory či poskytnuté záruky, z ktorých by plnenie predstavovalo len presun prostriedkov v rámci verejnej správy. Výsledný nárast podmienených záväzkov je zložený z položiek, ktoré medziročne poklesli a z položiek, ktoré boli zachytené v prehľade prvý krát resp. zaznamenali medziročný nárast.

Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou vykázal hodnotu sporu so súkromnou spoločnosťou z dôvodu nezákonného rozhodnutia úradu pri registrácii novej súkromnej zdravotnej poisťovni, v ktorom spoločnosť požaduje zaplatiť 280 000 tis. eur. Úrad požaduje zamietnuť žalobu v celom rozsahu. Slovenský plynárenský priemysel, a.s. vykázal medziročne vyššie záruky poskytnuté v rámci skupiny v prospech tretích strán o 114 000 tis. eur, Agentúra pre núdzové zásoby ropy a ropných výrobkov zvýšila odhad záruk vystavených v prospech obchodných partnerov o 41 067 tis. eur a Ministerstvo financií SR zvýšilo podsúvahový záväzok z kapitálových vkladov na požiadanie v niektorých medzinárodných finančných inštitúciách o 69 430 tis. eur. Naopak k významnému poklesu došlo medziročne napr. u Kancelárie národnej rady z dôvodu prehodnotenia potenciálneho negatívneho vplyvu zo súdnych sporov vzniknutých v minulosti, o 179 340 tis. eur.

Tabuľka 29

Podmienené záväzky podľa zložiek verejného sektora				(v tis. eur)
Subjekty (v tis. eur)	2020	2021	2022	Δ 2022-2021
Ústredná správa a podniky štátnej správy	19 661 268	20 094 669	20 508 703	414 034
Obce a ich rozpočtové a príspevkové organizácie a podniky územnej samosprávy	67 691	113 245	83 935	-29 310
Vyššie územné celky a ich rozpočtové a príspevkové organizácie a podniky územnej samosprávy	529	1 151	81	-1 070
Spolu (nekonsolidované)	9 729 488	20 209 065	20 592 719	383 654
Objem konsolidácie	19 402	21 175	347 134	325 959
Spolu (konsolidované)	19 710 086	20 187 890	20 245 585	57 695

Zdroj: Účtovné závierky subjektov, Centrálny konsolidačný systém a databáza MF SR

Medzi najvýznamnejšie podmienené záväzky patrí účasť SR na Európskom nástroji finančnej stability (EFSF) a Európskom mechanizme pre stabilitu (ESM). Ďalej sú to hroziace alebo už prebiehajúce súdne spory voči štátnym orgánom alebo podnikom štátnej správy, medzinárodné arbitráže, zabezpečovacie operácie Slovenského plynárenského priemyslu, záložné právo na majetok Slovenských elektrární a ďalšie. Vybrané podmienené záväzky podľa subjektov na nekonsolidovanej báze sú uvedené v nasledovnom prehľade:

Tabuľka 30

Prehľad najväčších podmienených záväzkov na nekonsolidovanej báze				(v tis. eur)
	2020	2021	2022	Δ2022-2021
Kapitál na požiadanie a záruky v medzinárodných finančných inštitúciách	9 775 515	9 810 129	9 879 746	69 617
Európsky mechanizmus pre stabilitu (ESM)	6 148 450	6 148 450	6 144 450	0
Európsky nástroj finančnej stability (EFSF)	2 372 001	2 288 850	2 316 757	27 907
Európska investičná banka	684 231	684 231	684 231	0
Medzinárodná banka pre obnovu a rozvoj	400 805	447 286	488 809	41 523
Európska banka pre obnovu a rozvoj	101 359	101 359	101 359	0
Rozvojová banka rady Európy	16 854	16 854	16 854	0
Medzinárodná banka pre hospodársku spoluprácu	10 658	10 658	10 658	0
Mnohostranná agentúra pre investičné záruky	2 793	3 026	3 213	187
Medzinárodná investičná banka	38 364	33 931	33 931	0
Paneurópsky garančný fond	0	75 484	75 484	0
Medzinárodné investičné arbitráže	28 692	28 692	28 692	0
Zdravotná poisťovňa Union, a.s.	28 692	28 692	28 692	0
Hroziace alebo prebiehajúce súdne spory	4 153 954	4 009 975	4 040 590	30 615
Ministerstvo financií SR	1 433 565	1 435 530	1 435 571	41
Ministerstvo vnútra SR	1 140 340	1 140 308	1 095 485	-44 823
Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR	452 469	451 102	450 804	-298
Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou SR	0	0	280 000	280 000
Kancelária národnej rady SR	615 625	405 115	225 775	-179 340
MH Manažment, a.s.	191 563	202 232	168 185	-34 047
Ministerstvo hospodárstva SR	119 155	83 935	79 086	-4 849
Úrad geodézie, kartografie a katastra Slovenskej republiky	0	49 032	46 076	-2 956
Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky	0	47 721	43 131	-4 590
Úrad vlády Slovenskej republiky	0	16 060	15 985	-75
Geodetický a kartografický ústav Bratislava	0	14 518	14 518	0
Ministerstvo dopravy Slovenskej republiky	0	901	10 518	9 617
Slovenský pozemkový fond	79 942	66 124	64 448	-1 676
Vodohospodárska výstavba, š.p.	59 856	27 809	40 098	12 289
Železnice SR	52 757	53 166	54 503	1 337
Národná diaľničná spoločnosť, a.s.	8 682	16 422	16 408	-14
Vystavené alebo poskytnuté záruky	722 115	967 880	868 361	-99 519
National Development Fund II, a.s.	310 683	381 410	369 026	-12 384
Záruky MF SR	221 195	419 147	321 411	-97 736
Exportno-importná banka Slovenska	190 237	167 323	177 924	10 601
Iné podmienené záväzky	4 792 356	5 236 088	5 306 135	70 047
Slovenské elektrárne, a.s.	3 177 596	3 246 429	3 341 242	94 813
MH Manažment, a.s.	976 822	976 822	970 650	-6 172
Slovenský plynárenský priemysel, a.s.	347 233	803 347	767 827	-35 520
Východoslovenská energetika, a.s.	112 200	134 609	146 527	11 918
Slovenská záručná a rozvojová banka, a.s.	89 215	59 095	59 754	659
Lesy SR, š.p.	15 486	13 894	13 894	0
Jadrová a vyrad'ovacia spoločnosť, a.s.	71 912	0	0	0
MH Invest, s.r.o	1 892	1 892	6 241	4 349
Spolu	19 472 632	20 052 764	20 123 524	70 760

Zdroj: Účtovné závierky subjektov k 31.12.2022 a k 31.12.2021 zverejnené v registri www.registeruz.sk a databáza MF SR

Účasť Slovenskej republiky na európskych záchranných mechanizmoch a členstve v medzinárodných finančných inštitúciách

Európsky mechanizmus pre stabilitu (ďalej len „ESM“) tvorí súčasť druhej vlny balíka opatrení určených na poskytovanie pomoci členským štátom eurozóny ocitávajúcich sa vo vážnych finančných problémoch s cieľom zabezpečiť stabilitu eurozóny samotnej. Európsky mechanizmus pre stabilitu (ESM) je nasledovníkom EFSF, ktorý bol vytvorený na dobu určitú, t. j. do júna 2013. ESM bol založený ako medzivládna organizácia založená na základe medzivládnej zmluvy. Na rozdiel od EFSF, ktorý funguje na báze záruk za dlhopisy emitované EFSF, sa do ESM prispieva priamo, a to formou upisovania akcií na základnom imaní spoločnosti. Slovenská republika splatila svoj podiel na vlastnom imaní vo výške 793 350 tis. eur v šiestich splátkach. Slovenskej republike vypršala výnimka na kľúči na určenie príspevkov do ESM k 1.1.2021, ktorá bola udelená na obdobie dvanástich rokov od vstupu do eurozóny pre všetky krajiny, ktoré v čase vzniku ESM mali hodnotu HDP na obyvateľa nižšiu, ako je 75 % priemeru Európskej únie.

Slovenská republika preto uhradila 134 150 tis. eur v decembri 2020, čo upravilo kľúč na určenie príspevkov do ESM pre Slovenskú republiku na hodnotu 0,985 %. Navýšenie splatného kapitálu bolo schválené Národnou radou SR dňa 5.11. 2020. Slovenská republika sa zároveň zaviazala, že v prípade, ak úroveň splateného imania klesne pod schválených 80 mld. eur absorbovaním strát ESM, Správna rada ESM vyzve akcionárov ESM na jeho splatenie (proces sa týka iba poklesu splateného imania, ktorý by mal v prípade jeho nedoplnenia za následok stratu „AAA“ ratingu ESM) alebo ak je potrebné zabrániť omeškaniu ESM v platení povinností voči svojim veriteľom, má generálny riaditeľ ESM právo vyzvať na úhradu upísaného základného imania prostredníctvom výzvy. Súčet výziev Správnej rady ESM a/alebo generálneho riaditeľa ESM nemôže v prípade Slovenskej republiky presiahnuť sumu 6 148 450 tis. eur.

Slovenská republika sa zaviazala poskytovať záruky za dlhové finančné inštrumenty vydávané **Európskym nástrojom finančnej stability** (EFSF) v prípade žiadosti členského štátu eurozóny o finančnú podporu. V zmysle platnej a účinnej legislatívy (§ 5 zákona č. 381/2010 Z. z. o špecifických štátnych zárukách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov) sa Slovenská republika musí podieľať na celkovej výške záruk podielom 7,72 mld. eur. Zároveň sa musí podieľať na ďalších záručných mechanizmoch potrebných na získanie AAA ratingu pre EFSF, napríklad aj poskytnutím dodatočných záruk EFSF do výšky 165 % svojho podielu na zárukách pre každú emisiu. K 31.12.2022 bol stav záruk vystavených Slovenskou republikou vo výške 2 316 757 tis. eur.

Kapitálová účasť v **Medzinárodnej banke pre obnovu a rozvoj** (IBRD) sa zvýšila o 41 523 tis. eur z dôvodu zvýšenia účasti SR na základnom imaní o 13 846 tis. eur a o 27 677 tis. eur z dôvodu kurzových rozdielov k 31.12.2022.

Paneurópsky garančný fond vytvorila Európska investičná banka na základe výzvy Rady Európskej únie z 23.4.2020, podporenej ministrami financií členských štátov EÚ. Celková výška fondu je 25 miliárd eur v rámci schémy v reakcii na COVID-19, ktorý by mal zmobilizovať dodatočné investície v celkovej výške približne 200 miliárd eur. Pomoc sa v rámci tejto schémy poskytuje prostredníctvom vykonávateľov, s ktorými uzatvára zmluvy EIB. Vykonávateľmi môžu byť finančné inštitúcie, ktoré spĺňajú dané kritériá. Vykonávatelia následne financujú súkromný sektor formou úverov, pričom EGF na tieto operácie poskytuje najmä záruky.

Arbitrážne konania

Arbitráž je vedená so spoločnosťou Achmea B.V. z dôvodu zákazu zisku zdravotných poisťovní v roku 2007. V tejto arbitráži, vedenej podľa bilaterálnej investičnej dohody medzi SR a Holandským kráľovstvom, bol v decembri 2012 vydaný rozsudok, ktorým arbitrážny tribunál nariadil SR zaplatiť žalobcovi odškodnenie vo výške cca 25 200 tis. eur plus úroky vo výške 2 900 tis. eur. Konanie o zrušení tohto rozsudku ako aj jurisdikčného rozhodnutia v tomto spore na Nemeckom spolkovom súde, pred ktorým SR napadla tieto rozhodnutia, je v súčasnosti prerušené do rozhodnutia Súdneho dvora EÚ o predbežnej otázke. Súdny dvor EÚ rozhodol dňa 6.3.2018 o predbežnej otázke vo veci neaplikovateľnosti arbitrážnej doložky v bilaterálnej investičnej zmluve medzi SR a Holandskom.

Nakoľko arbitrážny rozsudok, na výkon ktorého sa vedie exekučné konanie pred súdmi v Luxemburgu bol zrušený, SR žiada o uvoľnenie zablokovaného majetku. Achmea sa v konaní pred Luxemburskými súdmi bráni tým, že podala pred nemeckým Ústavným súdom voči rozhodnutiu Najvyššieho spolkového súdu v Nemecku ústavné sťažnosti, o ktorých prípustnosti zatiaľ nebolo rozhodnuté. Luxemburský súd v novembri 2019 rozhodol, že konanie je pozastavené do rozhodnutia nemeckého Ústavného súdu o ústavných sťažnostiach.

Hroziace alebo prebiehajúce súdne spory

Žaloby, ktoré rieši **Ministerstvo financií SR** v úhrnnej hodnote 1 433 530 tis. eur sú najmä o náhradu škody uplatňovanej podľa zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov, v ktorých Ministerstvo financií SR zastupuje pred súdom aj iné orgány verejnej moci.

Ministerstvo vnútra SR vykazuje podmienené pasíva zo súdnych sporov najmä z titulu náhrady škody spôsobenej pri výkone verejnej moci.

Kancelária Národnej rady SR eviduje podmienené záväzky z existujúcich alebo hroziacich súdnych sporov, z čoho podstatnú časť tvoria žaloby o náhradu škody spôsobenú legislatívnou činnosťou NR SR vrátane troch súdnych sporov o „zákaz zisku“ zdravotných poisťovní. Medziročné zníženie žalovanej sumy vychádza zo súdnych uznesení o výške žalovanej sumy a zo späťvzatí niektorých žalôb.

Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR eviduje najvýznamnejší spor s fyzickou osobou o náhradu škody vo výške 450 000 tis. eur, ktorá mala byť spôsobená údajnou nečinnosťou a nesprávnym úradným postupom.

MH Manažment, a. s. je v súčasnosti účastníkom rôznych súdnych sporov, ktoré voči nemu vedú tretie osoby, uplatňujúce si nároky voči MH Manažment, a. s. Na základe vyjadrení právnych zástupcov v príslušných sporoch spoločnosť MH Manažment, a. s. eviduje podmienené záväzky na súdne spory v celkovej sume 168 185 tis. eur.

Slovenský pozemkový fond čelí viacerým súdnym žalobám a konaniam. Hodnotovo najväčší súdny spor (60 409 tis. eur), kde je žalovaný Slovenský pozemkový fond je z titulu údajne zmarenej investície z dôvodu, že fond vydal pozemky (na ktorých sa mal projekt realizovať).

Vodohospodárska výstavba, š. p. eviduje viaceré súdne spory, pričom väčšinu z uvedenej sumy tvorí spor o náhradu škody z dôvodu údajného porušenia nájomnej zmluvy a spory so Slovenskými elektrárňami o úhradu platieb podľa zmluvy o prevádzke Vodnej elektrárne Gabčíkovo. Vodohospodárska výstavba, š. p. vykazuje voči Slovenským elektrárňam aj podmienené aktíva, z titulu bezdôvodného obohatenia, ktoré malo vzniknúť úhradou platieb Slovenským elektrárňam, a.s. podľa neplatnej zmluvy o prevádzke Vodnej elektrárne Gabčíkovo. V súdnych sporoch sa naďalej pokračuje.

Iné podmienené záväzky

Do podmienených záväzkov bola zaradená aj hodnota založeného majetku **Slovenských elektrární, a. s.** v prospech banky. Hodnota záložného práva sa medziročne zvýšila o 94 813 tis. eur. Hodnota podmienených pasív reprezentuje 34%-tný podiel štátu na základnom imaní spoločnosti.

MH Manažment, a.s. eviduje významnú hodnotu podmienených záväzkov z ručenia za splnenie záväzkov vyplývajúcich z niektorých privatizačných zmlúv uzavretých bývalým Fondom národného majetku. FNM sa zaviazal uhradiť nadobúdateľom privatizovaných spoločností určité straty na majetku, ktoré im môžu v budúcnosti vzniknúť v dôsledku určitých rizík definovaných v privatizačných zmluvách. Spoločnosť zároveň opätovne prehodnotila súdne spory a riziko plnenia z nich.

Slovenský plynárenský priemysel, a.s. vykazuje podmienené pasíva v podobe finančných derivátov, využívajúcich sa pri kontrahovaní zemného plynu na komoditných burzách. Zmena hodnoty súvisí so zmenou ceny zemného plynu a elektrickej energie, na ktoré sa viažu komoditné deriváty.

Poskytnuté záruky **Ministerstvom financií SR** boli vykázané vo výške 321 411 tis. eur, a medziročne sa znížili o 97 736 tis. eur. Zníženie spôsobili realizované záruky podľa zákona č. 67/2020 Z. z. o niektorých mimoriadnych opatreniach vo finančnej oblasti v súvislosti so šírením nebezpečnej nákazlivej ľudskej choroby COVID-19 v platnom znení, v prospech finančných inštitúcií (SZRB, Eximbanka a NDF I), ktoré poskytli úvery resp. záruky za úvery na podporu podnikateľom v čase pandémie COVID-19. V roku 2022 bolo ministerstvom uhradených 12 040 tis. eur z doteraz poskytnutých záruk. V roku 2021 to bolo 39 tis. eur, v roku 2020 neboli preplatené žiadne záruky. Ďalšie zníženie záruk ministerstva v objeme 84 781 tis. eur bolo na základe aktualizácie pozície poskytovateľov pomoci (SZRB, EXIMBANKA, NDF I), na základe odsúhlasených zmien aj zo strany komerčných bánk. Okrem záruk spoločnosti NDF II. sú všetky ostatné záruky predmetom konsolidácie pri výpočte čistého bohatstva.

National Development Fund II, a.s. vykazuje portfóliové záruky za úvery komerčných bánk poskytované v rámci opatrení na zmiernenie dopadov pandémie COVID-19 na podnikateľský sektor. Krytie týchto záruk je najmä z prostriedkov rozpočtu EÚ. Medziročná zmena je spôsobená primárne vplyvom postupného splácania úverov bankám zo strany konečných dlžníkov, čím klesá aj báza úverov, za ktoré ručí NDF II. Tempo poskytovania nových úverov so zárukou spoločnosti bolo nižšie ako tempo splácania už poskytnutých úverov so zárukou.

Prehľad vystavených covid záruk na základe zákona č. 67/2020 Z. z.				(v tis. eur)
	2020	2021	2022	Δ2022-2021
MF SR v prospech SZRB, a.s. (§5)	23 432	25 661	25 919	258
MF SR v prospech EXIMBANKY (§25)	24 000	24 000	21 760	-2 240
MF SR v prospech EXIMBANKY (§25a)	22 649	40 879	30 116	-10 763
MF SR v prospech NDF I (§25a)	143 393	322 582	238 506	-84 076
NDF II v prospech tretích strán (§25a)	310 683	381 410	365 392	-16 018
Spolu	524 157	794 532	681 693	-112 839

Po abstrahovaní záruk vystavených Ministerstvom financií SR v prospech iných subjektov verejnej správy (Eximbanka a NDF I) je hodnota covid záruk k 31.12.2022 na úrovni 391 311 tis. eur.

Obdobne aj **Exportno-importná banka Slovenska** vykazuje v iných pasívach hodnotu poskytnutých záruk 141 430 tis. eur a neodvolateľné úverové prísluby 36 494 tis. eur.

Východoslovenská energetika Holding, a.s. vykazuje podmienené pasívum v podobe bankových záruk v prospech skupiny. Podiel štátu na týchto potenciálnych záväzkoch bol prepočítaný na hodnotu podielu na základnom imaní spoločnosti (51 %).

Slovenská záručná a rozvojová banka Slovenska, a.s. vykazuje podmienené záväzky z titulu poskytnutých záruk v hodnote 23 178 tis. eur a úverových príslubov vo výške 36 575 tis. eur.

Lesy Slovenskej republiky, š. p. dlhodobo vykazujú hodnotu majetku, ktorá je právne nevysporiadaná (napr. pozemky a stavby), a ktoré môžu byť predmetom vrátenia pôvodným vlastníkom.

IV. SKUTOČNOSTI, KTORÉ NASTALI PO DNI, KU KTORÉMU SA ZOSTAVUJE ÚČTOVNÁ ZÁVIERKA, DO DŇA JEJ ZOSTAVENIA

V súvislosti s prebiehajúcim vojenským konfliktom na Ukrajine, ktorý začal 24. februára 2022 inváziou ozbrojených síl Ruskej federácie na Ukrajinu prijala vláda SR viaceré opatrenia. V prvých týždňoch a mesiacoch boli vynaložené prostriedky štátneho rozpočtu a rozpočtu ostatných subjektov verejnej správy na pomoc utečencom prichádzajúcim na Slovensko alebo tranzitujúcim cez Slovensko do ostatných krajín Európy. Slovenská republika poskytla Ukrajine aj vojenský materiál, muníciu, palivo a vojenské zariadenia. Konflikt v nasledujúcich mesiacoch prispel k zvyšovaniu cien energií a pohonných hmôt, a Slovensko čelí novej - energetickej kríze.

Už počas roka 2022 sa negatívne vplyvy odzrkadlili v raste inflácie a následne aj vo zvyšovaní úrokových sadzieb. Uvedené faktory mali negatívny dopad na rast hospodárstva SR v nasledujúcom účtovnom období, na verejné financie a na subjekty súhrnného celku.

Po 31.decembri 2021 nenastali ďalšie udalosti, ktoré by mali významný vplyv na súhrnnú účtovnú závierku.

Príloha č. 1: Prehľad o subjektoch tvoriacich súhrnný celok za rok 2022

Názov subjektu	Počet ÚJ spolu	z toho					
		RO	PO	v.v.i.	OS	š.p.	ŠF
Ministerstvo vnútra SR	12	4	6	-	2	-	-
Ministerstvo zdravotníctva SR	87	40	37	-	8	2	-
Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR	86	83	1	-	2	-	-
Ministerstvo spravodlivosti SR	89	89	-	-	-	-	-
Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR	61	46	7	-	-	8	-
Slovenská akadémia vied	48	1	0	47	-	-	-
Ministerstvo kultúry SR	31	7	24	-	-	-	-
Ministerstvo dopravy SR	25	6	-	-	16	2	1
Ministerstvo hospodárstva SR	21	4	3	-	12	1	1
Ministerstvo obrany SR	22	11	2	-	8	1	-
Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR	340	327	11	-	2	-	-
Ministerstvo financií SR	19	8	-	-	10	1	-
Ministerstvo životného prostredia SR	22	2	17	-	-	2	1
Generálna prokuratúra SR	9	9	-	-	-	-	-
Ministerstvo zahraničných vecí a európskych záležitostí SR	5	3	1	-	1	-	-
Úrad pre normalizáciu, metrológiu a skúšobníctvo SR	4	2	1	-	-	1	-
Úrad geodézie, kartografie a katastra SR	3	2	1	-	-	-	-
Správa štátnych hmotných rezerv SR	2	1	-	-	1	-	-
Štatistický úrad SR	2	1	1	-	-	-	-
Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie	3	1	1	-	1	-	-
Národný bezpečnostný úrad SR	2	1	1	-	-	-	-
Úrad vlády SR	1	1	-	-	-	-	-
Kancelária Národnej rady SR	1	1	-	-	-	-	-
Kancelária prezidenta SR	1	1	-	-	-	-	-
Kancelária Ústavného súdu SR	1	1	-	-	-	-	-
Kancelária Súdnej rady	1	1	-	-	-	-	-
Kancelária Najvyššieho súdu SR	1	1	-	-	-	-	-
Kancelária Najvyššieho správneho súdu SR	1	1	-	-	-	-	-
Najvyšší kontrolný úrad SR	1	1	-	-	-	-	-
Protimonopolný úrad SR	1	1	-	-	-	-	-
Slovenská informačná služba	1	1	-	-	-	-	-
Úrad jadrového dozoru SR	1	1	-	-	-	-	-
Úrad pre reguláciu sieťových odvetví SR	1	1	-	-	-	-	-
Úrad pre verejné obstarávanie SR	1	1	-	-	-	-	-
Úrad priemyselného vlastníctva SR	1	1	-	-	-	-	-
Úrad pre územné plánovanie a výstavbu SR	1	1	-	-	-	-	-
Agentúra pre núdzové zásoby ropy a ropných produktov	1	-	-	-	-	-	-
Agentúra štátom podporovaného nájomného bývania	1	-	-	-	-	-	-
Audiovizuálny fond	1	-	-	-	-	-	-
Danubiana, Centrum moderného umenia, n.o.	1	-	-	-	-	-	-

Datacentrum elektronizácie územnej samosprávy Slovenska	1	-	-	-	-	-	-
Fond na podporu umenia	1	-	-	-	-	-	-
Fond na podporu vzdelávania	1	-	-	-	-	-	-
Fond na podporu športu	1	-	-	-	-	-	-
Fond na podporu kultúry národnostných menšín	1	-	-	-	-	-	-
Fond ochrany vkladov	1	-	-	-	-	-	-
Garančný fond investícií	1	-	-	-	-	-	-
Kancelária rady pre rozpočtovú zodpovednosť	1	-	-	-	-	-	-
Kancelária verejného ochrancu práv	1	1	-	-	-	-	-
Národný inštitút pre hodnotu a technológie v zdravotníctve	1	-	-	-	-	-	-
Národné centrum pre kvantové technológie	1	-	-	-	-	-	-
Rozhlas a televízia Slovenska	1	-	-	-	-	-	-
Rada pre riešenie krízových situácií na fin. trhu	1	-	-	-	-	-	-
Rada pre mediálne služby	1	-	-	-	-	-	-
Sociálna poisťovňa	1	-	-	-	-	-	-
Slovenský pozemkový fond	1	-	-	-	-	-	-
Slovenské národné stredisko pre ľudské práva	1	-	-	-	-	-	-
Slovenská akreditačná agentúra pre vysoké školstvo	1	-	-	-	-	-	-
Slovak Business Agency	1	-	-	-	-	-	-
Tlačová agentúra Slovenskej republiky	1	-	-	-	-	-	-
Úrad pre dohľad nad výkonom auditu	1	-	-	-	-	-	-
Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou	1	-	-	-	-	-	-
Úrad komisára pre deti	1	-	-	-	-	-	-
Úrad komisára pre osoby so zdravotným postihnutím	1	-	-	-	-	-	-
Úrad na ochranu oznamovateľov protispoločenskej činnosti	1	-	-	-	-	-	-
Úrad na ochranu osobných údajov	1	1	-	-	-	-	-
Ústav pamäti národa	1	-	-	-	-	-	-
verejné vysoké školy	20	-	-	-	-	-	-
Neziskové organizácie ústrednej správy	14	-	-	-	-	-	-
Neziskové organizácie územnej samosprávy	526	-	-	-	-	-	-
Bratislavský samosprávny kraj	84	57	23	-	3	-	-
Trnavský samosprávny kraj	90	51	35	-	3	-	-
Trenčiansky samosprávny kraj	81	44	36	-	-	-	-
Nitriansky samosprávny kraj	112	81	29	-	1	-	-
Žilinský samosprávny kraj	118	0	114	-	3	-	-
Banskobystrický samosprávny kraj	122	72	43	-	6	-	-
Prešovský samosprávny kraj	127	81	45	-	-	-	-
Košický samosprávny kraj	115	76	32	-	6	-	-
Obce SR	6 049	2 198	248	-	677	-	-
Spolu	8 397	3 325	719	47	762	18	3

Legenda: UJ – účtovná jednotka, RO – rozpočtová organizácia, PO – príspevková organizácia, OS – obchodné spoločnosti, š.p. – štátne podniky, š.f. – štátne účelové fondy, v.v.i – verejná výskumná inštitúcia

*V rámci ústrednej správy sa vykazujú aj 4 investičné fondy (NDF I, NDF II, SAM, VFF)